

ဖောင်ဝံသ

မာဂရက်သက်ချာ

နိုင်ငံရေး အတ္ထုပ္ပတ္တိ

မာဂရက်သက်ချာ

နိုင်ငံရေးအတ္ထုပ္ပတ္တိ
ဖောင်ဝံသ

ပြိတိန်နိုင်ငံ ထိပ်တန်း နိုင်ငံရေးပါတီကြီးကို
၁၅နှစ်ကြာ ခေါင်းဆောင်ခဲ့သူ။

အတိုက်အခံဘဝမှ အာဏာရပါတီအဖြစ်သို့
ရောက်အောင် စွမ်းဆောင်နိုင်ခဲ့သူ။

အင်္ဂလန်၏ ပထမဆုံး အမျိုးသမီး ဝန်ကြီးချုပ်အဖြစ်
သက်တမ်း သုံးကြိမ်ဆက်တိုက် တာဝန်ယူခဲ့သူ။

“သက်ချာဝါဒ” ဟူ၍ တွင်ကျန်ရစ်စေခဲ့သူ။

“သံလေဒီ” ဘွဲ့ရ တင်းမာ ပြတ်သားသော
ကွန်ဆာဗေးတစ် နိုင်ငံရေးသမား
မာဂရက် သက်ချာ၏ နိုင်ငံရေး အတ္ထုပ္ပတ္တိ။

မောင်စင်
မောင်စင် သက်ရာ မြိုင်မောင်ရွှေ

မောင်စင် - စာအုပ် ၂၀၀
အမျိုး - ၁၅၀၀ ဝယ်

မြိုင်မောင်ရွှေ

မောင်စင်
ဝယ် ပုံနှိပ်(အောင်စင်) မောင်စင်စာအုပ် မြိုင်မောင်ရွှေ
ရန်- (၀၀) ၇၇၂၂၀ / ၇၇၂၀၀၇၇၇
e-mail: maungshin@maungshin.com

မောင်စင်-မောင်စင်(၀၇၂၂) သင်တန်း စာ အောင်စင်စာအုပ် မောင်စင်
မြိုင်မောင်ရွှေ မောင်စင်စာအုပ် မြိုင်မောင်ရွှေ (၁၄၆၅) မောင်စင် မြိုင်မောင်ရွှေ
ဝယ် ပုံနှိပ် (အောင်စင်) မောင်စင်စာအုပ် မြိုင်မောင်ရွှေ
မောင်စင် မြိုင်မောင်ရွှေ စာအုပ် ပုံနှိပ်(အောင်စင်) မောင်စင် - ၀၀၀၀
အောင်စင်-မောင်စင်

<p>ဝယ် : မောင် မောင်စင် သက်ရာ မြိုင်မောင်ရွှေ / မောင်စင်စာအုပ် - မြိုင်မောင်ရွှေ သင်တန်း : ၂၀၀၇ ဝယ် - ၈၇၂၂၀ / ၇၇၂၀၀၇၇၇ (၁) မောင်စင် သက်ရာ မြိုင်မောင်ရွှေ</p>	<p>၇၂၃၂</p>
---	-------------

မာဂရက် သက်ချာ

နိုင်ငံရေးအကျွမ်းဝင်

မောင်ဝယ်

ဒေါ်မြစာပေ

၁၁၃၊ ဥဒလမ်း(အလယ်လမ်း) ကျောက်တံတား၊ ရန်ကင်းမြို့

ဖုန်း-(၀၀)၉၇၃၂၁၀ / ၀၉ ၅၀၄၀၉၉၄

e-mail: dauag73@gmail.com

စာစုများ သက်များ

နိုင်ငံရေးစာအုပ်များ

မာယီကာ

- ဇောင်စံသစ် စာများ

(၁) ကိုယ့်ကိုယ်ကိုယ် ယုံကြည်သူ	၁၉
(၂) အဝေးထူသစ်	၂၀
(၃) နှစ်နိမ့်ခြင်းအတွက် အကြံ	၃၅
(၄) နှာချိုခြင်း၏ မှတ်တမ်း	၃၉
(၅) တပည့်အဖွဲ့ဝင်တို့၏အတွက် အကြံ	၅၅
(၆) စုတိယဝန်ကြီးအဖြစ်သို့	၅၁
(၇) ပညာရေးဝန်ကြီးအဖွဲ့	၅၇
(၈) ပါတီခေါင်းဆောင်အဖွဲ့ဝင် အကောင်အထည်ဖော်	၆၅
(၉) စိတ်မတ်မှ လက်တွေ့သို့	၇၀
(၁၀) အိမ်ထောင်ရေးနှင့် နိုင်ငံရေး	၇၇
(၁၁) စင်စစ်ခွဲရေးအဖွဲ့ ပြဿနာများ	၈၃
(၁၂) အပြင်းစား ကွန်ဆာဗေးရှင်း	၉၃
(၁၃) ပြည်ထောင်စု ပြည်ပ မူဝါဒများ	၁၀၅
(၁၄) အနိုင်ရောက်သောပွဲ အနိုင်ရမရချိန်	၁၁၄
(၁၅) အာဏာမရှိသော်လည်း ပြုစင်နိုင်သူ	၁၂၀
(၁၆) အငြိမ်းစားအဖွဲ့ဝင် ပုံစံအရိုင်းအစများ	၁၂၉

မောင်ဝံသ၏ အမှာ

သံသေခီ (The Iron Lady)ဟု နာမည်ကြီးခဲ့သော ဗြိတိသျှနိုင်ငံရေး ခေါင်းဆောင် မာဂရက်သက်ဆာ (Margaret Thatcher) သည် သမန်ထက် တုန်ပြားသူတစ်ဦး ဖြစ်သည်။ ဗြိတိသျှနိုင်ငံရေးလောကတွင် ခေတ်တစ်ခေတ်ကို ထူထောင်ခဲ့ပြီး "သက်ချာဝါဒ" (Thatcherism) ဟူသော ဝေါဟာရ ကျွန်ုပ်တို့အောင် ကိုယ်ပိုင်မှဝါဒတွေ ချမှတ်ခဲ့သူ ဖြစ်သည်။ သူမသည် သူတော်စင် (Saint) တစ်ယောက် မဟုတ်။ ဝီတီ နိုင်ငံရေးသမားတစ်ယောက်သာလျှင် ဖြစ်သည်။ ထူးချွန် ဝက်မြက်၊ နိုင်မာအားကောင်းသော နိုင်ငံရေးသမားတစ်ယောက် ဖြစ်ခဲ့သည်မှဝါဒလည်း အမှန်ပင်ဖြစ်၏။

၁၉၂၅ ခုနှစ်တွင် မျှော့ဒါ့ခိုသော မာဂရက် သက်ဆာသည် ၁၉၄၅ ခုနှစ်တွင် ဗြိတိသျှ ကွန်ဆာဗေးတစ် ပါတီ၏ ခေါင်းဆောင် ဖြစ်လာသည်။ ကွန်ဆာဗေးတစ်ပါတီကို အတိုက်အခံပါတီ အဖြစ်မှ အာဇာတရပါတီ ဖြစ်လာအောင် သူမက ဦးဆောင်မှုပေးနိုင်ခဲ့သည်။ ၁၉၇၉ ခုနှစ်တွင် မဂ္ဂင်သက်ဆာသည် ဝန်ကြီးချုပ်အဖြစ် ရွေးကောက် တင်မြှောက်ခံရသည်။

ဗြိတိန်နိုင်ငံတွင် ပထမဆုံး အမျိုးသမီးဝန်ကြီးချုပ် ဖြစ်သည်။ ၁၉၇၉ မှ ၁၉၉၀ အထိ ၁၂ နှစ်တိုင်တိုင် ဝန်ကြီးချုပ်ဖြစ်ခဲ့၍ ၂၀ ရာစုအတွင်း ရာထူး သက်တမ်း ကာလအရှည်ဆုံး ဗြိတိသျှဝန်ကြီးချုပ် လည်း ဖြစ်ခဲ့သည်။

မာဂရက်သက်ဆာ၏ နိုင်ငံရေးဘဝသည် လော့လာသင့် လော့လာအပ်သော နိုင်ငံရေး အတ္ထုပ္ပတ္တိတစ်ခု ဖြစ်သည်ဟု ယူဆပါ၍ ဆရာကောင်းသန် ကြီးရှားသော Youth မဂ္ဂဇင်းတွင် လစဉ်အခန်းခတ် ရေးသားခဲ့ရာမှ ယခု စာအုပ်အဖြစ် ထုတ်ဝေခြင်းဖြစ်ပါသည်။

ဤစာအုပ်ရေးသားရာတွင် Margaret Thatcher, A Personal and Political Biography By Russell Lewis ကို အဓိကအားဖြင့် Wikipedia မှ အချက်အလက်များ ဖြည့်စွက် ရယူခဲ့ပါကြောင်း။

မာတရော်နှင့် မြန်မာ့သမီး ၁၉၂၉

မြို့တော်ဝန်မိသားစု ၁၉၄၅
(မာဂရက်သက်များ၏ အခင်ကြီးသည် ဂရင်သစ်မြို့ကလေး၏
မြို့တော်ဝန်ဖြစ်ခဲ့ဖူးသည်။)

ကျောင်းသူဘဝ မာဂရက်၊ ၁၉၄၁
(ဖနောက်ဆုံးတန်း၊ ဝိမာဗွန်)

ခဏ္ဍာရအောက်တိုဘာလ တွတ်တော်အမတ်ရွေးတော်ပွဲဝင်ရန်
အလုပ်သမားများနှင့် တွေ့ဆုံမဲဆွယ်နေစဉ် (မြို့ဦးထွက်တွင် ရှိနေခဲ့သည်။)

ခင်နစ် သတ်ဆွာနှင့် လက်ထပ်သည့်နေ့၊ ၁၉၅၀

စာပြိုင်ကလေးရှစ်ယောက်၏ မိခင်၊ ၁၉၅၃

ပထမဆုံးလွှတ်တော်တက်သည့်နေ့၊ ၁၉၅၉

ဘဝလှိုင်ကို ဆေးကုခံရ၍ မနှုတ် ၉ ဘ/၂ (တို့နှစ်ပိုင်းတစ်ပိုင်း)
နာမည်ရခဲ့ချိန်၊ ၁၉၇၄

မှန်တင်ခဲ့စဉ်မှာ ၁၉၇၄

ဒေါ်အေးစု နိုင်ငံရေး ၁၉၇၅

ဂေါ်တီဝေါင်မအောင် အရေးရာချိန် ၁၉၇၅

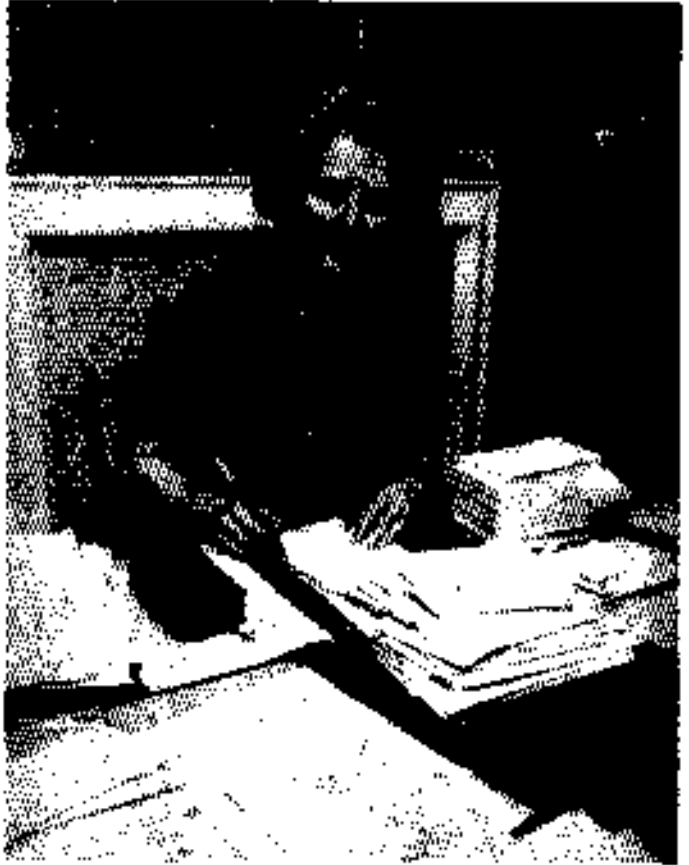
အောင်ပွဲရသည့် မိမိအဖွဲ့မှာ ၁၉၇၅

ခင်ပွန်းနှင့် သားနှင့် ဖော်ရွှင်စွာ ၁၉၇၅

မရီသတ်၏ အချစ်ထော်ဘာစ ၁၉၇၅

ထောက်ခံအားပေးသူ ပရိသတ်များထံ စာပြန်နေဆဲစဉ်၊ ၁၉၇၅

(၁)

တို့တိုတိုတို့တို့ တုံကြွညီသူ

လှည့်ပတ်သော နှစ်ပေါင်း ၅၀ ခန့်က နောင်တန်ခိုးပင် တော်ဝင်ကြီးကလေး၏ မြို့တော်
ထပ်တူပွင့် ကလေးပွင့်ကြည့်ရုံနှင့် ကိုနှစ်သက်သော ကမ်းစောက် ကလေးတို့ ဆွတ်နု
ချစ်သည်။

လူကလေး၏ ဇာတိအရပ် ကလေးအရပ် ဆရာမကြီးက ဝမ်းသာ အေးချ
ချိကလေး အကားပြောဆိုသည်။

“သမီး ကံအောင်ဆယ်နှစ် သမီး ဗုဒ္ဓို ဆရာမက ဆရာမကြီး သိပ်
ဝမ်းသာတာပဲ”

ကိုနှစ်သက်သောက နောင်ခွင့်ပြုပြောဆိုလျက် -

“ကံအောင်လိုအပ်ရင်ပါပဲ ဆရာမကြီးချစ်”

“မင်း... ဘာပြောဆိုတာလဲ ကံအောင်တာဟုတ်ရင် ဘာဖြစ်လို့သဲ”

“သမီးတို့တိုတိုတို့ ဆရာမက ဆရာမကြီး ကံအောင်လိုအပ်တာ
ပေးတာပါပဲ”

ကိုနှစ်သက်သောက၏အကြံကို ဆရာမကြီးက နောင်ခြင်း မဟုတ်သော
အကြံ ပေးတာလဲ ပြောဆိုလျက်သည်။

“အဖြေ... ဟုတ်တာပေါ့ သမီး ဇာတ်တို့ ဆရာမကပေါ့ ဟုတ်ပါတယ်
ဟုတ်ပါတယ်”

ထို ကိုနစ်သမီးလေးကား အခြားသူမဟုတ်။ နောင် နှစ် ၄၀ ခန့်အကြာတွင် ဗြိတိန်နိုင်ငံကြီး၏ ပထမဆုံး အမျိုးသမီး ဝန်ကြီးချုပ် ဖြစ်လာမည့် မာဂရက် သက်ချာ ဆရာမသည်။

ဟောက်မည့်ပီမဲ အချိန်နှင့်ခန့် ဆိုသလို သူမသည် ငယ်စဉ်ကတည်းက "ဝ" ကလေးကို ပြုခဲ့လေသည်။ ထိုအရွယ်ကတည်းက ကိုယ့်ကိုယ်ကိုယ် ယုံကြည်မှု အပြည့်ရှိခဲ့လေသည်။

ထိုယုံကြည်မှုကြီးပင် သူမသည် အင်္ဂလန်တွင် ထိပ်တန်းနိုင်ငံရေးပါတီကြီး ဖြစ်သော ကွန်ဆာဗေးတစ်ပါတီ၏ ခေါင်းဆောင်အဆင့်သို့တိုင်အောင် ထိုးဖောက် တက်ရောက်လာခဲ့ခြင်း ဖြစ်သည်။ ၁၉၇၅ ခုနှစ်၊ ဖေဖော်ဝါရီလ ၄ ရက်၊ ခင်္ဂါနေ့တွင် မာဂရက်သက်ချာသည် လူအများက ထင်မှတ်မထားဘဲ ကွန်ဆာဗေးတစ်ပါတီ ခေါင်းဆောင်အဖြစ် ရွေးကောက် တင်မြှောက်ခံလိုက်ရသည်။

ထိုစဉ်က ထက်ရှိ ခေါင်းဆောင် အင်အား ပိုသက်သာ ၁၀၉ မဲ အခြား ယှဉ်ပြိုင်သူတစ်ဦးဖြစ်သော ဟန္တူမရော ဘ် မဲ မာဂရက်သက်ချာက ၁၄၀ မဲ ရရှိ၍ အင်အားပိုသက်သာ ၁၁ မဲ အသာဖြင့် အနိုင်ရခဲ့ခြင်းဖြစ်သည်။ ကွန်ဆာဗေးတစ် ပါတီအမတ်များက မဲအဖွဲ့ ဆုံးဖြတ်ခဲ့ကြခြင်း ဖြစ်လေသည်။

ကွန်ဆာဗေးတစ်ပါတီ၏ ခေါင်းဆောင်သစ် ရွေးချယ်ပွဲကို ဝါရင့်နိုင်ငံရေး အင်အားစွဲမရှိသည့် မာဂရက်သက်ချာနှင့် သတင်းစာရေးရာများက ကြိုတင်တင်စားခဲ့ကြရာ၌ မာဂရက်သက်ချာကို စာရင်းထဲထည့်တွက်သူ မရှိသလောက်ပင်။

၎င်းပြုအပ်သော ခြွင်းချက်ပုဂ္ဂိုလ်များကား ဂျီဒဲပဲ၏ ဒေလီမေးလ် (Daily Mail) နှင့် စပက် တေတာ (Spectator) သတင်းစာကြီးနှစ်စောင်မှ သတင်းစာရေးရာများဖြစ်သည်။ ယင်း သတင်းစာနှစ်စောင်ကသာတွင် မာဂရက် သက်ချာအား "လျှော့တွက်၍ မရ နိုင်ခြေ ရှိသူ" ဟု ကြိုတင်ဟောကတိအထုတ်ခဲ့ကြ သည်။ ကျန်သတင်းစာကြီး အားလုံးလိုလိုက အင်အားပိုသက်သာ နိုင်မှာ သေချာ ပါတယ်ဟု ချော့ကြသည်။

အားလုံးလိုလိုက မျှော်လင့်မထားသည့်ကြားမှ မာဂရက်သက်ချာ အနိုင်ရရှိလိုက်ပြီဆိုသော "ကံကောင်းလို နိုင်သွားတာ" ဟူသော မှတ်ချက်များ ထွက်ပေါ် လာခဲ့လေသည်။ ထိုအခါ မာဂရက်သက်ချာက ဟိုယခင် ကိုနစ်သမီးအရွယ်တုန်းက ပြောခဲ့သလိုပင် ပြောပြနေလေသည်။

"ကံကောင်းလို နိုင်တာမဟုတ်ပါဘူး။ ကျွန်မဲ့လိုက်တန်တဲ့ နေရာကို ထိုက်ထိုက်တန်တန် ရလာတာပဲ" ဟု ပြောကြားပြီး "လှမုန်"၊ "နေရာမုန်"၊

“အချိန်မှန်” ဟုသော မှန်သုံးမှန် အကြောင်းကို စွမ်းပြလေသည်။ ဆိုလိုသည်မှာ သူမ (မာဂရက် သက်ချာ) သည် ကွန်ဆာဗေးတစ် ပါတီ ခေါင်းဆောင်နေရာအတွက် လူမှန် ဖြစ်၏။ သူမအတွက် ထိုက်တန်သော ပါတီခေါင်းဆောင် နေရာသည် နေရာမှန် ဖြစ်၏။ ကွန်ဆာဗေးတစ် ပါတီသည် သူမ ကဲ့သို့သော အရည်အချင်း ဖြည့်စုံသည့် ခေါင်းဆောင်ကို အရေးတကြီး ထိုအပ်နေချိန် ဖြစ်၍ အချိန်မှန် အချိန်ကိုက် ဖြစ်၏ ဟုလေသည်။

ထိုအချိန် ထိုအခါမှာ “အချိန်မှန်” ဟု ပြောမည်ဆိုလျှင်လည်း ပြောစရာ ဖြစ်နေသည်။ ပါတီခေါင်းဆောင် အင်အားပိုမိုသော ဦးဆောင်မှု အောက်တွင် ကွန်ဆာဗေးတစ် ပါတီသည် ဆုတ်ယုတ် ကုဆောင်လျက်ရှိသည်။

အင်အားပိုမိုသော ဦးဆောင်မှု (born loser) ဟု ရှိပင် နာမည်ပြောင် မေထားကြပြီဖြစ်သည်။ သူ ခေါင်းဆောင် ထက်ရှိသော ကာလအတွင်း ကွန်ဆာဗေးတစ် ခေါ် “တိုက်ပီတီ” သည် ရွေးကောက်ပွဲ လေ့ကျိမ် ရာ သုံးကြိမ် ရှုံးနိမ့်ခဲ့ပြီ ဖြစ်၏။ ၁၉၇၄ ခုနှစ်၊ အောက်တိုဘာ ရွေးကောက်ပွဲတွင် နောက်ဆုံး အကြိမ်ရှုံးနိမ့်ခဲ့သည်။ သူ ဆက်လက်ဦးဆောင် နေပါက နောင် ရွေးကောက်ပွဲများတွင်လည်း နိုင်ကြေရုံသာရန် အကြောင်း မမြင်။

ခေါင်းဆောင်အပြောင်းအလဲကာလ မှချ ထိုအပ်နေပြီ။ ပါတီတွင် မာဂရက်သက်ချာထက် စီရင်သူ နာမည်ကြီးတွေ ရှိနေသည်။ အင်အား ပိုမိုသောကို ဖယ်ရှားပြီး ခေါင်းဆောင်နေရာယူရန် ရွေးကာ အီရော့ချီ ပါဝင်ကာ ရွေးကောက် ကြီးစား

ကွန်ဆာဗေးတစ်
ပါတီ၏
ခေါင်းဆောင်သစ်
ရွေးချယ်ပွဲကို
ထိရင့်နိုင်ငံရေး
အကဲခတ်
ပုဂ္ဂိုလ်များနှင့်
သတင်းစာ
ဆရာများက
ကြိုတင်တစ်ဖေ
ခဲ့ကြရာ၌
မာဂရက်သက်ချာကို
စာရင်းထဲ
ထည့်တွက်သူ
မရှိသလောက်ပင်

သည်။ သူ့အပြစ် ဆာကီသ်ရီးဇက် ကစတည်း စောရာပေါက် ရည်မှန်းထား
 သည်။ ဆာကီသ်က မစ္စက် သက်ချာကို မဟာမိတ် အဖြစ် အားပြုခဲ့သည်။
 အာတွဲရတာသော ပုဂ္ဂိုလ်ကြီးဖြစ်၍ မာဂဇက် ဆက်ချာအနေဖြင့် သူ့ကို မယူနိုင်
 မဟာမိတ် အဖြစ်သာ ရပ်တည်ပြီး ဆာကီသ် ပါတီခေါင်းဆောင် ဖြစ်လာလျှင်သော်
 လည်းကောင်း၊ နောက် ရွေးကောက်ပွဲမှာ မိမိတို့ပါတီ အနိုင်ရယူနိုင်သော်လည်း
 ကောင်း အစိုးရအဖွဲ့ ၌ အရေးပါသော နေရာ တစ်နေရာ ရထားဦးမသက်သာ
 ရှိလင့်နိုင်ပါသည်။

သို့ရာတွင် ဆာကီသ်သည် ကားတစ်ခွန်မှာသွား၍ ပါတီခေါင်းဆောင်
 နေရာအတွက် ပါဝင်ယှဉ်ပြိုင်ခြင်း မပြုနိုင်တော့ချေ ပြဿနာမှာ ယဿဇောတာခေါ်
 ရေးနှင့် ပတ်သက်သည်။ စိတ်ပုံမှန်မဟုတ်သူများတွင် ကိုယ်ဝန်မရှိစေရန်နှင့်
 သက်မထပ်ရသေးသော လက်ထုပ်လက်စား မိခင်များ ဝေလွှာနည်းသွားစေရန်
 သဇ္ဇောတာပစ္စည်းများကို အခဲအပအစို့ လိုသည်ဟု ဆာကီသ်က သူ၏ သဘော
 ထားကို ထုတ်ဖော်ပြောကြားခဲ့ခြင်း ဖြစ်သည်။ ထိုအချိန် ထိုကာလက ယင်း
 ပြဿနာမှာ အင်စန့်တွင် တိုင်တန်း စေ့ကနေတည်း ကွန်ဆာဗေးတစ်ပါတီ
 သည် နှစ်ပတ်ကိုက ကွန်ဆာဗေးတစ် "ရှေ့စု" မဟုတ် ပါတီဖြစ်၍ သဇ္ဇောတာခြင်း
 သဇ္ဇောတာခြင်း ကိစ္စတို့ကို အစဉ်အလာအရ ဆန့်ကျင်ခဲ့သည်။ သို့ရာတွင်
 ဆာကီသ်က နိုင်နိုင်ချိန်ချိန် သုခမိန် ဝိသုဒ္ဓါဖြင့် ပြောသင့်ပြောလိုက်သည်
 သဘောထားကို ပြောခဲ့ခြင်းဖြစ်သည်။ ပုံမှန်စိတ်အနေအထားမရှိသော
 မိန်းကလေးပုဂ္ဂိုလ်သည် ကံမကောင်း အကြောင်းမဟုတ် ကိုယ်ဝန်ဆောင်ရာမှာမျိုး
 ဖြစ်ခဲ့လျှင် ထိုသဇ္ဇောတာသည် လူ့အဖွဲ့အစည်းတွင် နောက်ထပ် စိတ်ပုံမှန်
 မဟုတ်သူတစ်ယောက် ဖြစ်လာမည်။ ပုံမှန်စိတ်အနေအထားရှိသော မိခင်ကလေး
 မထပ်ရောက်နိုင် လူ့အဖွဲ့အစည်းအတွက် ဝန်ထုပ်ဝန်ပိုးဖြစ်မည်။ ထိုအထု ကိုယ်
 ဝမ်းစာကိုပင် အနိုင်နိုင်ရှာစား နေရသော အင်းချိန်ချာလှသည့် မိန်းကလေးများ
 သည်လည်း ထက်မထပ်ရသေးဘဲ ကိုယ်ဝန်မရှိ စေသလိုဟု ဆာကီသ်က
 ယုံကြည်သည်။ သူ ယုံကြည်သည့်အတိုင်း လူထုခွင့်ကြား ထုတ်ဖော် ပြော
 လိုက်သောအခါ သူထုကြားတွင် ပွက်လောနီကံ ဂယက်ထ သွားလေသည်။

သူ့ကို ဝေဖန်တိုက်ခိုက်သူများအား ဆာကီသ်က ပြန်လည်ချေ့မည်။
 ထိုအခါ သူ့အဖော် ဂျွန် ခေါင်းဖြစ်ကြပြန်သည်။ ထိုဂယက်ပုဂ္ဂိုလ်ကြောင့် ဆာကီသ်၏
 နိုင်ငံရေးတက်လမ်းသည် ပိတ်ဆို့သွားတော့သည်။ ကွန်ဆာဗေးတစ်ပါတီ
 ခေါင်းဆောင်ရွေးပွဲတွင် သူဝင်ပြိုင်လျှင်လည်း နှုံးနိမ့်သွားပြီ။ ဗြိတိသျှနိုင်ငံရေး

မာဂရက်သတ်ဆွာ နိုင်ငံရေးမဏ္ဍခွဲဖွဲ့

သမားတို့၏ ဘိုးအဖေကြီး ဓမ္မဝရပီဇာ "ဘယ်တော့မှ မထောင်းပန်နှင့် ဘယ်တော့မှ ကိုယ်စကား ကိုယ် မရင်သိမ်းနှင့်" ဟု နောင်သာနောက်သား နိုင်ငံရေးသမားတို့အား ဩဝါဒ ပေးခဲ့ဖူးသည် ဗဟုတံပါးလော့။ ဆိုလိုသည်မှာ နိုင်ငံရေးသမား တစ်ယောက်သည် ကိုယ်မှန်သည်ဟု ပန်ကြည်ရာကို ပြောဆိုလှုပ်ကိုင်ပါ။ လှုပ်ပြီးရင်ဖြင့် နောက်တော့မှ "ကျွန်တော် မှားပါပြီ" ဟု မတောင်းပန်နှင့် "ကျွန်တော်ကောင်းကို ပြန်ရှင်သိမ်းပါတယ်" ဆိုတာမျိုး မပြောနှင့် ဟူ၍ ဖြစ်သည်။ သို့ဖြင့် ဆာကီသ်သည် ပါတီခေါင်းဆောင်ရွှေညွှန် မပါဝင်တော့ဘဲ တောသို့ရောင်ထွက် လိုက်သည်။

ဤတွင် ဆာကီသ်နှင့် မဟာမိတ် ဦးတားသော မဏ္ဍက်သက်ဆရာသာ ကျွန်တော့သည်။ သူတို့၏ အုပ်စုခေါင်းဆောင်အဖြစ် မဏ္ဍက်သက်ဆရာသာ ပါတီခေါင်း ဆောင် ရွှေညွှန် ဝင်ရောက်ယှဉ်ပြိုင်ခဲ့ခြင်းဖြစ်သည်။

ကျွန်တားပေးတစ်ပါးတီအာမတ်များက ခေါင်းဆောင်မှု အပြောင်းအလဲ ထုပ်ထွင်းနေကြချိန်တွင် ဆာကီသ်၏ ကိုယ်စား မာဂရက်သက်ဆရာကို ဆန္ဒမူ ပေးလိုက်ကြခြင်းဖြစ်သည်။ ထိုအပြောနှင့် သူမ အနိုင်ရခြင်းသည် ကံ ထောင်းလို့ဟု ပြောသူများကို မှားသည်ဟု မဆိုနိုင်။ သို့သော် ကိုယ်ကိုယ်ကိုယ် ယုံကြည်မှုအပြည့်နှင့် ဆာကီသ်ကမူ ကျွန်မနှင့် ထိုက်တန်လို့ သည်နေရာကို ရတာဟု ချဲ့ကြီးပြောခဲ့သည်။ ထိုစဉ်က သူမကို အပြောကြီးလွန်းသည်ဟု ထင်ခဲ့သူများသည် နောက် မှားကြပီ ဆက်တွေကြုံရာတော့မှ ဝန်ခံကြရလေသည်။ ၁၉၇၅ ခုနှစ်တွင် ပါတီခေါင်း ဆောင်ဖြစ်ခဲ့သော မာဂရက်သက်ဆရာသည် သူတို့ပါတီကို ခေောင်ပွဲခန့်ခံအောင် ဦးဆောင်ပေးခဲ့ပြီး ၁၉၇၉ ခုနှစ်တွင် ဗြိတိန်နိုင်ငံ၏ ပထမဆုံး အမျိုးသမီး ဝန်ကြီးချုပ်ဖြစ်လာခြင်းပေတည်း။

(၂)

အဖေတူသမီး

စရင်သပ်မြို့ကလေး၏ စာကြည့်တိုက်ထဲမှ ဆယ်ကျော်သက် မိန်းကလေး
ထစ်ပေတက် ထွက်လာသည်။ သူမ၏ လက်ထဲတွင် ကတ်ထုန်းဆန်ချပ် စာအုပ်
ကြီးများ တစ်ပွဲတစ်ပိုက်ပါလာသည်။

“ဟေ့... မရှိ စာအုပ်တွေ မှားလှချင်လား။ ဝိုင်းကုသယ်ပေးရဦးမထား”
ထစ်မှာတွေ့ရသော သူငယ်ချင်းတစ်ယောက်က မေးသည်။

“ရတယ်၊ ရောက်တော့မှာပဲ။ ဖေဖေ ငှားနိုင်လောက်တာလေ၊ ရဲမှာ
ဆင်ပေးမလို့” မရှိခေါ် မာဂရက်က ပြန်ပြောလိုက်သည်။

အချိန်ကလေးမှာ ဇာတိယကဏ္ဍစစ် ခြိမ်းခြောက်မှုများ အရှိန်ပေးချိန်ဖြစ်သည်။
မရှိ၏ မခင် အဲလ်ဖရက် ရောတတ်သည် ကမ္ဘာ့ဈေးကွက်ကို စိတ်ဝင်စားသည်။
အထူးသဖြင့် လူထု သက်သာချောင်ခွဲရေး အတွက် အစိုးရက နေရာ အထောက်
အကူများတွင် ပါဝင်တာဝန်ယူပေးသော ဗြိတိန်စတိတ်သစ် (Welfare State) စနစ်များ
အကြောင်းကို တွေ့လာလျက် ရှိသည်။

အင်္ဂလန်နိုင်ငံ မြို့ကြီးမြို့ငယ်တိုင်းတွင် နှစ်အထောက်ကြာကြာကပင် အများ
ပြည်သူ့ဆိုင်ရာ စာကြည့်တိုက်များ ရှိခဲ့သည်။ အစိုးရလစား စာကြည့်တိုက်များ
ဈေး ခန့်သာဗျာဗျာ စနစ်တကျ စီမံခန့်ခွဲသေးသည်။ ဂရင်သပ်မြို့ စာကြည့်တိုက်
တွင် စာကြည့်တိုက်များအဖြစ် တာဝန်ယူခဲ့ဖူးသော “မာဂရက်” ဝန်ကြီးချုပ် ဖြစ်
လာချိန်တွင် ငယ်စဉ်က အဖေအတွက် စာအုပ်များအလာလာရားခဲ့သော မိန်းကလေး
ဖြစ်ကြောင်း မှတ်မိနေသည်။

“ဝန်ကြီးချုပ် မာဂရက်သက်ရာ စာတော် ကျွန်တော်တို့၏အဖွဲ့ဟောင်း အစစ်ပေါ့ရှား သူ အသက် ၁၃-၄ နှစ် အရွယ်ကတည်းက သူ့အဖေအတွက် တစ်ပတ်တစ်ကြိမ် စာအုပ်တွေ လာလာကူးတယ်။ တစ်ကြိမ်မှာရင် လက်တစ်ဖွဲ့၊ မိုင်မနင်းနဲ့ သယ်သယ်သွားရတာ မှတ်မိနေပါတယ်” ဟု စာကြည့်တိုက်မှူးဟောင်း အတိုးခိုက် ပြောသည်။

“မို့နဲ့အဖေဟာ ကျွန်တို့နဲ့ပဲ စာအုပ်တိုက်တွေအဖြစ် နေထိုင်ရတယ်။ တကယ်က သူဟာ ၁၂-နှစ်သားမှာ ကျောင်းထွက်ခဲ့ရတယ်။ ပညာကို ပြီးနဲ့ အောင် သင်ခဲ့ရတာမဟုတ်ဘူး။ ခါပေမဲ့ ကိုယ်ထူးကိုယ်ချွန် ပညာထွက်ပျံခဲ့တယ်။ အတန်းပညာဘာမှမရှိပေမဲ့ သူ့ရဲ့ အသိဉာဏ်ပညာအဆင့်ကို ဘယ်သူမှ တွေးတွက်ဝံ့ မရဘူး” ဟု စာကြည့်တိုက်မှူးဟောင်းက ပြန်ပြောပြသည်။

မာဂရက်သည် ဗဟိုပုံနှိပ်ရေးဌာနတွင် ၁၉၂၅ ခုနှစ် အောက်တိုဘာလ ၁၃ ရက်တွင် မွေးဖွားသည်။ မခင် အိတ်စရက်ဆရာဘတ်မှာ ကျန်ခဲ့ပိုင်ပိုင်ရှိခဲ့သည်။ မိခင်မှာ အုပ်ချုပ်သမားပိုင်ခဲ့သည်။ အဘိုးတစ်ယောက်က မိမိချုပ်သမား အဘိုးတစ်ယောက်က မီးရထားလမ်း အစောင့်ဖြစ်သည်။ မာဂရက်ကို မွေးဖွားချိန်က ကရင်သစ်ဗြိတိသေ့များ ဝိတင်း နေထိုင်သူ လူဦးရေ ၂၈,၀၀၀ ဦးသာ ရှိသေးသည်။ မိမိလေး ရှေးအင်္ဂလိပ်ဗြိတိသေ့တစ်ဦးဖြစ် ပြီးမှန်းပေးပြီး တည်ရှိနေခဲ့ ဖြစ်သည်။

(၁၉၆၃ ခုနှစ်တွင် ကရင်သစ်ဗြိတိသေ့ နှစ် ၅၀၀ ပြည့်တော် ကျင်းပ နိုင်ခဲ့သည်။)

မာဂရက်သည် အခင်၏ ကျန်ခဲ့ပိုင်ကလေး အပေါ်တပ်တွင် ၁၈ နှစ်သမီး အရွယ်ထိ နေထိုင်ခဲ့သည်။ သူတို့နေထိုင်ရာ အခန်းကဏ္ဍကလေးတွင် ရေချိုးခန်း မရှိ။ အရက်တိုက်မရှိ အသုံးပြုလိုသည့် အောက်ထပ်ထို့ ဆင်းရဲသည်။ သူတို့ မိသားစု၏ အကြောင်းသိ မိတ်ဆွေဟောင်း တစ်ဦးက -

“သူတို့ရဲ့ အဲဒီအချိန်ကလေး အဆင့်အတန်းကိုပြောရရင် ချစ်လာတယ်လည်း မပြောနိုင်ဘူး။ ဆင်ဆဲတယ်လည်း မပြောနိုင်ဘူး။ မရှိမရှားပေါ့လေ” ဟု မှတ်ချက်ချသည်။

ဤကျန်ခဲ့ပိုင်ရှင် အိတ်စရက် ဆရာဘတ်သည် ထုသိမ်းသော ရိုက်ရို ကလပ်အသင်းဝင်တစ်ဦးဖြစ်သည်။ ချစ်လည်းသာ ဥပစာပညာရှိသည်။ အရပ်အဟောင်း ၆ ၈ ၂ လက်မရှိနေခြင်းကလည်း သူများထက် ထူးခြားပေးပိုင်နေသည်။ သူသည် ဘာသာရေးကိုင်ဆိုင်သော မာဂ်သစ်တစ်ဦးလည်း ဖြစ်သည်။

အရက်သေစာ လုံးဝရောင်ကြည့်သည်။ တနင်္ဂနွေနေ့တွင် ဘုရားရှိခိုးကျောင်းကို မိသားစုပါ တစ်ပါတည်းခေါ်ပြီး သုံးကြိမ်သုံးခါ ဝတ်ပြုသည်။ တနင်္ဂနွေနေ့တွင် ဘာသာရေးကိစ္စရပ်တွင် အာရုံပြုသည်ဖြစ်၍ တနင်္ဂနွေနေ့အလှူထုတ်သမားတင်စာကိုပင် ထုံးစံ မဝယ်ယူဖြစ်သည်ဟု ဂရင်သမ်မြို့ အေသမ် သတင်းစာကိုယ်စားလှယ်က ဖြေပြသည်။

ဒဲလ်စရက်ရောဘတ်ဆို လူမျိုးသည် အခြားနေရာအေသမ်များမှာဆိုသည့် အထာပိတီဝင်ဖြစ်နေရာ အေသမ်သည် သူ့ကျတော့ တစ်ယူလုံးစွာ ထင်တရယ် စောင့်ကြည့်ခဲ့သည်။ မာဝရတ်ကိုမွေးပြီး နှစ်နှစ်အကြာတွင် ဒဲလ်စရက်ရောဘတ် သည် မြို့ကောင်စီဝင် ဖြစ်လာသည်။ သူသည် ဂရင်သမ်မြို့စုရပ်သည်များအသင်း၊ ကျွဲကြီးအင်ယောက်ဖြစ်ရာ ရေအညစ်အယစ်အာ သူ့ကို မြို့ကောင်စီဝင်အဖြစ် ခေါ်ရောက်အရွေးခံခိုင်းသဖြင့် ရွေးကောက်ပွဲ ဝင်ခဲ့ရသည်။ ယီဝီနောက်ခံမရှိဘဲ ထင်ထင်ပုဂ္ဂလအဖြစ် အရွေးခံခဲ့ခြင်းဖြစ်သည်။

သူသည် ဂရင်သမ်မြို့ကောင်စီတွင် ၂၅ နှစ်ကြာမှ တာဝန်ထမ်းဆောင်ခဲ့၏။ အာဇာနည်ရောက်မတိုင် ဥက္ကဋ္ဌ (ငွေထိန်း) အဖြစ် နှစ်ပေါင်းများစွာ ဆောင်ရွက် ခဲ့ရသည်။ ထိုမှတစ်ဖန် မြို့တော်ဝန်အဖြစ် အရွေးခံရပြန်သည်။ မြို့တော်ဝန် အဖွဲ့ဝင်အဖြစ်အသော် မြို့ကောင်စီဝင်လျက် လက်ဖြစ်နေသေးသည်။

၁၉၅၂ ခုနှစ်ကျမှ မြို့ကောင်စီဝင်အဖြစ်က ပြုတ်ခဲ့ရသည်။ ထိုနှစ် အာဇာနည်တွင် အေသမ်ပိတီမှ ကိုယ်စားလှယ်လောင်းက သူ့ကို အနိုင်ယူလျှား သည်။ ဒဲလ်စရက်ရောဘတ်သည် အရုံးကို ကျေကျနပ်နှစ်ခဲယူခဲ့သည်ဟု ဖြေဆိုတတ်သို့။ သူ့ကိုနိုင်ထိုက်သော ကိုယ်စားလှယ်အား အပြုမယူဘဲ လက်ခံပွဲ ချက်ထုတ်ပြီး သို့မဟုတ်ကားပြောခဲ့လေသည်။

မာဝရတ်၏ ဘဝအစဉ်တွင် အင်ကြီး၏ နိုင်ငံရေးအတောင်အကျလောကခံ အင်အားသည် ကြီးစွာ ဩဇာလွှမ်းမိုးခဲ့သည်။ ဒေါင်းမာခြင်း၊ တီကျခြင်း၊ ပြက် အခြင်း၊ ထက်ပြက်ခြင်း၊ မာန်ကြီးခြင်းတည်းဟူသော ဝုဏ်ပုန်များကို ဝေင် ကြီးစွာ အဓမ္မရလိုက်သည်ဟု ခေါ်ဆိုရပါသည်။

မာဝရတ်သည် အထက် ၁၀ နှစ် အရွယ်တွင် အထက်တန်းကျောင်း အထာပိတီဝင်အဖွဲ့ဝင်အောင်သည်။ ပုံမှန် အရွယ်အောက် တစ်နှစ်ငယ်သော်လည်း ကျွဲကြီးအင်ယောက်နှင့် စကောတားရွတ်ခြင်း ဖြစ်သည်။ ဂရင်သမ်မြို့ မိန်းကလေးများ အနိမ့်တန်းတွင် ဆက်တက်ရသည်။ တက္ကသိုလ်မရောက်မီ ထိုကျောင်းတွင် ချစ်ချစ် ကြာခဲ့သည်။ ခုနှစ်နှစ်တွင် ကြောက်နှစ်လုံးလုံး အတန်းတိုင်း၌ အဆင့်

မရှိဟာ
 ပါထီမန်ထဲမှာ
 အမတ်တွေ
 မေးခွန်းထုတ်
 တာမျိုးကို
 သတင်းစာတွေထဲ
 ဖတ်ပြီး
 သိပ်သဘော
 ကျတယ်။
 ကျောင်းကိုသာ
 ဟောပြောတဲ့
 ပြင်ပက
 စာရေးဆရာတွေ၊
 ပညာရှင်တွေကို
 မရှိက
 မေးခွန်းတွေ
 ထုတ်မေး
 တတ်တယ်။
 မိဟာ
 ပါထီမန်အမတ်
 ထုတ်ဖို့
 တွေ့ကျင့်နေ
 တာပဲထို
 ခြောပါလယ်

တစ်ချင်းချင်း တစ်နှစ်သာ ခြေရော် လက်ချော်
 ဖြစ်ခဲ့သည်။

အထက်တန်းကျောင်းတွင် မာဂရပ်
 ရောတတ်နှင့် ကျောင်းနေတက် ထူထပ်ချင်ဖြစ်ခဲ့ရာ
 မာဂရပ် ဂွတ်ရပ်ချီက ထိုအရွယ်ကတည်းကပင်
 မာဂရပ်သည် ပါထီမန်အမတ်ထုတ်ရန် သင်္ချာနှင့်
 ချွန်သည်ဟု ပြောပြသည်။

“မရှိဟာ ပါထီမန်ထဲမှာ အမတ်တွေ
 မေးခွန်းထုတ်တာမျိုးကို သတင်းစာတွေထဲ ဖတ်ပြီး
 သိပ်သဘောကျတယ်။ ကျောင်းကိုသာဟောပြော
 တဲ့ ပြင်ပက စာရေးဆရာတွေ၊ ပညာရှင်တွေကို
 မရှိက မေးခွန်းတွေ ထုတ်မေးတတ်တယ်။ မိဟာ
 ပါထီမန်အမတ်ထုတ်ဖို့ တွေ့ကျင့်နေတာပဲလို့
 ခြောပါလယ်။ ဆဲမိအရွယ်ကထေးမှာ သူမေးခွန်း
 ထုတ်ပုံကတည်း။ တကယ့် နိုင်ငံရေးသမား
 ပိုက်ဆိုင်က အပြည့်နဲ့ဟု မာဂရပ်ဂွတ်ရပ်ချီက
 ပြောပြသည်။

“မရှိဟာ ကျောင်းစာကိုကြိုးစားသလို
 ကစားရန်စားမှာတည်း ဝုန်းချီတယ်။ ကျောင်း
 မဟာကီအသင်းမှာ အထွတ်တန်း အထွတ်ထူ
 နေရာက ကစားတယ်။ ပြီးနောက် ကျောင်းကပွဲတွေ
 မှာလည်း ပါသေးတယ်။ မရှိဟာ အထက်တန်း
 ကျောင်းသူဘဝမှာ ကတည်းက နိုင်ငံရေးသမား
 ဖြစ်ဖို့ ပြင်ဆင်နေသလို “တွေ့ခဲ့ရတယ်”ဟု
 ကျောင်းနေမက် သူထပ်မံအကဲခတ်ပြောပြသည်။

မာဂရပ်သည် တက္ကသိုလ်တက်သွင်း
 အောက်စဖို့ဒ်တက္ကသိုလ်ကို မရရအောင်
 တက်မည်ဟု သင်္ချာနှင့် ချွန်၏ ထိုခေတ်က
 အောက်စဖို့ဒ် တက္ကသိုလ်ကို မိန့်ကတေးများ
 တက်နိုင်ရန် အတော်ခက်ခဲ့သည်။ မိန့်ကတေး

များအတွက် ကောလိပ်အနည်းငယ်မျှသာ ရှိသေးသော ကာလဖြစ်သည်။

မာဂရက်သည် တာတုပေဘောသား အဓိကဖြင့် အောက်စပိုဒ်သို့ တက်ရောက်ရန် ဝင်ခွင့်စာပေးပွဲ ဖြေဆိုသည်။ ထိုစဉ်ကရော ယခုအထိပါ တာတုပေသည် ယောက်ျားများ၊ ကြီးမားနေသော ဘာသာရပ်ဖြစ်သည်။ မာဂရက်ရောတတ်၏ အတွင်းစိတ်တွင် ယောက်ျားတွေကြီးမားသော နယ်ပယ် ကိုမှ ဓမ္မဗြူ ယှဉ်ပြိုင် အနိုင်ယူလိုသော ဆန္ဒ ရှိနေခဲ့သည်။ နောင်အခါ နိုင်ငံရေး နယ်သို့ ရောက်တော့မည်။ ဝန်ကြီးဌာနတာဝန်ယူသောအခါ အမျိုးသမီးများ ကိုင်လေ့ ကိုင်ထရှိသော လှူပုခန်းထမ်းဌာနကို နေရာမျိုးကို မယူခဲ့ဘူး။ ယောက်ျားတွေအည်း တာဝန်ယူခဲ့သည့်အစဉ်အလာရှိသော ဘဏ္ဍာရေးနှင့် အခွန်ဌာနကို ကိုင်ခဲ့လေသည်။

အောက်စပိုဒ် တက္ကသိုလ်ဝင်ခွင့် ဖြေဆိုစဉ်က အမှတ်တရ အခြင်အပျက် အစရှိခဲ့သည်။ သိပ္ပံဘာသာဖြင့် အောက်စပိုဒ်ဝင်ခွင့်စာပေးပွဲ ဖြေဆိုသော်လည်း တက္ကသိုလ်၏ထုံးတမ်းစဉ်လာအရ လက်တင်စာပေကို သတ်မှတ်ခံချိန်မီပင် ဖြေဆိုရလေသည်။ သိပ္ပံဘာသာတွဲဖြစ်လို့ ဆိုကာ လက်တင်စာပေအခြေလွှာကို ပဖြေတင်နေခွင့်မရှိဘူး။

ထို့ကြောင့် မာဂရက်သည် လက်တင်စာပေကို ကမ္ဘာ့စွန့်ပျံ့ပြီး ပညာ သင်နှစ်၏ သုံးပုံနှစ်ပုံခန့် မီးကျန်ပစ်ပေးရန် ကျက်မှတ်ခဲ့ရလေသည်။ ထိုအခါ မိန်းကလေးကရပ်မာကျောင်း၏ ကျောင်းအုပ်ကြီး မစ္စဂီလီ(စ်)က မာဂရက်အား အောက်စပိုဒ်ဝင်ခွင့်ကို သိပ်စိတ်စောမနေဘဲ တခြားကောလိပ်တစ်ခုခုတွင် တက်နှင့်ပြီး တတိယနှစ်ကျောက်မှ အောက်စပိုဒ်ဝင်ခွင့် ဖြေဖို့ လုပ်ပါသောဟု အကျိုးလိုဟန်ဖြင့် ပြောဆိုခဲ့သည်ဆို၏။

ဆရာမကြီး၏ ဝိုက်တွန်းစကားကို စေတနာအမှန်ဟု မာဂရက်က မထင်ခဲ့ဘူး။ ထိုခေတ်က ကရပ်မာကျောင်းဆရာများထဲမှ အချို့သည် သဘောထားမကြီးခဲ့ကြဟု ဆိုသည်။ တပည့်တွေထဲက နာမည်ကြီး တက္ကသိုလ် မှာသို့ တက်ပြီး သူ့ဝိုင်းထက်သာသွားမည်ကို မရှုစိတ်နိုင်သူများ ရှိခဲ့သည်ဆို၏။ ဆရာထက် တပည့် လက်အောင်းအထက်မခံလိုသူများပေတည်း။

မာဂရက်က ဆရာမကြီး မစ္စဂီလီ(စ်) သည် သူမ၏ တစ်စည်းမှန်းချက် ကို ကယွက်ယယွက်သပ်ဖို့ ကြိုးစားသည်ဟု ထင်မြင်ခဲ့သည်။ ထို့ကြောင့် အောက်စပိုဒ် ဝင်ခွင့်စာပေးပွဲကို မဖြစ်ဖြစ်အောင် ဖြေဆိုခဲ့လေ၏။

မာဂရက်သည် အခဲမကျွမ်းဝင် ကြီးမားသဖြင့်ကြောင်း ထိုဆရာမကြီးနှင့်

နှစ်ပေါင်းများစွာကြာပြီးမှ ပြန်လည်ဆုံစည်းချိန်တွင် ဖမ်းတွင်လာခဲ့သည်။

ကွန်ဆာပေးတစ်ပါးတို့ ခေါင်းဆောင်တစ်ဦးအဖြစ် မာဂရက်သက်ချာ အရေးပါသူဖြစ်လာချိန် တစ်နှစ်သောအခါ၌ မာဂရက်နေခဲ့သော မိန်းကလေး ဂရမ်မာကျောင်း နှစ်ပတ်လည်အခမ်းအနားသို့ ဖိတ်ကြား၍ တက်ရောက်ခဲ့သည်။ ထိုအချိန်တွင် အငြိမ်းစားယူပြီး ဖြစ်သော ဆရာမကြီး ဖရူဂီလီ(စ်)သည်လည်း တက်ရောက်၍ အစီအစဉ်အရ မိန့်ခွန်းအသီးသီးပြောကြရာ ဆရာမကြီး အထူး၌ လက်တင်စကားပုံအချို့ကို ကိုးကားပြောဆိုသွား၏။ မာဂရက်သက်ချာ အပြောရသော အလှည့်တွင် စောစောက ဆရာမကြီး ကိုးကားသောသော လက်တင် စကားပုံ အသုံးအနှုန်းများ မှားယွင်းနေကြောင်း၊ အမှန်အဓိပ္ပာယ်မှာ ဤသို့ ဤနည်း ဖြစ်ကြောင်းဖြင့် လိုဝ မျက်နှာပေးတောက်တဲ့ အပြောအပြောပေးသည်။

ဆရာမကြီးတကယ်ပဲ မှားခဲ့သည် ထားဦး မိမိ၏ ငယ်စေ့အမေကြီးကို မညှာမတာ စေတနာပြောကြားသော မာဂရက် လက်ချာကို ပရိသတ်က ပေးတောက်ကြော့စေ့ သူမ မိန့်ခွန်းပြောပြီးချိန်တွင် လက်ခုပ်တီးသူ အနည်းငယ်သာ ရှိခဲ့သည်ဆို၏။ သို့ရာတွင် မာဂရက်သက်ချာကတော့ မမှစေ့၊ မျက်နှာ တည်တည်နှင့်ပင် သူမ၏ ထိုင်ခုံထို့ ခြေလှမ်းမှန်မှန်နှင့် ပြန်လျှောက်လာခဲ့လေ၏။

မာဂရက်သက်ချာ၏ ဘဝဇရီး တစ်ထွက်ကလေး ဤအတိုင်းပင် စမ်း သွားခဲ့သည်။ တိုက်ခိုက်သိုသူများကို ရုစောက တိုက်ခိုက်သွားသည်။ အများ ယခိုသတ်က ကြီးကြီးခြင်းကြီးကြီးကြီးကို ထည့်သွင်းမစဉ်းမာ။ သူ ထုပ်ထင် ထုပ် ထိုက်သည်ဟု ထပ်ပြန်သွား နှုတ်တိုပြီး ထုပ်ထည့်သည်ဖြစ်သည်။ ထိုကြောင့်ထည့် သံလေ၏ဟု နှာပည်တွင်ခဲ့ခြင်းဖြစ်ပေသည်။

မာဂရက်၏ငယ်စေ့ရာ ကျောင်းဆရာမကြီးသည် သူမ၏ ဘဝလမ်း ကြောင်းကို ထမ်းလွှဲအောင် အကြံပေးသည်ဟုဆိုကာ ဖိတ်ဆုခဲ့သော်လည်း ဂရင်သမ်မြို့ကလေးကိုကား အဝေးနဲ့ သံယောဇဉ်ကြီးခဲ့သည်။

မြို့ငယ်ကလေးတွင် ကြီးပြင်းခဲ့ရသော ဘဝကို မာဂရက်က အကန့်ပင် စမ်းပြောကပ်သည်။ လူဦးရေထူထပ်ပြီး ဧကန်နဲ့ချွင်းတို့နှင့် ဘာသိဘာလာနေ ထေ့ရှိသော မြို့ကြီးမြို့နယ်များတွင် ကြီးပြင်းသူများသည် မြို့ပြအချိန်အတွေ့၏ လှမ်းရိုးမှကိုခံရတတ်သည်။ စတားမြို့ကလေးများတွင် ကြီးပြင်းရသူများကား တစ်ဦးနှင့်တစ်ဦးအကြောင်းသိချင်း ဖြစ်၍ ခင်မင်ရင်းနှီးမှုလည်း ပိုမိုကပ်နှိပ်သည်။ ဝိညာဉ် ပွင့်ပွင့်လင်းလင်းရှိကြသည်ဟု သူမက ယူဆသည်။

မာဂရက် ဝန်ကြီးချုပ်ဖြစ်လာချိန်တွင် ဂရင်သမ်မြို့ကထုတ်ဝေသော

ဂရင်သမ်ကွန်နယ်သို့ အထူးသတင်းလွှာ တစ်စောင် ပေးလိုသည်။

“ကျွန်မဟာ မြို့ငယ်လေးတစ်မြို့မှာ ကြီးပြင်းလာခဲ့ရတာ အများကြီး ကံကောင်းတယ်လို့ အမြဲတမ်းယုံကြည်နေပါတယ်။ ချစ်ကြည်ရင်းနှီးမှု ခေတနာတန်ဖိုး အကျိုးဆောင်လိုတဲ့ စိတ်ဓာတ် အတွက် ကျွန်မရဲ့မြို့ကလေးက ရခဲ့တာပဲ”

ဟု မာဂရက်၏သတင်းလွှာ၌ ဖော်ပြခဲ့ သည်။

ဇာတိမြို့ကို ချစ်သော်လည်း မာဂရက်လို “တောက်မည်စီးခဲ အချိန်နှင့် ခဲ့ရဲ” ဖြစ်မည် ထူထောင်ထားတစ်ယောက်အဖို့ ဇာတိမြို့မှာပဲ နှစ်သိပ် ဝေဖန်နေရန် မမြင်။ ပညာရေးခရီး အက်ရည်မည်။ ပညာရေးတွင်လည်း ထိပ်ဆုံး တုတ်နိုင်သောနေရာကိုမှ မာဂရက်က တက်တန်း လိုသည်။ သို့ဖြင့် အောက်စဖို့စ် တက္ကသိုလ်ကို အရအရ သက်တက်ခြင်းဖြစ်သည်။

မာဂရက်သည် အောက်စဖို့စ် တက်အောက်ခံ ဆမ်းမားဗီးလ်ကောလိပ်သို့ စင်နှင်ရသည်။ ဆမ်းမားဗီးလ်သည် ဝေဖန်မာဂရက် အထက် ကောလိပ်နှင့်တန်းတူ အောက်စဖို့စ်၏ အထမဆုံးအမျိုးသမီးကောလိပ်တစ်ခုဖြစ်သည်။ အထူး တွင် စတင်တည်ထောင်ခဲ့၍ သက်တမ်းရင့် နေ့ကြိုသည်။

အမျိုးသမီးများ အောက်စဖို့စ်တက္ကသိုလ် ခွဲခွဲကိရုဏ်းရေး ကြိုးပမ်းခဲ့ကြရသည်မှာ ၁၉၂၀ ခုနှစ်အောင်မြင်သည်။

ထိုအချိန်မှ အမျိုးသမီးကောလိပ် များသည် တက္ကသိုလ်၏ တင်းပြည့် အဖွဲ့ဝင် များဖြစ်လာသည်။ ဆမ်းမားဗီးလ်ကောလိပ်သည်

ဆမ်းမားဗီးလ်
ကောလိပ်သည်
ထိပ်တန်းနိုင်ငံရေး
ခေါင်းဆောင်များကို
မွေးထုတ်ပေး
ခဲ့သည်ဟု
ကျော်ကြားသည်။
မစ္စက်အင်ဒီယာနီ၊
ခေါက်တာ
ဒီး၊ခစ်ဆမ်းဟား
ဇာနီးလ်၊
မစ္စက်ဂျာလီပီယို၊
မစ္စက်မာဂရက်
သက်ချာတို့သည်
ဆမ်းမားဗီးလ်၏
ဂုဏ်ထူးဆောင်
များဖြစ်ကြ၏

ထိပ်တန်းနိုင်ငံရေးခေါင်းဆောင်များကို မွေးထုတ်ပေး ခဲ့သည်ဟု ကျော်ကြားသည်။ မစ္စက် အင်စီရာဂျီ ခေါက်တာ ဒီးဒေစ် ဆမ်မာမဂါးလ်၊ မစ္စက်ရှာလီဝီလျံ မစ္စက်မာ ကရက် သက်ချာတို့သည် ဆမ်မာဒီးလ်၏ ဂုဏ်တူးဆောင်ပျာခြစ်ကြ၏။

မာဂရက် ကောလိပ်စတက်ချိန်တွင် ဆမ်မာဒီးလ်၏ကျောင်းဆရာကြီး ဟု စိမ်းကဲ့နက်ခေတ်ပြစ်သည်။ သူမသည် အနီနှင့်ဝတ်ရောင်ခြည်ဆိုင်ရာ သုတေသနပြုမှုများဖြင့် တင်ဆားကျော် ကြားခဲ့သည်။ ထို့ပြင် မာဂရက်၏အရာပု ခေါ်ရသီဟော့ကာဟုလည်း ဓာတုဗေဒ ဝိုင်ရာနိတယ်ဆရာ ရရှိခဲ့သည်။ ဇလောရ် နိုက်တင်ကေးလ်ပြီထွင် ဗြိတိသျှအမျိုးသမီးများထဲမှ ပထမဆုံး နိုင်ငံ့ဂုဏ်ထောင် တွဲ့ (Order of Merit) ကို ရရှိခဲ့သူ ဖြစ်သည်။

ဆမ်မာဒီးလ်ကောလိပ်ကို မာဂရက်သက်ဆွာတက်ရောက်ချိန်တွင် ခုတ်ယာကွာရစ်မပြီပေ။ ခုတ်ယာနစ်ဝက်ကုမ္ပဏီ စစ်ပြိုသွားသည်။ နောက်နှစ် တွင် စစ်ပြန်လွှဲလယ်များ တက္ကသိုလ် ပြန်တက်လာကြသည်။ စစ်ပြီးခါစ ဗြိတိသျှ တက္ကသိုလ်များသည် စည်စည်ကားကား ပြုပြင်ထားသည်။

မာဂရက်ရောက်လာသည် သူငယ်ချင်းဖြစ်သူ မာဂရက်ဂွတ်ရစ်ချ် ၏ပခင် (အင်္ဂလန် ခရစ်ယာန်အသင်းတော် တုန်းကြီး) ၏ အကူအညီဖြင့် နေ့တင်ကစ်တွင် နေရာရသည်။ သူမသည် တက္ကသိုလ်နယ်မြေတွင် မိတ် ကောင်းဆွေကောင်းများနှင့် တွေ့ကြုံခဲ့ရသည်။ တက္ကသိုလ်ပွဲလမ်းအစမ်းအနာမ ဟူးသို့သွားရောက်ရန် နော်မန်ဝင်းနင်း ဆိုသူ တရားသူကြီးတင်ပြီနှင့် ခင်ပင် ရင်နှီးခဲ့သည်။ ထိုသည် ကိန်နာရစ် တက္ကသိုလ်မှ စူးစမ်းနင်းဘွဲ့ရခဲ့ပြီ။ နောက် မှ ဥပဒေပညာဆက်သက်ကာ တရားသူကြီးဖြစ်လာတတ်ပြန်၏။

မစ္စတာဝင်းနင်းက မာဂရက်အား သိပ္ပံပညာသာရပ်ကို ဆက်ယူပြီ နောက် ဆုံကွဲမှ ဥပဒေအည်ပွေးရန် တိုက်တွန်းသည်။ သိပ္ပံပညာနောက်ခံရှိသူသည် ပုဂံခင်းခွင့်ဥပဒေတိုက်ခွဲမှုတွင် ပို၍ အထူးပြုနိုင်ကြောင်း ဖော်ပြကြားသည်။

မာဂရက်သည် တက္ကသိုလ်တွင် ကလေးကလေးကိစ္စများအတွက် အချိန် မပေးနိုင်ခဲ့။ အပေးလာစိတ်ထားနေသည် အကျင့်လည်း မရှိဟုဆိုသည်။ ဓာတုဗေဒ ကျောင်းသားကျောင်းသူများသည် ညနေပိုင်း၊ ဓာတ်ခွဲခန်းထင်ရချိန်များ၍ ကထာချုပ်စာပင် မှန်မှန်လှုပ်နိုင်ခဲ့ကြ။ အောက်တိုဘိုတွင် သိပ္ပံကျောင်းသားများသည် ဝိဇ္ဇာကျောင်းသားများလေတက် အသင်ချိန်ပြင်ပ ဖွံ့ဖြိုးရေးသင်တန်းများ၌ မပါဝင် နိုင်ကြသည်ဟု ယခုတိုင်ပြစ်၏။

သို့တိုင်အောင် မာဂရက်သည် တက္ကသိုလ်ကျန်ဆာပေးတစ်ကလပ်

(OUC) နှိပ် ပါဝင်လှုပ်ရှားခဲ့သည်။ ကွန်ဆာ
ဇေးတစ် ပါတီဝင်သောင်း သူငယ်များ၏ ဇရာကျင့်
ကွင်းဟု ဆိုနိုင်သော အသင်းအဖွဲ့ ဖြစ်သည်။
နာမည်ကြီး အောက်စပိုဒ် သမဂ္ဂအသင်းကြီးမှာ
ထိုအချိန်ကတိ အချိန်သမီးများ ပါဝင်ခွင့် မရှိသေးချေ။
သမဂ္ဂအသင်းကြီးက ပုံမှန် စကားရည်လှပွဲများ
ကွင်းပေလေ့ရှိသည်။

၁၉၇၆တွင် ဖာဂရက်သည် တက္ကသိုလ်
ကွန်ဆာဇေးတစ်ကလပ်၏ ဥက္ကဋ္ဌဖြစ်လာသည်။
တက္ကသိုလ်ပြင်ပတွင်လည်း တိုင်းရေးပြည်ရေးများ
စိတ်လှုပ်ရှားစရာ ဖြစ်ပေါ်နေချိန် ဖြစ်၏။
ဝက်စမင်စတာ (ပါလီမန်) တွင် ဆိုရှယ်လစ်များ
အာဏာရကာ စေတာပါတီအနီရ တက်လာသည်။
ဗုတီယ ကမ္ဘာစစ်ကြီးကို အနိုင်တိုက်ပေးခဲ့သော
ဝင်စတန်ချာချီ၏ ကွန်ဆာဇေးတစ်ပါတီမှာ
မှေဝေညှစ်ခဲ့ချိန်ဖြစ်သည်။ လူငယ် ကျောင်းသား
များကား ထုံးစံအတိုင်း အတိုက်အခံဘက်က
ရပ်တည်ကြရာ ဖာဂရက်တို့လို ကွန်ဆာဇေးတစ်
လူငယ်များသည် ဝိဋ္ဌိလှုပ်ရှားစဉ်ကဲ့သို့ကြရ၏။

ကျောင်းတစ်ဖက်၊ နိုင်ငံရေး လှုပ်ရှား
မှုများက တစ်ဖက်နှင့် အချိန်များ ကုန်လွန်ကာ
ဖာဂရက်သည် ဘွဲ့ရခဲ့သည်။ ဗုတီယတန်း
ဂုဏ်ထူးဖြည့်သာ အောင်၍ မကျေနပ်ခဲ့ချေ။

“ဒါ တတုဇေဇပယူခဲ့ရင် ကောင်သား
စာမေးတဲ့ကို ပထပတန်းနဲ့ အောင်ချင်ပေမဲ့ နိုင်ငံရေး
ဘက်မှာ အချိန်တွေပေးခဲ့ရတာ များလို့ ပထမ
မရခဲ့ဘူး”

ဟု သူငယ်ချင်းတစ်ယောက်ကို ပြောပွား
သည်ဆို၏။

ဆင်းစာအိတ် ကာသလီယံ ကျောင်းအုပ် ကြီး

တက္ကသိုလ်
ပြင်ပတွင်လည်း
တိုင်းရေးပြည်ရေးများ
စိတ်လှုပ်ရှားစရာ
ဖြစ်ပေါ်နေချိန်
ဖြစ်၏။
ဝက်စမင်စတာ
(ပါလီမန်)တွင်
ဆိုရှယ်လစ်များ
အာဏာရကာ
စေတာပါတီအနီရ
တက်လာသည်။
ဗုတီယ
ကမ္ဘာစစ်ကြီးကို
အနိုင်တိုက်ပေး
ခဲ့သော
ဝင်စတန်ချာချီ၏
ကွန်ဆာဇေးတစ်
ပါတီမှာ မှေဝေညှစ်ခဲ့
ချိန်ဖြစ်သည်။

မိမိကဲ့ရဲ့နက်အောင်ကမ္မ

“မာဂရက်ဟာ အရည်အချင်းရှိတဲ့ စာတုရေးဆရာကဲ့သို့သူတစ်ယောက်ပဲဟု
ဟုဆိုပြောသည်။ ကျောင်းဆင်းကြီးက မာဂရက်အား ဆရာဝန်အသေးအ
တစ်ယောက်အဖြစ် အသက်မွေးလျှင် အောင်မြင်မည်ဟု ယုံကြည်ခဲ့သည်။
မာဂရက်ကလည်း သူ့ရရှိနေထိုင် BX ပထမတန်းတစ်ခုနှင့် ဆရာဝန်
သူတော်သိပညာရရှိအဖြစ် ပထမဆုံး လုပ်ကိုင်ခဲ့သည်။

သို့ရာတွင် ကွန်တေးတစ်ယောက်အဖြစ်ကား ဆက်လက်တာဝန်ယူ
နေခဲ့ခြင်းသည်။ ဆက်တက်နယ် မန်နန်းထရီဗျူဗွေတိုင်ချိန်တွင် ကွန်တေး
ထောက်အစည်းအဝေးများသို့ ပုံမှန်တက်ရောက်ဆွေးနွေးခဲ့သည်။

ဆရာဝန်အပညာရှင်အဖြစ် မာဂရက်သည် ဘဝအာမခံချက်ရှိသည်။
ထက်ဝမ်းထည်ရှိသည်။ သို့ရာတွင် နိုင်ငံရေးများကိုလည်း သူမက စိတ်
အားထက်သန်ထွက်ရှိသည်။ အထူးသဖြင့် ဂြိုဟ်နီနီဝင်ရေးတွင် ထိုအချိန်ကာလ
တစ်ဝိုက်က ဆိုရှယ်တစ်ယောက်ကြီးမားခြင်းကို ကွန်တေးတစ်ယောက်ထုဝင်များက
မကရုမချမ်း ဖြစ်နေကြသည်။ မျောက် ရွေးထောက်ပွဲတွင် အလဘာပီတီကို
အမြဲထံအနိုင်ယူရန် တက်ကြွသော ကွန်တေးတစ်ယောက်ထုဝင်များက သူ့အဖွဲ့
ချာထကြသည်။ ပထမထုဝင်များတွင် မာဂရက်သည် အောင်မြင်မှု ပိုဝင်ခဲ့ပေသည်။
ထိုအချိန်တွင် မာဂရက်သည် အသက် ၂၃ နှစ် ထာ ဖြစ်ပေသည်။

(၃)

ရှမ်းနိဂုံးခြင်းအစော့အကြွေ

နှိပ်ရေး နည်းပညာများကိုသိသော မည်သည့် ကျွန်တော့အဖွဲ့အစည်း ဝါဒီတစ်ယောက်
သိရှိလိုသောအခါ တက်နိုင်ရန် ကြိုးစားကြပေမည်ဖြစ်သည်။ ဝါဒီတစ်ယောက်တွင် သက်
ပြီး ဝါဒများကိုရှင်းလင်းဖော်ပြနိုင်ရန်နှင့် စစ်ဆေးရေးများကို တွေ့ဆုံရန်လိုအပ်သည်။ ထိုအပြင်
အလှူအတန်းများမှ အခက်အခဲအခက်အခဲများကို ဖော်ပြနိုင်ရန်လိုအပ်သည်။ သို့သော်လည်း
နှိပ်သည်။ ထိုသူများကလည်း ထက်လျားများကို မျက်စိစွဲပြီး စူးစူးရှရှုရှုရှုရှုသည်။

သူတို့၏က နိုင်ငံရေးအယောင်တွင် ထက်သန်ရာအားတော်အခါ
အထူးအထူးများ ဝန်ပေးပတ် ရှိစေတော့မည်။ သို့သော် မည်သို့ပင်ဖြစ်စေသည်။
နှိပ်ရေးဝါဒီများသည် ထုတ်ဝေမှုအတွက် အထူးအထူးရှုရှုရှုရှုများကို စောင့်ကြည့်
မူတတ်ကြသည်။ ဝါဒီအချို့ နှိပ်ရေးကို ထုတ်ဝေမှုနှင့် ထပ်မံဆောင်ရွက်မည်
အရည်အသွေးရှိထင်ရှားမှုများကို ငနထူးစေရန် ဝန်ပေးကြည့်ရာ မတော်
တော်ရာသည် အထပ်ထပ်တော်မူကြွေးရှားပမော့ ၁၉၄၈ ခုနှစ် ဝါဒီတစ်ယောက်လို
တော်များနှင့် ရခဲ့သည်။ အောက်ဖော်ပြပါအတိုင်း သို့မဟုတ်အသစ်၊
နည်းအားလုံးအပြင် တက်များကိုပြင်ခြင်းသည် ထိုအရည်အထေးတွင် ဆက်ပြီး
ရှုရှုရှုရှုအထောက်အထားပညာရှု ရှုရှုရှုရှုအထောက်အထားပညာရှု မတော်ကို
နှိပ်ရေးပတ်အပတ်ထောင်အပြင် အပတ်အစားထင်ရှားရန် ထိုက်လျှောက်

ထိုစဉ်က မဟာမင်းရာ အထက် ၂၃ နှစ်က ရှိသော အပတ်အစား
မြန်မာဝါဒီတစ်ယောက်အထက်ပညာ ထင်မြင်ခဲ့သည်။ သို့သော် နှိပ်ရေးနှိပ်
မူတတ်ခြင်းတွင် ဝီလီယံ (William Pitt) သည် အထက် ၂၄ နှစ် နှစ်ပင်

ဝန်ကြီးချုပ်ဖြစ်ခဲ့သေးကြောင်း ထောက်ပြကာ အားပေးခြင်းရသည်။ သို့ဖြင့် မာဂရက် အလုပ်စာရင်းတင်ပြခြင်းပွားသည်။ ထိုအချိန်တွင် အလုပ်စာရင်း တင်သွင်းထားပြီးမှ ၂၆ ဦး ရှိနေပြီဖြစ်သည်။ အားလုံး အချို့သားချင်းဖြစ်ပြီး ၂၈ နှစ်မှ ၅၅နှစ်အတွင်း ဖြစ်ကြသည်။

သို့ရာတွင် စက်မှုလုပ်ငန်း လူတွေ ခွေးချွမ်းသောအခါ မာဂရက်ရောက်တတ် ကိုပင် အကြိုက်ညီပြီး ခွေးချွမ်းလိုက်ကြ၏။ သို့ဖြင့် ၁၉၄၉ မတ်လ၌ မာဂရက် သည် ကိုယ်စားလှယ်လောင်းဖြစ်လာခဲ့သည်။ ကွန်ဆာဗေးတစ်အမတ်သောင်း အားလုံးအနက် အသက်အငယ်ဆုံး မဟုတ်တောင်မှ ကွန်ဆာဗေးတစ် အချို့သားလုပ်ငန်းလှယ်လောင်းများ ထဲတွင် အသက်အငယ်ဆုံးဖြစ်ခဲ့သည်။

အမတ်လောင်းခွေးချွမ်းသည် အစည်းအဝေးတွင် မာဂရက်၏ နှုတ် ဇရာစွမ်းရည်ကိုပြန်၍ စကားပြောနိုင်ရာ ထိုစဉ်က အာဏာရနေသော လေဟာ အစိုးရ၏ စီးပွားရေးအဖွဲ့အစည်းကို ချက်နှင့်လက်နှင့် စေဖန်ခွေးချွမ်းသွားသည်။ ထိုအချိန်တွင် မာဂရက်သည် အားပေးပြော အကောင်ကြီးမဟုတ်သေးသော်လည်း မိမိတင်ပြလိုသည်ကို အချက်အလက် ပိုင်ပိုင်၊ ရှင်းရှင်းလင်းလင်း ဆြော့ဆိုးအဖွဲ့ ခွေးချွမ်းခဲ့သည်ဟု ဆိုသည်။ ထိုသို့ တင်ပြခွေးချွမ်းနိုင်ရန် ကြိုးတင်၍ အမတ် တာဂုတ် လေဟာမုတ်သားဆိုခြင်းကြောင့်လည်း အောင်မြင်ခဲ့ခြင်းဖြစ်သည်။

ခတ်စိုမဲဆန္ဒနယ်မှ အရွေးခံမည် ဖြစ်၍ မာဂရက်သည် လန်ဒန်ပြို့၍ ပြောင်းရွှေ့နေထိုင်ပြီး အလုပ်လုပ်ရင်း မဲရွယ်ရည်ရုံနေထိုင်ခဲ့ရသည်။ ဂျော့ပိုင် ပွန်နှင့် ကပ္ပလီတွင် အစားအစာသုတေသန မာတုပေးအဖွဲ့အလုပ်ရရှိသည်။ အလုပ်ကို မပျက်မကွက်ဆင်ပြီး အလုပ်ကပြန်မှ နိုင်ငံရေး ရည်ရွယ်ချက်အက်လုပ် ရသည်။ နနက် ဂျာနာလီ အိမ်ကထွက်ကာ အလုပ်ခွင်တွင် တစ်နေ့ကုန် လုပ်ကိုင် ပြီး ၂၁ ၇ နာရီမှ အိမ်ပြန်ရောက်သည်။ သည်တော့မှ သူမ၏ မဲဆန္ဒနယ်အတွင်း လုပ်ကွက်များသို့ ထည့်သည်သွားရောက်ရသည်။ အချို့သမီး အစည်းအဝေးများ သို့ တက်ရောက်ရသည်။

ခွေးချွမ်းကွဲတွင် ပါဝင်ယှဉ်ပြိုင်မည့် ကိုယ်စားလှယ်လောင်းများသည် မဲ ဝေမှုရှင်းဆွေးတွင် နှစ်ဦးသဘောတူ စကားစစ်ဆိုပွဲ ပြုလုပ်ခေတ်ရာ ကွန်ဆာ ဗေးတစ်အမတ်မှ မာဂရက် ရောက်သည် အာဏာရ လေဟာမိတ်မှ မရွတ် ခေါင်းနှင့် ယှဉ်ပြိုင်ခဲ့ရလေသည်။ ၁၉၅၀ ခွေးချွမ်းကွဲ ကျင်းပခါး ၁၉၄၉ စီလင်ဘာလတွင် သူတို့နှစ်ဦးသည် ခတ်စိုကရပ်မာ ကျောင်းခန်းမ၌ မဲဆန္ဒရှင်

ပြည်သူများရှေ့၌ စကားအခြေအတင် ပြောဆိုခဲ့ကြသည်ကို အထိရောက်စွာ သတင်းစာက ဖော်ပြခဲ့၏။ အထူးအထူးသဘာပတိမှာ ကွန်ဆာဗေးတစ်မှ မစ္စတာ ကျောဗလျူ မွန်တင်ဖြစ်သည်။ သဘာပတိသည် ကိုယ်စားလှယ်လောင်းနှစ်ဦး၏ စကားတိုင်းကို သမာသမတ်ကျကျ ထိန်းသိမ်းဦးဆောင်ပေးသွားသည်ဟု နှစ်ဖက်စလုံးက ကျေနပ်ကြသည်။

ကျောင်းခန်းမတစ်ခုလုံး ပရိသတ်များဖြင့် ပြည့်သွားရုံမက အပြင်က နားထောင်ရသူတွေ အများအပြားရှိခဲ့သည်။ အပြန်အလှန် ပေးခွန်းများထုတ်ကာ ရှင်းလင်းပြောကြားမှုများ အပြည့်စုံမို့ ရောတတ်က နိဂုံးချုပ် စကားပြောသည်။ မကြာမီကျင်းပတော့မည့် ရွေးကောက်ပွဲတွင် ပြည်သူ့လှုပ်ရှားမှု ဖော်ပြချက်ကို ဖျက်နာငယ် နှစ်ကြည့်ဘဲ မျက်နှာတည့်တည့်ကြည့်ရုံသာပင် ပေါင်းစုအဆင့်သို့ ရောက်အောင် လုပ်ပေးနိုင်စွမ်းရှိသော အဆိုလှောင်းရပ်ကို ရွေးချယ်တော့မည်ဟု မျှော်လင့်ကြောင်း ပြောကြားသည်။

မစ္စတာအေဒီဒ် နီဂုံးချုပ်စကားပြောသည့်အလှည့်တွင် မာဂရက်အား မလောက်လေး မလောက်စား ကလေးတစ်ယောက်လို မစက်မတ်ဘဲ လေးလေးစားစား ပြောဆိုသွားသည်။ နောက်ဆောင် ယခုလို စကားတိုင်းများ ပြုလုပ်ရန် ဓမ္မဗောဓာတ်က ဆန္ဒရှိလျှင် မိမိကလည်း ဝမ်းမြောက် ဝမ်းသာ ကြိုဆိုပါသည်ဟု ပြောကြားသည်။

အာဇာနည်ပုဂ္ဂိုလ်မှ မစ္စတာခံချိန်နှင့် (အိုစဉ်က) အတိုက်အခံပါတီမှ မာဂရက်

အထုပ်ကို
မပျက်မကွက်ဆင်းပြီး
အထုပ်ကပြန်မှ
နိုင်ငံရေး
စည်းမျှေးရေး
ဆက်ထုပ်ရာသည်။
နံနက် ၇နာရီ
အိမ်ကထွက်ကာ
အထုပ်ခွင်တွင်
ထစ်နေကျန်
ထုပ်ကိုင်ပြီး
ည ၇ နာရီမှ
အိမ်ပြန်ရောက်သည်။
သည်တော့မှ
သူမ၏
မဲဆန္ဒနယ်အတွင်း
ရပ်ကွက်များသို့
လှည့်လည်
သွားရောက်ရသည်

ရောတတ်တို့၏ ယှဉ်ပြိုင်မှုမှာ အသင်းကျ နေသော စနစ်တစ်ရပ်၏ ပြယုဂ်ပင်ဖြစ်သည်။ အပြန်အလှန်ထေးစားသမှုဖြင့် ဆက်ဆံသည်။ ပထဝီကျေးဇူးအပြည့်ရှိသည်။

သို့ဖြင့် မေခေတ်ဝါရှိ ၁၀ ရက် ရွှေအာကက်ပွဲနေ့သို့ရောက်လာသည်။ မဲ မှားရေတွက်ပြီးချိန်တွင် မဇ္ဇတာခေါ်ခံကာ ၃၀၀၂၇ မဲ၊ မာဂရက်ရောတတ်က ၂၄၄၉၈ မဲ၊ လမ်းဘရယ်ပါတီမှ ကိုယ်စားလှယ်လောင်းက ၅၀၀၀ မဲရရှိသည်။ မဇ္ဇတာခေါ်ခံကာ မာဂရက်ကို ၁၃၆၃၈ မဲ အသာဖြင့် နိုင်သွားပေးပြီ။

တစ်ပြည်လုံးတွင်လည်း မာဂရက်တို့၏ ကွန်ဆာဇေးတစ်များ မဲပွဲခံသည်။ သို့သော် အပြတ်အသတ်ပွဲခံခဲ့ခြင်းတော့ မဟုတ်။ လေတပ်ပါတီသည် အင်္ဂလိပ် နိုင်ငံသော်လည်း အင်္ဂလိပ်မဇ္ဇာ ပြတ်ကုန်သွား နိုင်သည့်အနေအထားတွင်ရှိ၏။ ကြားရွှေ ကေတက်ပွဲများတွင် ကွန်ဆာဇေးတစ်များ နိုင်လာပါက အခြေအနေပြောင်းပြန်ဖြစ် သွားနိုင်သည်။

မာဂရက်မဲပွဲသော်လည်း သူမ ကိုယ်တိုင်က စိတ်ဓာတ်မကုန် ပထမဆုံး ပြိုင်ပွဲမှာ အတွေ့အကြုံယူခဲ့သောဖြစ်သည် ဟု သဘောထားသည်။ ထို့ပြင် မာဂရက် ရရှိသော ဆန္ဒမဲသည် ယခင် ကွန်ဆာ ဇေးတစ်ကိုယ်စားလှယ်လောင်းရခဲ့သည် ထက် ၅၀ ရာခိုင်နှုန်း ပိုများနေသည့် အတွက် အလားအလာကောင်းသည်။ ယုံကြည်ကြသည်။

အနိုင်ရရှိသွားသော မဇ္ဇတာခေါ်ခံကာ မာဂရက်အား အခက်ထွက်တော်မော် သို့ စိတ်ကြားဖြင့် နေ့လယ်စာတည်းခင်းကာ လေးလေးစားစား ဝတ်ပြုဆည်းခံသည် သူတို့သည် သူ့နိုင်ကိုယ်နိုင်ပြိုင်ခဲ့ကြသော်လည်း မုန့်ရှည်ရေထိုးနက်မှု မှတ်ခတ် များမရှိခဲ့။ တစ်ဦးနှင့်တစ်ဦး ရန်သူအဖြစ် မမြင်ဘဲ တိုင်ပြည်အင်္ဂလိပ်များအတွက် တာဝန်ထမ်းဆောင်ရန် ယှဉ်ပြိုင်သင်္ကန်းများ အဖြစ်သာ ရှုမြင်ကြသည်။ သို့ဖြင့် ငြိမ်းငြိမ်းသွားချိန်တွင် နှစ်ဦးနှစ်ဖက် စိတ်ဝေဖွဲ့မှုအဖြစ် ဆက်ဆံနိုင်ကြခြင်းဖြစ် သည်။

(၄)

ချာချီကြီး၏ ချက်နှာဖြင့်

နိုင်ငံရေးသုတ်ရာတွင် အနံ့နှင့် ကြီးမှုမှ ရင်ကျက်မှုရှိမည်ဟု ဆို၍၊ ဝေဖန်သည်။ အထက်စီးကရည်းနေရသော နိုင်ငံရေးသမားသည် အောက်သက်မကျေ အောက်ခြေလွတ်တတ်သည်ဟု ကွန်ဆာဗေးတစ်ကြီးများက ပြောသေ့ရှိသည်။ ဗြိတိသျှနိုင်ငံရေးတွင် ကွန်ဆာဗေးတစ်များသည် အာဇာတကို အကြိမ်ကြိမ် ရုန်းကန်သည်။ အတိုက်အခံတာဝန်တွင်လည်း အကြိမ် ကြိမ်နေခဲ့ဖူးသည်။

ဟာဂရက်သက်ချာ ကွန်ဆာဗေးတစ်ပါတီဝင်အဖြစ် နိုင်ငံရေး ထောင်ချီတွင် ကွန်ဆာဗေးတစ်များ သည် အတိုက်အခံနိုင်ငံရေးလုပ်ကြရာ၌ သို့သော် ဗဟိုယကမ္ဘာစစ်တွင် ဗြိတိန်နိုင်ငံကို နာဗီဂျာမန်တို့လက်အောက် ကျေရောက်စေရန် ဦးဆောင်မှုပေးခဲ့သော ဝန်ကြီးချုပ်ဟောင်း ဝင်စတန်ချာချီမှာ ပြောကြားမှုမှာနေဆဲဖြစ်သည်။

ထိုအချိန်တွင် အသက် (၇၆) နှစ်ရှိပြီဖြစ်သော ချာချီ၏ဦးဆောင်မှု အောက်တွင် ကွန်ဆာဗေးတစ်များသည် အတိုက်အခံနိုင်ငံရေးလုပ်ကြရာ၌ ထထေးသုငယ်များအား မိမိတို့၏တိုင်အုပ်ပြည်ကို သစ္စာရှိစေရန် ဦးစား ထမ်းဆောင်လျက်ရှိကြ၏။ ဗြိတိသျှ အင်္ဂလိပ်များကို ပို၍လှုပ်အောင်နိုင်သောအခါရ ထိုအင်အားပြဟု ဆော်ကြကြ၏။

အာဇာတရနေသော ကလီမင့် အက်တလီဦးဆောင်သည့် ဝေဖန် ထီထီအစိုးရ၏ အားပျက်ချက်များကိုလည်း လှထုသီအောင် တောက်ပြပြီး

မိမိတို့တက်ကို ဆောက်ရွေးကောက်ပွဲ၌ မဲပေးစေရန် စဉ်းစား ကြ၏။

မာဂရက်သည် ခေတ်ကာလပိုင်း အစိုးရ၏ ဖျိုးဖိမိမိကောက်လုပ်ရေး ဝိသေသနာကို အသေးစိတ်သေချာစွာ တစ်နှစ်လျှင် ဖျိုးဖိမိ ၂၀၀,၀၀၀ မှသာ ခေတ်ကာလတို့ကကောက်လုပ်နေခြင်း၊ မှာ ပြည်သူများကို သစ္စာတောက် ရာစရာကင်းကြောင်း၊ ကျွန်တော်တို့အားလုံးကတော့ အနေဖြင့် ပစ္စည်းများ၊ နေရာများ၊ အချိန်များစွာဖြင့် တစ်နှစ်လျှင် ဖျိုးဖိမိ ၃၀၀,၀၀၀ ကောက်လုပ်သွားရန် အသင့်ရှိကြောင်း၊ မာဂရက်က ခေတ်ပို မဲဆန္ဒနယ် မဲဆန္ဒခွင်ဝှားအား ဟော ပြောသည်။

၁၉၅၁ ခုနှစ်၊ ဖေဖော်ဝါရီလတွင် ခေတ်ပို၌ ချာဆပ်မောက်တယ်၌ အစည်းအဝေးကျင်းပရာ နယ်ပြစ်ကွန်ဆေးတစ်ပါးတီဝပ်များက သူပေးအား မပေးဘဲ တစ်တုတ်တုတ်အတတ်ပေးသည်။

ထိုနှစ် ဧကောက်တိုတာလတွင် ရွေးကောက်ပွဲကျင်းပမည်ဖြစ်ရာ အဖွဲ့ဝင်ကိုယ်စားလှယ် ၃၅၀ ဦးက မာဂရက်ကို ဖေဖော်ဝါရီလအပြစ် ထပ်မံရွေးချယ်လိုက်ကြ၏။ မာဂရက်ကို ဖေဖော်ဝါရီလရွေးသည့်ညတွင် ရာချီကြီးက တစ်နှိပ်စာလုံးတို့ အလံထွင်ပိန်စွန်းပြောသည်။ နန်းမအပြစ် ဘက်ပထက်မဟင်းမိတွင် ခေတ်ပိုကိုချီ ခွင့်ပေးထား၏။ (တယ်ဝီစေးရွှင်ရာ ထိုခေတ်က ခေတ်ပိုခြင်း၌ ရှားပါးစေသည်။) ည ၉ နာရီ ၁၂ မိနစ်တွင် ခေတ်ပိုမှ ရာချီကြီး၏ အထံ ထွက်ခွာသည်။ ပရိသတ်များက ထွက်ခွာ ခြောက်ပေးကြ၏။

ရာချီကြီးကို ခေတ်ကာ (ဆိုရှယ်လစ်) များက စစ်လဲပေးသူ၊ စစ် လိုတာသူဟု ချွတ်ချွတ်ကြ၏။ မာဂရက်တို့လို ဧကောက်ခြေအစဉ် အမတ် စတင်များကမူ ဖျိုးဖိမိပြုစာနာ၊ အပြစ်မီးစားလစာပြုစာနာ၊ မိသားစု ထောက်ပံ့ကြေပြုစာနာ စသည်များကို ရှင်းလင်းတင်ပြပြီး အများစုကင်း ကျိုးစေတိုက် မိမိတို့လုပ်အောင်မည့် စည်ရွယ်ချက်များကို ချပြကြသည်။

၁၉၅၁ ခုနှစ်၊ ဧကောက်တိုတာလတွင် ကျွန်ုပ်တို့က ထိုရွေးကောက် ပွဲတွင် မာဂရက်သည် ထပ်မံရွေးချယ်သည်။ ထိုခေတ် တစ်ပြည်ထုံးစာတိုင် အတားအရ ကျွန်တော်တို့တိုင်၌ ရာချီကြီး ဝန်ကြီးချုပ်ပြန်ဖြစ်သည်။

ရွေးကောက်ပွဲ ပဲခူးခေတ်လည်း ထိုခေတ်တွင် မာဂရက်သည် မှတ်မှတ်

ရရ ရေစပ်ကြောင်းလမ်းပဲ့ ပြုလုပ်ခဲ့လေသည်။ မာဂရက်၏ရေစပ်ပို့သည် သူမ၏ ထုပ်ဖော် ကိုယ်ပိုင်များကိုပင် အံ့အားသင့်စရာဖြစ်စေခဲ့သည်။ မကြာသေးခင်အထိ မာဂရက်သည် နိုင်ငံရေး တာဝန် များပြားလွန်း၍ အိမ်ထောင်ရေး စိတ်မကုန်နိုင်သေးကြောင်း ပြောခဲ့သေး၏။ သို့သော် မည်သူမျှ မသိလိုက်ဘဲ ဇင်နစ်သက်ချာဆိုသူကို မာဂရက်က ဝေးစာရှင်အဖြစ် ရွေးချယ်လိုက် လေသည်။

ဇင်နစ်သက်ချာသည် အိမ်သူတံဆေး ထုပ်ငန်း ကုမ္ပဏီတစ်ခု၏ မန်နေဂျင်းအဖွဲ့ဝင်တာ ဖြစ်၏။ မာဂရက်ထက် ၁၀ နှစ် ကြီးသည်။ နုတ်ယောက္ခမအတွင်းက မြတ်သမှုစစ်တပ်တွင် အရာရှိတစ်ဦး ဖြစ်ခဲ့ပြီး ပြင်သစ်ဘောင်ပိုင်နှင့် ဇီတင်တပ်ဖွဲ့များကွင်း အမှုထမ်းခဲ့၏။ အမှုထမ်းကောင် MUE ဘွဲ့တံဆိပ်ရရှိခဲ့သည်။ ဇင်နစ်သက်ချာနှင့် မည်သို့တွေ့ကြုံပြီး မည်သို့ ချစ်ကွမ်းဝင်ကြသည်ကို မာဂရက်က ထုတ်ဖော် မပြောခဲ့ချေ။ သူမသည် စိတ်ကူးယဉ်သမားမဟုတ်။ ထက်တွေ့သမားဖြစ်၍ ထက်တွေ့ကျကျပဲ ရင်စားခဲ့ရသည်။ ရေစပ်ပြီး နှစ်လ ခန့်အကြာ သာ ဇင်ဘာ၊ ၁၉၅၁ တွင် လန်ဒန်မြို့ ထက်စလီယံ ဘုရား ရှိသောကျောင်း သူတို့ ထက်ထပ်ကြသည်။ ထိုမှ နှစ်နှစ်အကြာတွင် မာဂရက်သက်ချာသည် အခြား ကလေးနှစ်ယောက်မွေးဖွား၏။ သမီးထေး ထောဇီလ်နှင့် သားလေးမာရစ်တို့ ဖြစ်သည်။

ထို ကာလများအတွင်း မာဂရက် သက်ချာသည် ဥပဒေသင်တန်း တက်နေခဲ့သည်။ ဥပဒေပညာ သင်ကြားရေးမှာ သူမ၏ ကာလရည်

ဇင်နစ်သက်ချာနှင့်
မည်သို့တွေ့ကြုံပြီး
မည်သို့
ချစ်ကွမ်းဝင်
ကြသည်ကို
မာဂရက်က
ထုတ်ဖော်
မပြောခဲ့ချေ။
သူမသည်
စိတ်ကူးယဉ်သမား
မဟုတ်။
ထက်တွေ့သမား
ဖြစ်၍
ထက်တွေ့ကျကျပဲ
ရင်စားခဲ့ရ
ရသည်။

ကြာပြီဖြစ်သော ရည်ရွယ်ချက်တစ်ခု ဖြစ်၏။ သူမ၏ ဥပဒေတွဲအောင်စာရင်းမှာလည်း မှတ်နှုတ်ရန်ဖြစ်ရောင်း၊ မောင်အေး၊ လေတာပိတီအိမ်ဆောင်ဖြစ်လာသော မစ္စတာ ဂျပ်ရပ် သော့ပိုင်နှင့် မစ္စတာစစ်တာမန်တို၏ ကြားတွင် မာဂရက်သက်ဆွဲရာမည် ပါရှိခဲ့သည်။ ငြိတီသျှန်နိုင်ငံရေးလောကတွင် လူမေ့မရသူမော်ဖြစ်လာ မည်သူသုံးဦးသည် စတင်စာရင်းတွင် ရှေ့ဆောင်နောက်ဆောင်ပါရှိခဲ့ကြခြင်းမှာ ထူးခြားသောတိုက်ဆိုင်မှု ဖြစ်ခဲ့လေသည်။ မစ္စတာစစ်တာမန်သည် လေ တာပိတီအိမ်ဆောင်တစ်ဦးဖြစ်လာပြီး ဥပဒေပတ်စရစ်ပြဿနာနှင့်စပ်လျဉ်း၍ သဘောကွဲလွဲကာ ပါတီမှ ထွက်ခဲ့သည်။ ထို့နောက် မီဒီကရက်တစ် ဆိုရှယ်လစ်ပါတီဟူ၍ ပါတီသစ် တည်ထောင်သည်။ သူသည် မူလ သုခိမ်ဆန္ဒမူဝင် (သင်္ကန်းမဲဆန္ဒမူဝင်) မှပင် မြန်လည်အဓမ္မခံပြီး၊ မြန်လည်အနိုင်ရခဲ့၍ ထင်ရှားကျော်ကြားလာသည်။

မာဂရက်သက်ဆွဲရာမည် ဥပဒေတွဲဦးဆောင် အခွန်အတုတ် ဆိုင်ရာ ဥပဒေအရာများ၌ လက်တွေ့ဆောင်ခဲ့လေသည်။ အခွန်ဥပဒေများကို ကေညက်စွာ ဆွဲလာထားခဲ့ ခြင်းကြောင့် မောင်အေး၊ မာဂရက် သက်ဆွဲရာမည် ကွန်ဆာဗေးတစ် ပါတီတွင် ဘဏ္ဍာရေးကျွမ်းကျင်သူအဖြစ် အသိအမှတ်ပြုခံရသည်။ ဝန်ကြီးဖြစ်လာချိန်၌လည်း ဘဏ္ဍာရေးဝန်ကြီးက ဖြစ်သည်။

၁၉၅၅ ခုနှစ်ကောက်ပွဲတွင်ကား မာဂရက်သက်ဆွဲရာ ဝင်ရောက် ယှဉ်ပြိုင်ခြင်းမရှိခဲ့။ အခြားကလေး နှစ်ယောက် ဝယ်သေး၍ပုအကြောင်းပြုသည်။ စစ်စစ်မှာမူ ဓမ္မအကာကိုပွဲ နှစ်ကြိမ်ဝင် နှစ်ကြိမ် ရှုံးခဲ့ပြန်ဖြစ်၍ တတိယအကြိမ်တွင် နိုင်ခဲ့သောပုပု ဝင်လိုတော့သည်။ ဤတစ်ကြိမ်တွင် ဆက်စွဲပါက ထုံးစံကွဲပြားခြင်းဖြစ် တော့မည်။ မာဂရက်က ထိုလိုအခြေ မရှိဘဲ ထို့ကြောင့် သေရာမည် အချို့အခါကို စောင့်လိုက်ခြင်းဖြစ်သည်။

နိုင်ငံရေးတွင် စောင့်နိုင်ဖို့နှင့် အောင်နိုင်ဖို့ အရေးကြီးကြောင်းကို ရာချီ အစရှိသော ရှေ့လျှောက်များက ပြခဲ့ကြပြီမဟုတ်ပါလော့။

မာဂရက်သည် အမှန်တကယ်လည်း စောင့်နိုင်ခြင်းကြောင့် အာဂျီ ဂိုနို၏ သုပမည် ပါလီမန်အမတ် ဖြစ်သေးသော်လည်း အမတ်လောင်း၊ လွှတ်စာရင်းတွင် ထိပ်ပိုင်းက နေရာရထားပြီဖြစ်သည်။ ထိုသို့ အမတ်လောင်း ငါးရပ်စာရင်းဝင်သူများသည် မဲဆန္ဒမူဝင်ကို မိမိ၏တံကြိုက် ဓမ္မအောင်ခွင့်ရှိကြသည်။ မိမိနိုင်ဖို့သေချာသောနေရာဆိုသည်မှာ မိမိ၏ပါတီ အင်အားတောင့်တင်း

သောနေရာဖြစ်မှ သေချာသည်ဟု ဆိုနိုင်၏။

မာဂဇက် ယခင်နှစ်ကြိမ်နှစ်ကြိမ်သော စော်ရိုမဲဆန္ဒနယ်တွင် မာဂဇက်အား ပုဂ္ဂိုလ်ရေးအရ သဘောကန့်ပြီး မဝတက်မိမဲပေးသူအများအပြားရှိသော်လည်း ယခင်အင်အားချင်း ယှဉ်လိုက်ပါက လေဘာပီတီက အစဉ်အဆက် အားအကောင်းဆုံး သည်။ စော်ရိုတွင် မဝတက်ပီတီကို အပြတ်တိုက်ရိုက်ပေးသည်မှာ မသေချာသောကြောင့်ဖြစ်၏။ ထိုကြောင့် ကျွန်တော်တော်အဖွဲ့ဝင်လေးဦး ဖြည့်ပေးပေးသူအစွမ်းရှိသော အိုင်မဲဆန္ဒနယ် လင်လင်အိုင်အိုင်ကို မာဂဇက်က အောင်မြင်မြင်နိုင်သည်။

ကံအားလျော်စွာ သူ့စွဲ အစွဲကောက်ပွဲတွင် ဖင့်နွဲထေပဲဆန္ဒနယ်မှ အဖတ်ပင် ဆာဂျွန်အောက်၏ အနာယူအတားအတားက ကျွန်တော်အောင်ပီတီတွင် အင်အားကြော့သည်။ ငြိမ့်သောအစွဲကောက်ပွဲတွင် "တိုရီ" ခေါ် ကျွန်တော်တော်ပီတီက မဲ ၁၂၀၀၀ အသာဖြင့် အပြတ်နိုင်ခဲ့သောမဲဆန္ဒနယ်ဖြစ်၏။ ထိုနေရာ၌ ထစ်ထစ်ပါက ဝင်ရောက်ယှဉ်ပြိုင်လိုသူများ အလှအပျက်တန်ဖိုးကြီးမားပြီဖြစ်သည်။

မာဂဇက်သက်ဆိုင်ရာတွင် သတင်းပျက်ချင်း အပြေအလွှာ ထရပ်သွားပေးခဲ့သည်။ နုနုပျိုပျိုအရွယ်ကလေးတွင် ၁၀၀ နီးပါးရှိသည့်ထဲမှ ဖင့်နွဲထေ ကျွန်တော်အဖွဲ့ဝင် ကိုယ်စားလှယ်လောင်းအရွယ်အရွယ် အရွယ်က မာဂဇက်သက်ဆိုင်ရာကို စွဲလိုက်လေသည်။

ယခင်မဲဆန္ဒနယ်ရှိရာ မိမိပီတီက အဖတ်လောင်းအဖြစ် အရွယ်ကလေးအရွယ်က အရွယ်ကလေးသည်။ မဲဆန္ဒနယ်အများစုက အာရုံကြီးစွာအောင်လောက်ကို ကြည့်ညှိထေအားလျော် တိုက်ပီတီကလေး မဲပေးဖို့ သန့်ရှင်းစေကြပြန်သည်။ အဖတ်လောင်းဘယ်သူတောင်ပီတီသည်ထက် အာရုံကြီးစွာ ပီတီကလေး ပိုအားရကြိုသည်။

ဤသို့အားဖြင့် မာဂဇက် သက်ဆိုင်ရာသည် ဖင့်နွဲထေမဲဆန္ဒနယ်မှ ဖျိုပျိုအဖတ်အဖြစ် အစွဲကောက် တင်ပြောကမ်းခဲ့ရလေသည်။ ဤကမ်းကြိမ်တွင်ကား အစုအဝေးသက်ဆိုင်ရာက "ကံကောင်းလို နိုင်တာ မဟုတ်ဘူး။ ကျွန်ုပ် တော်တိုက်တာ" ကျ အပြောနဲ့ပေးဖို့ အာရုံကြီးစွာကလေးနှင့် တိုရီ ယခင်နှစ်ကလေးဖြင့် နိုင်ခဲ့ခြင်းဖြစ်ကြောင်း သူမကောင်းကောင်းလီလေသည်။

(၅)

ပထမဆုံးဝါလီဇနီအတွေ့အကြုံ

၂၀ အောက်တိုဘာ ၁၉၅၉ တွင် ဗြိတိန်ပါလီမန် လွှတ်တော်အစည်းအဝေးသို့ မာဂရက်သက်ရာသည် ပျားမွှေး လွှတ်တော်အမတ်အဖြစ် စတင်တက်ရောက်ခဲ့ရသည်။

သတင်းစာများက ဝန်ခံအတိုင်းပင် မျက်နှာသစ်များထဲက စိတ်ဝင်စားရာကောင်းပည့်သူများကို ခေတ်ပုံ တဖျပ်ဖျပ်ရိုက်ပြီး ခေါ်ပြုခဲ့ကြရာ ဗန်ချီဝေ ဝဲအနွယ်မှ အမတ်မကလေး မာဂရက်သက်ရာမှာ ရေမှန်းအေးဆုံးဖြစ်ခဲ့သည်။

ထိုနေ့က မာဂရက်သက်ရာနှင့် အတူ ပွဲဦးထွက် တက်ရောက်ခဲ့သော မျက်နှာသစ် နိုင်ငံရေးသမားများတွင် ကျယ်ရင်သေဘွယ်၊ ကျွမ်းမာတင်၊ ကျက်တီ၊ ဝှန်ဆင်တမ်း၊ ခရစ္စတိုဖာဂီတ်အေးမန် ပါဝင်သည်။ သူတို့သည် နေ့စဉ်များ ဖြောင့်မတ်ပျားအတွင်း ဗြိတိသျှနိုင်ငံရေး ဝေဟာတွင် ကိုယ်စီကိုင်ပိုင် အရေးပါသူများ ဖြစ်လာကြသည်။

မာဂရက်သက်ရာသည် ခမ်းနား ထိုက်မြိုက်သော အနက်ရောင်ဝတ်စုံကို ဖုတ်ရတနာများနှင့် ယှဉ်တွဲဝတ်ဆင်ထားသည်။ ကြွက်ဦးတန်းထန်းထိုးရိုက်ထားသော ဦးထုပ်ကိုလည်း ဆောင်းထားသေးသည်။

အခြားအမတ် ၃၀၀ ကျော် နည်းတူ မာဂရက်သက်ရာသည် ပွဲဦးထွက် လွှတ်တော်အစည်းအဝေးတွင် မိမိမိဝင် ဆွဲနေမှုလိုသည့် ဥပစာကြမ်းအတွက် စာရင်းပေးသည်။ ထိုနေ့က စိမ်းက မထွက်ခွာမီ "ဥပဒေသတင်" သတင်းစာမှ သတင်းထောက်က သာတွေ့ပြီး လွှတ်တော်တွင် မည်သည့်ထားသကဲ့သို့

ပေါင် ဆွေမွေ့မည်ဆိုသည်ဟု မေးမြန်းရာ ပထမတွင် "စာစီစာတု ကျွန်ုပ် တို့ကွက်ထား ရပါဦးမယ်" ဟု ရှောင်တွဲဖြေလိုက်သေးသည်။ ထောင့်ကြာမှ "အများပြည်သူလိုက်ရာ အဖွဲ့အစည်းများ ဥပမာကြမ်း" ကို ပေါင် ဆွေမွေ့လိုကြောင်း ဖြေလိုက်၏။ ပါလီမန်လိုဆောက်ပြီး ပေါင်ဆွေမွေ့မည် ဘာသာစင်စာစင်မပေးတွင်ကတည်းက မဲခွဲက လိုက်ရာ ခုတီယာပြောက်ဆွေမွေ့မည်သူအဖြစ် မဲပေါက်လေသည်။ လူသစ်တစ်ဦး အဖို့ ဆုလာဘ်ကြီးတစ်ခုသာပွယ်ဖြစ်လေသည်။

မာကရက်သက်ချာသည် သတင်းလေတက်ကပေးစေတာမှ "အဖွဲ့အစည်းများ ဆိုင်ရာ ဥပမာကြမ်း" ကိစ္စကို သတိပြုခြင်းဖြစ်သည်။ သို့ဖြင့် အဆီလျော်ဆုံး အခြေကို မေးခွဲခြင်းဖြစ်သည်။ ထိုဥပမာကြမ်းမှာ အများပြည်သူနှင့်သက်ဆိုင် သော အသစ်အဖွဲ့များ၏ အစည်းအဝေးများကို သတင်းစာစာရာများ ထက်ရောက် သတင်းယူခွင့်ပေးရန် ပြင်းဆင်းချက်အတိုင်းဖြစ်သည်။

အထူးသဖြင့် အသွယ်ရအုပ်ချုပ်ရေးကောင်စီများနှင့် ဆပ်ကော်မတီ များ၏ အစည်းအဝေးများကို စာနယ်လင်းများက ထက်ရောက်ရန် ခွင့်ပြုမည် ဖြစ်သည်။

လေဘာပါတီအစိုးရက ပိတ်ပင်ထားသည့် ချစ်ချမ်းမှုကို ကျွန်တော်တို့ တစ်အမတ်များက ပယ်ဖျက်ဖို့ ကြိုးစားခြင်းဖြစ်သည်။

မာကရက်သက်ချာသည် ထို ဥပမာကြမ်းကို ၅ မေခေတ်ပီရီ ၁၉၆၀ (သောကြာနေ့)တွင် အဆိုတင်သွင်းခဲ့ရာ သူ့မ၏ ပထမဆုံး ပါလီမန်ပိန်ခွန်းဖြစ် သော်လည်း ချိမွှမ်းထောမနာသံများရခဲ့သည်အထိ အောင်မြင်စွာ ပြောဆိုနိုင် ခဲ့ကြောင်း ခေလီတယ်လီကရမ်ဒ်သတင်းစာက ရေးသည်။ မာကရက်သည် မိနစ် ၃၀ ကြာမျှ အဆိုအလိုမရှိ အဆိုပြုတင်ပြသွားခဲ့သည်။ လေဖက်ရှင်တွေ့သော ဥပမာကြမ်းကို တင်ပြခြင်းဖြစ်သော် လည်း မှတ်တမ်းတင်တစ်စုံတစ်ရာ မကိုင်ဘဲ အသွတ်ပြောဆိုသွားနိုင်သည်ကို လုပ်ခေတ်ကိုင်ဖက်များက ချီးကျူးကြသည်။

၁၃၄ ဆွေမွေ့တင်ပြသွားပြန်မှ ပါလီမန်တွင် ပထမဆုံးစကားပြောသူနှင့် မတူဘဲ ရေတန်းခုံအရည်အသွေး Front-bench quality ဖြင့် ပြောသွားခြင်း ဖြစ်သည်ဟု မာကရက်သက်ချာကို အတိုက်အခံ အခေ့ဆုတင်ဆွေမွေ့ရသော ပစ္စတာရူးဖိုင်က မှတ်ချက်ချခဲ့၏။

ဗြိတိသျှပါလီမန်တွင် ထုံးစံသွယ်ပြင်နေသော အာဖရိကန်စု ဂိုဏ်းမှ ဘောကြာနေ့တွင် အမတ်များ အစည်းအဝေးမှ စောစောပြုကြခြင်းဖြစ်သည်။

များသောအားဖြင့် ထိုနေ့တွင် အစည်းအဝေးသို့ အရောက်ပြုပြီး မကြာမီ လမ်းထွက်သွားကြသူက များသည်။ မာဂရက်သက်ချာ အဆိုတင်အဖွဲ့အစည်းများသည် မာဂရက်သက်ချာ အဆိုတင်အဖွဲ့အစည်းများသည် သောကြာနေ့ဖြစ်၍ ထိုစံအတိုင်း ခြောက်ကပ်ကပ်ဖြစ်နေသိမ့်မည်ဟု ထင်ရသော် ထည့် ထိုနေ့က အမတ် ၁၀၀ကျော် တက်ရောက်ခဲ့သည်ဟု မှတ်တမ်းတင်ခဲ့သည်။ အမတ်ဦးရေ၏ ဆုံးပုံတစ်ပုံကော် တက်ရောက်ခြင်းမှာ မိဂိုင်း သေကြာနေမှသာထက် အတော်ကြီး ထူးခြားသည်။ ဤကဲ့ တက်ရောက်ကြခြင်းမှာ ဥပဒေကြမ်း၏ အကြောင်းအရာကိုရော အဆိုတင်မည့် အမတ်မ ထောအိုရာ စိတ်ဝင်စားကြသောကြောင့် ဖြစ်သည် ဟု ဆို၏။

ထိုအစည်းအဝေးသို့ မပျက်မကွက် တက်ရောက်သူများထဲတွင် ထိုခေတ်က နာမည်ကြီး အမျိုးသမီးအမတ်များ ပါဝင်ကြသည်။ သူတို့က ဦးတီး၍ နိုင်ငံရေးအလောကထဲသို့ ဝင်ရောက်လာ သည့် မျက်နှာသစ် အမျိုးသမီး နိုင်ငံရေး သမားအလယ်ကို ကြိုဆိုအားပေးကြခြင်းဖြစ်သည်။

နောက်တစ်ပတ်တွင် ဥပဒေကြမ်း အပေါ် ထောက်ခံကုန်ကုန်ကုန်ကုန်ကုန်ကုန် ပြီးနောက် ခံခဲ့သောအခါ ၁၅၂၆ ခု မဲဖြင့် နိုင်သည်။ သို့သော် နိုင်သည် ဆိုခြင်းမှာ ဓုတ်ပာအကြိမ်အဖွဲ့အစည်းနှင့် နှစ်ကြိမ်ဖြစ်ခြင်းဖြစ်၏။ ယင်းကို Second Reading ဟု ခေါ်သည်။ ထိုအခါတွင်မှ တကယ်တမ်း အစည်းအဝေးအဖွဲ့သည်ဟု ဆိုနိုင်၏။ (ပထမ အစည်းအဝေးသည် Second Reading အဆင့် သို့ ရောက်သည့် ထိုဥပဒေကြမ်းသည် အတည် ဖြစ်၍ အစည်းဝင်နိုင်တော့ချေ။)

မာဂရက်သက်ချာ အဆိုတင် အဖွဲ့အစည်းများသည် သောကြာနေ့ဖြစ်၍ ထိုစံအတိုင်း ခြောက်ကပ်ကပ်ဖြစ် နေသိမ့်မည်ဟု ထင်ရသော် ထည့် ထိုနေ့က အမတ် ၁၀၀ ကျော် တက်ရောက် ခဲ့သည်ဟု မှတ်တမ်း တင်ခဲ့သည်။ ဤမျှတက်ရောက် ကြခြင်းမှာ ဥပဒေကြမ်း၏ အကြောင်းအရာ ကိုရော အဆိုတင်မည့် အမတ်မထေး ကိုရော စိတ်ဝင်စားကြ သောကြောင့် ဖြစ်သည်ဟု ဆို၏။

မာဂရက်သက်ချာက
 “ကွန်မာဂေတာ
 အနုမြူရုံဟာ
 လိုဏ်တယ်လို့
 ယူဆတယ်၊
 အစွမ်းထက်တဲ့
 လက်နက်ဆိုတာ
 သူ့ဆီမှာရှိရင်
 ကိုယ့်ဆီမှာထည်း၊
 ရှိမှမရှိ၊ မိမိ
 အားမူမယ်” ဟု
 ပြောခဲ့ရာ
 “အနုမြူရုံ၊
 ဆန်ကုတ်စရာ
 ငြိမ်းချမ်းစရာ”
 စသည်ဖြင့်
 အပြောသဘော
 တောင်သော ထို့အစပ်
 အပြောအဆိုများ
 စေတီစားနေသည့်
 ဘုရင်ဝံ့ပြည့်နှစ်လို့
 အချိန်ဖို့တွင်
 သူမ၏ အာဘော်မှာ
 ထူးဝန်းထွက်ရှိသည်

မိမိတို့ဖြစ်ပြီနောက် အပတ်များထဲ
 မစွက်သက်ချာထံ ပြေးလာပြီ၊ ထက်ဆု
 နှုတ်ဆက်ကြမ်း၊ သူမ၏ပို့ ပထမဆုံး အောင်၊
 ရရှိခြင်းဖြစ်သည်။ သတင်းစာများကလည်
 အောင်မြင်ကျော်ကြားသူများ နောက်ထံ
 လိုက်ကြသည့် ထုံးစံတိုင်း မစွက်သက်ချာ
 အကြောင်းကို ဖွဲ့နွဲ့စရာသားထာကြသည့်
 သူမ၏သားစုဘဝ၊ သူမ ကြိုက်နှစ်သက်သော
 စားစားအားအားအကြောင်း၊ ရေစုပတ်ပုံတော
 မည်သို့ခပ်ယာစီကွပ်ပေးသည်၊ အနုမြူရုံ
 ပတ်သက်၍ သူမ၏ အမြင် စသည်ဖြင့်
 မာဂရက်သက်ချာအကြောင်း၊ ထိုကောင်
 စောများကို စေ့သား စပ်ပြုရင်း၊ သူမအား
 စိတ်ဝင်စားမှုကို ဆွဲအောင်ခဲ့ကြစေသည်။

အနုမြူရုံနှင့်ပတ်သက်သော ထပ်ပြု
 ချက်ကိုပြောရာတွင် မာဂရက်သက်ချာက
 “ကွန်မာဂေတာ အနုမြူရုံဟာ လိုဏ်တယ်
 ယူဆတယ်၊ အစွမ်းထက်တဲ့ လက်နက်ဆိုတာ
 သူ့ဆီမှာရှိရင် ကိုယ့်ဆီမှာထည်း၊ ရှိမှမရှိ၊ မိ
 အားမူမယ်” ဟု ပြောခဲ့ရာ “အနုမြူရုံ
 ဆန်ကုတ်စရာ ငြိမ်းချမ်းစရာ” စသည်ဖြင့် အ
 သဘောတောင်သော လုံ့လော် အပြောအဆိုမျ
 ဖော်စားနေသည့် ဝဇ္ဇဝင် ပြည့်နှစ်သို့အချိန်တို့တွ
 သူမ၏ အာဘော်မှာ ထူးဝန်းထွက်ရှိသည်။

ထိုနောက် များကြောစီ ထန်စ
 မျက်မပြင်ရန်ပုံ ဖဒ္ဒအဖွဲ့ကြီးက ဆဗ္ဗိဒ်
 ခန်းမဆောင်တွင် နေထိုင်စားစားနှင့် မဟာမင်း
 ဦးကွင်းပရာ ထိုနှစ်အတွက် အကျော်ကြားစ
 အမျိုးသမီးခြောက်ယောက်ကို ဝေဟာပြောရာ

စိတ်ကြီး ဝေဝေသည်။ ယင်းခြောက်ယောက်တွင် မဂ္ဂုတ်သက်ရာပီခင်သည်။ ချန်ပလွန်
ဈေးယင်စာ ညှစ်ခွဲကြီးသို့ တက်ရောက်သူအဖို့သမီးညှစ်သည်တော် ၅၅၈ ခုသည်။

ဟောပြောသူများသည် ပီပီ၏ ဝန်ကြီးစိတ်ကူးအိပ်မက်များကို ထုတ်
ဖော်ပြောရန် ယုံကြည်ခြင်းခံရ၍ အသီးသီး ပြောကြားရသည်။

“ရှင်ဟာ နုပို ပါလီယမ်အမတ် မာဝရက်သက်ရာဖြစ်မလာခဲ့ရင် တခြား
ဘာဖြစ်ခွင့်ခဲ့သလဲ။ ရှင်ရဲ့ စိတ်ကူးအိပ်မက်လေးတွေရှိခဲ့ရင် ပြောပြပါ”

ဟူသော မေးခွန်းကို မဂ္ဂုတ်သက်ရာက သူမသည် “Anna and
the King of Siam” “အင်နာနှင့်တိုင်ဘုရင်” ဝတ္ထုညဲက အဓိကတတ်အောင်
အချို့သမီး အင်နာလီယိုဝိန်း (Anna Leonowens) ဖြစ်ခွင့်ကြောင်း ပြော
ပြောခဲ့၏။

ဝတ္ထုညဲက အင်နာသည် ရည်မှန်းချက်ရှိသည်။ တို့ရည်မှန်းချက်ကို
အကောင်အထည်ဖော်ရန် ထိုင်းနိုင်ငံသို့ သွားရောက်ခြင်းဖြစ်သည်။ အင်နာကြောင့်
ထွန်းစုန် ဖျက်သိမ်းခဲ့ရသည် ဟု မဂ္ဂုတ်သက်ရာက ပြောသည်။

မာဝရက်သက်ရာ၏ စိတ်ကူးအိပ်မက်ထဲက အင်နာသည် မြင်မြင် သော
ရည်မှန်းချက်အောင်မြင်ရေး အတွက် ဘာကိုမဆို စွန့်ခွာတတ်ရန် သန္တိဇွန်ချခဲ့သူ
ဖြစ်သည်။ ရည်မှန်းချက် အောင်မြင်ရေးသာ အဓိက ဟူသော ဓယုချက်ကို
မာဝရက်သက်ရာတွင် ထွတ်တော်အမတ်မ ပေါက်သောဝကပင် နှလုံးသွင်း
ထားခဲ့ရလေသည်။

ပထမဆုံးလွှတ်တော်တက်သည့်နေ့၊ ဝါရင့်နိုင်ငံရေးသမားကြီးများက
ကြိုဆိုခဲ့ကြသည်။ ၁၉၅၉

ဒုတိယသန်းကြီးတော် ၁၉၆၀

(၆)

ခုတ်ယခန်ကြီးစေဖြစ်သို့

မာဂရက်သက်ရွာတို့ ပီလီမန်ထဲ စရောက်ချိန်သည် ၁၉၅၉ ခုနှစ်ဖြစ်၍ “၅၉ အတန်းသားများ” (Class of 59) ဟု ရည်ညွှန်းစေလိုသည်။ မာဂရက်နှင့် ထပ်နှစ်တည်း ပီလီမန်အမတ်ဖြစ်လာသူများသည် နောင်တစ်ချိန် ဗြိတိသျှပီလီမန် တွင် အရေးပါသူများဖြစ်လာကြသည်။

သူတို့ထဲတွင် မာဂရက်သက်ရွာသည် နာမည်ကြီး လူဝင်များမည်ကိစ္စ ခပ်များတွင် ထုံသစိုက်၍ ပါဝင်ခြင်းဖြင့် သတင်းအားများတွင် မေ့လောကအောင် ကြော့သံ သတင်းများပါလာစေလိုသည်။ ဗြိတိသျှနိုင်ငံရေးလောကတွင် နိုင်ငံရေး သမားဟူသည် သတင်း အဆက်ပြတ်ရာ လူအများ၏ မေ့ပျောက်ခံရသည်အထိ မှန်ကောင်ဖြစ်မနေရဟူသော ဆိုရိုးစကားရှိသည်။ နိုင်ငံရေးသမားတစ်ယောက်၏ အကြောင်းကို အကောင်းဖြစ်ဖြစ်၊ အဆိုးဖြစ်ဖြစ် လူတွေပါးစပ်ဖျားမှာ ဖြော့နေမှ ဆိုနိုင်ခဲရသေး၏။ ရှင်သန်သည်ဟု ဆိုနိုင်လေသည်။ ကောင်းသတင်းချည်းတွက်နေ ကျွန်တား အတိုင်းထက်အလွန် အကောင်းဆုံးဖြစ်ပေသည်။

မာဂရက်သက်ရွာသည် ကလေး အဝတ်အစားဖက်ရှင်ပြုပွဲလို နေရာ ချို့တိုသည်။ သွား၏၊ ကျောင်းဝတ်စုံများသည် ပုံဆိုးပန်းဆိုးမဖြစ်သင့်ကြောင်း၊ အဆင်အသွေးလှလှ၊ ပုံကဏ္ဍကုစေရေး၊ သတ်မှတ်ပေးမှ ကလေးများထည့် အဆင်ပြေကြမည် ဖြစ်ကြောင်း မှတ်ချက်စကား ပြောသည်။ ကလေးများကိစ္စ အထူးသဖြင့် ကျောင်းသားကလေးများကိစ္စကို ကလေးများအကြံပေးကံ၊ ပီတိများ

“ဆိုသွမ်းလှလှ
 ဖာဝတ်ကောင်များကို
 ပြန်လည်
 လှလှထောင်ရေးစခန်း
 လှလှပြင်ရေး
 စခန်းများသို့
 ပို့စရာမလို။
 သူတို့အတွက်
 ငြိမ်ဝပ်မှာ
 ထောင်ချခွင့်မရှိ
 သို့မဟုတ်လှူ
 ကြိုက်ခတ်ပေးရမည်။
 ဆိုသွမ်းသူကို
 ပြုပြင်ခြင်းထက်
 နောင်ကြည်အောင်
 ပြန်ခတ်ပေးရမည်။
 အများပြည်သူကို
 အကာအကွယ်
 ပေးခြင်းက
 ဖာဝတ်ကောင်ကို
 ပြန်လည်လှလှထောင်
 ပေးခြင်းထက်
 ပိုအရေးကြီးသည်။”

အကြိုက် ပြောလိုက်ခြင်းဖြင့် မာဂရက်သက်ချာ၏ စကားကို သတင်းစာများက နေရာပေးပြီး ထည့်သွင်း အော်ပြ ခဲ့ကြသည်။

ထို့အပြင် ကလေး အဝတ်အစားများ၊ ဂေဇာင်း ဝတ်စုံများအတွက် အဝတ်အထည်များသည် ရေလျှော်ခံရမည်၊ အရောင်များမာကျွတ်စေရ၊ သန့်သန့်ရှင်းရှင်း ရှိစေရမည် စသဖြင့် မာဂရက်သက်ချာ၏ တိုက်တွန်းစကားများကိုလည်း သတင်းစာဖတ် ပရိသတ်က သဘောကျကြသည်။

မာဂရက်သက်ချာ နှာမည်တွက်စ ပြုလာချိန်တွင် ကွန်ထေးဗေတစ်ပီတီဝင် အပတ်များကြားမှာပါ ထူမကို သတိထားမိလာကြသည်။ အထူးသဖြင့် ဝာရာဇီရ်ဂေတွင် ရိုက်နှက်မှုဖြစ်ခတ် (Corporal Punishment) ကို ပြန်လည်ထားရှိရန် မတွက်သက်ချာတို့က တောင်းဆိုခဲ့ကြ၍ အရေးအတင် ဆွေးနွေးစရာဖြစ်ခဲ့သည်။

မတွက်သက်ချာက ရိုက်မှုများကို ဆိုသွမ်းလှလှများက အများဆုံး ကျွေးမွေးသည်ဟု ထောက်ပြသည်။ ဆိုသွမ်းလှလှများသည် အပြေမှု ကျွေးမွေးလိုအပ်စေရာ အကြမ်းမခက်ပါ။ သို့သော် သူတို့၏ရိုက်နှက်ခံရသူများမှာ စိတ်ဓရာကိုယ်ပါ ခတ်ရာရခဲ့ကြရသည်။ ဆိုသွမ်းလှလှများကလည်း လူတစ်ဖက်သား ခုက္ခနောက်အောင် ထုပ်ထိုက် ရသည့်အပေါ် ပျော်ရွှင်မှု ရှာတတ်ကြသည်ဟု မတွက်သက်ချာက ပါတီမန်ခက်ဖတီရှေ့မှောက်တွင် တင်ပြ ဆွေးနွေး၏။

“ဆိုသွမ်းလှလှ ဖာဝတ်ကောင်များကို ပြန်လည် လှလှထောင်ရေး စခန်း၊ လှလှပြင်ရေး စခန်းများသို့ ပို့စရာမလို။ သူတို့အတွက် ငြိမ်ဝပ်မှာ

ထောင်ချီချီချီ သို့မဟုတ်လျှင် ကြိမ်ခေတ် ပေးရမည်။ ဆိုသွင်းသူကို ဖြစ်ခြင်းထက် နောင်ကြဉ်အောင် ပြစ်ဒဏ်ပေးရမည်။ အများပြည်သူကို အထာအကွယ်ပေးခြင်းက ရာဇဝတ်ကောင်းကို ပြန်လည်ထူထောင်ပေးခြင်းထက် ပိုအရေးကြီးသည်။

ဟု မစွက်သက်ချာ၏ ပြတ်သား ခြင်းထန်သော တစ်ပြချက်ကြောင့် ကျန်ဆာလေးတစ်ပါးထဲမှာပင် လှုပ်လှုပ်ရှားရှား ဖြစ်သွားသည်။ ဤကိစ္စကြောင့် ဗြိတိသျှ နိုင်ငံရေးနှင့် ဥပဒေစောင့်ကတွင် စိတ်ဓာတ်ပြုပြင်ရေးသမားများ (Moralists) နှင့် ကြောင်ကချီဆက်နွယ်မှုသမားများ (Causalist) တို့အကြား အပြိုင်ပွဲများ ပေါ်ပေါက်လာခဲ့သည်။ Moralists များကို 'ဘုရားဖြစ်မည့် အုတ်နီခဲများ' ဟုခေါ်၏။ သူတို့က လူဆိုးများ ရာဇဝတ်ကောင်းများကို လူသူချင်း အနှစ်ိတ်ဖြင့် သည်းခံ ခွင့်လွှတ်ရမည်။ သူတို့ဆိုသွင်းခြင်းမှာ အသိပညာ၊ အထက်ပညာ မရှိကြ၍ဖြစ်သည်။ သူတို့ကို မှား မှန် ကောင်း ဆိုး ခွဲခြားနိုင်သော အသိပညာ၊ အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းပြုနိုင်သော အတတ်ပညာများ သင်ပေးလျှင် အသိတရားရပြီး လူကောင်းများဖြစ်လာမည်။ လူအဖွဲ့အစည်းကို စန္ဒာရာယ် ဖြည့်အေး လူအဖွဲ့အစည်းကို အကျိုးပြုလာကြမည်ဟု မျှော်လင့်ကြသည်။

ကြောင်ကချီသမား (Causalist) များကမူ ရာဇဝတ်မှုကဏ္ဍလွန်သူ များသက်ကမည်း အနှစ်ိတ်နှင့် မကြည့်ပါနှင့်။ အပြစ်သားကောင်းများ အပြစ်မဲ့ ပြည်သူများသက်က ခံစားချက်ကို အဓိက ထားသင့်သည်ဟု ခုခံဆွေးနွေးသည်။ မစွက်သက်ချာသည် Causalist များထဲတွင် ဝိ၍ ရှေးဟန်စားလာခဲ့သည်။ ဆိုသော် သူ၏ အုပ်စုက တစ်သွင်းသော ဆိုသွင်းလှငယ်များကို ပြန်လည် ထူထောင်ရမလုပ်လာ ထောင်ခေတ်နှင့်ကြိမ်ခေတ်ပေးရန် အဆိုပြုချက်မှာမှ အအောင်မြင်ခဲ့ချေ။ ပြစ်မှုနှင့်ထိုက်တန်သောပြစ်ဒဏ်များ ပေးသွားဖို့ကိုမူ ဝီလီယံကော်ပတ်က လက်ခံခဲ့ပေသည်။

ထိုကိစ္စပြီးတော့လည်း မစွက် သက်ချာသည် ငြိမ်သွားသော် နောက်ထပ် ဆေးစင်ထပ်ခု ထပ်ရှာပြန်သည်။ အခြား ပါလီမန်အမတ် (၂၀) ခန့်နှင့်အတူ နိုင်ငံအနှံ့ ခရီး လှည့်လည်ကာ ဗြိတိန်မှ ပြည်ပသို့ ဝိုက်ကုန်များ တင်ပို့ခွင့်ကို စီမံခန့်ခွဲရမည့် အလုပ်သမား များထံ လွှဲပေးသင့်ကြောင်း လှုံ့ဆော်ခဲ့သည်။ ဆိုစဉ်က ကုန်သွယ်ရေးဘုတ်အဖွဲ့ဥက္ကဋ္ဌ မရုတာရယ်နီနယ်မော်စလင်း၏ သို့မဟုတ်ချက်ကို တုံ့ပြန်ပြီး ကွင်းဆင်းလှုံ့ဆော်ခဲ့ခြင်းဖြစ်သည်။ သူတို့အုပ်စုကို

အထပ်မြင့်
 တိုက်ခန်းများနေ
 ကလေးသူငယ်
 များသည်
 ရုပ်ပိုင်းဆိုင်ရာ
 အန္တရာယ်
 ကြီးမားစွာမက
 မိတ်ပိုင်းဆိုင်ရာ
 မှာလည်း
 ထိခိုက်မှုများရှိ
 ကြောင်း။
 လူမှုဆက်ဆံရေး
 ဆော့နည်းခြင်း။
 တစ်ကိုယ်တောင်း
 ဆန်ခြင်း။
 ထက်သန်ခြင်း
 ဖျက်ခီးလို မိတ်များ
 တိုများခြင်းတို့ကို
 မိတ်ပညာကျမ်း
 အဆို အမိန့်များကို
 ကိုဘား၍
 ရှင်းပြသည်

မေးလီးမေးလ် သတင်းစာက 'မော်စထင်၏ တိုက်ပွဲဝင်သူများကောင်းများ' ဟု နာမည်ပေးခဲ့သည်။ သတင်းစာများတွင်လည်း သူတို့၏ထုတ်ဖော်မှု အကြောင်း နေ့စဉ်ရက်စက်ပါလာသည်။

နာမည်ထွက်လာသော မာဂရက်ထက်ဆွ ကို ရုပ်မြင်သံကြားဌာနက စိတ်ကြာဇိဗို ဆိုသွယ် လူငယ်နှင့်ဖြစ်တော်မူ ယခု ပြည်ပကိုကုန်ကိစ္စတို့နှင့် ပတ်သက်၍ ဓမ္မာ၊ ဓမ္မာ၊ နန်း၊ မိုက်ကူးထုတ်လွှင့် ခဲ့လေသည်။ သို့ဖြင့် ကိုယ့်ပဲခဲအန္တရာယ် သာမက တစ်နိုင်ငံလုံး၏ မျက်စိအောက်သို့ ရောက်ရှိခဲ့လေ သည်။

မဂ္ဂက်ထက်ဆွသည် လူအများ စိတ်ဝင်စား သော အကြောင်းတရားများနှင့် ပတ်သက်၍ ပါဝင်ဆွေးနွေးမှုနှင့်ဆိုင်ရာ သူမ၏ နိုင်ငံရေးတက်ထင် အတွက် ထမ်းဆောင်ပေးလေ့ ရှိခဲ့သည်။

ရုပ်မြင်သံကြားမှ အသံတွင်သည့် လာပ မှာပင် လေတားအမတ် မဂ္ဂက် ဆိုအောင်ခိုင်နှင့် ပူးတွဲ အောက်တွတ်တော်တွင် သတင်းစာရင်းထင်မြဲတစ် ပြုရင်ခဲ့ရသေးသည်။

အကြောင်းအရာမှာ ရှစ်ထပ်မှ နှစ်ဆယ့် ငါးထပ်အထိ အထပ်မြင့် တိုက်ခန်းများတွင် နေထိုင်ကြသော မူလတန်းကြို ကျောင်းသား ကလေးများ၏ လိုအပ်ချက်များနှင့်ပတ်သက်သော စစ်တမ်းတစ်ခုအပေါ် အခြေခံသည့်အပေါ် နှစ်ဦးစာပြင်ကို သတင်းထောက်များက ပေးမြန်မြန် ပြန်လည်

မဂ္ဂက်ထက်ဆွက အထပ်မြင့် တိုက်ခန်း များနေ ကလေးသူငယ်များသည် ရုပ်ပိုင်းဆိုင်ရာ

အဖွဲ့အစည်း ကြီးမားနေမက စိတ်ပိုင်းဆိုင်ရာမှာလည်း ထိခိုက်မှုများရှိကြောင်း ထုတ်ဖော်ဆရာအားမူညှင်းခြင်း၊ တစ်ကိုယ်ကောင်းအပ်ခြင်း၊ လက်ထဲရမ်း နှစ်ဆီလိမ့်တံများ တိုက်ခတ်ခြင်းတို့ကို စိတ်ပညာကျွမ်းအဆိုအမိန့်များကို ကိုဏား၍ နှစ်ပြုသည်။ ထို့ကြောင့် ကလေးများအတွက် အထပ်မြင့်တိုက်ခန်းများတွင် အဖွဲ့အစည်းကင်းစေသော ဝန်ထောက်များ ထားရှိပေးရမည်။ သို့မှသာ ကလေးများ ဝန်ထောက်အတွက်လျှင် လိမ့်မကွဲတိုက်မည်။ ဝန်ထောက်အတွက်လျှင်လျှင် မြစ်ပ ထောင့်ကြီးကို မပြတ်ကြည့်ရှုနိုင်မည်။ ပြင်ပထုတ်ဖော်မှုနှင့် မစိမ်းဘဲရှိမည်ဟု ဆွတ်သက်ဆရာက ပြောသည်။ ထို့ပြင် အထပ်မြင့်တိုက်ခန်းများမှ ကလေးများ ဆောင်ဆင်ခြင်း ကျယ်ကျယ်လွင့်လွင့် ကစားခန်းထားလုပ်နိုင်သော ကစားကွင်း များ ထောက်လုပ်ပေးရမည်ဟု ဆိုကြားပြုသည်။

မကွဲသက်ဆရာ၏ ရှင်းလင်းပြောကြားချက်များကို သတင်းစာဖတ် ဝန်ထောက်များက အတွန်သဘောကျကြသည်။ သူမကို စိတ်ကူးစိတ်သန်းရှိသူ ပြုသောနောက် အပြောကို မော်ထုတ်နိုင်စွမ်းရှိသူဟု အထင်ကြီးထားကြသည်။

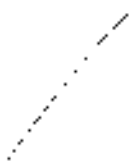
မကြာမီ ဆရာထောက်သည် ရရှိခဲ့လေသည်။ ခုနှစ် ခုနှစ် အောက်တိုဘာ အတွင်း ဝန်ကြီးချုပ် ဟာရီးလ်ပရူဗီလန်က ကက်တီနက် ပြင်ဆင်ပေးမည်ဟု ဆွတ်သက်ဆရာသည် အငြိမ်းစားလစာနှင့် အဖို့သားအာပခံလုပ်ငန်းဝန်ကြီးဌာန နှစ်စာဝန်ကြီး ဖြစ်လာသည်။ ဇာတိယဝန်ကြီး ဖြစ်လာသဖြင့် ပထမဆုံး အကျိုး ခံအရာသည်မှာ လစာကောင်းကောင်းခြင်းဖြစ်၏။

သူမသည် ပါလီမန်အဖွဲ့ဝင် ထောက်ပံ့ကြီး တစ်ထောင် ပေါင် ငှက် ချွေးရေမှ နတ်ယဝန်ကြီးထာစာ ပေါင် ၂၅၀၀ ကိုပါ အပိုဆောင်းရရှိလေသည်။ ဆွတ်သက်ဆရာ၏ ခင်ပွန်းမှာ အာပရီကသို့ ခရီးထွက်နေသည်ဖြစ်ရာ သူမက အစောင့် အကြောင်းကြားလိုက်လေသည်။

အလွတ်တို့သားများနှင့်၊ ၁၉၇၂

(၇)

ဝညာရေးဝန်ကြီးတင်

ကြီးကြပ်မှု နိုင်ငံရေးလောကတွင် ပါဝင်မိန့်စေမတ်များ၏ ကိုယ်ရေးမှတ်တမ်းကို အရေးယူပေးရမည် ဖြစ်သည့် ဥပဒေကြမ်းကော်မတီက ထိုအားပေးသည် ထောက်ခံခဲ့ပေသော်။ ကန်ကွက်ခံခဲ့သောဟူသည်ကို ကုသနိုင်မှတ်သားလေ့ရှိသည်။ ဥပဒေကြမ်း၏ သဘောသဘာဝနှင့် ထောက်ခံခြင်း၊ ကန်ကွက်ခြင်းသည် ထိုအားပေး၏ သဘောထားအမြင်ကို ထင်ဟပ်အောင်မြင်စေကြောင်း ဖြစ်သည်။

ဟေ့ကုန်သက်ဆိုင်သည် သူ၏ ကွန်ဆာဗေးတစ်ပါဝါ အတိုက်အခံဝင် အောင်နေချိန် ဘဝ၏ တွင် ပါဝင်မိန့်၌ လီယိုခေက်တင်ဆီနှင့် သူ့ချစ်သော မိန်းမလျာများအား ရာဝတ်မှုဟု မသတ်မှတ်ရေး ဥပဒေကြမ်းကို ထောက်ခံခဲ့သည်။ ထိုခေတ် တိုက်ကလေးက မိန်းမလျာများကို လူ့အဖွဲ့အစည်းက မိမိသီးသီးဆန်ကွန်ခြင်းဖြစ်သည်။ မိန်းမလျာအဖြစ် နေထိုင် ဆက်ဆံခြင်းကို လူမှုရေးပြစ်မှုဟု သတ်မှတ်ခဲ့ကြသည်။

ကွန်ဆာဗေးတစ်ပါဝါသည် ဓမ္မစိုးစွဲ ပါဝါဖြစ်၍ မိန်းမလျာများကို ဆန်ကျင်းသည်။ ရှုတ်ချသည်။ ပါဝါမိန့်၌ မဲခွဲသောအခါ ကွန်ဆာဗေးတစ်အဖွဲ့အစည်းက မိန်းမလျာများအား ရာဝတ်မှု မသတ်မှတ်ရေးဥပဒေကြမ်းကို ဆန်ကျင်းခဲ့ကြသည်။ သို့သော် ကွန်ဆာဗေးတစ်များထက် ပေးကမ်းထွက်ပြီး စာတင်သက်ဆိုင်မှုကို ထိုဥပဒေကြမ်းကို ထောက်ခံပေးခဲ့လေသည်။

အောက်တစ်ကြိမ်တွင် အေပစ် စတီလင်က ကိုယ်ဝန်ထွက်ချခြင်းကို

တရားဝင်ခွင့်ပြုရေး ဥပဒေကြမ်း တင်သွင်းရာ ကွန်ဆာဗေးတစ်အဖွဲ့များက ကန်ကွက်ကြ၍ မာဂရက်သက်ချာက ထောက်ခံပေးပေးခဲ့ပြန်သည်။

ဗြိတိသျှနိုင်ငံ၌ သေဒဏ်ပယ်ဖျက်ရေး ဥပဒေကြမ်းကိုမှ မာဂရက် သက်ချာက ကန်ကွက်ခဲ့လေသည်။ ထိုသတ်မှတ်မှုနှင့် လူ့မခန့်သော ရာဇဝတ်မှုများကို တားဆီးနိုင်ရန် သေဒဏ် ဆက်လက်ထားရှိမှု ဖြစ်မည်ဟု သူမက ယုံကြည်သည်။ မာဂရက်သက်ချာအဖွဲ့အစည်းက ကွန်ဆာဗေးတစ်အဖွဲ့က ကန်ကွက်ခဲ့ ကြသော်လည်း လေတာပီတီ အစိုးရလက်ထက်တွင် ဗြိတိသျှ သေဒဏ်ပယ်ဖျက်ခြင်း ဥပဒေကြမ်း အတည်ဖြစ်သွားသည်။

(မှတ်ချက် ။ လေတာပီတီသည် လူထုချစ် သေဒဏ်ပယ်ဖျက်ရာသော အခြေခံမူကို အစဉ်တစိုက် စွဲကိုင်ခဲ့သည်။ ၂၀၀၆ ခု နိုဝင်ဘာလတွင် အီရန်နိုင်ငံ ဆာဗာရင်မဟာဒ် ဆက်စမ်းဟူဒီန်ကို အီရန်အထူးနံနံကာ သေဒဏ်ပီရင်ချမှတ် ရာ အမေရိကန်သမ္မတ ဧရာဇာလေ့ဟူဒီန်က ထိုစီရင်ချက်ကို ကြိုဆိုလိုက်သော် လည်း ဗြိတိသျှဝန်ကြီးချုပ် (လေတာပီတီ ခေါင်းဆောင်) တို့ကလဲက သေဒဏ် ပီရင်ခြင်းကို လက်မခံကြောင်း ထုတ်ဖော်ပြောသည်။)

နေဝင်အခါ သံလေဒီ (Iron Lady) ဟု နာမည်တစ်ခုခုရလာမည့် မာဂရက်သက်ချာကား ထိုစဉ်ကလေး ကတည်းကပင် သေဒဏ်ရှိမည်ဟု ခံယူ ခဲ့သည်။ သို့သော် လေတာပီတီက လင် မယားကွဲရှင်ပြုတ်ခဲ့၌ လွယ်လွယ်ကူကူ ပြုလုပ်နိုင်ရန် ဥပဒေကြမ်းတင်ရာ၌ မဂ္ဂင်သက်ချာက ကန်ကွက်ပေး ပေးခဲ့လေ သည်။

အတိုက်အခံလာစတွင် မဂ္ဂင်သက်ချာသည် ကွန်ဆာဗေးတစ်ပီတီ အထော ရလာလျှင် တာဝန်ယူရမည့် အပိုက်ကက် ဘီနက် (Shadow Cabinet) အဖွဲ့ဝင် အဖြစ် ဌာနအသီးသီး ပြောင်းလဲကိုင်တွယ် ခဲ့ရသည်။ ပထမဦးစွာ သမ္မတ တွင် ခွမ်း အင်တာဝန်ခံအဖြစ် တာဝန်ယူရပြီး ဝို သောင်ရေးတာဝန်ခံအဖြစ်လည်း ဆက် လက်တာဝန်ယူရသည်။ ထို့နောက် ၁၉၇၀ ခုနှစ်ကောက်ပွဲမတိုင်မီလေးတွင် ပညာရေး တာဝန်ခံဖြစ်လာသည်။

၁၉၇၀ ခုနှစ် ခုနှစ်ကောက်ပွဲတွင် ကွန်ဆာဗေးတစ်ပီတီသည် အက်စွမ်း ဟိတ်စ် ဦးဆောင်မှုဖြင့် အနိုင်ရခဲ့သည်။ ရှိရှိအားရှိရအဖွဲ့တွင် ပညာရေးဌာန ကိုင်ခဲ့ ရသော မဂ္ဂင်သက်ချာသည် ကွန်ဆာဗေး တစ်ပီတီရတွင် ပညာရေးဝန်ကြီးဖြစ်လာ

အခြား ပညာရေးဝန်ကြီးတာဝန်ကို သုံးနှစ်ခွဲ
ကြိုကာ ထမ်းဆောင်ခဲ့ရသည်။ ပညာရေး
ဝန်ကြီးအဖွဲ့တွင် မာဂဇက်သက်ချာ နာမည်
အားဖြင့် မရခဲ့ပေ။

ကွန်ဆာဗေးတစ် အစိုးရသည်
အစောဆုံး စာအုပ်ထုတ်ဝေကြောင့် အသုံး
မပြုနိုင်ပေ။ ဗြိတိန်တော်ကန်ကြောင့် ဖြစ်ရာ
ပညာရေးဌာနတွင်လည်း အသုံးမပြုနိုင်ပေ။
အစောဆုံးကုန်သည်။

ဝန်ကြီးချုပ် မစ္စတာ ဟိသံသည်
ပုံနှိပ်ရေး နှစ်မှာပင် ပေါင် သန်း (၃၀၀)
စာကိရုတ် ဗြိတိန်တော်ကန်ခဲ့ရသည့်အနက်
ပညာရေးဌာနမှ ပေါင် သန်း (၁၀၀) ပါသည်။
ပညာရေးဝန်ကြီး မစ္စတာ သက်ချာသည်
ဗြိတိန်တော်ကန်ခဲ့ရသောငွေကို ကာမိစေရန်
စာအုပ်များတွင် ထပ်မံစရိတ် ဈေးနှုန်း
တိုးမြှင့်သည်။ ကလေးများကို အခမဲ့ ဣန္ဒြေ
တိုက်ကျွေးခြင်းကိုလည်း လျော့ချခဲ့ရသည်။
(ထပ်မံစရိတ်နှင့် ဣန္ဒြေတိုက်ခြင်းကို ဆင်သုံးသား
ပီပာရမှ ကလေးများအတွက် နှိုင်းစာတိုင်း
အကဲခတ်ခွင့်ပေးသည်။ သို့သော် ကျောင်းသား
အများစုမှာ အခမဲ့ခွင့်များ ရရှိခဲ့ရသည်။)

လေသာ အစိုးရ လက်ထက်တွင်
အထက်တန်းကျောင်းသားများအတွက် အခမဲ့
ဣန္ဒြေတိုက်ခြင်းကို ရရှိခဲ့ပြီး ဖြစ်သည်။
မစ္စတာသက်ချာ ပညာရေးဝန်ကြီးဖြစ်ချိန်တွင်
စုနစ်နှစ်မှ ဆယ်တစ်နှစ်အရွယ် မူလတန်း
ကလေးများကို ဣန္ဒြေတိုက်မှု ရရှိခဲ့ခြင်းဖြစ်သည်။

ယင်းလုပ်ရပ်ကြောင့် မစ္စတာသက်

ဗြိတိသျှနိုင်ငံ
သေခင်ပယ်လျက်နေ
ဥပဒေကြမ်းကိုမူ
မာဂဇက်သက်ချာက
ကန့်ကွက်ခဲ့လေသည်။
လူသတ်မှုများနှင့်
ထူးဆန်းသော
ရာဇဝတ်မှုများကို
ထားစီနိုင်ရန်
သေခင်
ဆက်လက်ထားရှိမှု
ဖြစ်မည်ဟု သူမက
ယုံကြည်သည်။
မာဂဇက်သက်ချာ
အပီအဝင်
ကွန်ဆာဗေးတစ်များက
ကန့်ကွက်ခဲ့
ကြသော်လည်း
ထေတာပါတီ
အစိုးရလက်ထက်တွင်
ဗြိတိန်
သေခင်ပယ်လျက်ခြင်း
ဥပဒေကြမ်း
အတည်ဖြစ်သွားသည်

ချာသည် ခွေးနို့အသစ်သမား (Milk Snatcher) ဟု နာမည်ပျက်ကာ ခေါ်ဝေါ်ခြင်းခံခဲ့ရသည်။

(မှတ်ချက် ။ ။ မဇ္ဈကမ္ဘာ နိုင်ငံရေးမှ အနားယူပြီး ကာလကြာပြန်ချိန် ၂၀၀၆ ခုနှစ်တွင် ထိုစဉ်က ကက်တီနက်မှတ်တမ်းများကို ထုတ်ပြန်ကြေညာရာ ပညာရေးဝန်ကြီး မဇ္ဈကမ္ဘာချာသည် ကလေးများအား ခွေးနို့အခဲ ဆက်၍တိုက်ရန် ကက်တီနက်အစည်းအဝေးတွင် တောင်းဆိုဆွေးနွေးခဲ့ကြောင်း တွေ့ရှိရသည်။ သို့သော် ဝန်ကြီးအများစုက အခဲ ခွေးနို့တိုက်ခြင်းကို ရပ်စဲရန် ဝိုင်းဝန်းဆန္ဒပြုသဖြင့် စုပေါင်းတာဝန်ယူမှုစနစ်အရ ပညာရေးဝန်ကြီးက လိုက်နာခဲ့ခြင်းဖြစ်ကြောင်း ပေါ်လွင်လာသည်။)

မည်သို့ရှိစေ ခေါင်းခံခဲ့ရသော ဝန်ကြီးအဖိုကား ခွေးနို့အသစ်သမား ဟူသော ဘွဲ့ပေးခံရသည်အထိ နာမည်ပျက်ထွက်ခဲ့လေသည်။

ကျောင်းစာကြည့်တိုက်မှ စာအုပ်များ ငှားရမ်း ဖတ်ရှုလျှင် ငှားရမ်းစေတောင်းရန် စီစဉ်ခြင်းကိုမူ မဇ္ဈကမ္ဘာချာက အပြတ် ငြင်းပယ်ခဲ့သည်။ သူမ၏ကျေးဇူးဖြင့် ကျောင်းသားများသည် စာကြည့်တိုက်မှ စာအုပ်များကို ဆက်သက်၍ အခဲ ဖတ်ရှုနိုင်ကြခြင်းဖြစ်သည်။

ထို့ပြင် လူတိုင်း တက်ရောက်ဆည်းပူးနိုင်သော သက်ကြီးတက္ကသိုလ် (Open University) ကို အကုန်အကျ များသောကြောင့် ပိတ်ပစ်ရန် ကွန်ဆာဗေးတစ် ပါတီထဲကပင် တောင်းဆိုမှုများ ရှိခဲ့သော်လည်း မဇ္ဈကမ္ဘာချာ ခေါင်းခံ ငြင်းပယ်ကာ (Open University) ကို ကယ်ဆယ်ခဲ့သည်။ ယင်းစီမံ ဖွဲ့စည်း တစ်နှစ်လျှင် ပေါင် (၃) သန်းခွဲရှိ၍ ပိတ်ပစ်လိုကြခြင်းဖြစ်သည်။

အက်ဇွင်ပာသ် အစိုးရ၏ ဘဏ္ဍာရေးဝန်ကြီး မက္ကသိုက်က (Open University) အစီအစဉ်သည် လေ့လာဝန်ကြီးချုပ်ဟောင်း ဟာနိုလ်ပီလ်ဆင်၏ စောန့်တွင်လုံးတစ်ခု ဖြစ်၍ ကွန်ဆာဗေးတစ် အစိုးရ တက်ရောက်ချိန်တွင် ပယ်ဖျက်ပစ်ရမည်ဟု တောင်းဆိုသည်။

မဇ္ဈကမ္ဘာချာက (Open University) အစီအစဉ်ကို မည်သူက လုပ်ခဲ့သည်ဖြစ်စေ လက်ရွယ်စဉ် တက္ကသိုလ်ပညာ မသင်ကြားနိုင်ခဲ့ကြသော သက်ကြီး လုပ်သားများအတွက် စီမံခန့်ခွဲမှုနှင့် တက္ကသိုလ်ပညာ သင်ကြားပေးနိုင်သည့် အစီအစဉ်ဖြစ်၍ ဆက်သက်ဆောင်ရွက်သင့်သည်ဟု ခုခံချေပခဲ့သည်။

အများအကျိုးအတွက် ကောင်းမွန်
လုပ်ရပ်ဆိုလျှင် ဂိုဏ်းဂဏထွဲ မထားဘဲ
ထောက်ခံနိုင်စွမ်းရှိခြင်းမှာ နိုင်ငံရေးသမား
အောင်တို့၏ အင်္ဂါရပ်ဖြစ်သည် ဟု မစွက်
သက်ချာက ယုံကြည်သည်။

နောင်အခါ မစွက်သက်ချာသည်
အထက်တန်းတန်း မြန်မာ့အလင်း
သို့မဟုတ် သူမသည် မစွတ်တက်သက် အစိုးရ
အတွင်း အတွင်းစွမ်း (Inner Circle) ထဲတွင်
ပါဝင်ခဲ့ကြောင်း သူမ၏ ပညာရေးဌာနကလွဲ၍
အခြားအရေးကြီးသော အစိုးရအဖွဲ့အစည်းများ
အတွင်း ပါဝင်ဆောင်ရွက်ခဲ့ခြင်း
မရှိကြောင်း ယုံကြည်သည်။

သို့ဖြစ်ပင် ၁၉၇၄ ဖေဖော်ဝါရီလတွင်
အစိုးရအဖွဲ့ကောက်ပွဲ ကျင်းပခဲ့ရာ ကွန်ဆာ
ရက်တို့ ပါဝင်ခဲ့ခြင်း မရှိကြောင်း မစွက်သက်ချာသည်
အထောက်အထားအစိုးရ အဖွဲ့ဝင်ဘဝမှ အတိုက်အခံ
မရှိဘဲ နေထိုင်ခဲ့ခြင်း ဖြစ်ကြောင်း ယုံကြည်သည်။
အစိုးရအဖွဲ့တွင် ဤတစ်ကြိမ်နှင့် ပတ်သက်
သည့်အရာ တာဝန်ခံအဖြစ် တာဝန်ယူရလေ
မည်။

မာဂရက်သက်ချာ၏ နိုင်ငံရေး
အမြင်အား တစ်လျှောက် ခုံလိုတစ်လှည့်
ပြောဆိုလျှင် ရေးတစ်ခါ ရေးသာတစ်လှည့်
ပြောဆိုကြည့် အကြိမ်ကြိမ် ကြုံခဲ့ရသည်။

၁၉၇၄ ခုနှစ်ကောက်ပွဲတွင် မိမိတို့
အဖွဲ့အစည်းအပေါ် ကွန်ဆာရေးတစ် ပါတီဝင်
အစားအစာမကြေခဲ့ကြချေ။ ပါတီ
အတွင်း အပြောင်းအလဲလုပ်ဖို့ လိုပြီဟု

အများအကျိုး
အတွက်
ကောင်းမွန်သည်
လုပ်ရပ်ဆိုလျှင်
ဂိုဏ်းဂဏထွဲ
မထားဘဲ
ထောက်ခံနိုင်စွမ်း
ရှိခြင်းမှာ
နိုင်ငံရေးသမား
ကောင်းတို့၏
အင်္ဂါရပ်
ဖြစ်သည် ဟု
မစွက်သက်ချာက
ယုံကြည်သည်

သဘောကျ၍ လုံ့လအားများ ပြုလုပ်ကြရာ ထိပ်ပိုင်း ခေါင်းဆောင်တစ်ဦး ဖြစ်သော ဆောက်တီသီရိဝက်သည် ပါတီ ခေါင်းဆောင် ဆက်ခွပ်ဟိသ်အုပ်စုကို ယှဉ်ပြိုင်ပြီး ပါတီခေါင်းဆောင်လုပ်ရန် အလားအလာရှိသူဖြစ်လာခဲ့သည်။ သို့သော် မကြာမီ ဆောက်တီသီ နတ်ထွက်သွား၍ ဆက်ခွပ် ဟိသ် အုပ်စုမှာ ခြိုင်ဘက်မရှိ ခေါင်းဆောင်မှုနေရာ ဆက်လက်ရရှိတော့မလိုဖြစ်နေသည်။ (အခန်း - ၁ တွင်ဖော်ပြပြီး)

ဆောက်တီသီကို ထောက်ခံနေသော မဇ္ဈကသက်ချာသည် ပါတီ ခေါင်းဆောင်မှုကို အခွံ့သမားများ ထက်ထဲ ဆက်မထားလိုချင် သက်တမ်း တစ်ကြိမ်မျှ အပိုင်းဖြစ်ပြီး အာဇာနည်ထက်လွတ်ခဲ့ရသော ခေါင်းဆောင်မှုကို ဖယ်ရှားကာ ခေါင်းဆောင်မှုအသစ် ဖော်ထုတ်ရမည်ဟု မဇ္ဈကသက်ချာက နှိုးဆော်သည်။ ထို့နောက် ခေါင်းဆောင်နေရာအတွက် ဝင်ရောက် ယှဉ်ပြိုင်ခြင်းမှ နတ်ထွက်သွားသော ဆောက်တီသီနေရာတွင် သူမ ပါဝင် ယှဉ်ပြိုင်မည်ဟု ကြေညာခဲ့သည်။

ပထမအကြိမ် ဆန္ဒမဲပေးရာတွင် မဇ္ဈကသက်ချာသည် ဟိသ်ကို မရွေး ထင်ဘဲ မဲအသာရခဲ့သည်။ ဤတွင် ဟိသ်က သူ့နေရာဆက်ခံသူ ဝီလျံဂျိတ်လော ကို အစားထိုးကာ ဆက်ပြိုင်စေသည်။ ဇုတ်ယအကြိမ် ဆန္ဒမဲပေးရာတွင် မဇ္ဈက သက်ချာက ၁၄၆ မဲ၊ ဝီလျံဂျိတ်လောက ၇၉ မဲ ရ၍ ၁၁ ဖေဖော်ဝါရီ ၁၉၇၅ တွင် မဇ္ဈကသက်ချာသည် ကျွန်ဆာဖေတစ်ပါတီခေါင်းဆောင် ဖြစ်လာလေသည်။

မဇ္ဈကသက်ချာကို ထောက်ခံသည့် အခွံ့ကို ကျော့ကျော့နှုတ်ထုတ်ခဲ့၍ ပါတီခေါင်းဆောင်အဖြစ် မဇ္ဈကသက်ချာကို ဖက်ရမ်း နတ်ထွက်ကာ ကြီးမို ဝုတ်ပြန်ခဲ့လေသည်။

ဂျိတ်လောကို မဇ္ဈကသက်ချာက ပါတီဆုတ်ယခေါင်းဆောင်အဖြစ် ခန့်အပ် ၍ ပါတီတွင်း ညီညွတ်ရေးကို တည်ဆောက်ခဲ့သည်။

သို့သော် နှံ့နှိုင်းသွားသူ မဇ္ဈက ဟိသ်ကမှ မဇ္ဈကသက်ချာအပေါ် ချီးမြှင့် သီးသီးဖြစ်သွားလေသည်။ အထူးသဖြင့် သူ့ကို ယှဉ်ပြိုင်ခြင်းသည် သူ့အပေါ် သစ္စာမဲ့ရာကန့်သည်ဟု သဘောထားခဲ့လေသည်။

မဇ္ဈကသက်ချာကမှ သူမသည် ပါတီအင်အားနှင့် နိုင်ငံ့အင်အားကို ရှောင်နှံ တင်ကာ သူ့ဆရာကို ဖယ်ရှားခဲ့ခြင်း ဖြစ်သည်ဟု တစ်သက်တာမှတ်တမ်း၌

နေရာအားခဲ့၏။ ဆရာဟောင်းဖြစ်သော
ဇနီးမိတ်ဆွေကို သစ္စာမဲ့ခြင်းမဟုတ်။ ပါတီနှင့်
နိုင်ငံရေး အစွဲအမူကြောင့် ယခုလို ပြုလုပ်
ခဲ့ရခြင်းဟု ဆိုလေသည်။

ပါတီခေါင်းဆောင်ဖြစ်ပြီး နောက်
ဆက်တွဲတွင် မဇ္ဈကန်ချာသည် ဆောက်
ရွက်တော်၏ အတိုက်အခံခေါင်းဆောင်အဖြစ်
နေရာယူခဲ့သည်။ သူမ၏ ဘေးတွင် ယှဉ်လျက်
ချစ်ခြင်းရင်းနှီးမှုမှာ သူမ၏ပိုင်ဆိုင်ပေးထား
ပေးခဲ့ခြင်းအား ဝိုက်လှား ပရိုက်ယာ၊ ပေတန်နှင့်
အခြားအင်အားတို့ဖြစ်သည်။

ထေတာပါတီခေါင်းဆောင် ဝန်ကြီး
ချစ် ဇနီးမိတ်ဆွေကိုလည်းဆင်ကာ အတိုက်
အခံခေါင်းဆောင်သစ်အား ကြီးကြပ်သည့် မိန့်ခွန်း
ချစ်ခြင်းရင်းနှီးမှုသည်။

မဇ္ဈကန်ချာလည်းကောင်း၊ ဝန်ကြီး
ချစ်လည်းကောင်း၊ သူ ဇနီးမိတ်ဆွေ
ချစ်မိတ်ဆွေထက် ပါတီ ခေါင်းဆောင်
အဖြစ်အဖြစ် ပြောင်းလဲလာခဲ့ခြင်းကြောင့် သူက
အညံ့ ပြောသည်။ မဇ္ဈကန်ချာနှင့်
ချစ်မိတ်ဆွေအဖွဲ့ပြီး လက်တွဲအလုပ်လုပ်
သွားမည်ဟုဆိုသည် ပြောကြားသည်။

ဗြိတိသျှနိုင်ငံရေးထောက်ပံ့မှုတွင်
အထောက်အပံ့နှင့် အတိုက်အခံပါတီများသည်
ဇနီးမိတ်ဆွေနှင့် သဲသဲမဲမဲ ယှဉ်ပြိုင်ကြသည်။
ဇနီးမိတ်ဆွေနှင့်အတူ အာဇာနည်ပါတီကို
အတိုက်အခံပါတီက မေးခွန်းများထုတ်ပြီး
အချစ်အားချာကာ တိုက်ခိုက်ကြသည်။
အချစ်အား တစ်မျိုးသားထုံးအရေးကိစ္စများ

မဇ္ဈကန်ချာသည်
ပါတီခေါင်းဆောင်မှုကို
ဆုံးသတ်ပေးပြီး
ထက်ထက်
ဆက်မထားလိုချေ
သက်တမ်းတစ်ကြိမ်မျှ
အစိုးရဖြစ်ပြီး
အာဇာ
ထက်ထက်ခဲ့ရသော
ခေါင်းဆောင်မှုကို
ထပ်စူးကာ
ခေါင်းဆောင်မှုအသစ်
ဖော်ထုတ်ရမည်ဟု
မဇ္ဈကန်ချာက
နီးဆော်သည်။
ထို့နောက်
ခေါင်းဆောင်
နေရာအတွက်
ဝင်ရောက်
ယှဉ်ပြိုင်ခြင်းမှ
နုတ်ထွက်သွားသော
ဆာကီသ်နေရာတွင်
သူမ ပါဝင်
ယှဉ်ပြိုင်မည်ဟု
ကြေညာခဲ့သည်

ပေါ်လာလျှင် အာဏာရပါတီနှင့် အစိုးရခေါင်းဆောင်က အတိုက်အခံ ခေါင်းဆောင်များနှင့် လေးလေးစားစား တိုင်ပင်ဆွေးနွေးကာ အကြံဉာဏ်များ ရယူလေ့ရှိသည်။ ဤအချက်ကို ဗြိတိသျှတို့က နိုင်ငံရေးယဉ်ကျေးမှုအဆင့် မြင့်မားခြင်းအဖြစ် ဂုဏ်ယူတတ်ကြသည်။

မစ္စတာပီလ်ဆင်၏ မိန့်ခွန်းကို မဇ္ဈိကသက်ဆိုင်ရာက မပြုမရည် မျက်နှာ တည်တည်ကြီးကြီးနှင့် နားထောင်နေခဲ့သည်ဟု နောက်တစ်နေ့ သတင်းစာများက ဖော်ပြသည်။ ဝါရင့်ကြီး မစ္စတာပီလ်ဆင်က ကွန်စာပေးတစ်ပါးတီခေါင်းဆောင် များကို ခပ်နိပ်နိပ်ပြောသွားသည်ဟု ယူဆ၍ထား မသိ။ မဇ္ဈိကသက်ဆိုင်ရာသည် သူမအား ကြိုဆိုသောမိန့်ခွန်းကိုပင် ဣန္ဒြေကြီးနှင့် တုံ့ပြန်ခဲ့လေသည်။ သို့သော် မစ္စတာ ပီလ်ဆင်အား ကေ့ဒူးတင်မိကြောင်း ဟူ၍ကား ထုံးစံအတိုင်း တုံ့ပြန် ပြောကြားခဲ့သည်။

မဇ္ဈိကသက်ဆိုင်ရာအဖို့ ကိုင်တွယ်ရ ခက်ခဲသော အခြေပြုသမ္မတတစ်ခုမှာ မစ္စတာဟိတ်က မကျေနိုင် မချင်နိုင် ဖြစ်နေခြင်းပေတည်း။

ထုံးစံအတိုင်း အတိုက်အခံပီတီ၏ ခွဲခြားကက်တီနက်ကိစ္စသည်ရန် မဇ္ဈိက သက်ဆိုင်ရာကစီစဉ်သောအခါ ပုဂ္ဂိုလ်များ ခေါင်းဆောင်ပြုတ် မစ္စတာဟိတ်ထံ လေးလေးစားစား သွားရောက်တွေ့ဆုံကာ ရာထူးတစ်နေရာ တာဝန်ယူပေးရန် ဖန်ကြားသည်။ သို့သော် မစ္စတာဟိတ်က တုံးတီတီ ငြင်းပယ်လိုက်သည်။

ထို့နောက် ခုတီယခေါင်းဆောင်အဖြစ် သူမနှင့် နောက်ဆုံးတိုင်လှည့်တွင် ခွဲခြားသွားသော မစ္စတာဦးကလေးအား ပီတီ ခုတီယခေါင်းဆောင်ရာထူးကို တာဝန်ယူရန် သွားရောက်ကမ်းလှမ်းရာ မစ္စတာ ဦးကလေးက လက်ခံလိုက် လေသည်။

ထို့နောက် ငါးရက်အကြာတွင် အတိုက်အခံပီတီ၏ ခွဲခြားကက်တီနက် စာရင်းကို ကြေညာရာ မစ္စတာဟိတ်အပေါ် သစ္စာရှိသူ ခွဲခြားမိကြီးခြောက်ဦးကို ဖယ်ရှားထားသည်ကို တွေ့ကြရသည်။ သူမအပေါ်တွင် ပြတ်သားခဲ့သော မစ္စတာ ဟိတ်အပေါ် သူမကလည်း ပြန်လည် ပြတ်သားခဲ့သည်ဟု ဆိုနိုင်ပေသတည်း။

(၁)

ဝါတီခေါင်းဆောင်သံဝေ ပဏာမမြေလှမ်း

ဗြိတိသျှ ကွန်ဆာဗေးတစ်ပါတီ၏ ခေါင်းဆောင်ဖြစ်လာသော မာဂရက် သက်ချာသည် အနောက်ကမ္ဘာ၏ ထိပ်တန်းပုဂ္ဂိုလ်တစ်ဦးထံ အပါအဝင်ဖြစ်လျှား သည်။ ထိုအချိန်တွင် ကွန်ဆာဗေးတစ် ပါတီသည် အာဏာရပါတီမဟုတ်ဘဲ အတိုက်အခံပါတီ ဖြစ်နေသော်လည်း ဗြိတိသျှနိုင်ငံရေးတွင် ကွန်ဆာဗေးတစ်နှင့် လေသာပါတီသည် သူတစ်ပြန်ကိုယ်တစ်ပြန် သူတစ်ထုည့်ကိုယ်တစ်ထုည့် အာဏာရနေကြသည်ဖြစ်၍ လျှော့တွက်လို့ မရသည့် အခြေအနေနှင့် နိုင်သည် ယနေ့ အတိုက်အခံပါတီ ခေါင်းဆောင်သည် နက်ဖြန် ဝန်ကြီးချုပ် ဖြစ်လာ နိုင်သည်မဟုတ်ပါလော။

မဂ္ဂက်သက်ချာ ပါတီခေါင်းဆောင် ရွေးကောက် တင်မြှောက်ခံရပြီး နောက်နေ့တွင် အမှတ်တရ ဖြစ်စရာ တစ်ခုမှာ နာမည်ကျော် အမေရိကန် နိုင်ငံခြားရေးဝန်ကြီး ခေါက်တာဟင်နရီကစ်ဆင်းကျား ဗြိတိန်သို့ အလည် ရောက်လာခြင်း ဖြစ်သည်။

ခေါက်တာ ကစ်ဆင်းကျားသည် ထိုအချိန်က ကမ္ဘာ့တလျှား လျှမ်းလျှမ်း တောက်ကေ့ကြားနေသူဖြစ်သည်။ အမေရိကန်သမ္မတနစ်ဆင်၏ အမျိုးသား လုံခြုံရေးအကြံပေးအရာရှိဘဝကစ၍ တခုတည်းပြည်ကြီးနှင့် အမေရိကန် ရွှေလင်း

နာမည်ကျော် ဒေါက်တာ တစ်ဆင်းကျားနှင့် ၁၉၇၅

စွလယ်ပွင့်အောင် ဖောက်ပေးခဲ့သော အောင်သွယ်တော်ကြီး ဖြစ်ခဲ့သည်။ ထိုမျောက်နိုင်ငံခြားရေးဝန်ကြီး ဖြစ်လာကာ ဗီယက်နမ်ငြိမ်းချမ်းရေးအဖွဲ့နှင့်အဖွဲ့ဝင်များနှင့် အရှေ့အလယ်ပိုင်း နှစ်ချက်ရေးအဖွဲ့ဝင်များတွင် စေ့စပ်ဖွဲ့စည်းရေးသမားအဖြစ် ပါဝင်ဆောင်ရွက်နေသူဖြစ်သည်။

ခေါက်တာကန်ဆင်းဂျားက မဇုတ်သက်ချာအား ဖိတ်ကြား၍ နံနက်စောစော ကျွေးပြီ ဧည့်ခံသည်။ သူတို့နှစ်ယောက် တွဲပြီး ဓာတ်ပုံသတင်းထောက်များ၏ သတင်းဓာတ်ပုံ အချိန်ခံနေကြစဉ် ကန်ဆင်းဂျားက "ဓာတ်ပုံအချိန်ခံရင်း စကားဆက်ပြောကြတာပေါ့" ဟုဆိုကာ ခင်ဗျားခင်ပွန်းက ဘာလုပ်သလဲဟု မေးသည်။ "ဪ သူက ရေနံအလုပ်လုပ် တယ်လေ" ဟု မဇုတ်သက်ချာက ဖြေသည်။

ဆော်ဗီအာရေးဗျာက ခရီးဆက်လာခါစဖြစ်သော ခေါက်ကန်ဆင်းဂျားက အတော်အလင်ကြီးသွားပုံရသည်။

ထိုမျောက် သူတို့သည် ရိုးရာ အင်္ဂလိပ်နံနက်စာသုံးဆောင်ကြသည်။ ဖျန်ဖြေရေး ချိန်ပိယံကြီး ခေါက်တာ ကန်ဆင်းဂျားသည် မဇုတ်သက်ချာ၏ အကြံကို နှစ်စင်းထားပုံရ၏။ ဝက်ပေါင်ခြောက်နှင့်ကြက်ဥကြော်များအပြင် မဇုတ်သက်ချာကြိုက်တတ်သော ပေါင်မုန့်ပိုင်း ပူပူခွေးခွေးများပါ ပါရှိသည်ကို တွေ့ရသည်။

ပိတ်ခေါင်းဆောင်ဖြစ်ပြီး သီတင်းပတ်တစ်ပတ်အတွင်း မဇုတ်သက်ချာသည် အားလပ်ချိန် မရှိသောကံအောင် ဧည့်သည်တွေ များလှသည်ကြားမှ "ရေနီယို - ၂" တွင် ဂျင်စီယန်၏ နေ့လယ်စာစားချိန် အသံလွှင့်အစီအစဉ် ပါဝင်ကာ အမေးအဖြေများ ပြုလုပ်ခဲ့သည်။

ဂျင်စီယန်နှင့် တွေ့ဆုံ ဆွေးနွေးခန်း၌ မဇုတ်သက်ချာက သူမသည် အသက်အရွယ်အရလည်း ခေါင်းဆောင်လုပ်ရန် သင့်တော်နေပြီဖြစ်ကြောင်း ပြောကြားသွားသည်။

"ကျွန်မအခု အသက် ၅၀ ထဲ ရောက်လာပြီ။ ပေါက်စနီးပေါက်စန အရွယ် မဟုတ်တော့ဘူး" ဟူ၍ မဇုတ်သက်ချာ ပြောကြားသော စကားကို သတင်းစာဖွဲ့က ခေါင်းစဉ်တပ်ခဲ့ကြသည်။

မဇုတ်သက်ချာသည် အောက်လွှတ်တော်တွင် ကွန်စာဗေဇာစ် ပိတီ

ခေါင်းဆောင် ဖြစ်နေသော်လည်း နိုင်ငံလုံးဆိုင်ရာ ပါတီခေါင်းဆောင် အဖြစ် မကြေညာရသေး။ ထို့ကြောင့် နယ်အသီးသီးမှ ကွန်ဆာဗေးတစ်ပါတီ ဌာနခွဲအားလုံးကို ကိုယ်စားပြုသော ကိုယ်စားလှယ်များ ညီလာခံကို မေပဲယားနီ ယူနိုက်တီ ဟိုတယ်၌ ကျင်းပခဲ့လေသည်။

ထိုအစည်းအဝေးတွင် ပါတီခေါင်းဆောင်ဟောင်း မစ္စတာဟိသ်ကို ကိုယ်စားလှယ်များက ဂုဏ်ပြုစကားပြောဆိုကြ၏။ သို့သော် မစ္စတာဟိသ်မှ အစည်းအဝေးသို့ မတက်ဘဲ စပိန်နိုင်ငံသို့ အပန်းဖြေခရီးထွက်နေသည်။

မေပဲယားညီလာခံတွင် လော့ခ် ဟေးလ်ရှမ်းက မစ္စကံသက်ဆရာအား ပါတီခေါင်းဆောင်အဖြစ် တင်မြှောက်ကြောင်း အဆိုတင်သွင်းရာ မစ္စတာ ဝိုက်လောက ထောက်ခံကြောင်း တင်ပြသည်။ ထို့နောက် နေရှင်နယ်ယူနိုက်တီ အစရှိသော အဖွဲ့များမှ ကိုယ်စားလှယ်များ ဆက်သက်ထောက်ခံကြသည်။

ညီလာခံက လက်မှတ်ပြုဘာပေး၍ တစ်ခဲနက်ထောက်ခံအပြီးတွင် မစ္စကံ သက်ဆရာ စင်မြင့်ပေါ်သို့ တက်လာသည်။ စိမ်းပြာရောင် ဝတ်စုံဖြင့် စပတ်ကုကျာ သစ်သစ်ရပ်ရပ် တွေ့မြင်ရသည်။

မစ္စကံသက်ဆရာက ကိုယ်စားလှယ်များအား နီးသွေသော မိန့်ခွန်း ပြော သွားသည်။ ယခုအချိန်တွင် ပြည်သူ့လူထု လိုချင်သည်မှာ ပွင့်လင်းမြတ်သားသော ခေါင်းဆောင်မျိုးဖြစ်ကြောင်း၊ အခြေခံမူအပေါ်တွင် ခိုင်မြဲရှိလည်းလိုကြောင်း၊ မိမိအနေဖြင့် ထိုခေါင်းဆောင်မျိုးဖြစ်အောင် ကြိုးစားသွားမည်ဟု ကတိပြုကြောင်း ပြောကြားသည်။

မေပဲယားညီလာခံတွင် မစ္စကံ သက်ဆရာ၏ပုဂ္ဂိုလ်ရေးအချိန်အဝါ စတင် ထွန်းတောက်ခဲ့သည်ဟု ဆိုနိုင်သည်။ ထို အစည်းအဝေးအပြီးတွင် ကွန်ဆာဗေးတစ် ပါတီကို လူထုက ပို၍စိတ်ဝင်စားလာကြ သည်။ ဂေါ့လပ်ဆန္နွံယွဲ (Gallup Poll) တစ်ခုအရ ကွန်ဆာဗေးတစ်ပါတီအား လူထုထောက်ခံမှု ၁၈ ရာခိုင်နှုန်း ခန့် ပိုကောင်းလာသည်ဟု ဆိုသည်။ ဂေါ့လပ်ဆန္နွံယွဲက ကောက်ချက်ဆွဲရာတွင် လေတာရာ ကွန်ဆာဗေးတစ်များပါ မဲဆန္ဒရှင် အဖွဲ့အစုက မစ္စကံသက်ဆရာသည် ခေါင်းဆောင်ကောင်းတစ်ဦး ဖြစ်လာလိမ့်မည်ဟု ယူဆကြသည်ဟု ဖော်ပြသည်။

မစ္စကံသက်ဆရာကလည်း အသွန်း အကွက်ပြင်သည်။ သူမ၏အချိန်အင် ထွန်းပမှုအားကောင်းနေချိန်တွင် စကော့ဘလန်သို့ အပြန်သွားရောက်ခဲ့သည်။

(စကော့တလန်ရှိ ကွန်ဆာဗေးတစ်များက အင်္ဂလန်နှင့် ဝေလမှန်ရှိ ကွန်ဆာဗေးတစ်များနှင့် တစ်သီးတစ်ခြား ရပ်တည်လေ့ရှိသည်။

ကွန်ဆာဗေးတစ်ပါတီ တည်ထောင်ထားသော်လည်း သူတို့သည် မည်သူ့ပြဿနာမှ မဟုတ်ဟု ခံယူကြ၏။)

မဇ္ဈကဲသက်ချာကိုမူ စကော့တလန်က သောင်းသောင်းဖြဖြ ကြိုဆိုခဲ့သည်။ ဂလင်စကိုနှင့် အီဇင်ဘာရာတွင် လူအများ ထောင်သောင်းချီ၍ လမ်းပေါ်ထွက်လာကာ မဇ္ဈကဲသက်ချာကို ဩဘာပေးကြသည်။

လူထုအစည်းအဝေးတွင် မဇ္ဈကဲ သက်ချာက မိန့်ခွန်းပြောရာ ဆိုရှယ်လစ် ဇနစ်နှင့် ဗျူရိုကရေစီကို ဝေဖန်တိုက်ခိုက်သွားသည်။ (အထောက် လေတာပါတီသည် ဆိုရှယ်လစ်အလျှောက်မျှ ဖြစ်သော်လည်း မဇ္ဈကဲသက်ချာက ဆိုရှယ်ကွန်မြူနစ်တို့ နည်းတူ ကြောက်စရာကောင်းသည်ဟု တွန်းတိုက်သွားခြင်းဖြစ်သည်။)

စကော့အမျိုးသားတို့ အတုဦးစားပေးသော ပညာရေးနှင့်ပတ်သက်၍ မဇ္ဈကဲသက်ချာက ပညာရေးမြှင့်တင်ရန် အစီအစဉ်များကို ပြောသည်။ သို့သော် စကော့ အမျိုးသားရေးဝါဒကိုမူ အလျှော့ပေးမည့် လေသံ လုံးဝမပါရှိဘဲ ပြောကြားခဲ့သည်။

လန်ဒန်သို့ပြန်ရောက်ပြီးနောက် ရှုံ့နိုးကက်တီနက် ခန့်အပ်မှုများပြုလုပ် သည်။ နောက်ပိုင်းတွင် မဇ္ဈကဲသက်ချာသည် ပါတီတွင်း ဂိုဏ်းကြီးနှစ်ဂိုဏ်းကို အာဇာနည်ပျိုးကြီးစားသည်။ ကွန်ဆာဗေးတစ်ပါတီ ဗဟိုရုံးကိုလည်း ပြင်ဆင်ဖွဲ့စည်း သည်။ တော့စ်သွန်းနေရောင်းသည် ပါတီဥက္ကဋ္ဌဖြစ်လာပြီး မဇ္ဈကဲအနက်တစ်ပေးစီ က ခုတီယဥက္ကဋ္ဌဖြစ်လာသည်။ သူတို့နှစ်ဦးစလုံးသည် ရှုံ့နိုးကက်တီနက် ခေါ် လျာထားအစိုးရအဖွဲ့ဝင်စာရင်းတွင် ပါဝင်ကြသည်။ (ဗြိတိသျှပါတီဇနစ်တွင် yw Du X Party Chairman ၏ အထက်တွင် ပါတီခေါင်းဆောင် Party Leader နို့သည်။ မိမိတို့ပါတီ ရွေးကောက်ပွဲနိုင်လျှင် ပါတီခေါင်းဆောင်က အစိုးရအဖွဲ့ကို ဦးဆောင်ရသည်။)

မဇ္ဈကဲသက်ချာ၏ အောက်တွင် ပါတီ ဥက္ကဋ္ဌနှင့် ဒုဥက္ကဋ္ဌအဖြစ် တာဝန်ပေးခံရသူနှစ်ဦးစလုံးသည် လွတ်လပ်သောစိတ်ထား ခိုသူများဟူ၍ ဂုဏ်သတင်း ကြီးခဲ့သူများ ဖြစ်သည်။ သူတို့သည် အတိတ်ကာလက ပါတီခေါင်းဆောင်နှင့် သဘောကွဲလွဲ၍ အစိုးရအဖွဲ့ဝင် ရာထူးများမှ

နှုတ်ထွက်ခဲ့ကြသည်။ မက္ကမီလန်အစိုးရလက်ထက်တွင် နှစ်စဉ်ဆက်တိုက် ဘတ်ဂျက် လိုဗွေပြေလောက်အောင် အစိုးရ အသုံးအပြုန်း ကြီးနေခြင်းကို ကန့်ကွက်သောအားဖြင့် ရာထူးမှ နှုတ်ထွက်ခဲ့ကြခြင်း ဖြစ်သည်။

ဗုဒ္ဓကုဋ္ဌ မစ္စတာမောဒိန်ဟာ ဆောင်းပါးတစ်ပုဒ် ရေးခဲ့မှုဖြင့် မစ္စတာဟိသ် ရုံး၌ ကက်ဘီနက်ရာထူးမှ ဖြုတ်ပယ်ခံခဲ့ရသည်။ မစ္စတာ ဟိသ်၏ ပါတီခေါင်းဆောင်မှု ကို ဝေဖန်သောဆောင်းပါး ဝန်နဝါရီ ၁၉၆၆ တွင် ရေးသားခဲ့ခြင်းဖြစ်သည်။

သူတို့လိုလှတွေကို ပါတီထိပ်ပိုင်း ရာထူးများ၌ ခန့်အပ်ခြင်းဖြင့် မစ္စက သက်ဆရာသည် Yes-men ခေါ် ခေါင်းညှိတ်သမားများကို မလိုချင်ကြောင်း သိသာသည်။

ထို့ပြင် သူမကို ကဏ္ဍကောစ မပြုရဲလှည့် အတွေ့အကြုံနည်းပါးသူများ ကိုလည်း မလိုချင်ကြောင်း ပေါ်လွင်နေသည်။

မစ္စကသက်ဆရာသည် သူမ၏ ရုံးအဖွဲ့မှူးရာထူးကိုလည်း မစ္စတာ အဲနီနို(စ်)အား ခန့်အပ်သည်။ မစ္စတာနို(စ်)သည် ခုတ်ယ ဣန္ဒြေစစ် သူ့ရဲကောင်း တစ်ဦးဖြစ်ပြီး စစ်ပြီးခေတ်တွင် စက်မှုထုတ်လုပ်ရေးရန်ကြံစည်လာသည်။ အသက်ကြီးမှ ပါလီမန်အမတ်ဖြစ်လာ၍ နိုင်ငံရေးတက်လမ်း ငမ်းငမ်းတက် ရွာဖွေသူနို့ မဟုတ်တော့ချေ သူသည် ဝါရင့်သဘာရင့် ပုဂ္ဂိုလ်တစ်ဦး ဖြစ်ပြီး ကိုယ်ပိုင် ရပ်တည်ချက်ရှိသူဖြစ်သဖြင့် မစ္စကသက်ဆရာအား သူ့ထင်မြင်ချက်ကို မထောက် မညှာပြောမည့်သူမျိုးဖြစ်သည်။

မစ္စကသက်ဆရာသည် သူ့အနီး ဝန်းကျင်တွင် “ဟောင်းတော်ညှိတ် စိတ်တော်သီ” ပုတ်သင်ညှိများကို မထာဘဲ သူမအပေါ် အမှန်အတိုင်း ပြောခဲ့ရုံရှိ ရှိမည့်ပုဂ္ဂိုလ်များအား ထားရှိခဲ့ခြင်းကြောင့်လည်း ပါတီ ခေါင်းဆောင်သက်တမ်း အရှည်ကြာဆုံး ခိုင်မြဲခဲ့ခြင်း ဖြစ်လေသည်။

(၉)

အိမ်မက်မှ လက်တွေ့သို့

"We will deal with the facts as they are all right. But we will make some dreams come true as well."

Margaret Thatcher

"ကျွန်ုပ်တို့ဟာ ပကတိအခြေအနေတွေနဲ့ လိုက်လေ့ရှိသလို လုပ်ဆောင် သွားရမှာဖြစ်တယ်။ အဲပေမဲ့ အိမ်မက် တချို့ကိုလည်း အိမ်မက်ကနေ လက်တွေ့ ဖြစ်အောင် လုပ်ကြရလိမ့်မယ်"

မာဂရက်သက်ချာ

"အိမ်မက်တွေကို လက်တွေ့ဖြစ်အောင် လုပ်ကြရမယ်" ဟူသော မစွပ် သက်ချာ၏စကားသည် ကွန်ဆာဗေးတစ်ပါတီဝင်များအဖို့ လယ်ညွှန်စကားဖြစ်လာသည်။ အာဏာမှူးပါတီတစ်ခု အာဏာရ ပါတီ အဖြစ်သို့ ရောက်အောင် ပါတီတစ်ရပ်လုံး ပို၍ စိတ်အားထက်သန်လာကြသည်။

မစွပ်သက်ချာ၏ အိမ်မက်မှ လက်တွေ့သို့ လယ်ညွှန်ချက်သည် သတင်း စာဆရာ အေဗစ်ဂုန်၏ ဝေဖန်ချက်ကို တုံ့ပြန်ရာမှ ပေါ်ထွက်လာခြင်းဖြစ်သည်။

မစွပ်သက်ချာ၏အိမ်မက်သည် တိုင်းပဲ သတင်းစာကြီး၏ နိုင်ငံရေးအယ်ဒီတာ ဖြစ်သည်။ (တိုက်တိုက်ဆိုင်ဆိုင် သူသည်လည်း မစွပ်သက်ချာဇာတိဗြိတိန် ဝန်ထမ်း)

ပေါက်လာသူဖြစ်သည်။ သူ၏ သတင်းစာဆရာတာဝန်ကို ကရင်သင်္ဂြိုဟ်နယ်မှ စတင် ခဲ့ခြင်းဖြစ်သည်။

အေးလစ်ဂစ်က သူ၏ကော်လံမှ ဤ သို့ရေးခဲ့သည်။

"The art of Political survival is to deal with the facts as they are and not to dream dreams."

"နိုင်ငံရေးရှင်သန်မှု စံနှုန်းတစ်ခုမှာ ရိုရှင်ခွဲအနေအထားတွေနဲ့ လိုက် လျောညီထွေသပ်ဆောင်သွားခြင်းပဲဖြစ်တယ်။ အိမ်မက်တွေ မက်မနေရဘူး"

အထက်ပါ အေးလစ်ဂစ်အဆိုကို ဝတ်လော်ကြံ မဂ္ဂဇင်းသက်ဆိုင်ရာ ချက်ချင်း တုံ့ပြန်ခဲ့သည်။ သူမသည် လက်တွေ့ကုသော နိုင်ငံရေးသမားဖြစ်သည်ဟု ပြန်ရှင်းသည်။ စိတ်ကူးယဉ်ခြင်းသည် နိုင်ငံရေးသမားမဟုတ်။ ဓမ္မဇေယျီလည်း စိတ်ကူးယဉ် အိမ်မက် မမက်ခဲ့။ ချာအိုလ်လည်း စိတ်ကူးယဉ်အိမ်မက် မမက်ခဲ့ဟု မဂ္ဂဇင်းသက်ဆိုင်ရာ ဆိုသည်။

နိုင်ငံရေးသမားသည် စိတ်ကူးယဉ် အိမ်မက်ကို အမှန်တကယ်အကောင် အထည်ပေါ်လာအောင် လုပ်ဖို့လိုသည်ဟု သူမက နိဂုံးချုပ်၏။

ထိုစကားများကို ပါတီခေါင်းဆောင်ဖြစ်ပြီး ဂုဏ်ပိုင်းအတွင်း လှည့်လည်ဟောပြောရင်က တရားစွဲများတွင် ပြောဆိုခဲ့ခြင်းဖြစ်သည်။

မဂ္ဂဇင်းသက်ဆိုင်ရာသည် ပါတီခေါင်းဆောင်ဟောင်း မဟုတ်ဘဲအင်အားစွယ်စုံသိမ် ဆုန်ရာကို မလျှော်လင့်ဘဲ အငိုက်ဖမ်း၍ အနိုင်ရခဲ့ခြင်းဖြစ်ရာ ပါတီတွင်း၌ သူမ အား ရာနိုင်နှုန်းအများစုက ထောက်ခံခဲ့သည်ဟူ၍ မပြောနိုင်သေးချေ။

နိုင်ငံရေးသမားတစ်ယောက်၊ ဝိုင်းရည်မှာ အမျိုးသမီးနိုင်ငံရေးသမား တစ်ယောက်အဖို့ ဝါရင့်ပါတီခေါင်းဆောင်ဟောင်းများကို တော်လှန်ပြီး သူ့နေရာ တက်လာခြင်းမှာ အသွယ်ဖြစ်တော့ပြန်ခဲ့ ဟု ဆိုနိုင်သည်။ ဝါရင့်ပါတီခေါင်းဆောင် ဟောင်းက သူမကို မကျွန်နိုင် မချွမ်းနိုင် ပုတ်ခတ်ဝေဖန်နေခြင်းကလည်း ပါတီ တွင်း ညီညွတ်ရေးအတွက် နှိုးဆော်ပေးခြင်းဖြစ်ခဲ့သည်။ ထိုအခြေအနေမျိုးတွင် မဂ္ဂဇင်း သက်ဆိုင်ရာသည် ပါတီတွင်း အစည်းအဝေးများ၊ အတူသင့်ဖြင့် အလုပ်သမား ညီလာ ခံများသို့ မဖြစ်မနေ တက်ရောက် ပြောဆိုနေပြောကာ မိမိသည် ပါတီကို အစဉ် အသွေးပြည့်ဝစွာ ဦးဆောင်မှုပေးနိုင်သူ ဖြစ်ကြောင်း ပြသနေရလေသည်။

ထိုပြင် သူမသည် မိန်းမသားဖြစ် သော်လည်း မေ့ရမိပေမည် ခေါင်းဆောင် မျိုးမဟုတ်။ မောက်နှားတွေထက် ပြတ်သားသူ ဖြစ်သည်ဟု မြင်ထွင်အောင် စံရဲတောက်စကားများ ပြောရသေးသည်။

မစ္စက်သက်ဆရာသည် ပါတီတွင်း၌ မစ္စတာဟီသ်၏ လက်ရုံး အကြောင်းအကျွန်များကိုလည်း ရှင်းခဲ့ပြန်သည်။ မစ္စတာ ဟီသ်သည် ကွန်ဆာဗေးတစ်ပါတီခေါင်းဆောင်အဖြစ် ၁၀ နှစ်တာမျှ တာဝန်ယူ သွားသည်ဖြစ်ရာ မစ္စတာ ဖိုက်ကယ်ဂုလ်စ်သည် မစ္စတာဟီသ်၏ ပုဂ္ဂိုလ်ရေး အကြံပေးဖြစ်ခဲ့သည်။ ထို့နောက် ဝွန်ဒဲသော တစ်နှစ်ကပင် မစ္စတာဂုလ်စ်အား ပါတီ ဗဟိုရုံး ညွှန်ကြားရေးမှူးချုပ်အဖြစ် မစ္စတာ ဟီသ်က ခန့်အပ်ခဲ့သည်။

မစ္စက်သက်ဆရာ ပါတီခေါင်းဆောင် ဖြစ်လာပြီး လပိုင်းအတွင်းမှာပင် ပါတီ ဗဟိုရုံး ဖွဲ့စည်းပုံအနေအထားကို ပြင်ဆင်ရန် တာဝန်ပေးခြင်းခံရသော လေ့ရှိသူနီခေရပ်က မစ္စတာ ဂုလ်စ်အား တာဝန်မှ ရပ်စဲလိုက်သည်။ သူ့နေရာတွင် ခရိုင်ခန့် တောင်ပိုင်း မဲတူနယ်မှ ပါတီမန်အမတ် မစ္စတာပီလ်ကလပ်ကို ခန့်အပ်လိုက်သည်။

မစ္စတာဂုလ်စ်နှင့် မစ္စတာကလပ်တို့ကို အရည်အချင်းပိုင်း ယှဉ်ကြည့်လျှင် အလွန်သိသာသည်။ မစ္စတာဂုလ်စ်သည် ပါတီခေါင်းဆောင်ဟောင်း မစ္စတာဟီသ်၏ ပုဂ္ဂိုလ်ရေးအကြံပေးလုပ်ခဲ့သည်ကလွဲ၍ ပါတီအုပ်ချုပ်ရေးနှင့် စီမံခန့်ခွဲရေးတွင် အတွေ့အကြုံတာဝန်ယူခဲ့ဖူးဖြစ်၏။ သူလို လူမျိုးကို ပါတီဗဟိုရုံး ညွှန်ကြားရေးမှူး ချုပ်ရာထူးတွင် မြန်မာကြီး ခန့်အပ်ခဲ့စဉ်က တအံ့တကြာဖြစ်ခဲ့ကြရသေးသည်။

မစ္စက် သက်ဆရာက ညွှန်ကြားရေးမှူးချုပ်အဖြစ် ခန့်အပ်တာဝန်ပေး ခြင်းခံရသော မစ္စတာကလပ်မှာ ပါတီတွင် အတွင်းကနူးကျ အလုပ်လုပ်ခဲ့ဖူးဖြစ်သည်။ ပါတီဘဏ္ဍာရေးမှူးအဖွဲ့တွင် အချိန် အတော်ကြာ ပါဝင် တာဝန်ယူခဲ့ဖူး၍ အတွေ့အကြုံများစွာရှိခဲ့သူဖြစ်သည်။

ပါတီဗဟိုရုံးကို တာဝန်ယူ အုပ်ချုပ်ရသူသည် နိုင်ငံရေးပုဂ္ဂိုလ်အပိုင်တွင် ပါဝင်စွက်ဖက်ခွင့်မရှိသော်လည်း ပါတီဝန်ထမ်းများ စည်းကမ်းတိမ်းသိမ်းရေးနှင့် တွေ့ရေးကြုံရေးတို့ကို ခနစ်ကန့်အောင် စီမံခန့်ခွဲရသည်။ ပါတီခေါင်းဆောင်ပိုင်းမှ ပုဂ္ဂိုလ်များ နိုင်ငံရေး စည်းရုံးရေးခရီးများ ထွက်လျှင် အစအဆုံး အဆင်ပြေချောမွေ့အောင် စီစဉ်ဆောင်ရွက်ပေးရသည်။ ထိုရာထူးမျိုးတွင် တာဝန်ယူရာသူသည် အရည်အချင်းပြည့်ဝရုံမျှမက လက်ရှိ ပါတီခေါင်းဆောင်ပိုင်းကို သဘောရှိသူ ဖြစ်ဖို့

အထူးအရေးကြီးသည်။ ထို့ကြောင့်သည်။ မဇ္ဈကိသကန်ချာ၏ကိုယ်စား လေ့တစ်
သွန်းနီအရေးတက မဇ္ဈတာဝုလိပ်ကို ဖြတ်၍ မဇ္ဈတာကာလိပ်ကို ခန့်အပ်တာဝန်ပေး
ခြင်း ဖြစ်သည်။

မဇ္ဈတာဝုလိပ်ကို ဖြတ်လိုက်ခြင်းကြောင့် မဇ္ဈတာဟိသ်အား ထောက်ခံသူ
များဘက်က အဖျက်ခံစားသကဲ့သို့ကြုံရသည်။ အတိအလင်းထုတ်ဖော်ကန့်ကွက်
ကြသူများလည်းရှိသည်။

ဗြဟ္မာသွန်နိင်စေတင် သတင်းစာများကလည်း နီးစပ်ရာလူပုဂ္ဂိုလ်တက်မှ
ရပ်တည်လေ့ရှိသည်ဖြစ်ရာ တိုင်းသတင်းစာကြီးက မဇ္ဈတာဟိသ်နှင့် သံယောဇဉ်ရှိခဲ့
သည့်အလျောက် မဇ္ဈတာဝုလိပ်အား ဖြတ်ပယ်ခြင်းနှင့်စပ်လျဉ်း၍ ကန့်ကွက်
ရေးသားလေသည်။ မဇ္ဈတာဝုလိပ်သည် အလွန်တော်သော ပြုပြင်ရေးသမား
လူငယ် စီမံခန့်ခွဲရေးပုဂ္ဂိုလ်ဦး ဖြစ်ပြီး ခေတ်နောက်ပြန်ဆွဲနေသူ အများစု၏
မတရားလုပ်ခြင်းခံခဲ့ရသည်ဟု တိုင်းသတင်းစာက ရေးသည်။ မဇ္ဈတာကာလိပ်ကိုပူ
ကုဉ်းပြောင်းသော ထက်ယာအပြင်ရှိသူတစ်ဦး ဟု ပုတ်ခတ်ရေး၏။ ထိုစဉ်က
တိုင်းသတင်းစာ အယ်ဒီတာချုပ် မဇ္ဈတာဇီမောက်သည် သူ့ပိတ်ဆွေများကို
ထိလျှင် မခွဲအောင် နာတတ်သူဟု နာမည်ကြီးသည်။ မဇ္ဈတာဝုလိပ်သည်
မဇ္ဈတာမော့(ဂ်)၏ ပိတ်ဆွေရင်းချာတစ်ဦး ဖြစ်လေသည်။ သို့ဖြစ်ရာ
တိုင်းသတင်းစာသည် "မုန်းသူကို နာစေ"ဟု ရေးမရေး မသေချာသော်လည်း
ချစ်သူကို သာစေရန် ရေးခဲ့သည်ကိုကား ငြင်းကွယ်၍မရပေ။

"ချစ်သူကို သာစေ၊ မုန်းသူကို နာစေ" ဟူသောသဘောမှာ နိုင်ငံရေး
လောကတွင် ပို၍ပေါ်ထွင်သည်။ သို့ဖြင့် မဇ္ဈကိသကန်ချာသည် မိမိအား သစ္စာရှိရှိ
ထောက်ခံမည့်သူများကိုသာ ပါတီဗဟိုရုံးတွင် အင်အားဖြည့်စည်းထားရှိလေသည်။
မဇ္ဈကိသကန်ချာ ကွန်ဆာဗေးတစ်ပါတီခေါင်းဆောင်ဖြစ်လာချိန် (၁၀ ဖေဖော်ဝါရီ
၁၉၇၅) သည် ဗြိတိသျှင်ဖြစ်သော လောဘာပါတီ အားကောင်းနေချိန် ဖြစ်သည်။
ထိုစဉ်က လောဘာပါတီ ခေါင်းဆောင်ပိုင်းတွင် ထက်ဝဲပိုက်ကုသုများက အပေါ်
ရနေ၏။ စင်စစ်အားဖြင့် သူတို့အချင်းချင်းလည်း တစ်ယောက်ကိုတစ်ယောက်
လုံးဝ ကြည်လင်ကြည်လင်မဟုတ်။ သို့သော် ပါတီအင်အားစီးပွားအတွက် လောဘာ
ပါတီထိပ်ပိုင်းခေါင်းဆောင်များသည် နားလည်မှု ရအောင်ယူကာ ညီညွတ်စေ
ထူထောင်ထားကြသည်။

မစ္စက်သက်ချာက လေဘာပီတီ တိပ်သီးခေါင်းဆောင်သုံးဦးဖြစ်သော တိုနီ ဘင်း၊ ဖိုက်ကာယ်ဖုန်းနှင့် ဟာနိုလ် ဝီလ်ဆင်တို့ကို နှာမည်နှင့် နှာမပီသေသန စကားလုံးတုများ သုံးကာ ထိုးနှက်တိုက်ခိုက်ခဲ့၏။ "Bigot Benn, Foolish Foot, Wily wilson" "တစ်ယူသန်ဘင်း၊ ရှူးနမ်းတုံးဖု၊ လှစဉ်လဲ ဝီလ်ဆင်" ဟူ၍ ဟာသမေ့ပြီ ဖြေဆိုခဲ့ရာ သက်ယာဂိုဏ်း ကွန်ဆာဗေးတစ်က အထူးသဘောကျခဲ့ကြသည်။

ထိုအချိန်က ဗြိတိန်နိုင်ငံ ဥရောပ ဇီပွားရေးအဖွဲ့ (EEC) သို့ ဝင်ရောက် ရေးအတွက် လေဘာပီတီခေါင်းဆောင်များကြားတွင် သဘောကွဲလွဲနေကြသည်။ လက်ဝဲယိမ်းသူများက ကန်ကွက်ပြီး လက်ယာယိမ်းသူများက ထောက်ခံသည်။

မစ္စက်သက်ချာက လေဘာပီတီတွင်းမှ အကွဲအပြိုကို သူတို့ပီတီထဲမှာ ရှင်းသင့်ကြောင်း ဆုံးဖြတ်ချက်ကို ပြည်သူ့လူထုကသာ ပေးရမည်ဖြစ်ကြောင်း ပါလီမန်ကလည်း အဆုံးအဖြတ်ပေးနိုင်ကြောင်း၊ အနီးရအနေဖြင့် ဆုံးဖြတ်ချက် ဆုရန် တာဝန်မရှိကြောင်း ပြောကြားသည်။ ပြည်လုံးကျွတ်ဆန္ဒခံယူပွဲပြုလုပ်ရန် တောင်းဆိုခဲ့လေသည်။

မစ္စက်သက်ချာသည် ကွန်ဆာဗေးတစ်ပီတီခေါင်းဆောင်အဖြစ် လွှတ်တော်တွင် ပထမဆုံးအကြိမ် မိန့်ခွန်းပြောခြင်း ဖြစ်သည်။

သူမ၏မိန့်ခွန်းတွင် ပွဲစဉ်ဆုံအခြေခံဥပဒေကျွမ်းကျင်သူ ရှေးနေ ဒီဆီး (Dicey) နှင့် လေဘာနိုင်ငံခြားရေးဝန်ကြီးဟောင်း မစ္စတာ ဖိုက်ကာယ် စတူးဝပ် တို့အား ရည်ညွှန်းကိုးကားသွားသည်။ မစ္စတာ စတူးဝပ်မှာ နိုင်ငံရေးသီဝီများ အကြောင်း စာအုပ်ရေးခဲ့သူဖြစ်သည်။ ဒီဆီးကတော့ အမျိုးသမီးများ တန်းတူ အခွင့်အရေး မရသင့်ကြောင်း ရေးခဲ့သူဖြစ်၏။ မစ္စက်သက်ချာက ကျွန်ုပ်တို့ပီတီ မှာတော့ အခွင့်အရေးအားလုံးကို အမျိုးသမီးတွေရကြပါတယ်ဟု ပြောလိုက်ရာ လွှတ်တော်တစ်ခုလုံးတွဲကျသွားလေသည်။

မစ္စက်သက်ချာလွှတ်တော်တွင် မိန့်ခွန်းပြောပြီးနောက် ကွန်ဆာဗေးတစ် ပီတီအပေါ်လူထုထောက်ခံမှုပိုများလာကြောင်း လူထုဆန္ဒခံယူပွဲအစည်းအဝေးများ တွင် ရလဒ်ကောင်း ထွက်ပေါ်လာခဲ့သည်။

ထိုရက်ပိုင်းအတွင်း ကနေဒါနိုင်ငံ ဝန်ကြီးချုပ် မစ္စတာထရုန်း လန်ဒန်သို့ ရောက်လာသည်။ ဥရောပတုံ့ပြန်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများသို့ တုည့်လည်သွားရောက်သည်။

ခရီးတစ်ထောက်ဖြစ်သည်။

မစ္စတာထရူးနီးက EEC နှင့် ကနေဒါနိုင်ငံ ဆက်သွယ်ဆောင်ရွက်ရေးကို လိုသားသည့်သဘောထားရှိသည်။ သူသည် လေ့လာဝန်ကြီးချုပ် မစ္စတာပီလ်ဆင်နှင့် လေ့လာပါတီခေါင်းဆောင်တစ်ဦး ဖြစ်သော မစ္စတာကက်ကလ်တို့နှင့် တွေ့ဆုံဆွေးနွေးပြီး အတိုက်အခံခေါင်းဆောင် မစ္စကဲသက်ချာနှင့်သည် နာရီပက်ကြာမျှ လာရောက်တွေ့ဆုံသွားသည်။

ထိုစဉ်က ဖြစ်ရပ်တစ်ခုကို သတင်းထောက်များက မှတ်မိနေကြသည်။ မစ္စတာ ထရူးနီးနှင့် မစ္စကဲသက်ချာ ယှဉ်တွဲပြီး ဓာတ်ပုံရိုက်ခုံကြရာတွင် ဓာတ်ပုံရိုက်ကွင်းကောင်းအောင် တစ်ဦးနှင့်တစ်ဦး ပို၍ နီးနီးကပ်ကပ် ရပ်ပေးပါရန် ပြောသည်ကို မစ္စကဲသက်ချာက အဓိပ္ပာယ်အကောက်လွှဲပြီး "ရုပ်တို့ နောက်တီ နောက်ထောက်မလုပ်ပါနဲ့" ဟု ငေါက်သံဖြင့် ပြောလိုက်၍ ဖိစပ်အပောင်းဆာ ဖြစ်ကုန်ကြခြင်းဖြစ်သည်။

(၁၀)

အိမ်ထောင်ရေးနှင့် နိုင်ငံရေး

မစ္စက်သက်သာသည် နိုင်ငံရေးကိစ္စများတွင် နိုင်ငံရေးဆန်သော်လည်း လူမှုရေးအပိုင်းတွင် အမြဲလိုလို စိတ်ထဲရှိသည့်အတိုင်း သွင်းတွင်းရှင်းရှင်း ပြောလေ့ရှိသည်။ ပညာရေးဝန်ကြီးဘဝက အစည်းအဝေးတိုင်နေရင်း သူမ၏ လက်ပတ်နာရီကို ကြည့်ကာ "ကဲ... နာကြည့်ဖို့ ကျွန်မ ဒီကနေ အိမ်အပြန်မှာ လမ်းထောင့်က ကုန်စုံဆိုင်ကိုဝင်ပြီး ခင်းနှစ်မှာထားတဲ့ ဝက်ပေါင်ခြောက် နည်းနည်းဝယ်သွားရဦးမယ်" ဟုပြောကာ အစည်းအဝေးကို ဖြတ်ခဲ့ဖူးသည်။ ဝန်ကြီးနှင့်အတူ အစည်းအဝေးတိုင်နေသော ပညာရေးဌာနအရာရှိကြီးများမှာ ပြီးရမလို့ ခဲရမလို့ ဖြစ်ကုန်ကြသောဟူ၏။ (ခင်းနှစ်မှာ မစ္စက်သက်သာ၏ခင်ပွန်း ခင်းနှစ်သက်သာဖြစ်သည်။)

မစ္စက်သက်သာနှင့် ရင်းနှီးသူများက ဝက်ပေါင်ခြောက်ဝယ်တာလောက်တော့ အတွင်းရေးမှူးတစ်ယောက်ယောက်ကို ခိုင်းလို့ မဖြစ်တူလားဟု အကြံပေးရာ သူမက

"ခင်းနှစ်ကြိုက်တတ်တဲ့အမျိုးအစားကို ကျွန်မပဲသိတာ"

ဟု မြန်ပြောလေသည်။

မစ္စက်သက်သာသည် နိုင်ငံရေး တာဝန်တွေ သယ်လောက်များများ အိမ်မွက်ကိစ္စများကို ကိုယ်တိုင်လုပ်သည်ဆိုခြင်းမှာ စတန်တွင်နေခြင်းမဟုတ်။ သူမကိုယ်တိုင် လိုလိုလားလားလုပ်နေခြင်းဖြစ်သည်။ နိုင်ငံရေးသမားဘဝနှင့်

အိမ်ရှင်မဘဝကို နှစ်ဖက်စလုံးမလစ်ဟင်းအောင် ခွဲဝေလုပ် ဆောင်နေခြင်းပင်။ သူမသည် အမြဲတမ်း နိဂြိုဟ်လွှတ် ရှိသည်။ အိမ်မှကိစ္စ ဆောင်ရွက်စရာ ရှိသည်များကို တရွက်ဖြင့်ရေမှတ်ထားပြီး ဆောင်ရွက်ပြီးသည်များကို တစ်ခုချင်း ဖျက်ပစ်လေ့သည်။ ယင်းသို့ ပြုလုပ်ခြင်းကို စီမံခန့်ခွဲရေးပညာရှင်များက "အလျား လိုက် စီမံဆောင်ရွက်နည်း" (Linear Programming) ဟု ခေါ်ခမ်းများမှာ နာမည်ပေးထားလေသည်။

သူမသည် အိမ်ရေးကိုတော့ ဝအောင်အိမ်လေ့ရှိသည်။ ညနက်သည် အထိ အလုပ်လုပ်၍ နားပြန်တစ်ချက် တစ်ချက်ခွဲမတိုင်မီအိပ်ခဲ့သည်။ နံနက်တွင် (၇)နာရီလောက်မှ အိမ်ရာကထသည်။ မိသားစုအတွက် မနက်ခင်းလက်ဖက်ရည် နှင့် နတ်ငြိမ်းစဖွယ် နံနက်စာကို ကိုယ်တိုင်ပြင်ဆင်သည်။ ဝန်ကြီးချုပ်ဖြစ်ခါမှ အထိ ကိုယ်တိုင်စေ့စပ်သည်။ ကိုယ်တိုင် ချက်ပြုတ်သည်။ အချိန်ကလေးရလျှင် အိမ်တွင်းအလုပ်ဆင်မှုကိုလည်း ကိုယ်တိုင်လုပ်လိုက်ဆေးသည်။

မဖွက်သက်ချာသည် အစားအသောက်ကိုတော့ မိမိခံစားလေ့မရှိ။ နံနက်စာ ညစာ အားလုံးကို ခပ်သုတ်သုတ် ခပ်မြိန်မြိန်ပဲစားသည်။ အရက်ကိုမူ သောက်သည် ဆိုရုံ စတီယူ သောက်သည်။ ဆေးလိပ် လုံးဝမသောက်။ ၁၉၇၄ တွင် မဖွက်သက်ချာသည် "ထိုနှစ်အတွက် အေးလိပ် လုံးဝမသောက်သူ" အဖြစ် ငွေချယ်ခံခဲ့ရ၏။ သူမသည် အချိန် အတော်များများ ကိုယ်တိုင်ကားပေါင်း သည်။ သို့သော် တစ်ကြိမ်မျှ ယာဉ်စည်းကမ်းပောက်ဖျက်မှုဖြင့် ဆင့်ခေါ်စာပေး ခြင်းမခံရူးအေး။ ကားပရပ်ရနေရာမှာ ကားရပ်မှလောက်ပင် မမြင်ဖူးခဲ့။

မဖွက်သက်ချာသည် အလုပ်များလွန်း၍ နှစ်စဉ်စားခွင့်ရှိသော အားလပ် ရက်များကိုပင် မယူမြင်သည်က များသည်။ ယခင်ကမူ မိသားစုနှင့် ရေခဲမြစ် လျှောစီး ထွက်ထေ့ရှိ၏။ ရက်ရှည်အားလပ်ခွင့်မယူနိုင်ချိန်၌မူ အချိန်ပိုရလျှင် တီဗီကြည့်သည်။ နံဆောက်ဝတ္တုများစုတ်သည်။ စမ္မရာစားသည်။ ခုံပန်ခုံခါ ကလင်စီဘောင်းနှင့် ကိုဟင့်ဥယျာဉ်၌ ပြဇာတ်သွားကြည့်သည်။ မဖွက်သက်ချာ ပုံနှိပ်ဖတ်သော သတင်းစာများမှာ လန်ဇက်တိုင်း၊ အေးလီး၊ စမေးလ်နှင့် အေးလီး တယ်လီဂရပ်စ်ဖြစ်သည်။

မဖွက်သက်ချာသည် အဝတ်အစားကို အမြဲတမ်း သပ်သပ်ရပ်ရပ် ဝတ်ဆင်တတ်သည်။ ချောကိုယ်ဝင်ပြီးလာခြင်းမရှိအောင် ထိန်းထားနိုင်သည်။ ထက်ဝတ်ရတာမှာအမြဲ ခင်ပွန်း၊ ခင်းနှစ်သက်ချာက မွေးနေ့လက်ဆောင်

ပေးထားသော ပုလဲလည်ဆွဲကို ခုံခုံမင်မင်
ဝတ်ဆင်လေ့ရှိသည်။ ထို့ပြင် ခင်ပွန်းကပေးသော
လက်ဆောင်ပင် ဖြစ်သည်။ အရောင်စုံ
ကျောက်များစီခြယ်ထားသည့် လက်ကောက်
တစ်ကွင်းကိုလည်း ဝတ်လေ့ရှိ၏။ (ဖေဖော်ဝါရီ
၁၉၇၄ ခုနှစ်ကောက်ပွဲအချိန်က သူမ၏နေအိမ်
ဖောက်ထွင်း ခိုးယူ ခံခဲ့ရသေးသည်။ ထိုစဉ်က
ပုလဲသွယ်နှင့်လက်ကောက်ကို မစွက် သက်ဆွာ
ဝတ်ဆင်ထား၍ သူမိုးလက်သို့ ပယ်သွားချေ။)

မစွက်သက်ဆွာသည် မေဖဲယားရီ
ရှာလ်မား၏ဆိုင်သို့ ဆံပင်အလှပြင်ရန် ပုံမှန်
သွားသည်။ ထိုဆိုင်မှာ ငွေရှင်ကြော့ရှင် အထက်
တန်းစားများ သုံးသော ဆိုင် ဖဟုတ်။ လူလတ်
တန်းစားတို့ အလားများသည့်ဆိုင် ဖြစ်သည်။
မစွက်သက်ဆွာသည် ဆံပင်အလှပြင်သည်
ဆိုင်ရွေးရာတွင် လူလတ်တန်းစားအမျိုးသမီးတို့၏
ကျော့ပုဂံကို ရယူနိုင်စွမ်းရှိခဲ့လေသည်။

မာဂရက်သက်ဆွာ နိုင်ငံရေးတာဝန်
များကို နောက်ဆံမတင်းဘဲ လုပ်ကိုင်နိုင်ခြင်းမှာ
အိမ်ထောင်ရေးသာယာခြင်း ကြောင့်ဖြစ်သည်ဟု
မစွက်သက်ဆွာ၏ အတ္ထုပ္ပတ္တိရေးသူတစ်ဦးဖြစ်သော
ရပ်ဆဲလ် လူးဝစ်က ဆိုသည်။

သူမ၏ခင်ပွန်း အင်းနစ်သက်ဆွာသည်
အလွန်အလှုပ်များသူတစ်ဦးဖြစ်သော်လည်း
အချိန်များစွာပေးပြီး သံယောဇဉ်နှောင်ဖွဲ့သူ
ဖြစ်သည်။

အင်းနစ်သည် ဖော်ပိုဗျို မိသားစု ပိုင်
အိမ်လှုပ်ဆေးစက်ရုံတွင် မန်နေဂျင်း အိုဇိုက်တာ
အဖြစ် တာဝန်ယူချိန်၌ ဇနီးလောင်း မာဂရက်နှင့်

မာဂရက်သက်ဆွာ
နိုင်ငံရေးတာဝန်
များကို
နောက်ဆံမတင်းဘဲ
လုပ်ကိုင်နိုင်ခြင်းမှာ
အိမ်ထောင်ရေး
သာယာခြင်း
ကြောင့်ဖြစ်သည်ဟု
မစွက်သက်ဆွာ၏
အတ္ထုပ္ပတ္တိရေးသူ
တစ်ဦးဖြစ်သော
ရပ်ဆဲလ်လူးဝစ်က
ဆိုသည်

တွေ့ခဲ့ခြင်းဖြစ်သည်။ ဒင်နစ်၏ ခတ်ဖို့စက်ရုံကို နောက်ပိုင်းတွင် ကက်စထရောက်ကုမ္ပဏီက ဝယ်ယူလိုက်သည်။ ထို့နောက် ကက်စထရောက် ကုမ္ပဏီပါ ဘားမားအိဇင်း (Burmah Oil) ကုမ္ပဏီလက်သို့ ရောက်သွားသည်။ ဒင်နစ်သည် ဘားမားအိဇင်းလ်ကုမ္ပဏီ ဘဏ္ဍာရေး စီမံကိန်းညွှန်ကြားရေးမှူး အဖြစ်မှ အငြိမ်းစားယူခဲ့သည်။ အငြိမ်းစား ယူပြီးနောက် ပိသားဂုအရေးကို ပို၍ အချိန်ပေး တာဝန်ယူခဲ့လေသည်။

ဒင်နစ်သက်သာသည် အရည်အချင်းပြည့်ဝပြီး အလုပ်ကြီးစားသူ လူနိုး လူဖြောင့်တစ်ဦးဖြစ်သည်။ သူ့နောက် စွမ်းဆောင်ချက်များအတွက် အလွန်ဂုဏ်ယူ သူသည်ဖြစ်သည်။ ဒင်နစ်သည် ဂေါက်သီရိုက်သမားတစ်ဦးလည်းဖြစ်သည်။ ရပ်(စ်)ဘီကစားပွဲများတွင် ခိုင်လုံကြီးကောင်းတစ်ဦးအဖြစ် တာဝန်ထမ်းဆောင် လေ့ရှိသည်။

ဒင်နစ်နှင့် မာဂရက်တို့မှ အမြွှာကလေးများ မွေးခဲ့ရာ ယောက်ျားလေးဖြစ် သူ မာ(ခ)သည် ဟဲနိုးကောလိပ်သို့ တက်ရောက်နိုင်ခဲ့သည်။ ထို့နောက် အောက်စဖို့စ်တက္ကသိုလ်ဆက်တက်ပြီး မှတ်ပုံတင် စာရင်းကိုင်ဘွဲ့ရရှိသည်။ မာ(ခ)သည် စကားပြောလျှင် ဘွင်ဘွင်ကြီး ပြောတတ်ပြီး မြိုင်ကားမောင်း ဝါသနာပါသည်။ မိခင် ဖြစ်သူ ပါတီခေါင်းဆောင်ရွှေပွင့် ဖခင် ယုတ်ညိုစဉ်က မိခင်နှင့် မဇ္ဇာတိ လိုက်ပါ စောင့်ရှောက်နေခဲ့သည်။

အမြွှာမိန်းကလေးဖြစ်သူ ကယ်ရိုးလ်မှာမူ မိခင်ကြောင့် ထူးအများ၏ စိတ်ဝင်စားမှုကို ကျေနပ်သာယာမှုမရှိဘဲ စိတ်အနှောင့်အယှက်ပင်ဖြစ်ခဲ့သည်ဟု ဆိုသည်။ ကယ်ရိုးလ်က ဥပဒေပညာရပ် ဆည်းပူးသည်။ ဥပဒေဘွဲ့ရပြီးနောက် ပီရောင်အောက်ကတစ်ကို မနှစ်သက်၍ နယ်များတွင် အလုပ်လုပ်ရန် ဆုံးဖြတ်ခဲ့ သည်။ မန်ချက်တောမြို့ရှိ ရှေးနေအဖွဲ့ တစ်ဖွဲ့တွင် သွားရောက် အမှုထမ်းရာ သူမ၏ ဥပဒေရေးရာကျွမ်းကျင်မှုကြောင့် အလုပ်ရင်များက အလွန်ကျေနပ်ကြသည် ဟု ဆိုသည်။

သူတို့မောင်နှမ ကျောင်းမပြီးသေးမီအချိန်တွင် မဖွက်သက်သာသည် ပညာ ရေးဝန်ကြီးအဖြစ် တာဝန်ယူလျက်ရှိသည်။ သူမ၏ စည်းကမ်းကိုင်မှု များကြောင့် လူမှန်းများနေချိန်ဖြစ်၏။ သို့သော် မာ(ခ) နှင့် ကယ်ရိုးလ်သည် နဂိုကပင် ဝန်ကြီး သားသမီးဟူ၍ မောက်မာထောင်လွှားခြင်း မရှိသဖြင့် သူတို့အပေါင်းအသင်းများက အခင်မင်မပျက် ဆက်ဆံကြသည်။ သူတို့

မာတုတ်သတ်ခွာ နိုင်ငံရေးအကျွမ်းပွဲ

တက်ရောက်သောကျောင်းအသီးသီးတွင် လှူချစ်လှူခပ်များသည်အထဲ ပါဝင်ကြလေသည်။

မစ္စက်သက်ဆရာမှာမူ နိုင်ငံရေးသမားတို့၏ထုံစဲအတိုင်း ချစ်လှူရှိသလို၊ မှန်သူ မှားလည်း ရှိသည်။ ချစ်လှူအင်အား ကောင်းချိန်တွင် လုပ်သမျှ ဟန်ကြံသမျှ ဖြစ်နေသည်။ နေ့စဉ်ဆုံး ကျဆုံးချိန် (၁၉၈၀) ရောက်သောအခါ ချစ်လှူအင်အား ဝေလျာသွားကာ ပါတီခေါင်းဆောင်နှင့် ဝန်ကြီးချုပ်အဖြစ်မှ ဆင်းပေးခဲ့ရလေသည်။

ရာထူးရှိနေချိန်တွင်လည်း မစ္စက်သက်ဆရာသည် တတိရပ်မြေ ဂရင်သမ် ဂြိုဟ်စလေးကို မေ့လျော့နေခဲ့သည်ဟု ပြစ်တင်ဝေဖန်သူများရှိသည်။ အထူးသဖြင့် တတိရပ်မြေတွင် ဖိမြေကျနေထိုင်သော မိမိ၏ ဖခင်များအား ပစ်ထားသည်ဟု ညွှန်ပင် အပြောခံရသည်။

စင်စစ်မှာမူ ထိုဝေဖန်ချက်များ မမှန်ပါ။ မစ္စက်သက်ဆရာသည် သူမ၏ ဖခင်ကြီးကို အလွန်ချစ်သည်။ သူတို့ ညီ အစ်မနှစ်ယောက်အနက် ညီမဖြစ်သူ မြို့ရိုးယာယ်က မအေချစ် ဖြစ်ပြီး မာဂရက်က မအေချစ် ဖြစ်လေသည်။ သူတို့ ညီအစ်မသည်လည်း တစ်ယောက်နှင့် တစ်ယောက် သံယောဇဉ်ကြီးကြသည်။ မြို့ရိုးယာယ်သည် လယ်လမားတစ်ယောက်နှင့် အိမ်ထောင်ကျကာ နယ်မှာပဲ နေထိုင်သည်။ သူမ၏ ခင်ပွန်းလောင်းမှာ မာဂရက်သက်ဆရာနှင့် ရင်းနှီးသူဖြစ်ပြီး ၁၉၄၀ တွင် မြို့ရိုးယာယ်နှင့် မာဂရက် မိတ်ဆက်ပေးရာမှ အဆက် ဖြစ်သွားပြီး အိမ်ထောင်ဖက်ဖြစ်ခဲ့သည်။

မြို့ရိုးယာယ်သည် လန်ဇန်သို့ အလည်လာလျှင် ဟိုတယ်များ၌ တည်းခိုခြင်းမပြု၊ ချစ်ခင်အရပ်ရှိ မစ္စက်သက်ဆရာ၏အိမ်၌ပင် တည်းခိုလေသည်။

မစ္စက်သက်ဆရာသည် မိသားစုရေး နှင့် ရွေးချို့သောချစ်ကမ်းစွဲများအတွက် ပျက်စရာမထိုဘဲ နိုင်ငံရေးကို ခြေငြိမ်ခြေငြိမ်တန်းတန်း လုပ်နိုင်ခဲ့သည်။

နံပါတ် ၁၀ ဒေါင်းနင်းလမ်း၊ လန်ဒန်မြို့၊ ဝန်ကြီးချုပ်နေအိမ်သို့
အတိုက်အခံပိတ် ခေါင်းဆောင်၊ ဧည့်သည်အဖြစ်လာရောက်စဉ်၊ ၁၉၇၅
(မစွက်သက်ချာသည် ၁၉၇၉ တွင်မှ ဝန်ကြီးချုပ် ဖြစ်လာသည်။)

(၁၁)

ရင်ဆိုင်ခဲ့ရသော ပြဿနာများ

မဇ္ဈကသက်ချာ ပါတီ ခေါင်းဆောင်ဖြစ်လာချိန်တွင် ကွန်ဆာပေးတစ်ပါတီသည် စိတ်ဝမ်းကွဲမှုများ ရှိနေသည်ဖြစ်ရာ အချင်းချင်း ပြန်လည် ရင်ကြားစေရန်ကို ဦးစားပေး ခဲ့ရသည်။ သို့သော် မဇ္ဈကသက်ချာက သူမနှင့် ရင်ကြားမစေနိုင်သူများ အပေါ်၌မူ ပြတ်သားခဲ့သည်။ ညီညွတ်ရေးဆိုသည်မှာ စိတ်တူ၊ ကိုယ်တူ ရှိသူများအချင်းချင်း ညီညွတ်မှသာ ခိုင်မြဲမည်။ မချစ်သော်လည်း အောင်ကာနမ်း ရသည့် အနေအထားမျိုးဖြင့် ညီညွတ်ရေးထူထောင်လျှင် ကြာကြာမခံဘဲ ပြိုကွဲသွားမည်သာ ဖြစ်သည်ဟု မဇ္ဈကသက်ချာ ခံယူသည်ဆို၏။ ထို့ကြောင့် သူမနှင့် သဘောမတိုက်ဆိုင်သူများကို တဖြည်းဖြည်း ဖယ်ရှားပြီး မိမိ၏ မူဝါဒလင်စဉ်ကို နှစ်နှစ်ကာကာ ထောက်ခံသူများဖြင့်သာ အမာခံ ဖွဲ့စည်းခဲ့ လေသည်။

မဇ္ဈကသက်ချာသည် ၄ ဇူလိုင် ၁၉၇၉ တွင် အစိုးရအဖွဲ့သစ်ကို ဦးဆောင် ဖွဲ့စည်းသည်။ ဗြိတိန်နိုင်ငံ၏ စီးပွားရေး ကျဆင်းနေမှုကို ပြန်လည်တွန်းတင်ရန် နှင့် စီးပွားရေးတွင် နိုင်ငံတော်အခန်းကဏ္ဍကို လျှော့နိုင်သမျှ လျှော့ချရန် ရည်ရွယ်လေသည်။ နိုင်ငံတကာဆက်ဆံရေး၌လည်း ဗြိတိသျှအင်ပါယာခေတ်က ဩဇာမျိုးကို ပြန်လည်ရအောင် ရည်မှန်းချက် ထားရှိခဲ့၏။

မဇ္ဈကသက်ချာ ဗြိတိန်တွင် ဝန်ကြီးချုပ်ဖြစ်ပြီး တစ်နှစ်ကျော်မျှအကြာ တွင် အပေရိုကန်ပြည်ထောင်စုတွင် ရော်နယ်ချောင်း သမ္မတဖြစ်လာသည်။ ထို့

နောက် ထေးနှစ်ခန့်အကြာတွင် ကနေဒါနိုင်ငံ၌ ဘရိတ်ယန်ဟယ်ရွန်နီ ဝန်ကြီးချုပ် ဖြစ်လာသည်။ ကမ္ဘာတွင် ကွန်ဆာဗေးတစ်များ ကြီးစိုးသည့်ခေတ်တစ်ခေတ် ဝယ်ထွန်းခဲ့သည်ဟု ဆိုနိုင်သည်။ မဏ္ဍက်သက်ချာသည် အတွေ့အဆုံပိုင်နှင့်ရော လုပ်ရပ်များတွင်ပါ ရော်နယ်ရေဂင်နှင့် အထွန်ဘက်ညီခဲ့လေသည်။

မြောက်ပိုင်းအိုင်ယာလန် ပြဿနာ

မဏ္ဍက်သက်ချာသည် ၁၉၇၉ မှ ၁၉၉၀ အထိ ၁၂ နှစ်ကြာမျှ ဗြိတိန်နိုင်ငံ ဝန်ကြီးချုပ်အဖြစ် တာဝန်ယူသွားသည့် သက်တမ်းအတွင်း မြောက်ပိုင်း အိုင်ယာလန်ပြဿနာ၊ ဟောင်ကလန်ကွန်စစ်ပွဲနှင့် စစ်အေးတိုက်ပွဲ အကျိုးဖြင့်ချိန် တို့ကို ဖြတ်သန်းခဲ့ရသည်။

နိုင်ငံရေးသမားတစ်ဦးအနေဖြင့် ခက်ခဲလှသော အတွေ့အကြုံများ ဖြစ်သည်။

အထူးသဖြင့် မြောက်ပိုင်းအိုင်ယာလန်ပြဿနာမှာ ပြည်တွင်းရေးဖြစ်၍ ကိုင်တွယ်ရာတွင် အထွန်းသိမ်မွေ့ရသည်။ ဗြိတိသျှလက်အောက်မှ လွတ်မြောက် ရေးအတွက် လက်နက်ကိုင်လှုပ်ရှားနေသော အိုင်အာအေ (IRA)ခေါ် အိုင်ရစ် ဂိုပတ်ဗလီကင် တပ်မတော် (Irish Republican Army- IRA) နှင့် အိုင်ရစ် အမျိုးသား လွတ်မြောက်ရေးတပ်မတော်မှ အဖွဲ့ဝင်များကိုဖမ်းဆီးပြီး ထောင်သွင်း အကျဉ်းချထားချိန်ဖြစ်ပြီး ထိုအကျဉ်းသားများ ပြဿနာကို မဏ္ဍက်သက်ချာက ပြတ်ပြတ်သားသား ကိုင်တွယ်ခဲ့၍ ပြစ်တင်စေဖန် ခံခဲ့ရသည်။

မြောက်ပိုင်းအိုင်ယာလန်တွင် ဗြိတိန်နှင့် ဆက်လက် ပူးပေါင်းလိုသော ယူနီယန်စ် (Unionists) များနှင့် သမ္မတနိုင်ငံထူထောင်လိုသော ဂိုပတ်ဗလီကင် များဟူ၍ ကွဲပြားနေရာ မဏ္ဍက်သက်ချာက မြောက်အိုင်ယာလန်ပြည်နယ်သားတို့ အချင်းချင်း ထိပ်တိုက်တွေ့နေစေရန် အားပေးခဲ့သည်။

၁၉၈၁ တွင် ယင်း အိုင်ရစ် (လက်နက်ကိုင် တပ်နှစ်တပ်) အကန့်သား များ မြောက်အိုင်ယာလန်ရှိ မာဗီ အကျဉ်းထောင်ထဲတွင် အမြောက်အမြား ရှိနေ ကြသည်။ ယင်းတို့က ထောင်တွင်း အခွင့်အရေးများ အတွက် အစာငတ်ခံ ဆန္ဒပြကြရာ မဏ္ဍက်သက်ချာသည် ဝန်ကြီးချုပ် အနေဖြင့် ထိုပြဿနာကို ရင်ခေါင်ဖြေ ရှင်းခဲ့ရ၏။

အိုင်ချစ်တော်လှန်ရေးသမားများအား နိုင်ငံရေးအကျွမ်းသားအဆင့် မပေးဘဲ ရုပ်သိမ်း ခဲ့ခြင်းမှာ မစွက်သက်ချာ မတိုင်မီ ငါးနှစ်က လေတာ အစိုးရ၏ ဆုံးဖြတ်ချက် ဖြစ်သည်။ မစွက်သက်ချာက လေတာအစိုးရ၏ မော်လီကို ဆက်လက် ကျင့်သုံးခဲ့ခြင်းဖြစ်သည်။ အိုင်အာရ် အေအေအိုင် အောင်တစ်ဦးဖြစ်သော ဘော်ဘီဆင်း (Bobby Sands) သည် အလွန် တက်ကြွ ထက်သန်သူ ဖြစ်သည်။ သူသည် ရက်ပေါင်း များစွာ အစာအငတ်ခံ ဆန္ဒပြခဲ့ရာ သူ့သတင်း သည် ထိုစဉ်က မီဒီယာများ၏ ရှာဖွေသတင်း ဖြစ်ခဲ့သည်။ ဘော်ဘီဆင်းသည် လေသည်အထိ အစာအငတ်ခံ သွားခဲ့၏။ သူမသေမီ သီတင်း ပတ်အနည်းငယ်အထိတွင် မြောက်အိုင်ယာလန် မဲဆန္ဒနယ်တစ်ခုက သူ့ကို ပါလီမန်အမတ်အဖြစ် ရွေးကောက်တင်မြှောက်ခဲ့သေးသည်။ သို့သော် မစွက်သက်ချာက နိုင်ငံရေး အကျွမ်းသားဟု မသတ်မှတ်ခဲ့ဘူး။ "ရာဝတ်မှုဟာ ရာဝတ်မှုပဲ။ သူတို့ လုပ်ခဲ့တာတွေဟာ နိုင်ငံရေးမဟုတ်ဘူး။ ရာဝတ်မှုပဲဖြစ်တယ်" ဟု မစွက်သက်ချာက ပြတ်ပြတ်သားသား ထုတ်ဖော် ပြောဆိုခဲ့ လေသည်။

သို့သော် အိုင်အာရ်အေ အကျွမ်းသား များကလည်း အသက်အသေခံ၍ မစွက် သက်ချာကို အနိုင်မခံ အပြိုင်တင်းခဲ့ကြသည်။ ဘော်ဘီဆင်းသေပြီး နောက်ထပ် အိုင်အာရ်အေ အကျွမ်းသားကိုးယောက် အငတ်ခံ ဆန္ဒပြရင်း သေဆုံးသွားကြပြန်သည်။ ထိုအခါ မြောက် အိုင်ယာလန် တစ်နယ်လုံး အုန်းအုန်းကျွတ်ကျွတ်

မြောက်ပိုင်း
အိုင်ယာလန်တွင်
ဗြိတိန်နှင့်
ဆက်လက်
ပူးပေါင်းလိုသော
ယူနိုက်တစ်များနှင့်
သမ္မတနိုင်ငံ
ထူထောင်လိုသော
ရီပတ်ဗလီကင်
များဟူ၍
ကွဲပြားနေရာ
မစွက်သက်ချာက
မြောက်အိုင်ယာလန်
ပြည်နယ်သားတို့
အချင်းချင်း
ထိပ်ထိုက်တွေ့
နေစေရန်
အားပေးခဲ့သည်

ဖြစ်လာကာ ဗြိတိသျှအုပ်ချုပ်ရေး ယိုင်ခံ့လာသဖြင့် မဇ္ဈိကသက်ဆိုင်ရာတစ်ယောက် အလေ့ပေးခဲ့ရသည်။ အိုင်အာရ်အေလက်နက်ကိုင် တော်လှန်ရေးသမားများအား နိုင်ငံရေး အကျင့်သားအဆင့် ပြန်လည်ပေးခဲ့ရလေသည်။

မဇ္ဈိကသက်ဆိုင်ရာသည် ယခင် လေတာအစိုးရနှင့် ယင်းအစိုးရအဖွဲ့၏ မြောက် အိုင်ယာလန်ခိုင်ရာ ခုလန်ကြီး ရှိပြီးပေးဆောင် ကျင့်သုံးခဲ့သော အာလ်စတာရိုက်ခေလင်း (Ulsterisation) ခေါ် မြောက်အိုင်ယာလန်တို့ကို သူတို့ပြည်နယ်သားအချင်းချင်း စာရင်းရှင်းကြစေရေးပေါ်တစ်ကို ဆက် လက်ကန့်သတ်သည်။ ဗြိတိသျှစစ်တပ်ကို အသား လက်ရှောင်နေစေပြီး အိမ်ကြက်ဆွမ်း အိုးမည်သုတ် ခွပ်ခိုင်းထားခြင်းဖြစ်သည်။

မြောက်အိုင်ယာလန်ပြည်နယ်မှာ ဂရိတ် ဗြိတိန်နိုင်ငံထဲတွင် ရှိနေသော် လည်း အိုင်အာရ်အေတို့က သီးခြားသမ္မတ နိုင်ငံ ထူထောင်လိုသည်။ ထိုအတူ ယူနီယံနစ် (Unionists)ခေါ် ဗြိတိန်နှင့် ဆက်သက် ပေါင်းစည်းနေလိုခြင်းပေး သမားများကလည်း အင်အားစုတစ်ခုအဖြစ် ရှိနေသည်။ ယူနီယံနစ် တပ်ဖွဲ့က အိုင်အာရ်အေတပ်ဖွဲ့ကို အနိုင်တိုက်နိုင်မည်ဟု ပျာဆ၍ အာလ်စတာရိုက်ခေလင်း ပေါ်တစ် ချခဲ့ခြင်းဖြစ်သည်။ သို့ဆိုလျှင် ဗြိတိသျှစစ်တပ်သည် မြောက် အိုင်ယာလန်သို့သွား၍ အိုင်အာရ်အေများကို နှိမ်နင်းရမည့်ဝန်ထုပ်ဝန်ပိုးကြီး ခေါ်သွားမည်ဟု ယူဆသည်။ (မှတ်ချက်။ ။ မြောက် အိုင်ယာလန် ပြည်သူများ ရေရှည် သမိုင်းကြွေးပြည်သူကြီးဖြစ်၍မဇ္ဈိကသက်ဆိုင်ရာလက်ထက်တွင် မဖြေ ရှင်းနိုင်ခဲ့ချေ။ တို့တိုလဲခေါင်းဆောင်သော လေတာပီတီအစိုးရလက်ထက် ၂၀၀၇ ခုနှစ် ပထမနှစ်ဝက်ပိုင်းတွင်မှ နိုင်ငံရေးအရ ဆွေးနွေးဖြေရှင်းကာ အတိုက်အခံ များပါဝင်သော ညွှန်ပေါင်းအစိုးရ ပေါ်ပေါက်လာခဲ့လေသည်။)

ဖောက်တလန်အရေးအခင်း

“သံလေဒီ” (Iron Lady) ဟု တင်စားခေါ်ဝေါ်ခြင်းခံရသော ဖာဂရက်သက်ဆိုင်ရာ၏ အကြောင်းကိုပြောလျှင် မြောက်အိုင်ယာလန် “အိုင်အာရ်အေ” အကျင့်သားများ အပေါ် တင်းမာရက်စက်စွာ ဆက်ဆံခဲ့ပုံဖြစ်ရပ်များ မပါမပြီသလို ဖောက်ကလန် စစ်ပွဲအကြောင်းလည်း မပါမပြီချေ။

ဖာဂရက်သက်ဆိုင်ရာ၏ ပြတ်သားသော ခေါင်းဆောင်မှု ပေးပုံကို သူမအား လိုလားသူများက ဖောက်ကလန်စစ်ပွဲနှင့် သက်သေထု၍ ပြောလေ့ရှိ၏။

အကြောင်းမူကား ယင်း ဖောက်ကလန် ပြဿနာတွင် မစွက်သက်ချာသည် သာမန် ယောက်ျားသား နိုင်ငံရေးသမားများပင် ချိန်ချိန်ဆဆ ပြုဖွယ်ရှိသည် ဆုံးဖြတ်ချက် မျိုးကို ချက်ချင်းလိုလို ဆုံးဖြတ်ကာ ချက်ချင်း အကောင်အထည်ဖော်ခဲ့ခြင်းကြောင့်ဖြစ်သည်။

ဖောက်ကလန်စစ်ပွဲ ဟူသည် နယ်မြေ ပိုင်ဆိုင်မှု ဆိုင်ရာ သမိုင်း ရန်ကြေးကို အာဂျင် တီယုန်နိုင်ငံနှင့် ဗြိတိန်နိုင်ငံတို့ စစ်တိုက်ပြီး စာရင်းရှင်းကြခြင်းဖြစ်သည်။

ဖောက်ကလန်ကျွန်းစုသည် အတ္တ လန္တီတံသပုဒ္ဒရာတောင်ပိုင်း၊ မက်ဂ္ဂယ်လန် ရေပက်ကြား၏ အရှေ့ဘက် မိုင် ၃၀၀ခန့်တွင် တည်ရှိသည်။ ၁၈၃၃ ခုနှစ်ကတည်းက ဗြိတိသျှ တို့က ဖောက်ကလန်ကျွန်းစုကို သိမ်းပိုက်ထားခဲ့ပြီး ဗြိတိသျှနိုင်ငံ နယ်မြေအဖြစ် နှစ် ၁၀၀ ကျော်မျှ ကြာမြင့်ခဲ့ပြီ ဖြစ်သည်။ အာဂျင်တီးနားနိုင်ငံ ကသည်း ခေတ်အဆက်ဆက် ၎င်းတို့ပိုင် နယ်မြေအဖြစ် ကြေညာကာ "ပြန်လည်ရရှိရေး" တောင်းဆိုနေခဲ့သည်။

ဇာတီပုည ဂုဏ်မာနအဖြစ်သာ နယ်မြေပိုင်ဆိုင်မှု တောင်းဆို နေသော်လည်း ဖောက်ကလန်ကျွန်းစုတွင် လူဦးရေ သောင်း ဂဏန်းပင် မရှိ၊ ထောင်ဂဏန်းမျှသာ နေထိုင် သည်။ ပိုတောင်လေဆိပ်ကမ်းမျိုးတစ်ခုသာရှိ၏။

အာဂျင်တီးနားနိုင်ငံက တောင်းဆို လွန်းမကတောင်းဆိုလွန်း၍ ၁၉၆၄ ခုနှစ်၌ ဖောက်ကလန်ကျွန်းစု လူအများအား သန့်ခွဲယူပွဲ ပြုလုပ်ခဲ့ရာ ဗြိတိသျှနိုင်ငံနယ်မြေအဖြစ်သာ

မာဂရက်သက်ချာ၏
ပြတ်သားသော
ခေါင်းဆောင်မှု
ပေးခဲ့ကို
ဖောက်ကလန်စစ်ပွဲနှင့်
သက်သေထူ၍
ပြောထေ့ရှိ၏။
အကြောင်းမူကား
ယင်ပြဿနာတွင်
မစွက်သက်ချာသည်
သာမန်
ယောက်ျားသား
နိုင်ငံရေးသမားများပင်
ချိန်ချိန်ဆဆ
ပြုဖွယ်ရှိသည်
ဆုံးဖြတ်ချက်မျိုးကို
ချက်ချင်းလိုလို
ဆုံးဖြတ်ကာ
ချက်ချင်း
အကောင်အထည်
ဖော်ခဲ့ခြင်း
ကြောင့်ဖြစ်သည်။

ဆက်လက်နေထိုင်လို့ကြောင်း ဆန္ဒပေးခဲ့ကြသည်။

ထိုသို့နေလာကြရာမှ ၁၉၇၆ ခုနှစ် အာဂျင်တီးနားနိုင်ငံ၌ စစ်အာဏာ သိမ်းပွဲဖြစ်ပွားပြီး နိုင်ငံရေးမငြိမ်သက်ဖြစ်လာခဲ့သည်။ "dirty war" ဟုခေါ်ပင် နာမည်ပေးခဲ့ရသော နိုင်ငံရေး စာရင်းရင်း သုတ်သင်ပွဲများ ဖြစ်ပွားခဲ့သည်။ တိုင်းပြည် စီးပွားရေးလည်း ချွတ်မြို့ကွဲလာခဲ့သည်။ ထိုအခါ လူထုအာရုံ ပြောင်းလွှဲစေရန်နှင့် အမျိုးသားရေးစိတ်ဓာတ်ဖြင့် အရေးကြီးတော့ သွေးစည်းဆိုသလို ဖြစ်လာစေရန် ရည်ရွယ်ကာ ဗိုလ်ချုပ်ကြီး ဂါတီယာရီက ဖောက်ကလန်စစ်ပွဲကို ဖန်တီးခဲ့ခြင်းဖြစ်သည်။

ဖန်တီးရသည်မှာ လွယ်လွယ်လေးပင်။ ၂-၄-၁၉၈၂ နေ့တွင် ဖောက်ကလန်ကျွန်းစုကို အာဂျင်တီးနားစေတပ်များက ဝိုင်းဝန်းကာ ဗြိတိသျှ တပ်များအား လက်နက်ချခိုင်းခဲ့ခြင်းဖြစ်သည်။

ဖောက်ကလန်ကျွန်းစုကို အာဂျင်တီးနားနိုင်ငံက ပြန်လည် သိမ်းပိုက် လိုက်ဗြိဟူသော သတင်းရပြီး နာရီပိုင်းအတွင်းမှာပင် ဗြိတိသျှတပ်ကြီးချုပ် မာဂရက် သက်ချာက တံ့ပြန်လိုက်သည်။ ဗြိတိသျှစေတပ်ကို ချက်ချင်းစေလွှတ်လိုက်ပြီး ဖောက်ကလန်ကျွန်းစုကို စစ်တိုက်ပြီး ပြန်သိမ်းရန် ညွှန်ကြားခြင်းပေတည်း။

သို့ဖြင့် အာဂျင်တီးနား စစ်ဗိုလ်ချုပ်ကြီး၏ စိတ်ကူးသည် တလွဲ တဆွဲဖြစ်သွားတော့သည်။ ဗိုလ်ချုပ်ကြီး ဂါတီယာရီက စဉ်းစားခဲ့ပုံမှာ ဗြိတိသျှတို့သည် မိမိတို့ထက် စစ်အင်အားအထူးများစွာ သာလွန်သည်မှာ မှန်၏ သို့သော် စစ်မြေပြင်သည် ဗြိတိန်နှင့် မိုင် ၈၀၈၈ ကွာဝေးသည်။ ထို့ကြောင့် ချက်ချင်းထော့တိုက်ဖို့ မလွယ်နိုင်။ မျက်မှောက်စေတပ်လို အချိန်ကာလမျိုးတွင် နယ်မြေ အငြင်းပွားမှုကို ဖယ်ရေဖြင့် ချက်ချင်းတုံ့ပြန်ဖွယ် အလားအလာလည်းမရှိ ဤအချိန်အတောအတွင်း နယ်မြေပိုင်ဆိုင်ရေး အငြင်းပွားမှုတို့၏ထုံးစံအတိုင်း သံတမန်နည်းများဖြင့် ညှိနှိုင်းဖြေရှင်းကြရဦးမည်။ ကုလသမဂ္ဂသို့ ဗြိတိသျှတို့က တိုင်ကြားပြီး အာဂျင်တီးနားကို အရေးယူဖို့ တောင်းဆိုကောင်း တောင်းဆိုမည်။

ထိုအချိန်များအတွင်း အာဂျင်တီးနားပြည်သူများ၏အပြင်၌ မိမိသည် သူ့ရဲကောင်ကြီး ဖြစ်နေတော့မည်။ နှစ်ပေါင်း ၁၀၀ ကျော် အနိုင်ကျင့် ခံထား ရသော အမျိုးသားပိုင်နက်နယ်မြေတစ်ခုကို ရှေးအောင်ပြန်ယူပေးသူအဖြစ် မိမိအား အာဂျင်တီးနား ပြည်သူများက ကျေးဇူးတင် နေကြလိမ့်မည်ဟု ဗိုလ်ချုပ်ကြီး

ဂါတီယာရီက စိတ်ကူးယဉ်နေလေသည်။

သို့သော် သူ၏စိတ်ကူးသည် လေထဲတွင် ကွယ်ပျောက်သွား၏။ မာဂရက် သက်ချာက နေ့စဉ်ရေး စကား လုံးဝ မပြော။ သူ မှာသည် ကိုယ်မှန်သည် ဟူသော အခြေအတင် စကား များလည်း ပြောမနေတော့။ ဗြိတိသျှရေတပ်ကြီး များကို မိုင် ၈၀၀၀ ခန့်နှင့်စေပြီး နောက်ဆုံးပေါ် ခုံးကျည်များပါ သုံး၍ တိုက်ခိုက်ခိုင်းသည်။ စစ်ပွဲမှာ ရက် သတ္တပတ် ခြောက်ပတ်သာ ကြာမြင့်၏။

၁၄-၆-၁၉၀၂ တွင် ဖောက်ကသန် ကျွန်းစုပေါ်တွင် တပ်ခွဲထားသော အာဂျင်တီးယား စစ်သည် ၁၁၀၀၀ သည် လုံးဝဥသယုံ လက်နက်ချ ခဲ့ကြရလေသည်။ နောက်ဆုံးရက်များအကြာတွင် စိုလ်ချွပ်ကြီးဂါတီယာရီသည် ရာထူးမှနုတ်ထွက် သွားရတော့သည်။

စီးပွားရေးမူဝါဒ

မဇ္ဈကုန်သွယ်ရေး ဝန်ကြီးချုပ် ဖြစ်ခါစ စောစောပိုင်းတွင် ဖြေရှင်းနိုင်ခဲ့သော ပြဿနာ တစ်ခုမှာ ငွေကြေးဖောင်းပွမှု ပြဿနာ ဖြစ်သည်။ မဇ္ဈကုန်သွယ်ရေးသည် စီးပွားရေးပညာရှင်တစ်ဦး မဟုတ်သော်လည်း ငွေကြေးဖောင်းပွမှုနှင့် စပ်သွင်း၍ နိုင်ငံရေးအရ သုံးသပ်ပြီး အရေးယူ ဆောင်ရွက်ခဲ့လေသည်။ မဇ္ဈကုန်သွယ်ရေးသည် ငွေကြေး ပေါ်လစီကို အသုံးပြု၍ စီးပွားရေး တည်ငြိမ်အောင် ကြိုးစားခဲ့၏။

ရှေးဦးစွာ လူအများလက်ထဲ ငွေ ကြေးပမာဏ လျော့နည်းသွားစေရန် ဘဏ်တိုး နှုန်းများကို တိုးမြှင့်လိုက်သည်။ ဘဏ်တိုးနှုန်း

မာဂရက်သက်ချာက
နေ့စဉ်ရေး စကား
လုံးဝ မပြော။ သူ
မှားသည်
ကိုယ်မှန်သည်
ဟူသော
အခြေအတင်
စကားများလည်း
ပြောမနေတော့။
ဗြိတိသျှရေတပ်ကြီး
များကို မိုင် ၈၀၀၀
ခန့်နှင့်စေပြီး
နောက်ဆုံးပေါ်
ခုံးကျည်များပါ သုံး၍
တိုက်ခိုက်ခိုင်းသည်

တိုးထားခြင်းကြောင့် လူများသည် လက်ထဲတွင် ငွေကြေးများများ မထားတော့ဘဲ တာဝန်တိုးရအောင် ငွေ အပ်ကြ၏။ သို့ဖြင့် ငွေတန်ဖိုးကျမှုမှာ စိုး၍ ပစ္စည်းများကို လိုက်လံဝယ်ယူခြင်းဖြင့် ယိုစေတော့သဖြင့် ကုန်ကြေးပစ္စည်းများလည်း အလိုက်အလျောက် ကျဆင်းသွား၏။

မစ္စက်သက်သာရာက ကုန်ထုတ်စီးပွားရေး လုပ်ငန်းများကိုလည်း အခွန်အတုတ်များ တိုး၍ ကောက်ခံပြန်သည်။ ထို့ကြောင့် ကုန်ထုတ်လုပ်ငန်း အများအပြားကို ထိခိုက်ခဲ့သည်။ စက်ရုံအလုပ်ရုံတစ်ချို့ ပိတ်ကုန်ကြ၏။ သို့ဖြင့် အလုပ်လက်မဲ့ဦးရေ တိုးလာတော့သည်။ ယခင် လေဘာအစိုးရလက်ထက် အလုပ်လက်မဲ့ဦးရေ တစ်သန်းရှိခဲ့ရာမှ မစ္စက်သက်သာ လက်ထက်တွင် အလုပ်လက်မဲ့ နှစ်သန်း ချီလာသည်။

နိုင်ငံရေးအကဲခတ်သူများက ဟိသ် အစိုးရတန်းကလို “ဂဝယ်ကွေ့” (U-turn) ပြန်ကွေ့လှည့်မည်ဟု ဟောကိန်း ထုတ်ကြသည်။ မစ္စက်သက်သာသည် ကုန်ထုတ်စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများအပေါ် အခွန်အတုတ် တိုးကောက်ခြင်းကို လျော့ပေးရလိမ့်မည်ဟု တွက်ဆကြ၏။ သို့သော် ၁၉၈၀ ကွန်ဆာဗေးတစ်ပီပီ ညီလာခံတွင် မစ္စက်သက်သာက သူမအနေဖြင့် မှောက်ကြောင်းပြန်မလှည့် ဂဝယ်ကွေ့ ပြန်ကွေ့မည်မဟုတ်ကြောင်း အတိအလင်း ပြောကြားခဲ့သည်။

“ကျွန်မ ပြဿနာတစ်ခုပဲရှိတယ်။ သူတို့ပြောနေတဲ့ U-turn ဆိုတာနဲ့ ပတ်သက်လို့ပါ။ သူတို့အနေနဲ့ ဆန္ဒရှိရင် You Turn လုပ်ပါ။ အမျိုးသမီးတွေကတော့ မှောက်ကြောင်းပြန်လှည့်မှာ မဟုတ်ဘူး”ဟု ဆိုကာ U-turn နှင့် You Turn ကို ခွဲခြား ပြောဆိုသွားသည်။

ခေါင်မာသော ဝန်ကြီးချုပ်ကို ဖျောင်းဖျာသည့်အနေဖြင့် ထင်ရှားသော စီးပွားရေးပညာရှင် ဒုဗ်ဒ ဦးတို့က ၁၉၈၁ ခုနှစ်တွင် မစ္စက်သက်သာထံ အိတ်ဖွင့်ပေး တာဝန်စောင်ပေးပြီး ကုန်ထုတ်စီးပွားရေး လုပ်ငန်းများအပေါ် အခွန်တိုးကောက်ခြင်း ကို ပြန်လည်စဉ်းစားပါရန် ယှဉ်ကြားခဲ့ကြသေးသည်။

သို့သော် မစ္စက်သက်သာက ခေါင်မာမာနှင့်ပင် ဆက်လုပ်သည်။ တစ်နိုင်လုံး စီးပွားရေးအခြေအနေအရ (Recession) ခေါ် ဆုတ်ယုတ်လျော့ကျမှု ဖြစ်ပေါ်နေချိန်မှာပင် အခွန်များကို တိုးကောက်ခဲ့၏။

သို့ဖြင့် ဝန်နဝါရီ ၁၉၈၂ တွင် ငွေဖောင်ပွ မှုနှုန်းသည် ဂဏန်းတစ်လုံး

အနေအထားသို့ ကျဆင်းသွား၏။ ထိုအခါတွင်မှ မစ္စက်သက်ချာက ဘာထိတိုက်ခိုက်မှုများကို လေ့လာချက် ခွင့်ပြုလေသည်။ အလုပ်လက်မဲ့ ဦးရေကား ဆက်လက် တိုးပွားနေဆဲ ဖြစ်၏။ တရားဝင် ထုတ်ပြန်သော စာရင်းအရမည် အလုပ်လက်မဲ့ ဦးရေ ၃-၆ သန်း ရှိနေသည်။

မစ္စက်သက်ချာကမူ အလုပ်လက်မဲ့ နည်းပါးရေးထက် တိုင်းပြည်တစ်ခုလုံး၏ စီးပွားရေး တည်ငြိမ်ရေးကိုသာ ဦးစားပေးရမည်ဟု ခံယူ သည်ဆို၏။ ငွေဖောင်းပွမှု (တစ်နည်း) ကုန်စေ့နှုန်း၊ အဆမတန် ကြီးမြင့်မှုများ မဖြစ်စေရ။ တိုင်း ပြည်သာဓုက အခွန်အတုတ်များသည် မလေ့လာရေး သို့မဟုတ် အလုပ်လက်မဲ့ ထောက်ပံ့ကြေးအပါအဝင် အများပြည်သူ သက်သာ ရောင်းချရေး လုပ်ငန်း များကို အစိုးရက လုပ်ပေးနိုင်မည်ဟု ခံယူသည်။

သို့သော် ၁၉၈၃ အရောက်တွင် ဗြိတိသျှ ကုန်ထုတ်လုပ်မှုသည် ၁၉၇၈ ခုနှစ် နှင့်ယှဉ်လျှင် ၃၀ ရာခိုင်နှုန်း ကျဆင်း သွားခဲ့ လေသည်။

ဤအခြေအနေမျိုးတွင် ပုံမှန်အား ဖြင့်ဆိုပါက မစ္စက်သက်ချာနှင့် သူမ၏ ပါတီသည် ရွေးကောက်ပွဲ ရုံးဖို့သာ ရှိ၏။ သို့ရာတွင် ဖောက်ကလန်စစ်ပွဲ၌ အောင်ပွဲ ခံလိုက်ခြင်းနှင့် အတိုက်အခံပါတီများ မညီမညွတ် ဖြစ်နေခြင်း တို့ကြောင့် ၁၉၈၃ အထွေထွေ ရွေး ကောက်ပွဲတွင် မာဂရက်သက်ချာဦးဆောင်သော ကွန်ဆာဗေးတစ်ပါတီသည် အပြတ်အသတ် အောင်ပွဲခံနိုင်ခဲ့ပြန်သည်။

ဖောက်ကလန်စစ်ပွဲကြောင့် စိတ်ချွတ်ကြီး

ပုံမှန်အားဖြင့် ဆိုပါက

မစ္စက်သက်ချာနှင့် သူမ၏ပါတီသည်

ရွေးကောက်ပွဲ ရုံးဖို့သာရှိ၏။

သို့ရာတွင် ဖောက်ကလန်

စစ်ပွဲ၌ အောင်ပွဲ ခံလိုက်ခြင်းနှင့်

အတိုက်အခံ ပါတီများ

မညီမညွတ် ဖြစ်နေခြင်း

တို့ကြောင့် ကွန်ဆာဗေးတစ်

ပါတီသည် အပြတ်အသတ်

အောင်ပွဲခံ နိုင်ခဲ့ပြန်သည်။

ဂါတီယာရီ အကျဉ်းကျမ်း၊ သဘောကံ မာကရက်သက်ချာသည် နိုင်ငံရေးအရ ကျွန်ုပ်တို့အဖို့ ပြန်တက်လာသည်ဖြစ်ရာ ပြောင်းပြန်အကျိုးသက်ရောက်မှုတွေ ဖြစ်ကုန်သည်။

အတိုက်အခံများထဲတွင် အဓိကဖြစ်သော လေဘာပီတီမှာ တိုအချိန်၌ အက်ကြောင်းပေါ်နေပြီဖြစ်သည်။ သို့ရှယ်လစ် ဇီပိုကရက်တစ်ပီတီ (SDP) နှင့် လစ်တရယ်ပီတီတို့သည် ရွေးကောက်ပွဲမဟာမိတ်အဖြစ် ပူးပေါင်းလိုက်ကြသည်။ သို့ဖြစ်ရာ မဏ္ဍက်သက်ချာ၏ ကွန်ဆာဗေးတစ်ပီတီနှင့် အက်ကြောင်းပေါ်နေသော လေဘာပီတီတို့ကို ကျော်ဖြတ်၍ အက်စ်ဇီပီ-လစ်ဘရယ်မဟာမိတ်အဖွဲ့က အနိုင်ရသွားမည်ဟုလည်း မှန်ခဲ့သည်။

သို့သော် ဇွန် ၁၉၈၃ အထွေထွေရွေးကောက်ပွဲတွင် မဏ္ဍက်သက်ချာ၏ ကွန်ဆာဗေးတစ်ပီတီကပင် ဆန္ဒမဲအားလုံး၏ ၄၂ ရာခိုင်နှုန်း ရရှိပြီး အနိုင်ရခဲ့ရသည်။ ယင်းမဲအရေအတွက်သည် ၁၉၇၉ ခုနှစ် ရွေးကောက်ပွဲတုန်းက ရရှိခဲ့သည့် မဲအရေအတွက်အောက် လျော့နည်းသွားသည်။ သို့သော် အတိုက် အခံများမှာလည်း မဲတွေ ကွဲကုန်သဖြင့် ကွန်ဆာဗေးတစ်အမတ်လောင်းများက အများစု အနိုင်ရခဲ့ကြသည်။ စုစုပေါင်း အမတ်နေရာ ၁၄၄ နေရာရရှိပြီး ရွေးကောက်ပွဲ နိုင်ခဲ့လေသည်။

(၁၂)

အပြင်းစား ကွန်ဆာဗေးတစ်

သစ်သံထိကိစ္စနှင့်ဆိုင်သောကြောင့်

မဏ္ဍက်သက်များသည် ဗြိတိန်နိုင်ငံရေးလောကတွင် တင်းမာသော လက်ယာဘက်
ခေါင်းဆောင်တစ်ဦးအဖြစ် ထင်ရှားခဲ့သည်။ ကွန်ဆာဗေးတစ်များထဲမှာတောင်မှ
အလှူစားမဟုတ်၊ အပြင်းစား ဖြစ်သည်။

ထို့ကြောင့် အလုပ်သမားသမဂ္ဂများနှင့် မဏ္ဍက်သက်များမှာ ငြီးငွေ့ရန်စက်
များဖြစ်ခဲ့ကြသည်။ အလုပ်သမားများကလည်း မဏ္ဍက်သက်များပြုတ်ကျအောင်
သပိတ်တိုက်ပွဲများ ဆင်နွှဲကြသည်။ မဏ္ဍက်သက်များကလည်း အလုပ်သမားများကို
ဗြိတိန် ကြီးစားသည်။

မစ္စတာဟိတ်ဦးဆောင်သော ကွန်ဆာဗေးတစ်အစိုးရခေတ်တုန်းကလို
တစ်ပွဲတိုက်ပွဲကို မဏ္ဍက်သက်များ မသုံးချေ။ သို့သော် တစ်ဆင့်ပြီး တစ်ဆင့်
အကွန်ဂိုင်းသောနည်းကိုသုံး၏။ သပိတ်က အကွန်ဂိုင်းခြင်းမခံရအောင်လည်း
ကြိုတင်ပြင်ဆင်ခဲ့သည်။

၁၉၈၄-၈၅ တွင် နိုင်ငံလုံးဆိုင်ရာ သတ္တုတွင်းအလုပ်သမားများသမဂ္ဂ
(NUM) က သပိတ်မှောက်သည်။ ကျောက်မီးသွေးလောင်စာများအင်ပြတ်
တောက်သွင်း အစိုးရသည် သမဂ္ဂ၏ တောင်းဆိုချက်များကို လိုက်လျော့ရန်
ညှိနှိုင်းရတော့မည်ဖြစ်၏။ သို့သော် မဏ္ဍက်သက်များက NUM သပိတ်မှောက်ချိန်
မတိုင်မီ ကြိုတင်၍ ကျောက်မီးသွေးလောင်စာများ သို့လှောင်ခိုင်းထားခဲ့သည်။

သို့ဖြင့် ၁၉၇၂ ခုနှစ်တုန်းကလို လောင်းစာမရှိ၍ လျှပ်စစ်ဓာတ်အားပေးမှု ပြတ်တောက်သွားသည်ဟူ၍ မရှိဘဲ သပိတ်၏ပီအားကို ခံနိုင်ခဲ့သည်။

မစ္စက်သက်ချာ၏ နောက်ထပ် နည်းဗျူဟာတစ်ခုမှာ သပိတ်မှောက် လုပ်သားများကို အများပြည်သူနှင့် စိတ်ဝမ်းကွဲအောင် ဖန်တီးခြင်း ဖြစ်သည်။ သပိတ်မှောက်သူများက သပိတ်မှောက်ရာတွင် မပါဝင်သော အလုပ်သမားများအား အကြမ်းဖက်မှုများ ပြုလုပ်ခဲ့ကြသည်ကို အများပြည်သူလိအောင် ပုံကြီးခဲ့ ကြေညာ ခဲ့သည်။ ပြည်သူ့လွတ်ငယ်ခွင့်ကို သပိတ်မှောက်လုပ်သားများက ချိုးဖောက်နေသည် ဟူသော ပုံရိပ် မပေါ် ပေါ်အောင် ဖော်ပေးခဲ့၏။

သတ္တုတွင်းလုပ်သားများ၊ သပိတ်မှာ ပေါ့ပေါ့တန်တန်မဟုတ်။ အကိုင်အတွယ် မတတ်လျှင် မစ္စက်သက်ချာ၏ အစိုးရ ပြုတ်ကျသွားနိုင်သည်။ သို့သော် မစ္စက်သက်ချာက အစိုင် ကိုင်တွယ်နိုင်ခဲ့သည်။ သပိတ်ကလည်း နည်းမျိုးစုံဖြင့် တစ်နှစ်လုံးလုံး တင်းခံနေခဲ့ပြီး နောက်ဆုံးတွင် မတတ်သာသဖြင့် သပိတ်လှန်လိုက်ရသည်။ NUM ခေါင်းဆောင်များသည် မည်သည့် သဘော တူညီချက်၊ လိုက်လျောချက် တစ်စုံတစ်ရာမျှ မရဘဲ အလျော့ပေးကာ သပိတ် လှန်ခဲ့ကြရခြင်းဖြစ်သည်။

သပိတ်လှန်သွားသောအခါ မစ္စက်သက်ချာ၏ အစိုးရက ကျောက်စီး သွေးတွင်း ၁၅ တွင်းသာ ချန်ပြီး ကျန် တွင်းအားလုံးကို ပိတ်ပင်လိုက်သည်။ ၁၉၉၄တွင်မှ ထိုတွင်းများအားလုံးကို မှုဂ္ဂလိကလုပ်ငန်းရှင်များလက်သို့ လွှဲပြောင်း ပေးခဲ့သည်။

ထောင်စာဖျက်ထုတ်ရေး

မစ္စက်သက်ချာ ဝန်ကြီးချုပ်တာဝတွင် နောက်ထပ် မှတ်မှတ်ရရ အပြစ် အဖျက်တစ်ခုမှာ တောင်အာဖရိကနှင့် ဆက်ဆံရေး ပြဿနာဖြစ်၏။ လူမျိုးနှင့် အသားအရောင် ခွဲခြားသော အပါးလိုက် (Apartheid) ဝါးနှင့် နှပ်ချုပ်နေသည့် တောင်အာဖရိကနိုင်ငံနှင့် လက်နက် အရောင်းအဝယ်မလုပ်ရန် ကုလသမဂ္ဂက တားမြစ်ပိတ်ပင်ထားသည့်ကြားမှ “ကိုဗင်ထရီ ၄” (Coventry Four) ခေါ် တောင်အာဖရိကမှ လက်နက်ဝယ်ယူသူလေးဦးကို ဗြိတိန်တွင် ဖမ်းမိခဲ့၏။ ထိုလေးဦးကို အာမခံဖြင့် တောင်အာဖရိကသို့ ပြန်ခွင့် ပေးခဲ့သည်။

တောင်အာဖရိကနိုင်ငံတွင် ဗြိတိသျှ ဆက်ချိမ်းပွားများစွာရှိသည်။ ဗြိတိသျှ

လုပ်ငန်းရှင်များကလည်း ထိုနိုင်ငံတွင် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုများ အကြီးအကားယုံဖြုလုပ် ထားကြသည်။ သို့ဖြစ်ရာ နိုင်ငံတကာက တောင်အာဖရိကကို စီးပွားရေးပိတ်ပင်မှုများဖြုလုပ်မည့် အစီအစဉ် ဝေလွှာပါးသွားစေရန် မစွက်သက်ချာက တောင်အာဖရိက သမ္မတ ဝီဗေလွဉ်ဘိုသာနှင့် နိုင်ငံခြားရေးဝန်ကြီး ပစ်တိုသာတို့အား ချက်ကားသို့ ဖိတ်ကြား၍ မြောင်ချွေးဆွေးသည်။ အပိုင်ပိုင် မကျင့်သုံးတော့ရန်၊ နယ်လ်ဆင် မင်ခဲတားကို ပြန်လွှတ်ရန်၊ လူမည်းအတိုက်အခံများအား ဖိနှိပ်ခြင်းကို ရပ်တန့်ရန်၊ အာဖရိက နေ့ရှင်နယ်ကွန်ဂရက် (အေအေစီ) အခြေစိုက်စခန်းများကို ဝှံ့ကြီးမှုများ ရပ်တန့်ရန်၊ ကုသသမဂ္ဂလုံခြုံရေးကောင်စီ ဆုံးဖြတ်ချက်များကို လိုက်နာရန်၊ နဖူးဘီးယားမှ တောင်အာဖရိက တပ်များကို ရုပ်သိမ်းရန်ဟူသော အချက်များကို မစွက်သက်ချာက တိုက်တွန်းဆွေးနွေးသည်။

သို့သော် သည်တစ်ကြိမ် မှာတော့ ခေါင်းမာထုပ်ပါသည်ဆိုသော မစွက်သက်ချာပင် တောင်အာဖရိကမှ လူဖြူအုပ်စိုးသူများကို လက်မြှောက်ခဲ့ရသည်။ သူမထက် ခေါင်းမာသူတွေကို နားဝင်အောင် မည်သို့မျှ မမြောင်မမြိုင်ခဲ့ချေ တောင်အာဖရိက သမ္မတ ဘိုသာသည် မစွက်သက်ချာ၏ ပြောဆိုဆွေးနွေးချက်များကို "ပြန်မပြောနားမထောင်" လုပ်သွားသောဟူ၏။

မစွက်သက်ချာသည် ဇူလိုင် ၁၉၈၆ တွင် ဂါဗီယန်သတင်းစာမှ ဟူးဂိုးယန်နှင့် အင်တာယူနစ် သူမ၏အခြေကို ပြောပြသည်။ တောင်အာဖရိကကို စီးပွားရေး ပိတ်ဆို့မှုများဖြုလုပ်မည့်အစီအစဉ်သည်

မစွက်သက်ချာ၏
 နောက်ထပ်
 နည်းညွှန်ဟာတစ်ခုမှာ
 သပိတ်မှောက်
 ထုပ်သားများကို
 အများပြည်သူနှင့်
 စိတ်ဝင်စားစေအောင်
 ဖန်တီးခြင်း ဖြစ်သည်။
 သပိတ်မှောက်သူများက
 သပိတ်မှောက်ရာတွင်
 မပါဝင်သော
 အလုပ်သမားများအား
 အကြမ်းဖက်မှုများ
 ဖြုလုပ်ခဲ့ကြသည်ကို
 အများပြည်သူသိအောင်
 ပုံကြီးချဲ့ ကြေညာ
 ခဲ့သည်။

မလုပ်သင့်မလုပ်အပ်ကြောင်း၊ ပိတ်ဆိုပျံများကြောင့် လူမည်းအလုပ်သမား ထောင်ပေါင်းများစွာ အလုပ်လက်မဲ့ ဖြစ်ကြရုံသာ မှီကြောင်း မစွက်သက်ချာက ပြောသည်။

ကိုမင်ထရီ -၄ ခေါ် လက်နက်ဝယ်ယူသူလေဦးကို အင်္ဂလန်တွင် ရုံးတင် စစ်ဆေးရန် ၁၉၈၄ ခု၊ ဧပြီလ ၂၅ ရက်နေ့တွင် ရုံးချိန်းခေါ်ယူထားသော်လည်း တောင်အာဖရိကနိုင်ငံခြားရေးဝန်ကြီး ပစ်တိုသာက ထိုလေဦးကို သွားခွင့်မပြုခဲ့ချေ၊ ထိုကြောင့် အာမခံကြေး ပေါင် ၂၀၀,၀၀၀ ကို တရားရုံးချွပ်သို့ ပေးသွင်းခဲ့ရ လေသည်။

ဗုံးခွဲသူများ သီသီသေး

မစွက်သက်ချာသည် အသက် ၅၅ နှစ် ဓမ္မနေ့မတိုင်မီ တစ်ရက်အလို ၁၂ ဧကပ်တိုတာ ၁၉၈၄ နှစ်က စောစောတွင် ဗုံးပေါက်ကွဲမှု တစ်ခုနှင့် ကြုံရ သော်လည်း ထိခိုက်ခင်ရာခြင်းမရှိဘဲ လွတ်မြောက်ခဲ့သည်။ ထိုနေ့က သူမသည် ကွန်ဆာဗေးတစ်ပီတီ ကွန်ဗရင့်ကျင်းပမည့် ဘရိတ်တန်ဟိုတယ်၌ တည်းခိုနေသည်။ ဗုံးခွဲသူများမှာ အိုင်ရစ်ရီပတ်လစ်ကင် အာပီခေါ် အိုင်အာအေ အဖွဲ့ဝင်များဖြစ်၏။ ဗုံးကွဲမှုကြောင့် လူငါးဦး သေဆုံးခဲ့သည်။ သေသူများတွင် အင်္ဂလန်တို့အော်ဩ ရေးမှု ဖြန့်ပိတ်ဟစ်စ်စနီ၊ ဂျိဘတ် တာပိတ်ဟစ်စ်၊ ကွန်ဆာဗေးတစ်ပီတီမန် အမတ် ဆာအန်တိုနီဘယ်ရီတို့ ပါဝင်သည်။ အစိုးရအဖွဲ့ဝင်တစ်ဦးဖြစ်သော နော်မန်တက်တစ်မှာ သူ့ဇနီးနှင့်အတူ ဒဏ်ရာရရှိခဲ့သည်။ ဇနီးမှာ နောက်ပိုင်း တွင် ကိုယ်တစ်ခြမ်းသေလွှား၏။

မစွက်သက်ချာမှာ သန့်စင်ခန်းဝင်နေ၍ နောက်ကျနေခြင်းကြောင့် မခိုင်ကာအေး ဗုံးခွဲချိန်နှင့် သီသီသေးလွတ်သွားသည်။

မစွက်သက်ချာသည် ဗုံးပေါက်ကွဲမှုကြောင့် ကွန်ဆာဗေးတစ်ပီတီ ကွန်ဗရင့်ကို ရက်ရွှေ့ခိုင်းခြင်းမပြုခဲ့ချေ။ နောက် တစ်နေ့တွင် ပုံမှန်အချိန်အတိုင်း ကွန်ဗရင့် ကျင်းပခဲ့သည်။ ဗုံးဖောက်ခွဲရေးသမားတွေကို မမှီဘူးဆိုသည့်သဘော သက်ရောက်၍ သူမ၏သတ္တိကို နိုင်ငံရေးနယ်ပယ်စုံက မှီဖွယ်ခဲ့ကြလေသည်။

အင်္ဂလိ-အိုင်းရစ် သဘောတူစာချုပ်

၁၅ နိုဝင်ဘာ ၁၉၈၅ တွင် မစွက်သက်ချာသည် ဟေးလစ်ဘားရား

အင်္ဂလိပ်-အိုင်းရစ် သဘောတူစာချုပ်ကို အိုင်းရစ် ဝန်ကြီးချုပ် ဂဲရက်ဖစ်စ်ဂျွဲလ်နှင့် လက်မှတ်ထိုး၏။ ဗြိတိသျှအစိုးရ အနေဖြင့် အိုင်ယာလန် နိုင်ငံကို ပြောက်ပိုင်းအိုင်ယာလန် ပြည်နယ်အုပ်ချုပ်မှုနှင့် စပ်လျဉ်း၍ ပြောရေးဆိုခွင့် ပေးလိုက်ခြင်း ဖြစ်သည်။ (သို့သော် အကြံပြုချက်များသာ ဖြစ်၏။)

သို့တိုင်အောင် အဆိုပါ ပေးလမ်း ဘားများ စာချုပ်အပေါ် ပြောက်ပိုင်းအိုင်ယာလန်ရှိ အိုင်းရစ် ယူနီယံနစ်များ (Unionists) က ခေါ်သောကြီး တုံ့ပြန်ကြသည်။ အာလ်စတာယူနီယံနစ်များနှင့် အိုကရက်တစ်ယူနီယံများသည် ၂၃ ဇန်နဝါရီ ၁၉၀၆ တွင် ရွေးကောက်ပွဲ မဟာမိတ်စာချုပ်ချုပ်ဆိုကြပြီး သူတို့၏ မဲဆန္ဒနယ်များမှ အသီးသီးမှတ်ထွက်ကာ လူထုဆန္ဒနယ်ယူအားစပ်လှုံ့ ပြုလုပ်သည့် အနေဖြင့် ကြားဖြတ် ရွေးကောက်ပွဲ ဟူ၍ မြှုပ်လည် ဝင်ရောက် ယှဉ်ပြိုင်ကြ၏။ သူတို့ထဲက တစ်ဦးသာ ရှုံးသည်။ လူထုသဘောထား ဆန္ဒနယ်ယူရာတွင် သူတို့ နိုင် သော်လည်း ၁၉၀၄ စာချုပ် ကိစ္စတုန်အာလို စာချုပ်ကို ဖျက်သိမ်း နိုင်သည်အထိ မထိရောက်ခဲ့ချေ။ မစ္စကံသက်ချာသည် ယူနီယံနစ်များ တောင်းဆို ချက်ကို မလိုက်လျော့ဘဲ ပေးလမ်းဘားများ စာချုပ်ကို ဆက်လက်အတည်ပြုခဲ့သည်။

လူထုအစုပေါင်းစုဝါဒ

မစ္စကံသက်ချာ၏ နိုင်ငံရေးနှင့် စီးပွားရေး ဆဿနသည် လွတ်လပ်ဇရာကွက် နှင့် စွန့်ဦးတီထွင် လုပ်ငန်းရှင်များကို အားပေးရေးဝါဒ ဖြစ်၏။ သူမ ဝန်ကြီးချုပ်ဖြစ်လာပြီးနောက် နိုင်ငံတိုင်းသိမ်းထားသည့် နေရှင်နယ် ဝရိတ်ကုမ္ပဏီ ခေါ် ကုန်တင်ကုန်ချ လုပ်ငန်းကို ယင်းကုမ္ပဏီ လုပ်သားများထံသို့

မစ္စကံသက်ချာ၏
နိုင်ငံရေးနှင့်
စီးပွားရေး
ဆဿနသည်
လွတ်လပ်
ဇရာကွက်နှင့်
စွန့်ဦးတီထွင်
လုပ်ငန်းရှင်များကို
အားပေးရေး
ဝါဒဖြစ်၏

ပြန်လည်ရောင်းချပြီး ပုဂ္ဂလိကပိုင်ပြုခဲ့သည်။ ယင်းလုပ်ရပ်ကို အံ့ဩစရာ ကောင်းအောင် ဝိုင်းဝန်းထောက်ခံခဲ့ကြ၏။

၁၉၈၃ ခုနှစ်ကောက်ပွဲတွင် မဇ္ဈကန်ချာ၏ ကွန်ဆာဗေးရှင်းပိတ် ထိန်း အနိုင်ရရှိပြီးနောက် မဇ္ဈကန်ချာ၏ အစိုးရအဖွဲ့သည် ဝိညိုရဲ့ဝလာပြီး ၁၉၄၀ ခုနှစ်များကတည်းက အစိုးရပိုင်ဖြစ်ခဲ့သော ဗြိတိသျှတယ်လီကွမ်းကုမ္ပဏီကို ပုဂ္ဂလိကသို့ ရောင်းချလိုက်သည်။ ဗြိတိသျှတယ်လီကွမ်းမှာ အများပြည်သူ အရာရှိယာများ ပါဝင်သော ကုမ္ပဏီဖြစ်၍ ပုဂ္ဂလိကပိုင် ဖြစ်သွားသည်နှင့် အချို့က ရှယ်ယာရေး ကောင်းကောင်းဖြင့် ပြန်ရောင်းခဲ့ကြလေသည်။ မဇ္ဈကန်ချာသည် ပုဂ္ဂလိကပိုင် ပြုရေး (Privatisation) ကို သူမ၏ အဓိကမူဝါဒအဖြစ် ဆက်လက် ကျင့်သုံးတော့သည်။ ထက်စသမားများကမူ အကြီးအကွယ် ဆန့်ကျင်ခဲ့ကြ၏။ မဇ္ဈကန်ချာကို ထောက်ခံသူများကမူ ပုဂ္ဂလိကပိုင် လုပ်ငန်းများတွင် အများပြည်သူ ရှယ်ယာများ ကျယ်ကျယ်ပြန့်ပြန့် ပါဝင်နိုင်ပြီး ရှယ်ယာ အရောင်းအဝယ်လုပ်နိုင်သည့် စနစ်ကို ကျွန်ုပ်တို့သဘောကြိုသည်။ ယင်းကို "လူထုအရင်းရှင်စနစ်" (Popular Capitalism) ဟု ခေါ်ဆိုခဲ့ကြသည်။

ခေမာဒေနှင့် ခေတင်-သတ်ချာအတွဲ

စစ်အေးကာလတွင် မဇ္ဈကန်ချာသည် ဆိုဗီယက်တို့အား ဟန့်တား ထားရေး ဖိလ်ဝါများ (Policies of deterrence) ကို အကောင်အထည်ဖော် သည့် အမေရိကန်သမ္မတ ရော်နယ်ရေဂင်အား အပြည့်အဝ ထောက်ခံခဲ့သည်။ ရေဂင်-သက်ချာအတွဲ၏ လမ်းစဉ်သည် ၁၉၇၀ နှစ်များအတွင်းက အနောက်နိုင်ငံ များက ကျင့်သုံးခဲ့သော ဆိုဗီယက်နှင့် တင်းမာမှုလျော့ပါးရေး (Policy of detente) မူဝါဒနှင့် ပြောင်မြောက်ဖြစ်သွားသည်။ သို့ဖြစ်ရာ ဆိုဗီယက်ဦးဆောင် သော ကွန်မြူနစ်နိုင်ငံများနှင့် တင်းမာမှု လျော့ပါးပြီး ပြေပြေလည်လည် ဆက်ဆံ ခဲ့သော ဥရောပနိုင်ငံအချို့နှင့် ရေဂင် - သက်ချာ လမ်းစဉ်သည် ဝီရောခီများ ရှိလာခဲ့သည်။

မဇ္ဈကန်ချာက ဗြိတိသျှအခြေစိုက်စခန်းများတွင် အမေရိကန်၏ မျှော်လင့်ထား ခရစ်နှစ်ကျည်များ တပ်ဆင်ချထားရေး ခွင့်ပြုလိုက်၍ မျှော်လင့်ထား လက်နက်ဖျက်သိမ်းရေး လှုံ့ဆော်နေကြသူများက ကန်တွက်ပွဲများ အကြီးအကွယ် ဆင်နွှဲခဲ့ကြသည်။

မစွက် သက်ချာသည် လူထု၏ သဘောထား အမြင်ကို ထည့်သွင်း စဉ်းစားလေ့ ရှိသူမဟုတ်သော်လည်း ဖြစ်ပေါ်လာသော အခြေအနေကို လက်တွေ့ကျကျ သုံးသပ်တတ်သူကား ဖြစ်သည်။ ဆိုဗီယက်တွင် ဖီခေလ် ဂေါ်ကာချော့စ် ခေါင်းဆောင် ဖြစ်လာသောအခါ သူမက အခြေအနေကို ကြိုတင် တွက်ဆနိုင်ခဲ့သည်။ မစ္စတာ ဂေါ်ကာချော့စ်သည် ပြုပြင်ဆင်ယင်မှုအားဖြင့်ကြောင်း သူမက သိထားပြီးဖြစ်၏။ ၁၉၇၄ ခုနှစ်အတွင်း ဂေါ်ကာချော့စ် ခေါင်းဆောင်ကြီး ဖြစ်မလာခင် သုံးလခန့်က မစွက် သက်ချာသည် မစ္စတာ ဂေါ်ကာချော့စ်နှင့် တွေ့ဆုံခဲ့ဖူး၏။ ထိုသို့ တွေ့ဆုံခဲ့ပြီးနောက် မစွက်သက်ချာက မစ္စတာ ဂေါ်ကာချော့စ်ကို ကျွန်ုပ်တို့နှင့် အထုပ်သဘော ဆက်ဆံလို့ ရမည့်သူဖြစ်သည်ဟု မှတ်ချက်ချခဲ့သည်။ ထို့နောက် မစ္စတာဂေါ်ကာချော့စ်သည် ဆိုဗီယက် ကွန်မြူနစ်ပါတီ ခေါင်းဆောင်နှင့် ဆိုဗီယက်သမ္မတကြီး ဖြစ်လာသောအခါ မစွက်သက်ချာက ဦးဦးဖျားဖျား ကြိုဆိုကြောင်း ကြေညာခဲ့သည်။ အနောက်အုပ်စု ခေါင်းဆောင်များထံတွင် သူမသည် ဂေါ်ကာချော့စ်အား ပထမဆုံး ကြိုဆိုသူ ဖြစ်ခဲ့သည်။

မစွက်သက်ချာသည် လူကဲခတ် တော်သည်ဟု မှီဖွယ်ခံခြင်းတွင် ထိုအချက်လည်း ပါဝင်၏။ မစွက်သက်ချာနှင့် ရေဂင်သည် ဆိုဗီယက်တွင် ဘရက်စညက် တန်ဖိုးထွားနေချိန်၌ ဆိုဗီယက်နှင့် ပြေလည်ရေးကို မကြိုစားတော့ဘဲ ထိပ်တိုက် တွေ့မည့် ဟန်ပြင်ကာ ဆိုဗီယက်ကို ဟန့်တားထားခဲ့သော်လည်း ဂေါ်ကာချော့စ် ကဲ့သို့သော သဘောထား ပျော့ပျောင်းသူ အာဏာရှင်တို့တွင်

ဆိုဗီယက်တွင်
ပြုပြင်
ပြောင်းလဲရေးဝါဒီ
မိခင်ခေါ်ကာချော့စ်
ခေါင်းဆောင်ဖြစ်
လာသောအခါ
မစွက်သက်ချာသည်
ဦးဦးဖျားဖျား
ထိုက်ထဲစွာ
ကြိုဆိုခဲ့၏။
အနောက်အုပ်စု
ခေါင်းဆောင်
များထံတွင်
ဂေါ်ကာချော့စ်အား
ပထမဆုံး
ကြိုဆိုသူဖြစ်ခဲ့သည်

မစ္စက် သက်ချာက ဂေါ်ဘာချောင်း၏ ပြုပြင် ပြောင်းလဲရေး လုပ်ငန်းစဉ်များကို လုပ်နိုင်အောင် အားပေးခဲ့သည်။ သို့ဖြင့် ဆိုဗီယက်တွင် နိုင်ငံရေးအပြောင်းအလဲများ ဖြစ်ပေါ် ငြိ ၁၉၉၁ တွင် ဆိုဗီယက်ပြည်ထောင်စုကြီး ပြိုကွဲ သွားသည်။

ဂေါ်ဘာချောင်းကလည်း မစ္စက်သက်ချာတို့ ခန့်မှန်းခဲ့သည်ထက်ပင် လွန်ကဲစွာ ပြုပြင်ပြောင်းလဲရေးများ ပြုလုပ်ခဲ့သည်။ နာမည်ကျော် ဂလပ်စနော့ (ပွင့်လင်းရေး) နှင့် ပယ်ရယ်စထရိုဒီကာ (ပြန်လည်နေရာချရေး) လမ်းစဉ်များကို ချမှတ်သည်။ နိုင်ငံရေးပိုင်းတွင် ကွန်မြူနစ်ပါတီ၏ ဦးဆောင်မှုအပေါ် ပွင့်ပွင့်လင်းလင်း ထေရ်အကြီးပေးမှုများကို ခွင့်ပြုသည်။ စီးပွားရေးတွင် ကမောက်ကမဖြစ်နေမှုများကို ပြုပြင်စေခဲ့သည်။

ဂေါ်ဘာချောင်း၏ခြေလှမ်းများကို မစ္စက်သက်ချာတို့က စိတ်ဝင်စားစွာ ထေ့ကြည့်နေခဲ့ကြသည်။ သို့ဖြင့် ခြောက်နှစ်မျှ မကြာမီ ဆိုဗီယက်ပြည်ထောင်စုကြီး ပြိုပျက်သွားသည်။

စစ်အေး (Cold War) ဟု ခေါ် နိုင်သော အနောက်အုပ်စုနှင့် ဆိုဗီယက်အုပ်စုရန်တော်နေသည် အနေအထားသည်ကား ၁၉၈၉ တွင် ငြိအုံးခဲ့လေသည်။ တစ်ဖက်နှင့်တစ်ဖက် ရန်မထုပ်တော့သည့် အခြေအနေ ရောက်ခြင်းကို စစ်အေးချီအုံးခြင်းဟု ဆိုကြခြင်း ဖြစ်သည်။ မစ္စက်သက်ချာသည် စစ်အေးအရှိန်မြှင့်သော ထိပ်တိုက် ဟန့်တားရေး (deterrence) ကာလနှင့် တင်းမာမှုများ လျော့ပါးရေး (Detente) ကာလ နှစ်ခုစလုံးတွင် ပါဝင်ကစားခဲ့သူ (Player) တစ်ဦး ဖြစ်ခဲ့လေသည်။

မာဂရက်သက်ချာ ဗြိတိန်နိုင်ငံ ဝန်ကြီးချုပ်ဖြစ်နေချိန်တွင် အမေရိကန် ပြည်ထောင်စု၌ သူမနှင့် ကွန်ဆာပေးတစ်အယူအဆရေးရာ တစ်ကိုဝင်းတည်ဟု ဆိုနိုင်သော ရော်နယ်ရေဂင် သမ္မတဖြစ်လာသည်။ ရော်နယ်ရေဂင်သည် သူ့အရင် သမ္မတ ဂျင်မီကာတာကဲ့သို့ ခပ်ပျော့ပျော့မဟုတ်။ ကွန်မြူနစ်ဆန့်ကျင်ရေး သဘောထားတွင် အလွန်ပြတ်သားသည်။ ဆိုဗီယက်ပြည်ထောင်စုကို ထိပ်တိုက် ရင်ဆိုင်ဟန့်တားရေး မှုဝါဒများ ချမှတ်ရာ မစ္စက်သက်ချာက ရေဂင်အောက်က အားရဝမ်းသာ ထောက်ခံအားပေးခဲ့သည်။

စစ်စစ်အားဖြင့် ၁၉၇၀ နှစ်များအတွင်း အနောက်ဥရောပနိုင်ငံများသည် တင်းမာမှုလျော့ပါးရေးလမ်းစဉ် (Policy of detente) ကို ချမှတ်ခဲ့ကြပြီး

ဖြစ်သည်။ တင်းမာမှုလျော့ပါးရေး ဆိုသည်မှာ ဆိုဗီယက်နှင့် အရှေ့ဥရောပနိုင်ငံများနှင့် သင့်တော်စွာ ဆက်ဆံသွား ရေးဖြစ်သည်။ သို့ဖြစ်ရာ မဇ္ဈက သက်ဆရာက နော်မယ်ရောင်း လမ်းစဉ်ကို ရောယောင် နောက်လိုက် လုပ်၍ ဆိုဗီယက်နှင့် ထိပ်တိုက် တွေ့ရေးကို ထောက်ခံလိုက်သောအခါ တင်းမာမှု လျော့ပါးရေး သဘောထားကို စွဲကိုင်နေကြဆဲ ဖြစ်သော အနောက်ဥရောပ နိုင်ငံများနှင့် သဘော ကွဲလွဲ လာခဲ့သည်။

မဇ္ဈကသက်ဆရာသည် ၁၉၇၀ ပြည့်နှစ်တွင် ဝန်ကြီးချုပ် အဖြစ်မှ အနားယူလိုက်သည်ဖြစ်၍ ဆိုဗီယက်ပြည်ထောင်စုကြီး ဖြိုဖျက်သည့် ၁၉၉၁ တွင် အာဏာအဝန်းအပိုင်း၌ မျိုးတော့နေ့ သို့သော် သူမရာထူး၌ ရှိနေချိန်မှာပင် စစ်အေး(Cold War)ကား ပြီးဆုံးသွားခဲ့လေပြီ။ စစ်အေး ပြီးဆုံးချိန်ကို ၁၉၈၉ ဟု သတ်မှတ်ကြသည်ဖြစ်ရာ မဇ္ဈကသက်ဆရာ သည် စစ်အေးပြီးဆုံးချိန်ကို ဗြိတိန်ဝန်ကြီးချုပ်အဖြစ် မိခဲ့လေသည်။

အောက်စဖို့ဒ်စ် စစ်ခတ်မှု

မဇ္ဈကသက်ဆရာ၏ဘဝတွင် သံလေဇီ (Iron Lady) ဘွဲ့ရ လောကီအောင် တင်းမာ ပြတ်သားမှုများ ရှိခဲ့ခြင်း၏ ကောင်းကျိုး ဆိုပြစ် အပုံပုံ ကို ခံစားခဲ့ရသည်။ သည့်အနက် အောက်စဖို့ဒ်စ် တက္ကသိုလ်က ဂုဏ်ထူးဆောင်ဘွဲ့ပေးရန် ငြင်းပယ်ခံ ရခြင်းမှာကား ပြောစမှတ် ကျွန်ရစ်လေသည်။

အောက်စဖို့ဒ်စ် တက္ကသိုလ်သည် အောက် စဖို့ဒ်စ်၌ ပညာ သင်ကြားခဲ့ဖူးသော ဗြိတိန်ဝန်ကြီးချုပ် များအား ဂုဏ်ထူးဆောင်ဘွဲ့ ပေးခြင်းဖြစ်သည်။

အောက်စဖို့ဒ်စ်
တက္ကသိုလ်သည်
အောက်စဖို့ဒ်စ်၌
ပညာသင်ကြားခဲ့ဖူးသော
ဗြိတိန်
ဝန်ကြီးချုပ်များအား
ဂုဏ်ထူးဆောင်ဘွဲ့
ပေးခြင်းဖြစ်သည်။
သို့ရာတွင်
မဇ္ဈကသက်ဆရာသည်
အောက်စဖို့ဒ်စ်
တက္ကသိုလ်ထွက်
ဖြစ်ပါထျက်
ဂုဏ်ထူးဆောင်ဘွဲ့
မရခဲ့ချေ

အောက်စဖို့ဒ် တက္ကသိုလ်မှာ နေခဲ့ဖူးသူ တစ်ယောက်ယောက် ဝန်ကြီးချုပ်ဖြစ်လာပြီဆိုသည့် ဂုဏ်ထူးဆောင် ဘွဲ့ပေးဖို့ ပြင်ဆင်ဆရာတည်း။ သို့ရာတွင် မဇ္ဈကုသိုလ်ချာသည် အောက်စဖို့ဒ်တက္ကသိုလ်တွက် ဖြစ်ပါလျက် ဂုဏ်ထူးဆောင်ဘွဲ့ မရခဲ့ချေ။

မဇ္ဈကုသိုလ်ချာသည် ပညာရေးဝန်ကြီးတာဝန်နှင့် ဝန်ကြီးချုပ်တာဝန် နှစ်ခုစလုံးတွင် ပညာရေးအသုံးစရိတ်များကို ဖြတ်တောက်ခဲ့သည့် နောက်ကြောင်း ရာဇဝင် ရှိခဲ့သည်ဖြစ်ရာ အောက်စဖို့ဒ်တက္ကသိုလ်က မဇ္ဈကုသိုလ်ချာကို ဂုဏ်ထူးဆောင်ဘွဲ့ပေးရန် ဝဠုဂျာနယ်၌ မဲခွဲသောအခါ ပညာရေးကို အာမပေးခဲ့သူ ဟူသော အကြောင်းချချက်ဖြင့် ကန့်ကွက်ခံရပြီး ဂုဏ်ထူးဆောင်ဘွဲ့ မပေးနိုင်ဟု ဆုံးဖြတ်ခံရလေသည်။

ဝဠုဂျာ ခုနစ်သည် မဇ္ဈကုသိုလ်ချာ ဝန်ကြီးချုပ်ရာထူး သက်တမ်း ငါးနှစ်ကျော်မျှ ကြာမြင့်ခဲ့ပြီးနောက် ဖြစ်သည်။ နိုင်ငံရေး ခေါင်းဆောင်တစ်ဦးအနေဖြင့် ဩဇာအချိန်အဝါအပြည့်ဆုံးတက်နေချိန် ဖြစ်သည်။ ထိုသို့သော အချိန်မျိုးတွင် အောက်စဖို့ဒ်က ဂုဏ်ထူးဆောင်ဘွဲ့ပေးရန် ငြင်းပယ်ခဲ့ခြင်းသည် သူ့မ၏လုပ်ရပ် များအပေါ် မိခင်တက္ကသိုလ်ကြီးက ဂုဏ်မယူနိုင်ကြောင်း ပြောလိုက်သကဲ့သို့ ရှိလေသည်။

လမ်းဖျားစုံကြီးမျှ ဆောက်ခံ

မဇ္ဈကုသိုလ်ချာကမူ အောက်စဖို့ဒ်တက္ကသိုလ်၏ ခေတ်ခတ် ဆုံးမမှုကို အရေတူစွာ တုံ့ပြန်ခဲ့သည်။ ခေတ်ခတ်ဆုံးမမှုကြောင့် သူ့မ၏ပုဝါအများ ပြောင်းလဲသွားခြင်းမရှိ။ ဝဠုဂျာ တွင် လမ်းဖျား နိုင်ငံကို အမေရိကန်က ဖုံးကြံ တိုက်ခိုက်သောအခါ မဇ္ဈကုသိုလ်ချာက ဗြိတိန်ရှိစခန်းများကို အသုံးပြုခွင့် ပေးခဲ့သည်။ အခြား ပြောက်အတ္တလန္တိတ်စာချုပ်အဖွဲ့ (နေတိုး)ဝင် ပဟာမိတ် နိုင်ငံများက လမ်းဖျားဖုံးကြံမှုကို မထောက်ခံသော်လည်း ယင်းတို့အား အတိုက် အခံပြု၍ မဇ္ဈကုသိုလ်ချာက အမေရိကန်တို့အား ထောက်ခံခဲ့၏။

မဇ္ဈကုသိုလ်ချာသည် ကာကွယ်ရေးဆိုင်ရာ စစ်လက်နက် ပစ္စည်း ထုတ်လုပ်မှုပိုင်းတွင် အမေရိကန်နှင့် ပင်းလွန်သည်ဟု ဆိုကာ သူ့မ၏ ကာကွယ်ရေးဝန်ကြီး မိုက်ဝယ်ဟက်ဆယ်လ်တိုင်း နတ်ထွက်သွားခြင်းမှာလည်း ပြောစရာအချက်ကြီးတစ်ချက်ဖြစ်ခဲ့သည်။

မာဝရတ်သတ်ချာ နိုင်ငံရေးအကျဉ်းစာအုပ်

မြတ်နိုးနိုင်စွမ်း အဓိက ကာကွယ်ရေးမဏ္ဍိုင် ကန်ထရိုက်တာ တစ်ဦး ဖြစ်သော ရဟတ်ယာဉ်ထုတ်ထုပ်သူ ဝက်စ်သင်းကုမ္ပဏီသည် အီတလီမှ အာဂဝင်စတာကုမ္ပဏီနှင့် ဖက်စပ်ထုပ်ချန် ဆက်သွယ် တောင်ရွက်နေစဉ် မဏ္ဍိုင်သက်ခွာက ဩဇာသုံး၍ အမေရိကန်မှ ဝီဂက်စကီး ဝေယာဉ် ကော်ပိုရေးရှင်းနှင့် ပြောင်လဲထုပ်ကိုင်ခိုင်းခဲ့သည်။ ထိုအခါ အီတလီကုမ္ပဏီနှင့် သဘောတူထားသော ကာကွယ်ရေးဝန်ကြီးက မခံမရပ်နိုင်ဖြစ်ကာ မဏ္ဍိုင်သက်ချာ၏ ခေါင်းဆောင်မှုကို ကန်ထရိုက်ထုတ်အဖွဲ့ဖြင့် ရာထူးမှ နုတ်ထွက်သွားခြင်းဖြစ်သည်။

မဏ္ဍိုင်သက်ချာ၏ နိုင်ငံရေးခြေတင်အဖွဲ့များသည် အမေရိကန်မှပိုမို နောက်လိုက်ထုပ်ခွဲချာမှ စသည်ဟု ခေဖန်ခြင်း ခံရလေသည်။

ကွန်ဆာဗေးတစ်ပါတီ ခေါင်းဆောင်အဖြစ်၊ ၁၉၇၅

အမေရိကန်သမ္မတ ရေဂင်နှင့် စတင်ရင်းနှီး၊ ၁၉၇၅။

(၁၃)

ပြည်တွင်း ပြည်ဝ ဗူဝါဒများ

မဇ္ဈကမ္ဘာ့သက်သာချာသည် ၁၉၈၄ ခုနှစ်တွင် တရုတ်ပြည်သို့ ချစ်ကြည်ရေး အလည်အပတ်ခရီး သွားရောက်သည်။ ၁၉ ဒီဇင်ဘာတွင် တရုတ်ခေါင်းဆောင်ကြီး တိန်ရှောင်မိန်နှင့် မဇ္ဈကမ္ဘာ့သက်သာချာသည် တရုတ်-ဗြိတိသျှ ပူးတွဲကြေညာချက်ကို လက်မှတ်ရေးထိုး ထုတ်ပြန်ခဲ့ကြသည်။

ထိုပူးတွဲကြေညာချက်သည် ဟောင်ကောင် ပြဿနာနှင့်စပ်လျဉ်း၍ အလွန်အရေးပါသည်။ ဟောင်ကောင်ကို တရုတ်ပြည်သက်သို့ ပြန်လည် လွှဲအပ်ပြီးလျှင် ပြည်မကြီးရှိ ကွန်မြူနစ် အုပ်ချုပ်ရေးစနစ်အောက် မသွတ်သွင်ဘဲ အထူးအုပ်ချုပ်ရေး ဧဝသအဖြစ် ဆက်လက် ထားရှိရန် တိန်ရှောင်မိန်က သဘောတူညီခဲ့သည်။ "တိုင်းပြည်တစ်ပြည် စနစ်နစ်ခု" သဘောတူညီချက်ဟု ထင်ရှားသော သမိုင်းဝင်ကြေညာချက်ဖြစ်သည်။

မဇ္ဈကမ္ဘာ့သက်သာချာသည် ဥရောပ စီးပွားရေးအဖွဲ့ (ဧပီအီးစီ)နှင့် ပတ်သက်၍ အာဇာနည်ပြုမှုများရှိခဲ့သည်ကို ထုတ်ဖော်ပြောဆိုဖူးသည်။ အဖွဲ့သို့ ပေးနေရသည်က အလွန်များနေပြီ အဖွဲ့က ဗြိတိန်အတွက် ပြန်လည်သုံးစွဲမှုက နည်းလွန်းနေကြောင်း စောဒကတက်ခဲ့သည်။

"ဥရောပစီးပွားရေးအဖွဲ့ခေါ်ကာရော ဘယ်သူ့ခေါ်ကမှ ကျွန်ုပ်တို့ ဝိုက်ဝံ့ တောင်းနေတာ မဟုတ်ပါဘူး။ ကျွန်ုပ်တို့ ပေးခဲ့ရတဲ့ ဧည့်ပလာဏအတိုင်း ပြန်ရရှိပဲ ဖြစ်ပါတယ်"

ဟူသော သူမ၏ပြောဆိုချက်မှာ ထိုကာလက ဟိုးလေး တကော် ဖြစ်ခဲ့လေသည်။ သူမ၏တောင်ဆီချက်သည် နောက်ဆုံး၌ အောင်မြင်ခဲ့သည်။
 ဝှန် ၁၉၈၄ တွင် ကျင်းပသော ဖောင်တီနီဘာဝူး ထိပ်သီး အစည်းအဝေး၌ ဥရောပစီးပွားရေးအဖွဲ့ (အီးအီးစီ) က နှစ်တစ်ပတ်လည်တိုင်းတွင် ဗြိတိန်အား ပြန်အမ်းငွေပေးပေးရန် သဘောတူခဲ့သည်။ သို့ဖြင့် မစ္စကံသက်ချာ၏ကျေးဇူးဖြင့် ဗြိတိန်သည် နှစ်စဉ် အဖွဲ့သို့ ပေးသွင်းငွေပမာဏ၏ ၆၆ ရာခိုင်နှုန်းကို ပြန်လည်ရရှိနေသည်။ ယနေ့ထက်တိုင် ထိုအစဉ်အလာအတိုင်း ဆက်လက် ရရှိနေရာ ရန်ရှင်၊ ထိုက်စွဲကြောင့် ဥရောပသမဂ္ဂ၏ အီယူအေပွဲအတွင်း နိုင်ငံရေးအရ အငြင်းပွားခဲ့ကြသည်။

၁၉၈၇-၁၉၉၀

၁၉၈၇ အတွေ့ထွေရွေးကောက်ပွဲတွင်လည်း မစ္စကံသက်ချာ ဦးဆောင်သော ကွန်ဆာဗေးတစ်ပါတီကပင် မဲအပြတ်ဖြင့် အနိုင်ရခဲ့သည်။ အတိုက်အခံများထက် ပါလီမန်တွင် အမတ်နေရာ ၁၀၂ နေရာ ပိုများသည်။ ယခု အနိုင်ရခြင်းမှာ ရွေးကောက်ပွဲသုံးကြိမ် ဆက်တိုက်နိုင်ခြင်းဖြစ်၍ ကွန်ဆာ ဗေးတစ်ပါတီသမိုင်းတွင် ၅၃ မှ ၅၈ သော အောင်ပွဲဖြစ်သည်။ ယခုလို သုံးကြိမ် ဆက်တိုက် အနိုင်ရခြင်းကို ၁၈၆၅ တွင် လော့စ်ယန်မဟာတန်း ဦးဆောင်ခဲ့စဉ်က ကြုံခဲ့ဖူးပြီး ထိုနောက်ပိုင်း နှစ် ၁၂၀ ခန့်အတွင်း တစ်ကြိမ်မျှ သုံးပွဲထက် မနိုင် ခဲ့တော့ချေ။

မစ္စကံသက်ချာသည် ရွေးကောက်ပွဲ ဆက်တိုက်နိုင်ကာ ဝန်ကြီးချုပ် သုံးကြိမ်ဆက်ဖြစ်သူ ၅၃ မှ ၅၈ သော နိုင်ငံရေးသမားအဖြစ် မှတ်တမ်းတင်ခဲ့ရသည်။ ရွေးတန်းက ၁၈၁၂ မှ ၁၈၂၇ အထိ ဝန်ကြီးချုပ် ဆက်တိုက် ဖြစ်ခဲ့သော လော့စ်လီဗာပူးလ် ပြီးလျှင် မစ္စကံသက်ချာသည် သက်တမ်းအရှည်ဆုံး ဝန်ကြီးချုပ်ဖြစ်သည်။

တတိယအကြိမ် ရွေးကောက်ပွဲနိုင်ခြင်းမှာ ဦးဆောင် ကွန်ဆာဗေးတစ် အစိုးရသက်တမ်း နှစ်ကြိမ်အတွင်း ဗြိတိန်နိုင်ငံ၏ စီးပွားရေး သိသိသာသာ ဦးမဟုလာခဲ့ခြင်းကြောင့်ဖြစ်သည်။ ထိုထက် အရေးကြီးသော အချက်မှာ အတိုက်အခံ လေဘာပါတီသည် လူထုအများက မကြိုက်မနှစ်သက်သော မူဝါဒကို ချမှတ်မိခြင်းကြောင့်ဖြစ်သည်။ လေဘာပါတီက တစ်ဖက်သတ် နှုတ်သီးယား

လက်နက် ဖျက်သိမ်းရေးကို တောင်းဆိုသည်။ မစ္စက်သက်ချာက နူးကလီးယား လက်နက် ဖျက်သိမ်းရေးကို ဆန့်ကျင်သည်။ နူးကလီးယား လက်နက်များကို နောက်တိုး နိုင်ငံများကတောင် ကြိုးစား ထုတ်လုပ်နေကြချိန်တွင် မူလ လက်ကိုင်ကြီး နိုင်ငံတစ်နိုင်ငံအနေဖြင့် တစ်ဖက်သတ် ဖျက်သိမ်းရေး မလုပ်နိုင်ဟု မစ္စက်သက်ချာက အတိအလင်း ပြောဆိုခဲ့သည်။ ထိုအချက်ကို ဗြိတိသျှမဲဆန္ဒရှင်များက သဘောကွဲကြသည်။ သို့ဖြင့် သူမ၏ ပါတီကို တစ်ခဲနက် ထောက်ခံ ခဲ့ကြခြင်းဖြစ်သည်။

ဗြိတိသျှသတင်းစာအများစုက မစ္စက် သက်ချာအား ထောက်ခံကြသော်လည်း ထင်ရှားသော သတင်းစာကြီးများဖြစ်သည့် ခေလီပီရာ၊ ဂါဗီယန်နှင့် အင်ဒီပင်းဒင့်တို့ မပါဝင်ချေ။ ထိုသတင်းစာကြီးများက မစ္စက်သက်ချာ၏ တင်ဟသော မူဝါဒနှင့် ကန့်သတ်မှုများကို မနှစ်သက်ခဲ့ကြချေ။ မစ္စက်သက်ချာက သူမ၏ သတင်းအတွင်းဝန်ဘားနတ်အင်ဂျင်အား ပုံနှိပ်သတင်းစာရှင်းလင်းပွဲများ ပြုလုပ်စေခြင်းဖြင့် သူမ၏အောင်သော အစိုးရအဖွဲ့၏ လုပ်ရပ်များကို အများသိအောင် ဖော်ထုတ်ခဲ့သည်။

တက်တာလွှဲကိုင်သတင်းစာများက မစ္စက် သက်ချာအား မာဂရက်၏ အတိုကောက် မဂ္ဂီ (Maggie) တု သုံးနှုန်း ခေါ်ဆိုကြသည်။ ထိုကာလ တစ်စိုက်တွင် မာဂရက်သက်ချာ၏ အတိုက်အခံများက ဆန့်ကျင်ဆန့်ပြန်ရာ၌ “မဂ္ဂီ ထွက်သွား” (Maggie Out) ဟူ၍ ကြွေးကြော်ကြခြင်းကို အကြောင်းပြု၍ မဂ္ဂီဟု တွင်လာခြင်း ဖြစ်သည်။ မစ္စက်သက်ချာကို ဆန့်ကျင်သူများတွင် တော့စီတသမားများလည်းပါရှိရာ ထိုခေတ်က လူကြီးကဲများ

မစ္စက်သက်ချာသည်
ရွေးကောက်ပွဲ
ဆက်တိုက်နိုင်ကာ
ဝန်ကြီးချုပ်
သုံနှိပ်ဆက်ဖြစ်သူ
ရှာမှရွေးသော
နိုင်ငံရေးသမားအဖြစ်
မှတ်တမ်းတင်ခဲ့ရသည်။
ရွေးတုန်းက ၁၈၁၂
မှ ၁၈၂၇ အထိ
ဝန်ကြီးချုပ်
ဆက်တိုက်
ဖြစ်ခဲ့သော
တော့စီလီဇာပူးစ်
ပြီးလျှင်
မစ္စက်သက်ချာသည်
သက်တမ်းအရှည်ဆုံး
ဝန်ကြီးချုပ်ဖြစ်သည်

သော သီချင်းအချို့တွင် ဟာရက်ဟူ၍ နာမည်ပါရှိသော တေးစာသားများကို ရေးသားခဲ့ကြလေသည်။ "Stand Down Margaret" (The Beat), "Tramp The Dirt Down" (Elvis Costello), "Margaret On the Guillotine" (Morrsey) စသော သီချင်းများဖြစ်သည်။ ပင့်ပလီဂ်စ်စ် "The Final Cut" နှင့် "Mother Knows Best" (Richard Thompson) တို့မှာလည်း မဇ္ဈကံသက်ချာကို အနုပညာဖြင့် တိုက်ခိုက်ထားသော သီချင်းများပင် ဖြစ်သည်။

မဇ္ဈကံသက်ချာသည် အခြေခံအားဖြင့် ရှေ့ရှိခဲ့ ကွန်ဆာဗေးတစ် ဝစ်စ်စ် ဖြစ်သော်လည်း ရံဖန်ရံခါ သူမ၏ သဘောထားများမှာ ထူးထူးခြားခြား ခေတ်ရွှေပြေးလျက်ရှိသည်။ မိန်းမလျှာများ အပေါ် သူမ၏ သဘောထားမှာ လစ်ဘရယ် ဆန်လွန်းနေသည်။ ယောက်ျားချင်း လိင်တူဆက်ဆံခြင်းကို ရာဇဝတ်ဖြစ်မှုဟူ၍ သတ်မှတ်ထားခြင်းမှ ပယ်ဖျက်ပေးရန် မဇ္ဈကံသက်ချာက ထောက်ခံခဲ့သည်။ ၁၉၇၈ ခုတွင် မဇ္ဈကံသက်ချာက အစဉ်အလာ တန်ဖိုးများကို လေးစားစောင့်ထိန်းရန် သင်ကြားခြင်းခံရသော ကလေးလူငယ်များသည် သူတို့၏ မိန်းမလျှာဖြစ်လိုကာ ဖြစ်ခွင့်ရှိကြောင်း အသိပေးထားရမည်ဟု ကြေညာခဲ့သည်။ ထိုသို့ ပြောဆိုခဲ့သည့်အတွက် သူမ၏ ကွန်ဆာဗေးတစ်ပီတီထံမှာပင် မကျေမနပ် ဝေဖန်မှုများ စတင်ပေါ်ပေါက်လာခဲ့သည်။

မဇ္ဈကံသက်ချာသည် ထူထု သက်သာချောင်ချိရေး ဖြုဖြင်ပြောင်းလဲမှု များကို သူမ၏ဝန်ကြီးချုပ်အဖြစ် တတိယသက်တမ်းအတွင်း ထိထိရောက်ရောက် ဆောင်ရွက်ခဲ့သည်။ သက်ကြီး အလုပ်အကိုင် လောကွင်ရေးစနစ်ကို စတင် ဖော်ထုတ်ခဲ့သည်။ ထို့ပြင် ကမ္ဘာ့ သဘာဝ ပတ်ဝန်းကျင် ထိန်းသိမ်းရေး လုပ်ငန်း များကို တတိယသက်တမ်းတွင်ပင် ပါဝင်ဆောင်ရွက်သည်။ သူမသည် ပညာသင် ယူခဲ့ရာ၌ တာတူဗေဒသမားတစ်ဦး ဖြစ်ခဲ့သော်လည်း စောစောပိုင်းက ပတ် ဝန်းကျင်ထိန်းသိမ်းရေး ပြဿနာများကို အလေးထားရကောင်းမှုန်း မပီခဲ့ချေ။ ၁၉၇၈ ခုနှစ်တွင်ပင် အရေးပါသော မိန့်ခွန်းတစ်ရပ် ပြောကြား၍ ကမ္ဘာကြီး ပို၍ ပူဇွန်လာမှု၊ ဧိုဂန်လွှာများ ဖျက်စီးခြင်းနှင့် အက်ဆစ်ဖိစ္စသွန်ခြင်းကိစ္စရပ်များကို ကမ္ဘာ့အထေတကြီးပြဿနာကြီးများအဖြစ် လက်ခံကြောင်း ဝန်ခံခဲ့သည်။ ၁၉၉၀ ပြည့်နှစ်တွင် မဇ္ဈကံသက်ချာသည် ဖိလေဝသခန်းမှန်ခြင်းနှင့် သုတေသနဆိုင်ရာ ဟတ်စလေစင်တာကို ဖွင့်လှစ်သည်။

သူမသည် ၂၀၀၂ ခုနှစ်တွင် Statecraft ဟူသော ခေါင်းစဉ်ဖြင့် စာအုပ်တစ်အုပ် ရေးသား ထုတ်ဝေရာတွင် ကမ္ဘာကြီး ပူဇွန်လာမှုသည် လူတွေ ကြောင့်ဖြစ်ရသည်ဆိုကာ စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများ တိုးချဲ့ခြင်းကို ဆန့်ကျင်သည့် တက်က မိမိနေခဲ့ ခြင်းအတွက် နောင်တ ရမီသည်ဟု ဖော်ပြခဲ့သည်။ ပတ်ဝန်းကျင်ရေးရာ ပြဿနာများနှင့် ဝင်လျှင်၍ နိုင်ငံတကာ အရေးယူ ဆောင်ရွက်မှုများတွင် မိမိတို့ မည်သို့ သဘောတူညီခဲ့ကြသည် ဖြစ်စေ၊ မိမိတို့၏ စီးပွားရေး တိုးတက်ဖွံ့ဖြိုးအောင် ဦးစားပေး လုပ်ဆောင်ကြဖို့ကား လိုအပ်သည်။ အတယ်ကြောင့် ဆိုသော် စီးပွားရေးတိုးတက်မှုမရှိပါက ပတ်ဝန်းကျင် ထိန်းသိမ်း ကာကွယ်ရေးအတွက် ကုန်ကျမည့် ဓရိတ်များကို တတ်နိုင်မည် မဟုတ်သောကြောင့်ပင်” ဟု မစွက်သက်ချာက သူမ၏စာအုပ်တွင် ထည့်သွင်း ရေးသားခဲ့သည်။

အီးစီအေဖွဲ့တွင်မူတို့ ဆန့်ကျင်

မစွက်သက်ချာသည် အီးစီအေ ဥရောပ မိသားစုအဖွဲ့ (European Community-EC) နှင့်ဝင်လျှင်၍ အများနှင့်မတူသော အမြင်ရှိသူ ဖြစ်သည်။ သူမအနေဖြင့် အီးစီထဲ ဗြိတိန်နိုင်ငံ ဝင်ရောက်ရေးကို ထောက်ခံသည်။ သို့သော် အီးစီကို လွတ်လပ်ကုန်သွယ်ရေးနှင့် ထိရောက်သော ပြင်ဆင်မှု အတွက်သာ ကြီးကြပ် ဆောင်ရွက် စေလိုသည်။ အီးစီအဖွဲ့သည် ဖက်ဒရယ် ပြည်ထောင်စု ပုံစံမျိုး ဖြစ်လာမည်ကို မစွက်သက်ချာက မလိုလားချေ။ ထို့ပြင် အီးစီသည် တပြည်ပြည်နှင့် ဖေ့ချ်ကိုင်မှု များသာပြီး အရေးကြီးသော ဆုံးဖြတ်ချက်များ

အီးစီထဲ ဗြိတိန်နိုင်ငံ ဝင်ရောက်ရေးကို ထောက်ခံသည်။ သို့သော် အီးစီကို လွတ်လပ် ကုန်သွယ်ရေးနှင့် ထိရောက်သော ပြင်ဆင်မှုအတွက်သာ ကြီးကြပ် ဆောင်ရွက်စေလိုသည်။ အီးစီအဖွဲ့သည် ဖက်ဒရယ် ပြည်ထောင်စု ပုံစံမျိုး ဖြစ်လာမည်ကို မစွက်သက်ချာက မလိုလားချေ

ချွတ်လာခြင်းကိုလည်း သူမက လက်မခံလိုပေ။ အချို့သော အီးစီ ဆုံးဖြတ်ချက်များသည် ဗြိတိန်နိုင်ငံ၏ အကျိုးစီးပွားကို ထိခိုက်မည့် အလားအလာများဖြစ်ပေါ်နေသည်ကို သူမက သတိ ပြုမိသည်။ အထူးသဖြင့် တစ်ခုတည်းသော ဥရောပငွေကြေးဖော်ထုတ်မည့် အီးအစဉ်ကို မဇ္ဈကုန်သွယ်ရေးက လုံးဝဆန့်ကျင်သည်။

၁၉၈၈ ခုတွင် ဘယ်လ်ဂျီယံနိုင်ငံ ဘရပ်ဆဲလ်မြို့၌ ကျင်းပသော အီးစီ အစည်းအဝေးတွင် မဇ္ဈကုန်သွယ်ရေးက အီးစီဥပဒေအာဏာတိုချွေမည့် အီးအစဉ်များကို ဆန့်ကျင်ပြောကြားလိုက်ရာ ဥရောပဒေသခေါင်းဆောင်များအကြား အတော်ကယက်ခိုက်ခတ်သွားသည်။ ထိုကယက်သည် သူမ၏ 'ကွန်တေးတစ် ပါတီတွင်း၌လည်း ခိုက်ခတ်ခဲ့သည်။ အီးစီဥပဒေချွေထွင်ရေးကို လိုလားသော ခေါင်းဆောင်ပိုင်းက မဇ္ဈကုန်သွယ်ရေး၏ရပ်တည်ချက်များကို ကတုကောစပြုလာကြသည်။ ကွန်တေးတစ်ပါတီတွင်း အက်ကြောင်းပေါ်လာလေသည်။

ဘဏ္ဍာရေးဝန်ကြီးနှင့်ထိပ်တိုက်

မဇ္ဈကုန်သွယ်ရေး အကျိုးအမြတ်များသည် ၁၉၈၉ တွင် တစ်ဖန် ပြန်လည် ကျဆင်းလာခဲ့သည်။ ဘဝင်တိုးနှုန်းများ မြင့်မားခြင်းကြောင့် ဗြိတိန် နိုင်ငံ၏ စီးပွားရေးယိမ်ပျဉ်းလာခြင်းသည် မဇ္ဈကုန်သွယ်ရေး အဆင်သီး တပ်ပေးသကဲ့သို့ ဖြစ်ခဲ့သည်။ အတိုးနှုန်းများမြင့်ခဲ့ခြင်းမှာ စီးပွားရေးစနစ်ပွင့်ပွက် မထိန်းနိုင်သည့် အခြေအနေအား ရပ်တန့်သွားစေရန် ဆောင်ရွက်ခြင်းဖြစ်သည်။ မဇ္ဈကုန်သွယ်ရေး ဘဏ္ဍာရေး ဝန်ကြီး နီဂဲလ်လောဆင်ကို အပြစ်ပို့သည်။ ထောဆင်သည် ငွေကြေးသမဂ္ဂအီးအစဉ်(အီးစီ၏ တစ်ခုတည်းသော ဥရောပငွေကြေးစနစ်)ကို ထောက်ခံသူဖြစ်သည်။

၁၉၈၉ ခုတွင် စပိန်နိုင်ငံ မဒရစ်မြို့၌ ကျင်းပသော အီးစီ ထိပ်သီးအစည်းအဝေးပတ်ဝန်း ဘဏ္ဍာရေးဝန်ကြီးလောဆင်နှင့် နိုင်ငံခြားရေးဝန်ကြီး ဂျက်ဖရီဟောင်းတို့က ဥရောပငွေကြေးဖော်ထုတ်မည့် အီးအစဉ်ကို မဇ္ဈကုန်သွယ်ရေး လက်ခံသဘောတူရန် ဖိအားပေးသည်။ ထိပ်သီး အစည်းအဝေးတွင် သူတို့ တောင်းဆိုသည့်အတိုင်း မဇ္ဈကုန်သွယ်ရေးက သဘောမတူပါက ဝန်ကြီးရာထူးများမှ နုတ်ထွက်မည်ဟု အကျပ်ကိုင်သည်။ သက်ဆိုင်ရာ လက်စားချေသည့်အနေဖြင့် ဂျက်ဖရီဟောင်းကို ရာထူးချွေလိုက်သည်။ ထို့ပြင် ဘဏ္ဍာရေးဝန်ကြီးလောဆင်ကို

လုံးဝအရေးမလုပ်တော့ဘဲ သူမ၏ အကြံပေး သာ အသန် ဝေါလ်တာကိုသာ စီးပွားရေးကိစ္စများအတွက် တိုင်ပင်တော့သည်။ လောဆင်က ဝန်ကြီးချုပ်သည် သူ့ကို ချီးနှိမ်သည်ဟု ဆိုကာ အောက်တိုဘာလတွင် ရာထူးမှ ထွက်သွားလေသည်။

ပီတီခေါင်းဆောင်နေရာ စိန်ခေါ်မှု

နိုင်ငံတာလတွင် မဇ္ဈကံသက်ဆရာအား ကွန်ဆာပေးတစ် ပီတီ ခေါင်းဆောင်အဖြစ်မှ ဖြတ်ချရန် ဆာ အန်ထော်နီမေဟာက ကြံစားသည်။ ပီတီခေါင်းဆောင်ရာထူးအတွက် ပီဝင် ယှဉ်ပြိုင် အရွေးခံခြင်းဖြစ်သည်။ မေဟာသည် ရာထူးကြီး လက်ကိုင်မရှိ မထင်မရှား ပီလီမန်အမတ် တစ်ဦး ဖြစ်သည်။ သူ အနေအထားမှာ နာမည်ကြီးများ ယှဉ်ပြိုင်ရာတွင် “ဖျက်မြင်း” အဖြစ် ထင်ရောက်သည် အထိသာ ရှိသည်ဟု နားလည်ထားကြသည်။ သို့ဖြင့် မဇ္ဈကံသက်ဆရာသည် မေဟာအား လွယ်လွယ်နှင့် နိုင်ခဲ့သည်။ သို့သော် သူမအနေဖြင့် ဖြူစရာ ဖြစ်ရာသည်မှာ မေဟာအား ထောက်ခံမဲပေးသူနှင့် မည်သူ့ကိုမှ မဲမပေးဘဲ နေသူ ၆၀ ဦး ရှိခဲ့ခြင်းဖြစ်သည်။ အာဇာလာက်ရှိ ဝန်ကြီးချုပ်တစ်ဦးအား ထောက်ခံ မဲမပေးသူ ၆၀ ဦးရှိနေခြင်းမှာ အံ့ဩစရာ ဖြစ်သလို သူမ၏ အနေအထားအတွက် သတိထားစရာလည်း ဖြစ်ခဲ့သည်။ သို့သော် မဇ္ဈကံသက်ဆရာ နောက်လိုက် များကမူ မဲရလစ်သည် အောင်ပွဲပင် ဖြစ်သည်ဟု ဆိုကြ၏။ ဝန်ကြီးချုပ်ရာထူးတွင် ၁၀ နှစ်ကြာ တာဝန်ယူခဲ့ပြီး ကွန်ဆာပေးတစ်ပီတီအမတ် ၃၇၀ ခန့်၏ ထောက်ခံမဲကို ဆက်လက် ရရှိနေခြင်းသည် အောင်မြင်မှုပင် ဖြစ်သည်ဟု ဆိုသည်။

သူမအနေဖြင့် ဖြူစရာ ဖြစ်ရာသည်မှာ မေဟာအား ထောက်ခံမဲပေးသူနှင့် မည်သူ့ကိုမှ မဲမပေးဘဲ နေသူ ၆၀ ဦး ရှိခဲ့ခြင်းဖြစ်သည်။ အာဇာလာက်ရှိ ဝန်ကြီးချုပ်တစ်ဦးအား ထောက်ခံ မဲမပေးသူ ၆၀ ဦးရှိနေခြင်းမှာ အံ့ဩစရာ ဖြစ်သလို သူမ၏ အနေအထားအတွက် သတိထားစရာလည်း ဖြစ်ခဲ့သည်။

မည်သို့ပင်ရှိစေ သူမအပေါ် လူကြိုက်နှုန်း

စရာများ ရှိလာသည်ကို ကား ထောက်ခံသူများက မမြင်ကြချေ။ အဓိကမှာ အခွန်အတတ်များ တိုး၍ ကောက်ခံခြင်း ဖြစ်သည်။ အခွန် တိုးအောက်ခြင်းကို ၁၉၈၉ တွင် စကော့တလန်၌လည်းကောင်း၊ အင်္ဂလန်နှင့် ဝေးလ်စ်တွင် ၁၉၉၀ ၌လည်းကောင်း၊ စတင် အကောင်အထည်ဖော်ခဲ့သည်။ စနစ်သစ်အရ အိမ်ထောင်စုများအပေါ် အခွန်စည်းကြပ်မှုကို ဒေသန္တရကောင်စီများက သတ်မှတ်ကြရာ မူလ ခန့်မှန်းထားကြသည်ထက် အခွန်အမင်းများပြား နေခြင်းကြောင့် ကန့်ကွက်မှုများ ပေါ်ပေါက်လာသည်။ ဝေဘာပါစီမှ အမတ်တစ်ဦး ဖြစ်သော တယ်ဗီဇီလ်စ်လ်စ်လ်စ်လ်စ်က အခွန် စည်းကြပ်မှုကို မပေးအောင် နိုင်ဟု ငြင်းဆိုသဖြင့် ဖိအားခံရပြီး ရက် ၆၀ ကြာ ထောင်သွင်း အကျဉ်းခံခဲ့ရသည်။

ခေါင်းမာသောဝန်ကြီးချုပ် မဇ္ဇက်သက်ချာကလည်း အခွန်စည်းကြပ်မှုစနစ်ကို ပြန်လည်ညှိနှိုင်းမပေးနိုင်ဟု အပြတ်ငြင်းနေသဖြင့် လူ့အများက တယ်ဗီဇီလ်စ်လ်စ်လ်စ်လ်စ်က အခွန်မပေးရေလျှပ်ရှားမှုတွင် ပါဝင်လာကြသည်။ အခွန်မပေးသူဦးစေရ ၁၈ သန်းအထိ ရှိခဲ့သည်။ အာဏာပိုင်များကလည်း တင်းတင်းကျပ်ကျပ်အရေးယူခဲ့ရာ အဓိကရုဏ်းများဖြစ်ပွားခဲ့သည်။

လန်ဒန်တွင် ၁၉၉၀ မတ်လ ၃၁ ရက်က ပြုလုပ်သောကန့်ကွက်ပွဲမှာ အကြီးကျယ်ဆုံးဖြစ်သည်။ ထရာဟာလ်ဂါရ်မြစ်၌ ကျင်ပသော ယင်ကန် ကွက်ပွဲလို လှပပေါင်း ၂၀၀၀၀၀ကျော် တက်ရောက်ခဲ့သည်။ အခွန်ပြဿနာသည် မဇ္ဇက်သက်ချာ နိုင်ငံရေးဘက်သိမ်းခန်းအတွက် အရေးကြီးသော အကြောင်းရင်းတစ်ခုဖြစ်ခဲ့သည်။

ဆက်ခံမဟူမိန်ကို တိုက်ခိုက်ရေး

ဗြိတိန်ဝန်ကြီးချုပ်အဖြစ် မဇ္ဇက်သက်ချာ၏ ပြောင်ပြောက်သော နောက်ဆုံးလုပ်ဆောင်ချက်တစ်ခုမှာ ဆက်ခံမဟူမိန်၏ စစ်တပ်ကြီးကို ကူစိတ်နိုင်ငံထဲက မောင်းထုတ်ပစ်ရန် အမေရိကန်သမ္မတ ဂျော့ အိပ်ချ်စ် ဇေလဇ္ဇ ဘုရင့်အား တိုက်တွန်းခဲ့ခြင်း ဖြစ်သည်။ အရှေ့အလယ်ပိုင်း ဒေသတွင် အမေရိကန်တပ်များထားချရန် ဘုရင့်သည် တွန့်ဆုတ်နေပုံရ၏။ ထိုအချိန်တွင် မဇ္ဇက်သက်ချာက ခါးက တွန့်ဆုတ်တွန့်ဆုတ်ဖြစ်နေရပေမယ့်အချိန် မဟုတ်ဘူးဟု ပြောခဲ့ရာ ထိုစကားသည် နာမည်ကျော်သွား၏။

(၁၄)

ခေါင်းဆောင်တာဝန် ဆင်းပေးရမိန့်

၁၉၉၀ ဆောက်တိုဘာလတွင် ကွန်ဆာဗေးတစ်ပါတီ ညီလာခံ ကျင်းပသည်။ ထိုနေ့မတိုင်မီသောကြာနေ့တွင် မဏ္ဍက်သက်ချာက ဘဏ္ဍာရေး ဝန်ကြီးအသစ် ဖြန့်မကျအား အတိုးနှုန်းထားများကို ၁ ရာခိုင်နှုန်း လျော့ချရန် အမိန့်ပေးသည်။ မကျက သူမအား မျှော်လင့်ချက်မရှိပါ။ ငွေကြေး တည်ငြိမ်မှုကိုလိုထားလျှင် ငွေကြေးမထွက်မှု ယန္တရားစနစ်တွင် ပူးပေါင်း ပါဝင်ဖို့လိုသည်ဟု ပြောဆိုခြင်းဖြစ်သည်။

ထိုနှစ် ကွန်ဆာဗေးတစ် ပါတီညီလာခံသည် ညီညွတ်ရေးနိုင်ငံမြို့သော အသွင်ကို အောင်လျက်ရှိသည်။ ထိုညီလာခံကို တက်ရောက်လာသူများအနက် မဏ္ဍက်သက်ချာသည် သီတင်းပတ်အနည်းငယ်တွင် ဝန်ကြီးချုပ်ရာထူးကို စွန့်ခွာတော့မည်ဟု တွေးမိသူမရှိသလောက် ရှားပေမည်။

တွေ့ကုသနာ့နောက်ဆုံး ရှိချေ၏

တက်ကြွစွာကြွကြွ မြှင့်လှန်းကာလည်း တွေ့ကုသနာ့နောက်ဆုံး ရှိချေ၏ ဟူသော စကားအတိုင်း မာရက်သက်ချာသည် ဝန်ကြီးချုပ်သက်တမ်း အရည်ဆုံး ဗြိတိသျှနိုင်ငံရေးသမားအဖြစ် တံခွန်ထူနေခဲ့ရာမှ ကျချိန်တန်တော့ ကျဆုံး ရထေသည်။

မဏ္ဍက်သက်ချာသည် မိမိသဘောနှင့်မိမိ ရာထူးမှဆင်းပေးခဲ့ခြင်း ယခုတိုင် ပါတီတွင် မဲခွဲကာ မဲခွဲ၍ ထွက်ပေးခဲ့ခြင်းဖြစ်သည်။

စရာများ ဖို့လာသည်ကို ကား ထောက်ခံသူများက မပြင်ကြချေ။ အဓိကမှာ အခွန်အတုတ်များ တိုး၍ ကောက်ခံခြင်း ဖြစ်သည်။ အခွန် တိုးကောက်ခြင်းကို ၁၉၇၉ တွင် စကော့တလန်၌လည်းကောင်း၊ အင်္ဂလန်နှင့် ဝေလ်စ်တွင် ၁၉၉၀ ၌လည်းကောင်း စတင် အကောင်အထည်ဖော်ခဲ့သည်။ စနစ်သစ်အရ အိမ်ထောင်စုများအပေါ် အခွန်စည်းကြပ်မှုကို ဧဝသန္တရကောင်စီများက သတ်မှတ်ကြရာ မူဝါဒ ခန့်မှန်းထားကြသည်ထက် အလွန်အမင်းများပြား နေခြင်းကြောင့် ကန့်ကွက်မှုများ ပေါ်ပေါက်လာသည်။ ဝေဘာပီတီမှ အမတ်တစ်ဦး ဖြစ်သော တယ်ရီနီလ်စ်သည် မတရားသော အခွန် စည်းကြပ်မှုကို မပေးတောင် နှိပ်ဟု ပြင်ဆိုသဖြင့် ဖမ်းဆီးခံရပြီး ရက် ၆၀ ကြာ ထောင်သွင်း အာဇာနည်ခံခဲ့ရသည်။

ခေါင်းမာသောဝန်ကြီးချုပ် မဇ္ဈိကသက်ဆွာကလည်း အခွန်စည်းကြပ်မှုစနစ်ကို ပြန်လည်ညှိနှိုင်းမပေးနိုင်ဟု အပြတ်ခြင်းနေသဖြင့် လူအများက တယ်ရီနီလ်စ်ထမ်းစဉ်လိုက်ကာ အခွန်မပေးရေတုတ်ရှာမှုတွင် ပါဝင်လာကြသည်။ အခွန်မပေးသူဦးရေ ၁၈ သန်းအထိ ရှိခဲ့သည်။ အာဇာပိုင်များကလည်း တင်းတင်းကျပ်ကျပ်အရေးယူခဲ့ရာ အဓိကရုဏ်းများဖြစ်ပွားခဲ့သည်။

လန်ဒန်တွင် ၁၉၉၀ မတ်လ ၃၁ ရက်က ပြုလုပ်သောကန့်ကွက်ပွဲမှာ အကြီးကျယ်ဆုံးဖြစ်သည်။ ထရုဟလ်ဂါရ်မြို့၌ ကျင်းပသော ယင်ကန် ကွက်ပွဲဆိုလျှင် ၂၀၀၀၀၀ကျော် တက်ရောက်ခဲ့သည်။ အခွန်ပြုသမှုသည် မဇ္ဈိကသက်ဆွာ နိုင်ငံရေးတတ်သိမ်းခန်းအတွက် အရေးကြီးသော အကြောင်းရင်းတစ်ခုဖြစ်ခဲ့သည်။

ဆက်စပ်ဟူမီနီကို တိုက်ခိုက်ရေး

ဗြိတိန်ဝန်ကြီးချုပ်အဖြစ် မဇ္ဈိကသက်ဆွာ၏ ပြောင်ပြောက်သော နောက်ဆုံးလုပ်ဆောင်ချက်တစ်ခုမှာ ဆက်စပ်ဟူမီနီ၏ စစ်တပ်ကြီးကို ကူညီတံ့ခိုင်ထဲက မောင်းထုတ်ပစ်ရန် အမေရိကန်သမ္မတ ဂျော့ အိပ်ချ်စ် ဧဗလူ့ ဘုရ်အား တိုက်တွန်းခဲ့ခြင်း ဖြစ်သည်။ အရှေ့အလယ်ပိုင်း ဧဒေသတွင် အမေရိကန်တပ်များလာချရန် ဘုရ်သည် တွန့်ဆုတ်နေပုံရ၏။ ထိုအချိန်တွင် မဇ္ဈိကသက်ဆွာက ဒါဟာ တွန့်ဆုတ်တွန့်ဆုတ်ဖြစ်နေရမယ့်အချိန် မဟုတ်ဘူးဟု ပြောခဲ့ရာ ထိုစကားသည် နာမည်ကျော်သွား၏။

(၁၄)

ခေါင်းဆောင်ဘဝမှ ဆင်းပေးရချိန်

၁၉၉၀ ဆောက်တီဘာလတွင် ကွန်ဆာဗေးတစ်ပါတီ ညီလာခံ ကျင်းပသည်။ ထိုနေ့မတိုင်မီသောကြာနေ့တွင် မဇ္ဈကန်ချာက ဘဏ္ဍာရေး ဝန်ကြီးအလံ ညွှန်မေဌာအား အတိုးနှုန်းထားများကို ၁ ရာခိုင်နှုန်း လျှော့ချရန် အမိန့်ပေးသည်။ မေဌာက သူမအား လျှော့ပေးဆွေးနွေးသည်။ စွေကြေး တည်ငြိမ်မှုကိုလိုလားလျှင် ငွေကြေးဖထုယ်မှု ယန္တရားစနစ်တွင် ပူးပေါင်း ပါဝင်ဖို့လိုသည်ဟု ပြောဆိုခြင်းဖြစ်သည်။

ထိုနစ် ကွန်ဆာဗေးတစ် ပါတီညီလာခံသည် ညီညွတ်ရေးခိုင်မြဲသော အသွင်ကို ဆောင်လျက်ရှိသည်။ ထိုညီလာခံကို တက်ရောက်လာသူများအနက် မဇ္ဈကန်ချာသည် သီတင်းပတ်အနည်းငယ်တွင်း ဝန်ကြီးချုပ်ရာထူးကို စွန့်ရတော့မည်ဟု တွေးမိသူမရှိသလောက် ရှားပေမည်။

၁၉၉၁ခုနှစ် ဇူလိုင်လ ချီချေ၏

တက်ကြွကြွကြွ မြင့်လွန်းကလည်း လျှော့ကျနေထိုင်ဆုံး ရှိချေ၏ ဟူသော စကားအတိုင်း မာရကန်ချာသည် ဝန်ကြီးချုပ်သက်တမ်း အရှည်ဆုံး ဗြိတိသျှနိုင်ငံရေးသမားအဖြစ် တံခွန်ထူနေခဲ့ရာမှ ကချိန်တန်တော့ ကျဆုံး ရလေသည်။

မဇ္ဈကန်ချာသည် မိမိသဘောနှင့်မိမိ ရာထူးမှထွက်ပေးခဲ့ခြင်း မဟုတ်။ ပါတီတွင်း မဲခွဲကာ မဲခွဲ၍ ထွက်ပေးခဲ့ခြင်းဖြစ်သည်။

၁၉၉၀ ပြည့်နှစ်တွင် မဇ္ဈိကသက်ချာ၏ ခေါင်းဆောင်မှုကို ပဏဗျ နှစ်သူများ ပါတီတွင်း အင်အားတိုးပွားလာသည်။ အဓိကမှာ ဒေသန္တရ အစိုးရ အခွန်အတုတ်များ စည်ကြပ်မှု မူဝါဒကို မနှစ်သက်ကြခြင်း ဖြစ် သည်။ ထို့ပြင် မဇ္ဈိကသက်ချာ၏ စီးပွားရေးဆိုင်ရာ မူဝါဒများကလည်း အလွဲလွဲ အချော်ချော် ဖြစ်လာသည်ဟုဆိုသည်။ အထူးသဖြင့် အတိုးနှုန်းများကို ၁၅ ရာခိုင်နှုန်းအထိ မြှင့်လိုက်ခြင်းကြောင့် အိမ်ပိုင်ရှင်များနှင့် အရောင်းအဝယ်စီးပွားရေးသမားများ အကျပ်အတည်းတွေ့ကျန်ကြသည်။

အရေးကြီးသော အကြောင်းတစ်ချက်မှာ ဥရောပ တိုက်မကြီးကို နိုင်ငံများနှင့် ဆက်ဆံရေးမူဝါဒများတွင် ပါတီတွင်း သဘောကွဲလွဲမှုများ ရှိခဲ့သည်။

ဓုတိယဝန်ကြီးချုပ်နှုတ်ထွက်ခြင်း

ဤအခြေအနေတွင် မဇ္ဈိကသက်ချာအား ကာလရှည်ကြာ ထောက်ခံ ခဲ့သူတစ်ဦးဖြစ်သော ဆာဂျွန်ဖရိုဟောင်းသည် မဇ္ဈိကသက်ချာ၏ ဥရောပ မူဝါဒကို ကန့်ကွက်သောအားဖြင့် (၁) နိုဝင်ဘာ (၁၉၉၀) တွင် ဓုတိယ ဝန်ကြီးချုပ်ရာထူးမှ နုတ်ထွက်သွားသည်။ နောက်နှစ်ပတ်အကြာတွင် ဆာ ဂျွန်ဖရိုဟောင်း အောက်လွှတ်တော်တွင် သူနုတ်ထွက်ရခြင်းအကြောင်းကို မိန့်ခွန်းပြော၍ ရှင်းလင်းတင်ပြသည်။ သူက မဇ္ဈိကသက်ချာအပေါ် သစ္စာရှိမှုနှင့် မူဝါဒအပေါ် သစ္စာရှိမှုကို ခွဲခြားပြောဆိုပြီး အခြားသူများလည်း သူလိုပဲ စဉ်းစားကြပါဟု နှိုးဆော်သွားသည်။

များမကြာမီ ကွန်ဆာဗေးတစ်ပါတီခေါင်းဆောင်များ အစည်း အဝေးပြုလုပ်ရာ မဇ္ဈိကသက်ချာ၏ လုပ်ဖော်ကိုင်ဖက်တစ်ဦးဖြစ်သော ဖိုက်ကယ်ဟောဆယ်လ်တိုင်းက ပါတီခေါင်းဆောင်နေရာအတွက် သူမနှင့် ယှဉ်ပြိုင်အရွေးခံလေသည်။ ပထမအကြိမ် မဲခွဲရာတွင် ဟောဆယ်လ်တိုင်းသည် လုံးဝတက်သောမဲရရှိ၍ ဓုတိယအကြိမ်မဲခွဲရန် အချိန်သတ်မှတ်ကြသည်။

အခြေအနေကို မှန်းဆနိုင်ပြီဖြစ်သော မဇ္ဈိကသက်ချာသည် ဝန်ကြီး အဖွဲ့မှ သူမ၏ထုယုများနှင့်တိုင်ပင်ပြီးနောက် ဓုတိယအကျော့မဲခွဲရာ၌ သူမ မပါဝင် လိုတော့ကြောင်း ပါတီသို့ တင်ပြလိုက်သည်။ ၂၂ နိုဝင်ဘာ နံနက် ၉:၃၀ နာရီတွင် မဇ္ဈိကသက်ချာက ဝန်ကြီးအဖွဲ့သို့ တရားဝင်တင်ပြပြီး နောက် ရာထူးမှနုတ်ထွက်ကြောင်း ထုတ်ပြန်ချက်ကို ကြေညာလိုက်သည်။

“ကျွန်မရဲ့ ထုပ်ဖော်ကိုင်ဖက်များနဲ့ ကျယ်ကျယ်ပြန့်ပြန့် တိုင်ပင် ဆွေးနွေးပြီး ပါတီတွင်းညီညွတ်ရေးနဲ့ လာမယ့် အထွေထွေ ရွေးကောက်ပွဲမှာ ကျွန်မတို့ပါတီ ဆက်လက် အောင်နိုင်ရေးအတွက် ခုလို ဆုံးဖြတ်ခဲ့ပါတယ်။ ဓါပုသာ ပါတီအနေနဲ့ နောက်ထပ် ခေါင်းဆောင် အသစ် တစ်ယောက် ရွေးချယ် နိုင်မှာပါ။ ကက်ဘီနက်ထဲမှာရော ပြင်ပကပါ ကျွန်မတို့ အားပေး ထောက်ခံခဲ့ကြသူတွေကို ကျွန်မ ကေဂျူးတင်ကြောင်း ပြောလိုပါတယ်”

ဟု သူမ၏ကြေညာချက်၌ ပါရှိသည်။

ထို့အတောအတွင်း ပါလီမန်တွင် အတိုက်အခံ လေဘာပါတီ ခေါင်းဆောင် နေလင်ကင်းနော့က အနီးရအဖွဲ့ကို အယုံအကြည် မရှိ အဆိုတင်သွင်းသည်။ ထိုအခွင့်အရေးကိုယူ၍ မဗွက်သက်ချာက သူမနတ်ထွက်သောနေ့တွင် ဗြိတိသျှ၏ ဥရောပမူဝါဒကို ရှင်းရှင်းလင်းလင်း ထပ်မံပြောကြားလိုက်သည်။

“ဥရောပ ငွေကြေးစနစ် တစ်ခုတည်း ထားဖို့ဆိုတာ ဥရောပရဲ့ နိုင်ငံရေး ပြဿနာပဲ။ အဲဒါဟာ ဖက်ဒရယ် ဥရောပ ပြည်ထောင်စု အစီအစဉ်ကို နောက်ဖေးပေါက်က တင်လာတာ ဖြစ်တယ်။ အခု အမတ်မင်းခဲအဆိုပြုချက်ကို ကျွန်မ စဉ်းစားပါမယ်။ ကျွန်မတို့ အခု ဘယ်ကိုသွားကြမလဲ။ ကျွန်မကတော့ လက်ရှိရပ်တည်ချက်ကိုပဲ သဘော ကျတယ်” ဟု ပြောကြားလိုက်သည်။

ထို့နောက် ပါတီခေါင်းဆောင် ရွေးချယ်မှုတက်သို့ မြန်လှည့်ကြသည်။ ဗြိတိသျှ နိုင်ငံရေးစနစ်မှာ ရွေးကောက်ပွဲတွင် အမတ်

“ဥရောပ
ငွေကြေးစနစ်
တစ်ခုတည်း
ထားဖို့ဆိုတာ
ဥရောပရဲ့ နိုင်ငံရေး
ပြဿနာပဲ။ အဲဒါဟာ
ဖက်ဒရယ် ဥရောပ
ပြည်ထောင်စု
အစီအစဉ်ကို
နောက်ဖေးပေါက်က
တင်လာတာ
ဖြစ်တယ်”

ဦးရေအများဆုံးရသော ပါတီက အစိုးရပွဲရသည်။ ယင်းပါတီ၏ ခေါင်းဆောင်က ဝန်ကြီးချုပ် ဖြစ်သည်။ မဇ္ဈကန်ချာသည် ဝန်ကြီးချုပ်အဖြစ်မှ နုတ်ထွက်ခြင်းနှင့် တစ်ချိန်တည်းတွင် ပါတီခေါင်းဆောင်သစ်ကို တာဝန်လွှဲရပေမည်။

ဆက်ခံသူရွေးချယ်ခြင်း

မဇ္ဈကန်ချာသည် ခေါင်းဆောင်နေရာမှဆင်းပေးပြီး ခေါင်းရောင် သွားလိုသူ မဟုတ်။ သူမစိတ်တိုင်းက ခေါင်းဆောင်သစ်တစ်ယောက်ကို ဆန္ဒပြုကာ တင်မြှောက်ခဲ့သေးသည်။ စိတ်တိုင်းက ဟုဆိုသော်လည်း မဇ္ဈကန်ချာကဲ့သို့သော ခေါင်းဆောင်တစ်ယောက်အနေဖြင့် ရာခိုင်နှုန်းပြည့် စိတ်တိုင်းကုန်ကား မဖြစ်နိုင်။ သို့ဖြင့် ဤမေဂျာသည် မဇ္ဈကန်ချာ၏ ထောက်ခံမှုဖြင့် "အနုတောမှာ လူချော" ဖြစ်ကာ ယှဉ်ပြိုင်အရွေးခံသောအခါ အရွေးချယ်ခံခဲ့ရလေသည်။ ဤမေဂျာသည် ကွန်ဆာမေးတစ် ပါတီခေါင်းဆောင်သစ်ဖြစ်ပြီးသည်နှင့် အလိုအလျောက် ဝန်ကြီးချုပ်ရာထူးကို ဆက်ခံရသည်။ ဘုရင်မကြီးက ဝန်ကြီးချုပ်အဖြစ် ခန့်အပ်ကြောင်း တရားဝင်ကြေညာခဲ့ရပါသည်။

မဇ္ဈကန်ချာ ဝန်ကြီးချုပ်ရာထူးမှ နုတ်ထွက်ပြီး ပူပူမွေမွေအချိန် မှာပင် "ဝိရီ" စနည်းနာအဖွဲ့က လူထုဆန္ဒသဘောထားကို စနည်းနာ ကောက်ခံကြည့်ရာ ၅၂% က မဇ္ဈကန်ချာသည် သူမ၏တာဝန်သက်တမ်းတွင် တိုင်းပြည်အတွက် ကောင်းရာကောင်းကြောင်းတွေ ထပ်သွားခဲ့သည်ဟု ယုံကြည်ကြောင်း ဖြေကြားသည်။ ၄၈% ကမူ မဇ္ဈကန်ချာသည် အတော်ပင်ဆိုးဝါးခဲ့သည်ဟု ယုံကြည်ကြောင်း ဖြေကြားသည်။

မဇ္ဈကန်ချာသည် ဝန်ကြီးချုပ်အဖြစ်မှ နုတ်ထွက်ခဲ့သော်လည်း သူမ၏ မဲဆန္ဒနယ်အတွက် လွှတ်တော်အမတ်အဖြစ်ကား ဆက်လက် တည်ရှိနေသေးသည်။ ၁၉၉၂ ရွေးကောက်ပွဲကမူ ဆက်လက် အရွေးမခံတော့ဘဲ အနားယူလိုက်လေသည်။ ထိုအတောအတွင်း ပါလီမန်တွင် ပြောဆိုအခွင့်အလွန် လိုအပ်သော အကြောင်းကိစ္စများရှိလာပါက တာဝန်ကျေစွာ ပါဝင်ဆွေးနွေး ပြောဆိုသည်။ အခြားလွှတ်တော်အမတ်များကလည်း သူမအား လေးလေးစားစား တန်ဖိုးထားဆက်ဆံကြလေသည်။ ရာထူးမှ ဆင်းပေးပြီး နောက်တစ်နှစ်တွင် ကွန်ဆာမေးတစ် ပါတီ နှစ်ပတ်လည် ညီလာခံ ကျင်းပရာ မဇ္ဈကန်ချာ တက်ရောက်သည်။ ညီလာခံ ခန်းမထဲသို့ မဇ္ဈကန်ချာ ဝင်ရောက် လာချိန်တွင်

ကိုယ်စား လှယ်အားလုံး၊ မတ်တပ် ရပ်ကာ
လက်ခုပ်ဩဘာပေး၍ ကြိုဆိုခဲ့ကြ သေးသည်။

၁၉၉၂ တွင် မဇ္ဈကဲသက်ချာအား
အယ်လီဘက်ဘုရင်မကြီးက လင်ကွန်းနိုင်ငံယား
ခရိုင်ရှိ ကက်စတီဒင်နယ်စား ဟူသော ဘွဲ့ ချီးမြှင့်၍
သူ့စကားပြောသည်။ သူမရရှိသော ဘွဲ့မှာ မြို့နယ်
စဉ်ဆက် ဘွဲ့ခံနိုင်သော အခွင့်အရေး မရှိချေ။
ဟယ်ရီးလ် မဟာမိတ်အား ချီးမြှင့်ရန် ၁၉၈၄
ခုနှစ်က သူမက ထောက်ခံခဲ့သော ဘွဲ့မှာ
မြို့နယ်စဉ်ဆက် ခံယူခွင့်ရှိသည်။ မဟာမိတ်သည်
အသက် ၉၀ ပြည့်သည့် ၁၉၈၄ ခုနှစ်တွင်
စတော့တလန် နယ်စားမင်း ဘွဲ့ ရရှိခဲ့သည်။

မဇ္ဈကဲသက်ချာသည် ဗြိတိသျှသန်ကြီးချုပ်
မဟုတ်တော့သော်လည်း ကမ္ဘာ့ရေးရာများတွင်
သူမ၏ထင်မြင်ချက်များကို အများက တလေတစား
နားထောင်လေ့လာကြသည်။ ၁၉၉၂ ဩဂုတ်ထဲတွင်
မဇ္ဈကဲသက်ချာသည် နေတိုးအဖွဲ့အနေဖြင့်
ဆားဘီးယားတို့အား ဟန်တားဖို သတ်ဖြတ်ကြောင်း
နိုးဆော်တိုက်တွန်းသည်။ ဘော့စနီးယားတွင်
လူမျိုးသန့်စင်ရေး စစ်ဆင်သည် ဟုဆိုကာ
ဂိုရတ်စ်နီနှင့် ဆာရာယေဇိုတို့အား ဆားဘီးယား
တို့က ထိုးနှက် တိုက်ခိုက်နေခြင်းကို မဇ္ဈကဲ
သက်ချာက နာဝီတို့၏ထုတ်ဖော်ချက်နှင့် တစ်တန်း
တည်း ထား၍ ကန့်ကွက်ရုတ်ချခဲ့သည်။
ဘော့စနီးယားတွင် "ဟိုလိုကပ်စ်" ငရဲခန်းကြီး
ဖြစ်ပေါ်လာနိုင်သည်ဟု သူမက သတိပေးခဲ့သည်။
မဇ္ဈကဲသက်ချာ၏ သတိပေးချက်ထွက်ထွားပြီး
နောက် ၁၉၉၃ ဧပြီလတွင် ဆာရာယေဇိုကားအရပ်၌
ထမခန်း အစုလိုက်အပြုံလိုက် လူသတ်ပွဲကြီး

ဘော့စနီးယားတွင်
ထူးချွန်သန့်စင်ရေး
စစ်ဆင်သည်
ဟုဆိုကာ
ဂိုရတ်စ်နီနှင့်
ဆာရာယေဇိုတို့အား
ဆားဘီးယား တို့က
ထိုးနှက်
တိုက်ခိုက်နေခြင်းကို
မဇ္ဈကဲသက်ချာက
နာဝီတို့၏ထုတ်ဖော်ချက်နှင့်
တစ်တန်းတည်း
ထား၍ ကန့်ကွက်
ရုတ်ချခဲ့သည်။
ဘော့စနီးယားတွင်
"ဟိုလိုကပ်စ်"
ငရဲခန်းကြီး
ဖြစ်ပေါ်လာ
နိုင်သည်ဟု
သူမက
သတိပေးခဲ့သည်

ဖြစ်ပွားခဲ့လေသည်။

မဇ္ဈကုန်းသားစု ဝန်ကြီးချုပ်ရာထူးမှ နုတ်ထွက်ပြီး ချက်ချင်းလိုပင် အယ်လီ ဝဘက်ဘုရင်မကြီးက သူမအား အင်္ဂလန် နိုင်ငံ၏ အပြိုင်ဆိုင်ဘွဲ့ထူးတစ်ခု ဖြစ်သော Order of Merit ဘွဲ့ကို အပ်နှင်းသည်။

ဆက်လက်၍ မဇ္ဈကုန်းသားစု၏ ခင်ပွန်း ခင်နှစ်သက်ချာကို ၁၉၉၁ တွင် ဘယ်ရွှန်ဘွဲ့ (baronetcy) ချီးမြှင့်သည်။ (သူတို့၏ဘား မတ်စ်သည် ဘယ်ရွှန်ဘွဲ့ ကို ဆက်ခံခွင့်ရှိသည်ဟု သတ်မှတ်သည်) ယင်းသည် ၁၉၆၅ မှစ၍ ဘယ်ရွှန်ဘွဲ့ ကို ပထမဆုံး ဖန်တီးပေးခြင်းဖြစ်သည်။

၁၉၉၅ တွင် ဘုရင်မကြီးက ဗြိတိန်နိုင်ငံ၏ အပြိုင်ဆိုင် မြှင့်မြတ်စိတ်ထားဘွဲ့ (Order of Chivalry) ကို မဇ္ဈကုန်းသားစုအား ချီးမြှင့်ပြန်သည်။

ဇူလိုင် ၁၉၉၂ တွင် မဇ္ဈကုန်းသားစုအား ဖိလစ်ပိုင်အစိုးရတို့ဘက်ကို ကူညီပေး (ယခု အော်ဂဲလ်ထရီယာဂရု) က ပထဝီ နိုင်ငံရေးအတိုင်းပင်ခံအဖြစ် ဖမ်းဆီးသည်။ လစာမှာ တစ်နှစ်လျှင် အမေရိကန်ဒေါ်လာ ၂၅၀၀၀ နှင့် မဇ္ဈကုန်းသားစု ဖောင်ဒေးရှင်းအတွက် ဒေါ်လာ ၂၅၀၀၀ ထည့်ဝင်ခြင်းဖြစ်သည်။

၁၉၉၃ မှ ၂၀၀၀ ပြည့်နှစ်အထိ သူမသည် အမေရိကန်ပြည်ထောင်စု ဗဟိုဌာန၊ ယာဇ်ပြည်နယ် ဝီလျံနှင့် မေရီ ကောလိပ်၏ ချန်ဆယ်လာတာဝန်ကို ထမ်းဆောင်ခဲ့ရသည်။ ထိုကောလိပ်သည် ၁၆၉၃ တွင် အင်္ဂလန်ဘုရင်မမိန့်ညာဉ် စာချုပ်ဖြင့် တည်ထောင်ခဲ့ခြင်းဖြစ်သည်။ မဇ္ဈကုန်းသားစုသည် ဗြိတိန်၏ တစ်ခု တည်းသော ပုဂ္ဂလိကတက္ကသိုလ်ဖြစ်သည့် ဘတ်ကင်ဟမ်တက္ကသိုလ်၏ ချန်ဆယ်လာ အဖြစ်လည်း တာဝန်ထမ်းဆောင်ခဲ့ရသည်။ ထိုတာဝန်မှ ၁၉၉၈ တွင် အနားယူခဲ့သည်။

မဇ္ဈကုန်းသားစုသည် သူမ၏ တစ်သက်တာမှတ်တမ်းကို အတွဲနှစ်တွဲရေးခဲ့ သည်။ "အာဏာသို့သွားရာလမ်း" နှင့် "ခေါင်းနှင်းလမ်းနှစ်များ" (The Path to Power and the Downing Street Years) ဟု၍ဖြစ်သည်။

ခေါင်းနှင်းလမ်းနှစ်များကို ၁၉၉၃ တွင် ဘီဘီစီက ရုပ်သံလွှင့်တင်ဆက်ရာ မဇ္ဈကုန်းသားစုက သူမအား အစိုးရအဖွဲ့က နုတ်ထွက်ရသည်အထိ သူမ၏ နောက်လိုက်များက ပူးပေါင်းကြိုဆိုခဲ့ကြ သည်ကို မကျေမနပ် ဖြစ်ပြောင်းပြော ကြားသွားသည်။ "သက္ကရာဇ် အပြိုင်ဆိုင် ထားတဲ့မျက်နှာတွေနဲ့ သစ္စာဖောက်တာ

ကို ခံလိုက်ရတာ” ဟု သူမက သုံးနှုန်းပြောဆိုခဲ့သည်။

မစ္စက်သက်ချာသည် သူမ၏ ရာထူးတွင် ဆက်ခံသော ဂျွန်မေဂျာနှင့် အနီးရ အဖွဲ့အား အများရေမှောက်တွင် ထောက်ခံ စကားပြောသော်လည်း ကွယ်ရာတွင်ပူ ဂျွန်မေဂျာ၏ မှုဝါအများကို ယှဉ်သက်ကြောင်း ပြောလေ့ရှိရာ သတင်းစာများက သတင်းထုတ်ပြီး ဖွင့်ပေးခဲ့ကြသည်။

မစ္စက်သက်ချာသည် ဝန်ကြီးချုပ် ဂျွန်မေဂျာ၏ မှုဝါအများအနက် အခွန်အတုတ် တိုးကောက်ပြီး အများပြည်သူ ဆိုင်ရာ လုပ်ငန်းများအတွက် ပိုမိုသုံးစွဲခြင်းကို မကြိုက်ဘဲ ဝါပြိုင် ဂျွန်မေဂျာက ဥရောပ ဝေါင်းစည်းရေး အပေါ်လိုလား ထောက်ခံသည့် သဘောထား ပြောဆိုသည်ကိုလည်း မကျေနပ် ဝေဖန်တိုက်ခိုက်လေသည်။

မစ္စက်သက်ချာသည် သူမနှင့် ဝါဒ မတူလျှင် တစ်ပါတီတည်းမှ လူကိုပင် ဘဝင်မကျနိုင်သော်လည်း သူမနှင့် အယူအဆတူလျှင်ကား ဆန့်ကျင်ဘက်ပါတီမှ ဖြစ်စေကာမူ ထောက်ခံစကား ပြောနိုင်လေသည်။

၁၉၉၄ တွင် လေဘာပါတီ၌ တိုနီ ဘလဲ ဝေါင်းထောင်ဖြစ်လာပြီး မေ ၁၉၉၅ ၌ ပြုလုပ်သော မစ္စက်သက်ချာ၏ အင်တာဗျူးတစ်ခုတွင် သူမက “ဂီတိစကဲသ် နောက်ပိုင်းမှာ လေးစား ခန့်ညားစရာ လေဘာခေါင်းဆောင် တစ်ယောက် ပေါ်လာတာပါ” ဟု မှတ်ချက်ပေးသည်။

“လေဘာ ဓလ္လတန်းနံက လူတွေဆီမှာ

ဒေါင်းနင်းလမ်း
နှစ်များကို ၁၉၉၃
တွင် ဘီဘီစီက
ရုပ်သံထွင့်တင်ဆက်ရာ
မစ္စက်သက်ချာက
သူမအား
အစိုးရအဖွဲ့က
နုတ်ထွက်ရသည်အထိ
သူမ၏
နောက်လိုက်များက
ပူးပေါင်းကြံစည်ခဲ့ကြ
သည်ကို မကျေနပ်ချမ်း
ပြန်ပြောင်းပြော
ကြားသွားသည်။
“သကာရုံး အပြိုင်ဆိုင်
ထားတဲ့ မျက်နှာတွေနဲ့
သစ္စာဖောက်တာကို
ခံလိုက်ရတာ” ဟု
သူမက သုံးနှုန်း
ပြောဆိုခဲ့သည်

ဆိုရှယ်လစ်ဝါဒကို တွေ့နေရပေမဲ့ မစ္စတာဘလဲဒီမှာ မတွေ့ဘူး”

ဟူ၍လည်း သူမက ပြောကြားခဲ့သည်။

ထိုနိဂါလဲ ဦးဆောင်သော လောဘာပါတီသည် ကွန်ဆာဗေးတစ်များကို ရွေးကောက်ပွဲတွင် အနိုင်ရပြီး ၁၉၉၇ တွင် မစ္စတာဘလဲ ဝန်ကြီးချုပ်ဖြစ်လာသည်။ သူသည် ၂၀၀၇ အထိ (၁၀)နှစ်ကြာမျှ ဝန်ကြီးချုပ်လုပ်သွားခဲ့ရာ မစ္စကသက်ဆရာ လမ်းစဉ်ကို လိုက်ခဲ့သူဟူ၍ အာဇာနည်ခံရသည်အထိ လုပ်ရပ်များ တူညီခဲ့လေသည်။

ကွန်ဆာဗေးတစ်များ ရွေးကောက် ပွဲပွဲပြီးနောက် ခေါင်းဆောင်အပြောင်းအလဲလုပ်ရန် ရွေးချယ်ကြသောအခါ မစ္စကသက်ဆရာသည် ဝီထံပီတီကို ထောက်ခံခဲ့သည်။ ဂြိုဟ်ရက်ဖို့နှင့် မဟာ ဝီတီ၌ ကက်နက်ကာလပ်ဝင်ရောက်ယှဉ်ပြိုင်သည်ကို ဟိတ်အားထောက်ခံ၍ မစ္စကသက်ဆရာက အားစစ်ခြင်းဖြစ်သည်။ အောက်လွတ်တော် လက်ဖက်ရည်ဆောင် သို့မင် မစ္စကသက်ဆရာသွားရောက်၍ ဟိတ် ကို ဖဲပေးရန် ကွန်ဆာဗေးတစ်အမတ်များ အား တိုက်တွန်းခဲ့သည်ဟု ဆိုသည်။

၁၉၉၈ တွင် မစ္စကသက်ဆရာသည် ချီပီနီင် အာဏာရှင်ဟောင်း ဩဂတ်စတို ပီနီဆေးထံ သွားရောက်တွေ့ဆုံရာ ကမ္ဘာ့သတင်းကြီး ဖြစ်သွားလေသည်။

မစ္စကသက်ဆရာသည် ဟင်တလာ လက်သစ်ဟူ၍ တံဆိပ်ကပ်ခံရသော ပီနီဆေးအား သွားရောက်တွေ့ဆုံခြင်းအတွက် အများစိ စေဖန်ရှုတ်ချခံရမည်ကို တွက်စေထားပြီးဖြစ်သည်။ သို့ရာတွင် ခေါင်းမာသော သဲလေဗီဝီလုပ်ချင်သည်ကို ခြစ်အောင် လုပ်ခဲ့သည်။ ပီနီဆေးသည် ဟောက်ကာလန်စစ်ပွဲတွင် ဗြိတိန်ဘက်က အပြတ်ရပ်တည်ကူညီခဲ့သည့် မိတ်ဆွေကောင်းဖြစ်ကြောင်း သူမက ပြောကြားသည်။ ပီနီဆေးအား ထောက်ခံကြောင်းနှင့် ဝီတီဆွေအဖြစ် ဆက်လက်တည်ရှိနေမည်ဖြစ်ကြောင်း ပြောကြားခဲ့သည်။ မစ္စကသက်ဆရာနှင့် ပီနီဆေး နှစ်ဦးစလုံးသည် ဂိုဏ်းအင်တာနေရှင်း နှယ်အသင်းဝင်များလည်းဖြစ်ကြသည်။ ထို့ကြောင့်လည်း ယခုလို တွေ့ဆုံအားပေးခဲ့ခြင်းဖြစ်သည်ဟု ထင်မြင်ချက်ပေးကြသည်။

(၁၅)

အာဏာမရှိသော်လည်း ဩဇာရှိသူ

မဇ္ဈိမသက်ဆိုင်ရာသည် ၁၉၉၈ ခုတွင် ကိန်းဘရစ်တက္ကသိုလ်သို့ ဖေါင်းဇွေ ၂၀၀၀၀၀ (နှစ်သန်း) လှူဒါန်းသည်။ ဇွန်တွင်စီးပွားရေးလုပ်ငန်းပညာ လေ့လာရေးအတွက် မာဂရက်သက်ဆိုင်ရာ ထောက်ပံ့ကြေးအဖြစ် လှူဒါန်းခြင်းဖြစ်သည်။ ထို့အတူပင် ကိန်းဘရစ်ရှိ ချာချီသံကောလိပ်သို့လည်း သူမ၏ ပုဂ္ဂိုလ်ရေး စာရွက်စာတမ်းများကို လှူဒါန်းခဲ့သည်။

၂၀၀၀ တွင် ကွန်ဆာဗေးတစ်ပီတီ၏ အထွေထွေရွေးကောက်ပွဲ အတွက် ထိုအောင်ကြံချာနှင့် မဇ္ဈိမသက်ဆိုင်ရာသည် တက်ကြွစွာ ပါဝင်ခဲ့သေးသည်။ ပြင်ပက ကွန်ဆာဗေးတစ်ပီတီ ခေါင်းဆောင်ရွေးပွဲ ပြုလုပ်ရာ လေဒီသက်ဆိုင်ရာသည် မိန်းခန့်ကပ်ဝမ်းအား ထောက်ခံအားပေးသည်။ အများကြီးက ပုဂ္ဂိုလ်တစ်ဦးဖြစ်သော ကက်နက်ကလပ်ကို လေဒီသက်ဆိုင်ရာက သဘောမကုသချေ ကလပ်သည် အနိရု၏ အခန်းကဏ္ဍနှင့်စပ်လျဉ်း၍ ခေတ်နောက်ပြန်ဆွဲ အယူအဆရှိသူဟု သူမက ဝေဖန်သည်။ ထို့ပြင် ဥရောပပေါင်းစည်းရေးဘက်ကိုလည်း အားသန်လွန်းသည်ဟု ထောက်ပြသည်။

၂၀၀၂ တွင် မဇ္ဈိမသက်ဆိုင်ရာ၏ စာအုပ်တစ်အုပ် ထုတ်ဝေသည်။ “နိုင်ငံအုပ်ချုပ်မှု ပြောင်းလဲနေသော ကမ္ဘာကြီးအတွက် မဟာဗျူဟာများ” (Statecraft: Strategies for a Changing World) ဖြစ်သည်။ ၁၉၉၀ တွင် သူမ အနားယူပြီးချိန်မှစ၍ နိုင်ငံတကာဆက်ဆံရေးများအပေါ် သူမ၏

ရှုပြင်စဉ်စားပွဲများကို ရေသားထားခြင်းဖြစ်သည်။

ဒီးယူဒေါ ဥရောပသမဂ္ဂနှင့်ပတ်သက်၍ ရေသားသော အခန်းများမှာမူ အခြင်းပွားစရာများစွာပါရှိသည်ဟု ဆိုသည်။ မစ္စက်သက်ဆရာက ဒီးယူတွင် ဗြိတိန်အစွဲခွင့်အဖြစ်ပါဝင်ရေးကို ပြန်လည်ညှိနှိုင်းဖို့ လိုသည်။ ဗြိတိန်၏ အချုပ်အခြာအာဏာကို ထိန်းသိမ်းစောင့်ရှောက်ရမည်။ သို့မဟုတ်ပါက ဗြိတိန်သည် ဒီးယူပုဂ္ဂိုလ်ကြီး နက်ပိတာအဖွဲ့ထံ ဝင်သင့်သည်ဟု ရေသားခဲ့သည်။

ဗာအုပ်အဖြစ် မထွက်မီ လန်ဒန်တိုင်းမ်သတင်းစာကြီးတွင် အခန်းဆက်ရေသားခဲ့ခြင်းဖြစ်ရာ ဥရောပနှင့်ပတ်သက်သော အခန်းများရေသားနေသည့် ၁၈ မတ် တနင်္လာနေ့မှ ၂၂ မတ် သောကြာနေ့အထိ ရက်များအတွင်း နိုင်ငံရေးရပ်ကွက်များတွင် ပွက်လောရိုက်နေခဲ့သည်။ ထိုအတိုင်းပါးများ ရေးနေစဉ် မစ္စက်သက်ဆရာသည် မကြာခင်ပင် လေ့ဖြန်းသလို ဖြစ်လာသဖြင့် ဆရာဝန်များက မိန့်ခွန်းများမပြောဘဲ အနားယူနေရန် တားမြစ်ထားခဲ့ရသည်။

မစ္စက်သက်ဆရာသည် ၂၆ ဇွန် ၂၀၀၃ တွင် ခင်ပွန်းသည် ကွယ်လွန်သွား၍ မုဆိုးမ ဖြစ်ခဲ့သည်။

မစ္စက်သက်ဆရာနှင့် အယူအဆတူ မိတ်ဆွေရင်းဆရာဖြစ်သော အမေရိကန်သမ္မတဟောင်း ရော်နယ်ရေဂင်သည်လည်း ကွယ်လွန်သွားရာ ၁၁ ဇွန် ၂၀၀၄ တွင် ဝါရှင်တန်ဒီစီ အချို့သားတရားရုံးကြီးကွင်းပင်သော စာပေအခမ်းအနားသို့ သူမကိုယ်တိုင် တက်ရောက်ခဲ့သည်။ ထို့ပြင် ရော်နယ်ရေဂင်အား ဂုဏ်ပြုစကားကို ဖီစီယိုတီပ်ဖြင့် ပြော၍ ပေးပို့ခဲ့သည်။

တိုင်းရေးပြည်ရေးနှင့် စပ်လျဉ်း၍ ပြောစရာဆိုစရာရှိလာလျှင် မစ္စက်သက်ဆရာသည် သူမ၏ထင်မြင်ချက်ကို ပွင့်ပွင့်လင်းလင်း ထုတ်ပြောနေဆဲဖြစ်သည်။ ဗြိတိသျှအစိုးရက နိုင်ငံသားမှတ်ပုံတင်ကတ်များထုတ်ပေးရန် စီစဉ်နေသည်ဆိုသောသတင်း ထွက်ပေါ်လာချိန်တွင် မစ္စက်သက်ဆရာက ဆန့်ကျင်ကန့်ကွက်ကြောင်း ထုတ်ဖော်ပြောဆိုသည်။ ဒီဇင်ဘာ ၂၀၀၄ တွင် ကွန်စတေးတင်ပါဝီမှာ လွှတ်တော်အမတ်များနှင့် အထွတ်သမင်္ဘာ တွေ့ဆုံရာ၌ မစ္စက်သက်ဆရာက အိုင်စီကတ်များထားရှိသည့်စနစ်သည် ဂျာမန်တွေ့ခဲ့စနစ် ဖြစ်ကြောင်း ဗြိတိန်နိုင်ငံနှင့် လုံးဝ မသက်ဆိုင်ကြောင်း ပြောကြားခဲ့သည်။

၁၃ အောက်တိုဘာ ၂၀၀၅ တွင် မစ္စက်သက်ဆရာ အသက် ၈၀

ပြည်သည်။ သူမ၏မွေးနေ့ပွဲကို ဟိုက်ပတ်
ပန်းကြိုးထဲရှိ မန်ဒါရင်ဆိုရီယံဝယ်ဟိုတယ်၌
ကြိုကြီးကျယ်ကျယ် ကျင်းပသည်။ အယ်လီဘောက်
ဘုရင်မကြီးကိုယ်တိုင် ကြပ်ယာတော် အီဇင်ဘာရာ
မြို့စားကြီးနှင့်အတူ တက်ရောက်ခဲ့ကြသည်။

ထိုမွေးနေ့အခမ်းအနားတွင် ဂျက်ဗရီ
ဟောင်း (ယခု အင်္ဂလိပ်စွန့်မှ ဝေဘွန် ဟောင်း)
က မစ္စကဲသက်ဆရာ၏ နိုင်ငံရေးအကျွမ်းဝိုင်းအောင်
ချက်များကို ဂုဏ်ပြု ပြောကြားသွားသည်။
“သူမရဲ့အောင်မြင်မှုဟာ တစ်ပါတီတည်း အတွက်
သာမက နှစ်ပါတီလုံးအတွက် ဖြစ်ခဲ့တယ်။
လေဘာပါတီ အာဏာရထားတော့လည်း
သက်ဆရာဝါအထဲက အတော်များများကို အပြောင်း
အလဲ မရှိ ဆက်ပြီး လက်ခံကျင့်သုံးကြရတာပဲ”
ဟု ပြောကြားခြင်းဖြစ်သည်။

စက်တင်ဘာ ၂၀၀၆ တွင် မစ္စကဲ
သက်ဆရာသည် အမေရိကန်ပြည်ထောင်စုသို့ သွား
ရောက်ကာ ဝါရှင်တန်နီစီ၌ ကျင်းပသည့် ၉/၁၁
အကြမ်းဖက်တိုက်ခိုက်ခံရမှု ဝါးနှစ်ပြောက် အထိမ်း
အမှတ်ပွဲသို့ တက်ရောက်ခဲ့သည်။ သူမသည်
အမေရိကန် ဒုသမ္မတ အင်ချေနီ၏ ဧည့်သည်တော်
အဖြစ် သွားရောက်ခဲ့ခြင်းဖြစ်သည်။ မစ္စကဲ
သက်ဆရာသည် သူမလိုပင် ထက်မြက်သော
အမျိုးသမီးတစ်ဦးဖြစ်သူ နိုင်ငံခြားရေးဝန်ကြီး
ကွန်ဒိုလီဇာရိုင်စီနှင့် တွေ့ဆုံ စကားပြော
ခဲ့သေးသည်။

ဧပြီ ၂၀၀၆ ကလည်း မစ္စကဲသက်ဆရာ
သည် အမေရိကန် နိုင်ငံခြားရေး ဝန်ကြီး
ဟောင်းတစ်ဦးဖြစ်သော ကက်စပီရိုင်ဘာဂါ၏

“သူမရဲ့အောင်မြင်မှုဟာ
တစ်ပါတီတည်း
အတွက်သာမက
နှစ်ပါတီလုံး
အတွက်ဖြစ်ခဲ့တယ်။
လေဘာပါတီအာဏာ
ရထားတော့လည်း
သက်ဆရာဝါအထဲက
အတော်များများကို
အပြောင်းအလဲ မရှိ
ဆက်ပြီး
လက်ခံကျင့်သုံး
ကြရတာပဲ”

စွာပုနကို သွားရောက်ခဲ့သေးသည်။

မဖွက်သက်ချာသည် သူမကို ထောက်ခံသူများရေး၊ ကန့်ကွက်သူများကပါ အလေးအနက်ထားခြင်းခံရသူဖြစ်သည်။ မဖွက်သက်ချာ ရာထူးမှ နုတ်ထွက်ခဲ့ချိန်ကို လူတွေက မှတ်မိနေကြသည်။ အဲသည်သတင်းကြားထိုက်ရင်က စိမ့် ဘယ်မှတိုသည် ဘာလုပ်နေသည် ဘယ်လို တုံ့ပြန်မှုရှိခဲ့သည် စသည်တို့ကို မှတ်မိနေကြသည်။

၁၉၇၀ နှစ်များတွင် ဥရောပတိုက်၏ ထူမဟကြီးဟူ၍ပင် ခေါ်ဆိုခံရသည်အထိ ကုန်ဆင်းနေသော ဗြိတိသျှစီးပွားရေးကို မဖွက်သက်ချာက ဆယ်တင်ပေးခဲ့သည်ဟု ဗြိတိသျှလူမျိုးတစ်ဦးက ယခုထိ ယုံကြည်နေကြဆဲဖြစ်သည်။ တစ်ဦးကလည်း သူမသည် သက်သာချောင်ချိရေး ထောက်ပံ့ကြော့စနစ်ကို ဖျက်ဆီးစေခဲ့သည်ဟူ၍လည်းကောင်း၊ ယူကေနိုင်ငံ၏ ကုန်ချောထုတ်လုပ်မှုအခြေခံများကို ဖျက်ဆီးခဲ့သည်ဟူ၍လည်းကောင်း၊ သူမ၏ မူဝါဒများကြောင့် သန်းပေါင်းများစွာသော အလုပ်သမားများ ကာလ ဧည့်ကြာ အလုပ်လက်မဲ့ဖြစ်ခဲ့ကြရသည်ဟူ၍လည်းကောင်း စွပ်စွဲအပြစ် တင်ကြသည်။

စီးပွားရေးသုတေသနများအား ပုဂ္ဂလိကပြုရေးနှင့် လွတ်လပ်ရေးကွက်ဖန်တီးရေးကို ထောက်ခံသူများကမူ မဖွက်သက်ချာ၏ မူဝါဒများကြောင့် ၁၉၈၀ နှစ်များ ခါးလယ်ပိုင်းလောက်တွင် ဗြိတိသျှစီးပွားရေး ပြန်လည် ဦးမော့လာခြင်းဖြစ်ကြောင်း ယခုအခါ အလုပ်လက်မဲ့ ရာခိုင်နှုန်း လေ့လာ နည်းလားပြီး ဗြိတိသျှစီးပွားရေး တိုးတက်လာခြင်းမှလည်း မဖွက်သက်ချာ ကျော့ပင်ဖြစ်ကြောင်း ပြောဆိုကြသည်။

သူမအား လေ့လာသူများကမူ ၁၉၈၀ နှစ်များတွင် ဗြိတိသျှ စီးပွား ရေးပြန်ကောင်းလာခြင်းမှာ တစ်ကမ္ဘာလုံး စီးပွားရေးများ နှလန်ထလာ ချိန်နှင့် တော့တူဖြစ်ကြောင်း၊ ဗြိတိန်အစို့ ပြောက်ပင်လယ်ရေနံ့များအတွက် ရရှိသော အခွန်ငွေများနှင့်ပင် အတော်ဟန်ကျခဲ့ကြောင်း ပြောကြားသည်။

မည်သို့ရှိစေ၊ မဖွက်သက်ချာသည် အာထာရီစဉ်ရော မရှိတော့ချိန်တွင်ပါ ဩဇာရှိနေသည်မှာ အမှန်ပင်ဖြစ်သည်။

အာထာခဲ.ချိန် အဖြင့်အမျိုးမျိုး

မာဂရက်သက်ချာအပေါ် ဗြိတိသျှလူထု၏အမြင်မှာ အမျိုးမျိုး

ကျွဲပြားခြားနားသည်။ မစ္စက်သက်သာ၏ နိုင်ငံရေး ဦးဆောင်မှုနှင့် စပ်လျဉ်း၍ သူမအား လိုလာသူနှင့် မလိုလာသူများမှာ အစွဲနဲ့မနှစ်ဖက် ဖြစ်၍ နေသည်။ ၂၀၀၂ ခုနှစ်တွင် “အကြံပြုတင်ဆုံး ဂြိုဟ်သျှိုက်ငံသား ၁၀၀” စာရင်းကောက်ခဲ့ရာ မစ္စက်သက်သာသည် နံပါတ် ၁၆ ရခဲ့သည်။ သက်ရှိ ထင်ရှားရှိနေသူများတွင် ထိပ်ဆုံးဖြစ်သည်။ နံပါတ် ၁၅ အထိမှာ ကွယ်လွန်ပြီးသူများချည်း ဖြစ်သည်။ သို့သော် ၂၀၀၃ ခုနှစ်တွင် “အဆိုဝါးဆုံး ဂြိုဟ်သျှိုက်လူမျိုး ၁၀၀” စာရင်းကောက်သောအခါ မစ္စက်သက်သာသည် နံပါတ် ၃ နေရာရခဲ့ပြန်သည်။ သူမထက် ရှေ့နေရာရသူမှာ ထိုစဉ်က တည်ဆဲ ဝေဟာဗျူဟာချုပ် တိုနီဘလဲ ဖြစ်၏။

မည်သို့ရှိစေ မာဝရတ်သက်သာသည် ၂၀ ရာစုတွင် ကမ္ဘာ့အရေးအကြီးအကျယ်သမီးတစ်ယောက် ဖြစ်ခဲ့သည်ကိုကား အားလုံးက လက်ခံကြသည်။ သူမလိုပင် ဝန်ကြီးချုပ်သုန်ကြိမ် ဆက်တိုက်ဖြစ်ခဲ့သော ဝေဟာဗျူဟာဗိုလ်ချုပ်ချုပ်ချုပ် တိုနီဘလဲက သူသည် မစ္စက်သက်သာ၏ စီးပွားရေးပေါ်ထစ်ပွားထဲက အများစုကို ဆက်လက်အကောင်အထည် ဖော်ခဲ့ပါသည်ဟု ထုတ်ဖော်ချက်ခဲ့သည်။

မစ္စက်သက်သာကလည်း တိုနီဘလဲကို အထင်ကြီးလေးစားသည်။ ကွန်ဆာဗေးတစ်ပါတီ ခေါင်းဆောင် ဓမ္မပွဲတစ်ခုတွင် မစ္စက်သက်သာက “ကွန်ဆာဗေးတစ် ပါတီမှာ လိုနေတာက မစ္စတာဘလဲကို အနိုင်ယူနိုင်မယ့် ခေါင်းဆောင် မဟုတ်ဘူး။ မစ္စတာဘလဲကဲ့သို့သော ခေါင်းဆောင် မျိုးကို လိုနေတာ” ဟု အတိအလင်း ပြောဆိုခဲ့သည်။

“ကွန်ဆာဗေးတစ်
ပါတီမှာ
လိုနေတာက
မစ္စတာဘလဲကို
အနိုင်ယူနိုင်မယ့်
ခေါင်းဆောင်
မဟုတ်ဘူး။
မစ္စတာဘလဲ
ကဲ့သို့သော
ခေါင်းဆောင်မျိုးကို
လိုနေတာ”

မကျေနပ်ချင်နိုင်သူများ

စကော့တလန်၊ ဝေးလံစွာ၊ မြောက်ပိုင်းဒိုင်းယာလန်၊ အင်္ဂလန်မြောက်ပိုင်းရှိ သတ္တုတွင်းနယ်မြေဟောင်းများမှ ခုက္ခံခံစားခဲ့ရသူများက သူမအား မကျေနပ်ချင်ကြသေး။ မစ္စကံသက်ဆိုင်ရာလက်ထက်က သတ္တုတွင်းအလုပ်သမားသပိတ်ကို မညှာမတာ နှိမ်နင်းခဲ့ရ၍ တာဝန်ခံခဲ့ရသူများစွာ ရှိခဲ့သည်။ သူမ၏ အစိုးရမှဝါဒဖြင့် နှိပ်ကွပ်မှုများကြောင့် အစဉ်အလာရှိသော အကြီးစား စက်မှုလုပ်ငန်းများ ကျဆင်းခဲ့သည်။ ဝန်ဆောင်မှုလုပ်ငန်းများကား တိုးတက်ကြီးပွားခဲ့သေးသည်။

သတ္တုတွင်းလုပ်ငန်းများနှင့် စက်မှုလုပ်ငန်းများနှင့် 'သက်ဆိုင်သည့် အပိုင်းအပိုင်းများက မာဂရက်သက်ဆိုင်ရာ ဆန်ကျွန်းခဲ့ကြခြင်းသည် ၁၉၈၇ ခု ဇွေကောက်ပွဲတွင် ပေါ်ထွန်းခဲ့သည်။ သူမဦးဆောင်သော ကွန်ဆာဗေးတစ်ပီတီသည် အင်္ဂလန်တောင်ပိုင်းနှင့် ကေးလက်ဒေသလယ်သမား အများစုနေထိုင်သော မဲဆန္ဒနယ်များတွင် အနိုင်ရသော်လည်း ကျွန်ုပ်တို့မြေများတွင် နှိပ်နင်းခဲ့သည်။

မစ္စကံသက်ဆိုင်ရာ လယ်ယာစိုက်ပျိုးရေးဆိုင်ရာ မူဝါဒအရ ဗြိတိသျှ လယ်ယာကဏ္ဍသည် အစိုးရအမတ်ကြီး အများဆုံး ရရှိသည်။ သို့ သော် အခြား မအောင်မြင်သော စီးပွားရေးကဏ္ဍများသည် လယ်ယာ ကဏ္ဍလို အစိုးရအထောက်အပံ့ မရရှိခဲ့ချေ။ ထို့ကြောင့် စကော့တလန်နှင့် ဝေးလံနယ်တို့သည် အင်္ဂလိပ်နယ်များနှင့် ပို၍ စိတ်ဝမ်းကွဲခဲ့ကြသည်။ သို့ဖြင့် ဝဟိုမှ အာဇာနည်ကို အောက်လက်သို့ ခွဲဝေကွင်းသုံးခွင့်ပြုရေး တောင်းဆိုမှုများ ပို၍ ကြီးမားလာသည်။

ပြည်ပအမြင်အမျိုးမျိုး

ပြည်ပအမြင်များသည်လည်း မစ္စကံသက်ဆိုင်ရာနှင့် ပတ်သက်၍ အမျိုးမျိုးရှိခဲ့သည်။ လက်ဝဲသမားများက မာဂရက်သက်ဆိုင်ရာသည် လူမှုလှုပ်ရှား မှုများကို ဆင်နားဆင်နွှဲ ဖြည့်သွင်းသူဟု မြင်ကြသည်။ သူမသည် အလုပ်သမားလှုပ်ရှားစားနပ် အကျိုးစီးပွားကို မပဲ့ကွက်တဲ လှချမ်းသာများ အကျိုး ရှိစေမည့် လှူဒါန်းပြင်ဆင်ရေးများကို ပြုလုပ်ခဲ့သည်ဟု ပြစ်တင်ဝေဖန်ကြသည်။ သူမ၏စရိုက်လက္ခဏာနှင့် ပတ်သက်၍လည်း သရော်လှောင်ပြောင်သည့် ကာတွန်းရုပ်ပြောင်များ ထွက်ပေါ်

ခဲ့သည်။ ပြင်သစ်အဆိုတော် ရေးနေရာကမှ မစွက်
သက်ချာကို သီချင်းစပ်ဆို၍ပင် သရော်ခဲ့သည်။ သီချင်း
အမည်မှာ "မစွက်သက်ချာ" ဟု၍ဖြစ်သည်။
သီချင်းစာသားတွင် ယောက်ျားတို့အိမ်မှာ ရှိသမျှ
မကောင်းသော အပူအကျင့်အားလုံးကို မိန်းမတွေ့ဆီ
မှာ မတွေ့ရလို့ မိန်းမများကို ချီးကျူးဂုဏ်ပြုပါကြောင်း
သို့ပေမဲ့ မစွက်သက်ချာ ကတော့ ချွင်းချွက်
ဖြစ်ကြောင်း သူမဆီမှာ ယောက်ျားတွေရဲ့ မကောင်းတဲ့
ဂုဏ်ရည်အားလုံး ရှိနေပြီး မိန်းမတွေ့ဆီက မကောင်း
တာ မှန်သမျှသည် မှီနေကြောင်း ဟူ၍ ရေးစပ်ထား
လေသည်။

နေရာတကာ အစိုးရတာဝန်မဟုတ်

မစွက်သက်ချာကို မလိုထားသူများက
သူမ၏ ပြောကြားချက်တစ်ခု မှ ဝါကျလေး တစ်ခု
တည်းကို ဆွဲထုတ်ယူပြီး "လူ့အဖွဲ့အစည်းမှာ အိမ်နီး
မရှိဘူး" ဟု သူမက ပြောသည်ဟု ဆိုလေ့ ရှိသည်။

မစွက်သက်ချာသည် အမျိုးသမီး မဂ္ဂဇင်း
တစ်စောင်၏ သတင်းထောက် အတ်ဂလတ်စ်ကေးနှင့်
၂၃ စက်တင်ဘာ ၁၉၈၇ က တွေ့ဆုံရာတွင်
ဒုက္ခကြီးတိုင်း လူ့အဖွဲ့အစည်းကို တာဝန်လာ
ပုံချသူများအား လူ့အဖွဲ့အစည်းက တာဝန်မယူ
နိုင်ကြောင်း ပြောခဲ့ခြင်းဖြစ်သည်။ "ငါ့မှာ ပြဿနာ
တွေဖြစ်နေတယ်။ အစိုးရက ပြေငြိမ်းပေးပါ။ ငါ့မှာ
အိုးအိမ်မရှိဘူး။ အစိုးရက ငါ့နေဖို့ အိမ်ပေးပါ။
သည်လိုမျိုးတွေ လာပြောနေလို့ ဘယ်ဖြစ်မလဲ။
လူ့အဖွဲ့အစည်းမှာ အိမ်နီးတွေ မရှိဘူး" ဟု သူမက
ပြောခဲ့ခြင်းဖြစ်သည်။

စီးပွားရေးနှင့် နိုင်ငံရေး ထက်ယာအုပ်စု
များကမှ မစွက်သက်ချာ၏ စွဲရင့်ပြတ်သားမှုများကို

ယောက်ျားတို့အိမ်မှာ
ရှိသမျှ
မကောင်းသော
အပူအကျင့်
အားလုံးကို
မိန်းမတွေ့ဆီမှာ
မတွေ့ရလို့
မိန်းမများကို
ချီးကျူး
ဂုဏ်ပြုပါကြောင်း။
သို့ပေမဲ့
မစွက်သက်ချာ
ကတော့ ချွင်းချွက်
ဖြစ်ကြောင်း။
သူမဆီမှာ
ယောက်ျားတွေရဲ့
မကောင်းတဲ့
ဂုဏ်ရည်အားလုံး
ရှိနေပြီး
မိန်းမတွေ့ဆီက
မကောင်းတာ
မှန်သမျှထည်း
ရှိနေကြောင်း ဟူ၍

စိုးကုမ္ပဏီကြသည်။ ဩစတြေးလီးယားသော အလုပ်သမား သမဂ္ဂများကို ထိပ်တိုက် ရင်ဆိုင်ခဲ့ခြင်းသည် နိုင်ငံရေးအရ အလွန် အန္တရာယ်ကြီးသည်။ မဇ္ဈကုမ္ပဏီများက ဝံ့ဝံ့စားစား ရင်ဆိုင်ကာ အလျှော့မပေးဘဲ တင်းဆံ့နေခဲ့၏။ ထို့ပြင် အန္တရာယ် ကြီးမားသော စီးပွားရေးဆိုင်ရာ ချွန်ချွန်ကန်သတ်မှုများကိုလည်း မဇ္ဈကုမ္ပဏီများက ရဲရဲကြီး ဖယ်ရှားခဲ့သည်။ သို့ဖြင့် နိုင်ငံရေးနှင့် စီးပွားရေးတွင် "သက်သာဝါဒ" ဟူသော အသုံးအနှုန်းပင် ပေါ်ပေါက်လာသည်။

အိုင်အာအေ၏ ရန်သူတော်ကြီး

အိုင်းရစ်အမျိုးသားရေးဝါဒီများကမူ မဇ္ဈကုမ္ပဏီများက ရန်သူအဖြစ် တစ်လျှောက်လုံး ပစ်မှတ်ထားခဲ့ကြသည်။ သူမသည် အိုင်အာအေ ခေါ် အိုင်းရစ် ဝိပတ်ဗလီကင် တပ်မတော်နှင့် ဝေဖန်ဆွေးနွေးရေးကို လုံးဝ ပယ်ချခဲ့သည်။ ဖယ်လီရိုသော အိုင်အာအေများအား နိုင်ငံရေး အကျဉ်းသားများဟု မသတ်မှတ်ဘဲ အကြမ်းဖက်ရာဇဝတ်သားများဟူ၍သာ သဘောထားခဲ့သည်။ မဇ္ဈကုမ္ပဏီများ၏ တင်းမာမှုကို တုံ့ပြန်သောအားဖြင့် အိုင်အာအေများကလည်း ပြန်လည်၍ အကြမ်းဖက်မှုနှင့်သုံးခဲ့ကြရာ လော့စ်မောင့်ဘက်တန်သည်ပင် အိုင်အာအေတို့၏ ဗုံးခွဲလုပ်ကြံခံရ၍ သေဆုံးခဲ့ရသည်။

မဇ္ဈကုမ္ပဏီများသည် အိုင်အာအေနှင့် မဆွေးနွေးစတမ်း ဟူ၍ သဘောထားပြတ်သော်လည်း မြောက်ပိုင်းအိုင်ယာလန်ပြည်သူများ ပြေရင်း ရေးအတွက် အင်္ဂလိပ်-အိုင်းရစ် သဘောတူညီချက်ရှိအောင် အိုင်ယာလန် သမ္မတနိုင်ငံနှင့် ဆွေးနွေးခဲ့သည်။ သူမ၏သဘောထားမှာ တရားဝင် အစိုးရဖြစ်သော အိုင်ယာလန်အစိုးရနှင့်သာ စကားပြောမည်။ သောင်းကျန်းသူများနှင့် မဆွေးနွေး နိုင်ဟူ၍ ဖြစ်သည်။

(မဇ္ဈကုမ္ပဏီတို့၏ ကွန်ဆာဗေးတစ်ပါတီ ဧကယာမဲ့သွားပြီး လေဘာပါတီဧကယာရလော့ချိန်တွင် အိုင်အာအေနှင့် အကျေအလည် ဆွေးနွေးနိုင်ခဲ့၍ မြောက်ပိုင်းအိုင်ယာလန် ငြိမ်းချမ်းရေးလမ်းစဉ် ပေါ်နေပြီ ဖြစ်သည်။ ပြန်မာပြန်သူ)

(၁၆)

အငြိမ်းစားဘဝ ပုံရိပ်အပိုင်းအစများ

ကျန်းမာရေး ချွတ်ယွင်းလာခြင်း

မစ္စက်သက်ချာသည် တစ်သက်တာ ကျန်းမာရေးကောင်းခဲ့သည်ဟု ဆိုနိုင်သော်လည်း ၂၀၀၂ ခုကစ၍ ကျန်းမာရေးကို ပို၍ သတိထားစောင့်ရှောက် ထားသည်။ အသေးစားလေ့ကျင့်မှုများ မကြာခဏရှိလာ၍ ဆရာဝန်များက သူ့အနေဖြင့် လူထုပရိသတ်အား မိန့်ခွန်းပြောကြားခြင်းများ ပြုလုပ်ရန် ထုံဝ တာမြစ်ခဲ့လေသည်။

သူမ၏ ပြန်ကြားရေးအဖွဲ့ ဘာမှတ် အင်ဂျင်နာ မစ္စက်သက်ချာသည် ဆေးဖြတ်ခံခဲ့ရ၍ ရုပ်နှံရုံ၏ သတိချွတ်ယွင်းနေတတ်သည်ဟု ပြောသည်။

၇ မတ် ၂၀၀၈ နေ့တွင် မစ္စက် သက်ချာ ကျန်းမာရေးမကောင်း၍ လန်ဒန်မြို့ အလယ်ပိုင်းရှိ စိန်သောမတ်ဆေးရုံကြီးသို့ အတွင်းလူနာအဖြစ် တက်ရောက် ကုသခံခဲ့ရသည်။ ဗြိတိသျှ အထက်လွှတ်တော်အမတ်များ ညစာစားခွဲတစ်ခွဲသို့ တက်ရောက်နေခိုက် မစ္စက်သက်ချာ နေမကောင်းဖြစ်လာ၍ ချက်ချင်းဆေးရုံတင်ခြင်းဖြစ်သည်။

ထိုမတိုင်မီက မစ္စက်သက်ချာသည် အပေမိကန်ပြည်ထောင်စု မိရှင်တန်ဒီစီတွင် ကျင်းပသော ၉/၁၁ တိုက်ခိုက်မှု ဝါနှစ်ပြောက် နှစ်ပတ်လည် နေ့အထိမ်းအမှတ်ပွဲသို့ပင် သွားရောက်ခဲ့သေးသည်။ အပေမိကန်ခုတ်ယာသမ္မတ

ခပ်ချွန်နှင့် ဝန်း လင်းချွန်တို့နှင့် ဓာတ်ပုံတွဲရိုက်ခဲ့သည်။

ထို့ပြင် သူမသည် ၁၂ စက်တင် ဘာ ၂၀၀၆ တွင် အမေရိကန် ကာကွယ်ရေးဝန်ကြီးဟောင်း ခေါ်နယ်ရ်းစဖဲလ်နှင့် မူတွဲခပ်ဦးစီးချုပ်များ၏ ဥက္ကဋ္ဌ ဇိုလ်ချွန်ကြီး ဝိတာပေ့စ်တို့နှင့် ဆွေးနွေးခဲ့သည်။ ထိုသူများသည် မဏ္ဍိုင်သက်ဆရာကို ပုဂ္ဂိုလ်ရေးအရ လေးစားခဲ့ကြပြီး သူမလိုပင် ပြဿနာတရားများကို ခပ်ကြမ်းကြမ်းကိုင် တွယ်လိုသူများဖြစ်သည်ဟု နားမည်ကြီးခဲ့ကြသည်။

ခင်ပွန်းကောင်းတစ်ယောက်

လေစီသက်ဆရာသည် ၂၆ ဇွန် ၂၀၀၃ တွင် ခင်ပွန်းသည် ဆာ ခင်းနစ် သက်ဆရာ ကွယ်လွန်သွား၍ မုဆိုးမဖြစ်ခဲ့သည်။ ၃ ဇူလိုင်တွင် ရွှင်ယယ်လ်ဆေ့ရှ် ဌီ ဇရာပနအခမ်းအနားပြုလုပ်ရာ သားသမီးများဖြစ်သော မတ်နှင့် ကယ်မိုးလ်တို့နှင့် အတူ လေစီသက်ဆရာတက်ရောက်ပြီး ခင်ပွန်းအား ဂုဏ်ပြုပိန်ခွန်းပြောကြားသည်။ “ဝန်ကြီးချုပ် ဖြစ်ရတာ အင်မတန် အထီးကျန် နိုင်ပါစကယ်။ တကယ်တမ်း စဉ်းစားကြည့်တော့လည်း အလုပ်သဘာဝကိုက အထီးကျန်ဖြစ်ရမှာပဲပေါ့။ ထူးထူးကြားထဲကနေ ဦးဆောင်မှုပေးလို့မှ မရတာ။ သို့ပေမဲ့ ကျွန်မဘေးမှာ ခင်းနစ်ရိုနေခဲ့လို့ ဆွန့်မဟာ ဘယ်တော့မှ အထီးကျန် ဖြစ်နေတယ်လို့ မခံစား မိခဲ့ဘူး။ သူဟာ ယောက်ျားကောင်းတစ်ယောက်၊ ခင်ပွန်းကောင်းတစ်ယောက်၊ ပီတိဆွေကောင်း တစ်ယောက်ပါ။”

ကွယ်လွန်သူများအတွက် ဝမ်းနည်းခြင်း

၁၁ ဇွန် ၂၀၀၄ တွင် မဏ္ဍိုင်သက်ဆရာ ပါရဂူတန်ဖီစီ အချို့သာတရားရာရှိပြီး ကောင်းကြီး၌ ကျင်းပသော အမေရိကန် သမ္မတဟောင်း ရော့စ်၏ ဇရာပနသို့ ကိုယ်တိုင် တက်ရောက် ခဲ့သည်။ လေဖြတ် ခံထားရသည့် ဇော်ဖြင့် သတိလက်လွတ်ဖြစ်နေတတ်ခြင်းကြောင့် သူမ၏ ဂုဏ်ပြုပိန်ခွန်းကို လ အတော်ကြာကြာကတည်းက ကြိုတင် အသံသွင်းထားခဲ့သည်။ ထိုနောက် ကယ်လီဖိုးနီးယားသို့ ရောက်၏ နောက်လိုက်များနှင့်အတူလိုက်သွားကာ ရောင် အား အမှတ်တရဂုဏ်ပြုသို့ တက်ရောက်သည်။

၁၂ နိုဝင်ဘာ ၂၀၀၆ တွင် သူမသည် လန်ဒန်မြို့ စီနီတပ်စ်တွင် ကျင်းပသော အမှတ်တရနေ့သို့ တက်ရောက်လာရာ ဝန်ကြီးချုပ်ဟောင်း

ရွှန်မေရာဇ် ထက်မောင်းကို ဖိုတွယ်၍ လိုက်ပါ
လာသည်ကို တွေ့ကြရာသည်။ ရွှန်မေရာသည် သူမ၏
တစ်သက်တာမှတ်တမ်းတွင် နိဂုံးချု ခေသားခြင်း
ခံခဲ့ရသူဖြစ်သည်။

တစ်ပတ်အကြာတွင် မခွက် သက်ဆရာ
သည် သူမ၏ ပိတ်ဆွေရင်းချာလည်းဖြစ်၊ စီးပွားရေး
ပညာရှင် ဆရာကြီးလည်းဖြစ်သူ မိတ်တန် ဖရိုက်မင်း
ကွယ်လွန်ခြင်းအတွက် အလွန်မိတ်ထိခိုက်မိကြောင်း
ဖော်ပြသည့် ဝမ်းနည်းသဝဏ်လွှာ ပေးလိုလေသည်။

ဗိုလ်ချုပ်ကြီး ပီနီဆေးအတွက်

တစ်ဖန် ၁၀ နှစ်တာ ၂၀၀၆ တွင် ချီလီ
နိုင်ငံ အာလာရှင်ဟောင်း ဗိုလ်ချုပ်ကြီး ပီနီဆေး
ကွယ်လွန်ခြင်းအတွက် လှိုက်လှဲစွာ ဝမ်းနည်း
ရပါသည် ဟူသော သဝဏ်လွှာကို မစွက်သက်ချာက
ထုတ်ပြန်ကြေညာခဲ့လေသည်။

သံထေစီ၏ ကြေးရုပ်တု

၂၁ ပေဖော်တီရီ ၂၀၀၇ တွင် ဗြိတိသျှ
လွှတ်တော်အဆောက်အအုံ၌ ထေစီသက်ဆရာ
ကြေးရုပ်တု ဖွင့်ပွဲပြုလုပ်ခဲ့သည်။ မစွက်သက်ဆရာ
သည် ဖွင့်ပွဲကုန်သရာ အဆောက်လွှတ်တော် အမတ်များ
ဧည့်ခန်းမတော်၌ ရှာရှားပါးပါး ပိန်ချွန်းတို့ကို တစ်ခု
ပြောကြားလျှားသည်။ “ကျွန်မအနေနဲ့တော့ သံနဲ့
ရုပ်တုထုပ်ချင်တာပေါ့။ ဒါပေမယ့် ကြေးရုပ်တုပဲ
ကောင်းပါတယ်လေ။ ကြေးရုပ်တုတော့ သံအေး မတက်
ဘူးပေါ့။ ပြီးတော့ သည်တစ်ခါ လည်ပင်းသည်း
မပြတ်နိုင်တော့ဘူးလို့ ကျွန်မမျှော်လင့်တယ်” ဟု
ပြက်လုံးထုတ်သွားလေသည်။

“ကျွန်မအနေနဲ့တော့
သံနဲ့ရုပ်တု
ထုပ်ချင်တာပေါ့။
ဒါပေမယ့်
ကြေးရုပ်တုပဲ
ကောင်းပါတယ်လေ။
ကြေးရုပ်တုတော့
သံအေးမတက်ဘူး
ပေါ့။ ပြီးတော့
သည်တစ်ခါ
လည်ပင်းသည်း
မပြတ်နိုင်တော့ဘူးလို့
ကျွန်မမျှော်လင့်
တယ်”

(သည်အရင်က မစွက်သက်သူ ရုပ်တု တစ်ခုကို ကျောက်သားဖြင့် ထုလုပ်ခဲ့ဖူးသည်။ ထိုကျောက်ရုပ်တုသည် အများပြည်သူအား ပြသထားစဉ် သူမအား ဆန်ကွင်းသို့ တစ်ယူသန်တစ်ဦး၏ ရန်မှုတိုက်ခိုက်ခြင်း ခံရပြီး လည်ပင်းပြတ်သွားခဲ့၏။ စာမျက်နှာ ၁၃၆-၅)

ဝန်ကြီးချုပ်ချော် ခံပွဲနှင့်ဂထဏ်

၁၃ စက်တင်ဘာ ၂၀၀၇ တွင် ထေရီသက်သူအား လက်ရှိဝန်ကြီးချုပ် ဂေါ်ဇင်ဘာရောင်းနှင့် ဇနီး ဆာရာက အမှတ် ၁၀ ဧရိင်းနင်းလမ်းသို့ ဖိတ်ကြားကာ လက်ဖက်ရည်ပွဲဖြင့် တည်ခင်းချော်ခဲ့သည်။

ဂေါ်ဇင်ဘာရောင်းက ထေရီသက်သူအား ယုံကြည်ချက်ခိုင်မာသော နိုင်ငံရေးသမားဟု ရည်ညွှန်းပြောကြားပြီး သူ (ဘာရောင်း) သည်လည်း သူမလိုပင် ယုံကြည်ချက်ခိုင်မာသော နိုင်ငံရေးသမားပါပဲ ဟု ပြောသွားခဲ့ရာ ဝေဖန်မှုများ ခံခဲ့ရသည်။

ဝီလျံဟိတ်က ဂေါ်ဇင်ဘာရောင်းသည် ကျွန်ုပ်တို့၏ အကြီးကျယ်ဆုံး ဝန်ကြီးချုပ်၏ ခြေရင်းတွင် မျက်နှာလိုချက်နှုရ လုပ်နေကြောင်း သို့သော် သူသည် မာဂရက်သက်ရာ မဟုတ်ကြောင်း မာဂရက်သက်သူသည် ဘယ်တော့မှ ပင်စင် ရုံးခွေများကို ဖျက်သိဖျက်ဆီးမပြုခဲ့ကြောင်း၊ အသေးစားလုပ်ငန်းကလေးများ ကိုလည်း ထိုးမကျွေးခဲ့ကြောင်း၊ ကျွန်ုပ်တို့သည် မစွက်သက်သူက တိုင်ပြည်ကို ကယ်တင်နေချိန်တွင် သူမ၏နောက်က ထောက်ခံအားပေးခဲ့ကြကြောင်း စသည် ဖြင့် ဘာရောင်းအား တိုက်ခိုက်ပြောကြားခဲ့လေသည်။

မစ္စတာဘာရောင်း၏ ပြောရေးဆိုခွင့်ရှိသူက ဝန်ကြီးချုပ်သည် ဝန်ကြီးချုပ် ဟောင်းများကို လက်ဖက်ရည်ပွဲဖိတ်ကြား ချော်ခံသည်မှာ ထုံးတမ်းစဉ်လာပင်ဖြစ် ကြောင်း၊ လုပ်ရိုးလုပ်စဉ်မဟုတ်သည်ကို ပြုလုပ်ခြင်း မဟုတ်ကြောင်း ပြောရှင်းလေ သည်။

၃၀ ဝန်နှုတ်ချီ ၂၀၀၈ တွင် ထေရီ သက်သူသည် လက်ရှိ တိုရိုပီတီခေါင်း ဆောင် အေဖမ်ကင်မရွန်နှင့် တွေ့ဆုံခဲ့သည်။ လန်ဒန်မြို့ ဂီးလ်ဟောလ်၌ သူမ အား တစ်သက်တာစွမ်းဆောင်ရာ ချီးမြှင့်ပွဲ ကျင်းပရာသို့ ကွန်ဆာဗေးတစ်ပါတီ လက်ရှိခေါင်းဆောင် တက်ရောက်လာစဉ် တွေ့ဆုံကြခြင်းဖြစ်သည်။

**ဆက်ခံဟူမိန့်တို့
မည်သို့ ကူမဲသနည်း**

၁၉၉၆ ခုနှစ်တွင် ဆီရတ်နိုင်ငံသို့ ထက်နက်ရောင်းချမှုကိစ္စ စကော့ ဖုံစမ်းရေးအဖွဲ့ (Scott Inquiry) က ဆက်ခံ ဟူမိန့်နှင့် မာဝရတ်သက်သာ အစိုးရ၏ ဆက်ဆံရေး မှတ်တမ်းများကို ဖုံစမ်းစစ်ဆေးသည်။

ဖုံစမ်းရေးအဖွဲ့သည် ဝိုက်ဟောဝင်ငွေများ (Whitehall money) ခေါ် ဝေါင်ငွေ သန်း ၁၀၀၀ ကို ဆီရတ်နှင့် အရောင်းအဝယ်လုပ်သည့် ဗြိတိသျှ ဖိုကုန်ထုပ်ငန်းရှင်များထံ အတိုးနှုန်း ချေးငွေများအဖြစ် ထုတ်ချေးခဲ့ကြောင်း ဖော်ထုတ် တွေ့ရှိခဲ့သည်။

ဆီရတ်-ဆီရတ်စစ်ပွဲအတွင်း ကျန်ရစ်ခဲ့သည့် ဗြိတိသျှ တပ်ကား အစိတ်အပိုင်း ပစ္စည်းများ တင်ပို့ ရောင်းချခဲ့သည်။ ထိုပစ္စည်းများသည် ကျန်ရစ်က တပ်ဆင့် ဆီရတ်သို့ရောက်သွားသည်။ ထိုတပ်ကား ပစ္စည်းများ ရောင်းချခဲ့သည့် အထောက်အထား တာရှက်စာတမ်းများကို တာဝန်ရှိသူများက ဖျက်ခီး ထားပြီးဖြစ်သည်ကို တရားသူကြီးက စစ်ဆေး သိရှိသွားသည်။

ဆီရတ် ထက်နက် ခဲယမ်း စက်ရုံများ တွင် အသုံးပြုသော စက်ယန္တရားသုံး ကိရိယာများကို ဗြိတိသျှ ပုဂ္ဂလိက ကုမ္ပဏီများက တင်ပို့ရောင်းချ ကြသည်။ မာဝရတ်သက်သာ၏ ဝန်ကြီးများက ထိုပစ္စည်းများ တင်ပို့ရေး အဆင်ပြေအောင် စည်းပွင်း စည်းကမ်းများကို လျှို့ဝှက်စွာ ဝေ့ရှားပေးခဲ့ကြ ကြောင်းထည်း တွေ့ရှိသည်။ ဗြိတိသျှကုမ္ပဏီ Racal သည် ဆက်ခံဟူမိန့်၏ စစ်တပ်ကို ခေတ်မီဆန်ပြား

ခေါ်ဝင်တရောင်းက
ထေစီသက်သာအား
ယုံကြည်ချက်
နိုင်မာသော
နိုင်ငံရေးသမားဟု
ရည်ညွှန်း
ပြောကြားပြီး
သူသည်ထည်း
သူမထိုပင်
ယုံကြည်ချက်
နိုင်မာသော
နိုင်ငံရေးသမားပါပဲ
ဟု ပြောသွားခဲ့ရာ
ဝေရန်မှများ
ခံခဲ့ရသည်

ကိရိယာဖြစ်သော ဂျာဂွာ ဇွီ ရေစီယိုများ တင်ပို့ ရောင်းချခဲ့သည်။

ဆက်ခပ်ဟုမိန်သည် ဗြိတိသျှ သတင်းစာ ဆရာ ဖာလတ်ဘာဇော့ကို သတ်ပစ်သည်။ ထိုနောက် ဝိုင်းနာပင် မဇ္ဈကသက်ချာအနီးရက ဆက်ခပ် ဟုမိန်အေး အာမခံရန်ပုံငွေများ ဆက်လက်ထုတ်ချောနေခဲ့သည်။ အတိုက်အခံများနှင့် သတင်းစာများက ဝေဖန်သောအခါ ဗြိတိသျှလုပ်ငန်းများကို ဖယ်ခိုက်စေလို၍ မိတ်ဝတ်မပျက် ဆက်လက်ဆက်ဆံနေခြင်းဖြစ်သည် ဟု ပြောသည်။

လူထုသက်သာစနစ်ဖွဲ့ကံပစ်

လောဘာပါတီခေါင်းဆောင် တိုနီဘလဲသည် မာဂရက်သက်ချာ၏ လမ်းစဉ်အတတ်များများကို ဆင်တူယိုးမှားလိုက်လုပ်သကဲ့သို့ ၁၉၅၁ နှစ်များကစ၍ ကွန်ဆာဗေးတစ်ပါတီသည် ယခင် လောဘာအစိုးရများက ကျင့်သုံးခဲ့သော ဥြည်တော်သာစနစ်ခေါ် သက်သာချောင်ချိရေးစနစ် welfare state (တစ်နည်းအားဖြင့်) အစိုးရက လှူပူရေးကိစ္စများတွင် ကုန်ကျစရိတ်များ ခိုက်ထုတ် ကျခံသည့်စနစ်အား ဆက်ခံကျင့်သုံးခဲ့သည်။ ဝန်ကြီးချုပ် အက်ဒွင်ဟီသ် လက်ထက်အထိ ဖြစ်သည်။ သို့သော် မဇ္ဈကသက်ချာ ဝန်ကြီးချုပ်ဖြစ်လာသော အခါ ယင်းစနစ်ကို အများကြီး လျှော့ချပစ်သည်။

လောဘာဝန်ကြီးချုပ်ဟောင်း ဘလဲကမူ မဇ္ဈကသက်ချာဖျက်ပစ်ခဲ့သော လူထုသက်သာချောင်ချိရေးစနစ်ကို သည်အတိုင်းထားသည်။ မြန်လည် အသက်သွင်းခြင်း မပြုချေ။ ထို့ပြင် အစိုးရပိုင် စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများကို မဇ္ဈကသက်ချာက ပုဂ္ဂလိကပိုင်အဖြစ် ပြောင်းလဲသွှဲအပ်ခဲ့သည်ကိုလည်း ဘလဲက မြန်လည်ပြောင်းလဲခြင်း မပြုချေ။

အလုပ်သမားသမဂ္ဂများကို နှိပ်ကွပ်မှု

အလုပ်သမားသမဂ္ဂများကို မဇ္ဈကသက်ချာကိုင်တွယ်နှိပ်ကွပ်ခဲ့ ခြင်းမှလည်း ယခုတိုင် ပြောစမှတ်ဖြစ်ခဲ့သည်။ ၁၉၈၄-၈၅ တွင် မြစ်ပွားခဲ့သော သတ္တုတွင်း အလုပ်သမားသပိတ်ကို မဇ္ဈကသက်ချာအနီးရက ဗြိတိသျှခြင်းကြောင့် အလုပ်သမား သမဂ္ဂများ၏ အခန်းကဏ္ဍသည် မြန်လည် နှာလန်မထူသလောက် ဖြစ်ခဲ့သည်။ ၁၉၇၀ နှစ်များအထိ ဗြိတိန်တွင် အလုပ်သမားသမဂ္ဂများ တန်ဖိုးထွားနေခဲ့ပြီး နိုင်ငံရေးဩဇာလည်း ကြီးမားခဲ့ရာမှ မဇ္ဈကသက်ချာ လက်ထက်တွင် များမိန်

သွားခဲ့သည်။ အလုပ်သမားထပ်မံများ၏ အဖွဲ့ဝင်
အင်အားလည်း များစွာ ကျဆင်း သွားသည်။

တိုက်ခိုက်ခံရပြီးနောက်ပေမယ့် လေဘာဂါတီ
အစိုးရလက်ထက်တွင် အလုပ်သမားရေးရာများကို
ပြန်လည်ဖြည့်တင်းပေးခဲ့သော်လည်း သမဂ္ဂများသည်
ယခင်ဩဇာမျိုးကိုကား ပြန်လည်မရရှိတော့ချေ။

မစ္စက်သက်သာသည် ဝန်ကြီးချုပ်
အဖြစ်မှကော ပါတီခေါင်းဆောင် အဖြစ်ကပါ
နုတ်ထွက်ခဲ့သော်လည်း ဆက်လက်၍ ဩဇာကြီး
နေသေးသည်မှာ သူမနောက် တက်ရောက်ခဲ့သော
အာဏာရချိန်နှင့် အာဏာမဲ့ချိန် တိုရီပါတီ
ခေါင်းဆောင်များ၏ အားနည်းချက်များကြောင့်
ဖြစ်သည်။ မစ္စက်သက်သာ အနားယူပြီးနောက်
ပါတီခေါင်းဆောင်ဖြစ်လာသော ဣန်မေဂျာသည်
ဝန်ကြီးချုပ် ဖြစ်ခဲ့သေးသည်။ သူ့နောက်လူများ
ဖြစ်သော ဝီလ်ဗတ်စ်၊ အိန်းဒန်ကန် စမစ်နှင့်
ပိုက်ကယ်ဟောင်းတို့သည် ရွက်ကြမ်းရေကချီ
အဆင့်သာ ရှိခဲ့ကြသည်။ ထူးချွန် ပြောင်မြောက်
သော ခေါင်းဆောင်များဟု မဆိုနိုင်ခဲ့ချေ။

ဂေါ်ဘာချော့စ်တို့ ပွဲထုတ်ခဲ့သူ

မစ္စက်သက်သာနှင့် အပြိုင်အလှန် လေးစား
ချစ်ကြည်မှု အရှိဆုံး ပုဂ္ဂိုလ်မှာ အမေရိကန်သမ္မတ
ရော်နယ်ရေဂင် ဖြစ်သည်။ ရေဂင်က မစ္စက်
သက်သာသည် မစ်ခေလ် ဂေါ်ဘာချော့စ် အပေါ်
မိမိ၏ အမြင် ပြောင်းလဲလာအောင် ဖောင်းဖျားခဲ့သူ
ဖြစ်ကြောင်း၊ ဂေါ်ဘာချော့စ်သည် ဆိုဗီယက်
ပြည်ထောင်စုကြီးကို ပြုပြင် ပြောင်းလဲရေး လုပ်
လိုပြီး လွတ်လပ်ခွင့်များပေးရန် ဆန္ဒအမှန် ရှိသူ

မစ္စက်သက်သာသည်
ဝန်ကြီးချုပ်
အဖြစ်မှကော
ပါတီခေါင်းဆောင်
အဖြစ်ကပါ
နုတ်ထွက်
ခဲ့သော်လည်း
ဆက်လက်၍
ဩဇာကြီး
နေသေးသည်မှာ
သူမနောက်
တက်ရောက်ခဲ့သော
အာဏာရချိန်နှင့်
အာဏာမဲ့ချိန်
တိုရီပါတီ
ခေါင်းဆောင်များ၏
အားနည်းချက်
များကြောင့်
ဖြစ်သည်

ဖြစ်ပါသည်ဟု မဇ္ဈကဏ္ဍက မိမိအား ပြောကြောင်း ရောဂါက ပြောခဲ့သည်။

အရှေ့နှင့်အနောက် တင်းမာမှုလေ့လာ နင်းခဲများ ပျော်ကျခဲ့သဖြင့် စစ်အေးဦးဆုံးသွားခြင်းဖြစ်သည်ဟု မဇ္ဈကဏ္ဍက ယုံကြည်သည်။

မဇ္ဈကဏ္ဍက အခြေအမြစ်ကြီးကို အသိအမှတ်ပြုသည့် အနေဖြင့် မဇ္ဈကဏ္ဍကရောဂါက ရောဂါကရောဂါ လွတ်လပ်ရေးကို ၁၉၉၈ တွင် လေစီ သက်ဆိုင်ရာ အင်အားစုသည်။ ထိုအချိန်တွင် ရောဂါကြီးသည် အယ်ဒိုင်းမား ဖြစ်နေကာ ကျန်းမာရေး မကောင်းတော့၍ ဆုပေးပွဲသို့ မတက်ရောက်နိုင်တော့ပေ။

ကျွန်ုပ်တို့ခေတ်၏ သူရဲကောင်း နှစ်ပါး ၅

၂၀၀၆ ခုတွင် နယူးစတီတ်မင်းသတင်းစာက “ကျွန်ုပ်တို့ခေတ်၏ သူရဲကောင်းများ” (Heroes of our time) ဟု၍ စာရင်းပြုစုရာ မဇ္ဈကဏ္ဍကရောဂါက ထိုစာရင်းတွင် နှစ်ပါးစဉ် ၅ နှစ် ဖော်ပြခြင်းခံရသည်။ ထို့ပြင် အချွန်အချယ်မဲ့ လွတ်လပ်ရေးဝါဒီများက ထုတ်ဝေသည့် Reason မှုလင်းကလည်း မဇ္ဈကဏ္ဍကရောဂါက “လွတ်လပ်ရေးသူရဲကောင်း” (Hero of Freedom) ဟု၍ သတ်မှတ်ကြေညာခဲ့သည်။

၉၀၀၀ ၂၀၀၂ တွင် ပြတတ် ပရိုဂရမ် တစ်ယောက် ဖြစ်သော မေလ် ကယ်လီဟာ ဆိုသူက မာတယ်ကျောက်သားဖြင့် ထုလုပ်ထားသော မဇ္ဈကဏ္ဍကရောဂါ ရုပ်တုကြီးကို ခေါင်းချိတ်ပစ်ခဲ့မှု ဖြစ်ပွားသည်။ သူသည် ခရစ်ကက်ရိုက်သည့် ဘက်တိုကို ဘောင်းဘီအိတ်ထဲမှကယ်ယူလာကာ ထန်ခဲဖြင့် အလယ်ပိုင်း ဂီးလ်ဟော အနုပညာဂယ်လီပြခန်း၌ ပြသထားသော သက်ဆိုင် ရုပ်တုကို ရိုက်ပတ်သည်။ ရုပ်တုခေါင်းကို ပြတ်ထွက်အောင်လုပ်သော်လည်း မရသဖြင့် နောက်ဆုံး သံချောင်းကြီး တစ်ချောင်းဖြင့် ရိုက်တော့မှ ခေါင်းပြတ် ကျသွားသည်။ ရုပ်တုမှာ ၈ ပေ မြင့်သည်။ ကျန်ကျစရိတ် ပေါင် ၁၅၀၀၀၀ ရှိခဲ့သည်။ ကယ်လီဟာအား ဖမ်းဆီး တရားစွဲဆိုရာ ထောင်စစ် သုံးထ ကျသွားသည်။

ဖေဖော်ဝါရီ ၂၀၀၇ တွင် မဇ္ဈကဏ္ဍကရောဂါ ကြားရုပ်တစ်ခုကို ဧကန်ထွတ်တော်အဆောက်အအုံ၌ ရိုက်ထုထားရှိသည်။ သက်ရှိထင်ရှား ရှိနေချိန်တွင် ထွတ်တော်၌ ရုပ်တုထားရှိကာ ဝှစ်ပြုခြင်း ခံရသော ပထမဆုံး ဝန်ကြီးချုပ်ဟောင်း ဖြစ်လာသည်။ သူမ၏ နိုင်ငံရေးပုဂ္ဂိုလ်ဖြစ်သူ ဝင်စတန်

ချာချီသံနှင့် မျက်နှာချင်းဆိုင် နေရာချခြင်း ခံရသည်။
ပန်းပုအရာ ဆန်ထော်နီရူစီ၏ ထက်ရာဖြစ်သည်။
သူမ၏ ပုံမှာ ညာထက်ကို ရှေ့သို့ ဆန်တန်းကာ
အောက်တွတ်တော်အား ဝီနီဒွန်း ပြောနေဟန်
ဖြစ်သည်။ ထိုပုံကိုကြည့်ပြီး စိတ်လှုပ်ရှား ပီတိ ဖြစ်
ပီပီသည်ဟု မစွက်သက်ချာက ပြောသည်။

မတ် ၂၀၀၇ တွင် မစွက်သက်ချာ၏ ဘဝ
တစ်စိတ် တစ်ပိုင်းကို ရုပ်ရှင်ရိုက်တော့မည်
ဟူသော သတင်း ထွက်ပေါ်လာသည်။ အော်ကော
ဆရာ The Queen တတ်ကားကို ရိုက်ကူးခဲ့သော
အုပ်စုက ရိုက်မည် ဖြစ်ပြီး ဟောက်ကသန် စစ်ပွဲ
ဖြစ်ပွားချိန်အထိ မစွက်သက်ချာ လျှောက်ခဲ့သော
ဘဝခရီးကို သရုပ်ဖော်မည်ဖြစ်သည်။ ထိုသတင်းကို
Variety မဂ္ဂဇင်း က ဖော်ပြခြင်းဖြစ်သည်။ ထို့သော်
မျောက်ပိုင် မည်သည့် နောက်ဆက်တွဲသတင်းမှ
ထွက်မလာသေးချေ။

ဩဂုတ် ၂၀၀၇ တွင် “ဖင့်ချလေသို့
လျှောက်လှမ်း ခဲ့သော ခရီးရှည်” ဟူသော ခေါင်းစဉ်
ဖြင့် မစွက်သက်ချာ၏အသက် ၂၀ ကျော်အရွယ်
မှ အသက် ၃၅-၃၆ နှစ်အရွယ်အထိ ဖြစ်စဉ်များကို
ဘီဘီစီက ရုပ်ရှင်ရိုက်ကူးမည်ဟု ကြေညာသည်။ ၂၀၀၇
ဇွန်လအထိတွင် ထိုရုပ်ရှင်ရိုက်ကူးပြီးစီး၍ ၂၀၀၈ ခု
ဇွန်လလယ်တွင် ဘီဘီစီ ၄ က ထုတ်လွှင့်ခဲ့သည်။

ဘယ်ထိုအဆုံးသတ်မလဲ

အောက်တိုဘာ ၂၀၀၇ တွင် မစွက်
သက်ချာ သေဆုံးပြီးပြီးချင်း အခြေအနေကို
ဖတ်ဆီမီတည်းကာ Maggie's End ဟူသော
ပြတတ် ကပြသည်။ သက်ချာသေပြီဆိုကာ

ဖေဖော်ဝါရီ
၂၀၀၇ တွင်
မစွက်သက်ချာ၏
ကြေးရုပ်တစ်ခုကို
အောက်လွှတ်တော်
အဆောက်အအုံ၌
ရိုက်ထုထားရှိသည်။
သက်ရှိထင်ရှား
ရှိနေချိန်တွင်
လွှတ်တော်၌
ရုပ်တုထားရှိကာ
ဂုဏ်ပြုခြင်း
ခံရသော
ပထမဆုံး
ဝန်ကြီးချုပ်ဟောင်း
ဖြစ်လာသည်

လမ်းပေါ်တွင် ပျော်ပွဲသဘင် ဆင်ယင် ကျင်းပသူများရှိသလို နယူးလေတာများက နိုင်ငံတော်စွန့်ခွာအဖြစ် ကျင်းပရန် ပြင်ဆင်ပုံတို့ကို တင်ဆက်ထားသည်။

စင်စစ် မစွက်သက်သူ မကွပ်ကဲခံရပါ။ ကွပ်ကဲခံရသူလည်း စိတ်ကူးယဉ်ပြဇာတ်ထဲကလို လမ်းပေါ်တွင် ပျော်ပွဲဆင်လောက်အောင်တော့ မဖြစ်နိုင်ပါ။

“ခေါင်းဆောင်များသည် မှားကောင်းမှားနိုင်သည်။ သို့သော် စေတနာ အမှားကို ပြည်သူတို့က ခွင့်လွှတ်ကြပါသည်” ဟု ကွန်ဆာဗေးတစ်ခေါင်းဆောင် မစွက်သက်သူအား ကြည့်ညှိထေးစားသော လေတာခေါင်းဆောင် တို့နီတလဲက ပြောပြခဲ့ဖူးပါသည်။

ခေတ်ဝိသ ■

ဗြိတိန်နိုင်ငံ ဝန်ကြီးချုပ်ဟောင်း မာဂရက်သက်သာသည် အသက် ၈၃ နှစ်အရွယ် ၂၀၀၉ခု ဇွန်လတွင် ချော်လဲပြီး လက်ကနိုးသွားသဖြင့် ဆေးရုံတွင် ရက်သတ္တပတ်ကျော်မျှ ဆေးကုသမှုခံခဲ့ရသည်။ မစွက်သက်သူ၏ ကျန်းမာရေးအခြေအနေကြောင့် လူအများနှင့် စကားပြောခြင်းမပြုလုပ်ဘဲ အနားယူရန် ဆရာဝန်က အကြံပေးထားရာ ၂၀၀၂ ခုမှစ၍ လူထုရှေ့မှောက် မိန့်ခွန်းပြောခြင်းများကို ရပ်နားထားခဲ့သည်။ ကွန်ဆာဗေးတစ်ပါတီကို ဆွေးနွေးပွဲများတွင်ပင် ပါဝင်ခဲ့သည်။ ၁၉၇၉ခုနှစ် ဗြိတိန်နိုင်ငံ အထွေထွေ ရွေးကောက်ပွဲတွင် မစွက်သက်သူဦးဆောင်သော ကွန်ဆာဗေးတစ်ပါတီ အနိုင်ရခဲ့သည့် နှစ် ၃၀ ပြည့် အထိမ်းအမှတ် အခမ်းအနားကို ၂၀၀၉ ဇွန်လတွင် ကာလ်တန်တလပ်၌ ကျင်းပခဲ့သည်။

မောင်ဝံသ နေသာယုတ်ဝေပြုံးစာအုပ်များ

၁။ ကန်ဆင်းဂျား (အတ္ထုပ္ပတ္တိ)	၁၉၇၃၊ ၁၉၇၃၊ ၁၉၇၄
၂။ ဒိုဂေ့ဝါယန် (အတ္ထုပ္ပတ္တိ)	၁၉၇၄၊ ၁၉၇၆၊ ၂၀၀၂
၃။ နှစ်ဆင် (အတ္ထုပ္ပတ္တိ)	၁၉၇၄
၄။ အာယန်းဒေး (သို့) ဒိုလီပြည်မကြယ်နီ (အတ္ထုပ္ပတ္တိ)	၁၉၇၅
၅။ အိဂျစ်သမ္မတဆရာတော် (အတ္ထုပ္ပတ္တိ)	၁၉၇၅၊ ၁၉၇၇
၆။ သမ္မတကဆောင်၏ ၁၀၀ခန့် (အတ္ထုပ္ပတ္တိ)	၁၉၇၆၊ ၂၀၀၄
၇။ မာဇွယ်တီတိုး (အတ္ထုပ္ပတ္တိ)	၁၉၇၇၊ ၁၉၈၀၊ ၂၀၀၇
၈။ မြန်မာ့အိမ်ထောင်စု မောင်ဘက်တန် (အတ္ထုပ္ပတ္တိ)	၁၉၇၈၊ ၂၀၀၃၊ ၂၀၀၇
၉။ ခရီးစဉ် (အတ္ထုပ္ပတ္တိ)	၁၉၇၉
၁၀။ ကန်ဆင်းဂျား၏ ဖိစီးခြင်းတော်နှစ်များ	၁၉၈၀၊ ၂၀၀၃
၁၁။ ဖိုးမမြင်မြေမမြင် (ဘာသာပြန်)	၁၉၈၀၊ ၂၀၀၂
၁၂။ ခေတ်ပြိုင်ကမ္ဘာ့ဆရာတော်စာအုပ်	၁၉၈၂
၁၃။ ကန်ဆင်းဂျား၏ ကလေးဘဝနှင့်နှစ်များ	၁၉၈၃၊ ၂၀၀၃
၁၄။ စတီဝဲလ်နှင့် မြန်မာပြည်စစ်မက်နာ	၁၉၈၃၊ ၂၀၀၃
၁၅။ ဓမ္မစေတီပယ်ရီပေဆင်နှင့် ခွေးဘုသံဃာမူ	၁၉၇၉၊ ၂၀၀၃
၁၆။ ဓမ္မစေတီပယ်ရီပေဆင်နှင့် ဥဒင်လွှာပျိုရွှေအမူ	၁၉၈၀၊ ၂၀၀၄
၁၇။ ဓမ္မစေတီပယ်ရီပေဆင်နှင့် တေလေမအမူ	၁၉၈၀၊ ၂၀၀၅
၁၈။ ဓမ္မစေတီပယ်ရီပေဆင်နှင့် လျှို့ဝှက်သောစာရေးဆရာမအမူ	၁၉၈၀၊ ၂၀၀၄
၁၉။ ဓမ္မစေတီပယ်ရီပေဆင်နှင့် မေသနတ်တိုင်သောကလေးအမူ	၁၉၈၀
၂၀။ ဓမ္မစေတီပယ်ရီပေဆင်နှင့် ကတ္တီပါလတ်သည်းအမူ	၁၉၈၀၊ ၂၀၀၃
၂၁။ ဓမ္မစေတီပယ်ရီပေဆင်နှင့် စားပွဲထိုးကေလေးအမူ	၁၉၈၁
၂၂။ ဓမ္မစေတီပယ်ရီပေဆင်နှင့် ခြေရာပျောက်သက်သေအမူ	၁၉၈၀၊ ၂၀၀၄
၂၃။ ဓမ္မစေတီပယ်ရီပေဆင်နှင့် ကချေသည့်မအမူ	၁၉၈၂
၂၄။ ဓမ္မစေတီပယ်ရီပေဆင်နှင့် ဒေဝလိင်သည့်မလေးအမူ	၁၉၈၂
၂၅။ ဓမ္မစေတီပယ်ရီပေဆင်နှင့် အစားထိုးဖျတ်နာအမူ	၁၉၈၃၊ ၂၀၀၄
၂၆။ ဓမ္မစေတီပယ်ရီပေဆင်နှင့် လက်နိပ်စက်စာရေးမအမူ	၁၉၈၃
၂၇။ ဓမ္မစေတီပယ်ရီပေဆင်နှင့် နှစ်ခြင်းကွဲအိမ်ကြီးအမူ	၁၉၈၃၊ ၂၀၀၅
၂၈။ ဓမ္မစေတီပယ်ရီပေဆင်နှင့် အမွေစံသမီးအမူ	၁၉၈၄၊ ၂၀၀၆
၂၉။ ဓမ္မစေတီပယ်ရီပေဆင်နှင့် အိုင်တိုယူ လူသက်မှု	၁၉၉၂၊ ၂၀၀၄
၃၀။ ဓမ္မစေတီပယ်ရီပေဆင်နှင့် လင်ကွာမလေးအမူ	၁၉၉၃၊ ၂၀၀၆
၃၁။ အရှင်ဓနကာဘိဝံသ၏သာသနာရေးပျော်မွန်းချက်များ	၁၉၉၃
၃၂။ ကြယ်များဆီသို့ (သာကာသင်္ခါပညာကံစမ်းပေတေဉ်)	၂၀၀၂
၃၃။ စုတီယအတွေး (အတွေးအမြင်ဆောင်းပါးများ)	၂၀၀၃

၃၄၈ ကမ္ဘာ့ ထိပ်တန်းနိုင်ငံများ၏ နိုင်ငံရေး ဖွဲ့စည်းပုံနှင့် ကြီးထွားရေး မြင်ကွင်းကျယ်	၂၀၀၃
၃၅၈ ဂလိုဘယ်လိုက်ရေးစွမ်း သဲတစ်ခွက်	၂၀၀၃
၃၆၈ နိုင်ငံတော်ရေးရာ နိုင်ငံတော်ရေးရာ	၂၀၀၃
၃၇၈ သတင်းစာပညာ သဘောတရားနှင့် လက်တွေ့	၂၀၀၅
၃၈၈ မှတ်ဖွယ်သုတ	၂၀၀၅
၃၉၈ မှတ်ဖွယ်သုတ-၂	၂၀၀၆
၄၀၈ စုတုယာမ သို့မဟုတ်ဒေါ်လီ အိမ်အာမင်နှင့် မှတ်တမ်းတစ်စောင်	၂၀၀၅
၄၁၈ နိုင်ငံခြားသွား ဝေးပြေးရေးလုပ်မည်ဆိုလျှင်	၂၀၀၆
၄၂၈ အငွေပွင့်အသိစာနိ	၂၀၀၇
၄၃၈ သူတို့၏စာ စာပြည့်များ	၂၀၀၇
၄၄၈ ဂလိုဘယ်လိုက်ရေးစွမ်း စုတုယာမ	၂၀၀၇
၄၅၈ မည်သို့သောလူမျိုးစုမည်စည်း	၂၀၀၇
၄၆၈ ဝတ်စွဲတစ်ခုစီ	၂၀၀၇
၄၇၈ အမေရိကန်နှင့် ဝင်ရောက်မှု၊ ကမ္ဘာ့ ယုံကြည်မှုပြန်လည်တည်ဆောက်ခြင်း	၂၀၀၈
၄၈၈ သတင်းစာ	၂၀၀၈
၄၉၈ ကမ္ဘာ့စီးပွားရေးစာတိုင်းပေါ်က ပုံရိပ်များ	၂၀၀၈
၅၀၈ စိတ်ဆွတ်စွမ်းပေးရေး	၂၀၀၉
၅၁၈ မှတ်ဖွယ်သုတ-၃	၂၀၀၉
၅၂၈ အရင်းရှင်စနစ်၏အနာဂတ်နှင့် ကမ္ဘာ့စီးပွားရေး	၂၀၀၉
၅၃၈ ပါဝင်မှုနှင့် ကျားလေးကောင်	၂၀၀၉
၅၄၈ နိုင်ငံခြားသားများရဲ့ အတ်တီကတ်	၂၀၀၉
၅၅၈ မာဂရက် သက်သာ (နိုင်ငံရေးအငွေပွင့်)	၂၀၀၀